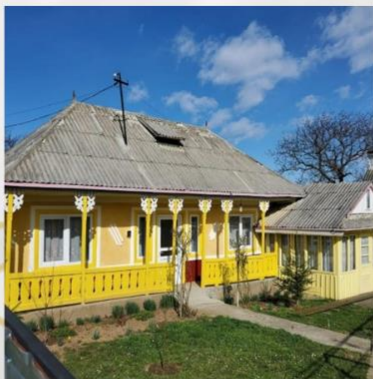

STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI RĂZBOIENI

2023-2027

R
Ă
Z
B
O
I
E
N
I

„N-am fost niciodată despărțit de România, iar dacă într-o zi mă voi întoarce în România, mă întorc acolo unde sunt rădăcinile mele și nu mă mai mișc, dacă nu pe pământ, atunci în cerul românesc de acolo.”

(Constantin Virgil Gheorghiu)

CUPRINS

Listă abrevieri	8
INTRODUCERE	10
I. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI A POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE	13
I.1. Așezare geografică	13
I.2. Istoric	13
I.3. Cadrul natural	17
I.3.1. Relieful	17
I.3.2. Geologia și resursele subsolului	19
I.3.3. Solurile	20
I.3.4. Clima	22
I.3.5. Rețeaua hidrografică	24
I.3.6. Vegetația și fauna	28
I.4. Infrastructura socială	32
I.4.1. Populația comunei Războieni	32
I.4.2. Evoluția populației comunei	32
I.5. Sănătate și servicii sociale	37
I.6. Educație	39
I.6.1. Baza materială și resurse financiare	39
I.7. Cultură	46
I.7.1. Biserica „Sfinții Voievozi” din Războieni	46
I.7.2. Alte spații ecleziastice în com. Războieni:	46
PAROHIA ORTODOXĂ RĂZBOIENII DE JOS	46
PAROHIA ORTODOXĂ BORȘENI	47
PAROHIA ORTODOXĂ MARGINEA	48
PAROHIA ORTODOXĂ MARGINEA, pe stil vechi	48
PAROHIA ORTODOXĂ VALEA ALBĂ	49
I.7.3. Monumentul bătăliei de la Valea Albă – Războieni	49
I.7.4. Biblioteca comunală	50
I.7.5. Căminul Cultural din Războieni	50
I.7.6. Parcul cu tei	51

1.7.7.	Sărbătoarea Războienilor	51
1.7.8.	Personalități ale localității	52
1.8.	Activitatea economică	52
1.8.1.	Descrierea activității economice	52
1.8.2.	Forța de muncă	54
1.8.3.	Agricultura	56
1.8.4.	Industria	58
1.8.5.	Turismul	58
1.8.6.	Servicii publice	60
1.8.7.	Operatorii economici de pe raza comunei	64
1.9.	Infrastructura tehnico-edilitară-de mediu	65
1.9.1.	Transport	65
1.9.2.	Alimentarea cu apă și canalizare menajeră	68
1.9.3.	Alimentare cu energie electrică	70
1.9.4.	Alimentarea cu gaze naturale și energie termică centralizată	72
1.9.5.	Telefonie, televiziune, internet	73
1.9.6.	Gospodărie comunală și salubritate	73
1.9.7.	Factorii de mediu	75
1.9.8.	Calitatea aerului	76
1.9.9.	Calitatea apei	81
	Măsuri de adaptare pentru asigurarea disponibilului de apă la sursă:	81
	Măsuri de adaptare la folosințele de apă / utilizatori:	82
	Măsuri care trebuie întreprinse la nivelul bazinului hidrografic:	82
	Măsuri care trebuie întreprinse pentru managementul riscului la inundații:	83
	Măsurile care trebuie întreprinse pentru a combate seceta / deficitul de apă se vor lua în funcție de fazele de apariție a acesteia / acestuia:	84
1.9.10.	Calitatea solului	89
1.9.11.	Nivelul de zgomot și vibrații	90
1.9.12.	Factorii de risc	91
	Alunecările de teren	91
	Văi torențiale	91
	Zone inundabile	93
	Ninsori abundente și viscolite	97

I.10. Administrația publică locală	98
I.10.1. Structura administrației publice locale	98
I.10.2. Mediul asociativ	100
Cooperare intercomunitară	100
Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECONEAMȚ”,	100
Asociația Ținutul Răzeșilor își desfășoară activitatea prin cooperare cu:	100
II. DIRECȚII ȘI PROGRAME GENERALE DE DEZVOLTARE	104
II.1. Nivel european	104
II.1.1. Politica de coeziune 2021-2027	105
II.1.2. Politica Agricolă Comună post-2020	106
II.2. Programele europene de finanțare nerambursabilă	110
II.2.1. Programele de cooperare teritorială	113
II.2.2. Granturile SEE / Granturi norvegiene	114
II.2.3. Fondul Bilateral Național	114
II.3. Nivel național	116
II.3.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	116
OBIECTIVUL 1: FĂRĂ SĂRĂCIE	117
OBIECTIVUL 2: FOAMETE ZERO	118
OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	119
OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE	120
OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN	122
OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE	122
OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	123
OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	124
OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ	125
OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE	126
OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE	126
OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE	128
OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE	129
OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ	129
OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ	130
OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE	131
OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	133

II.3.2.	Planul Național de Redresare și Reziliență	133
	Structura pe piloni a PNRR	136
II.3.3.	Programe operaționale	143
	Programul Operațional Regional – Regiunea Nord Est 2021-2027	144
II.3.4.	Compania Națională de Investiții S.A.	145
II.4.	Nivel regional	146
II.4.1.	Strategia de Dezvoltare a Regiunii Nord-Est	146
	Viziunea care stă la baza dezvoltării regionale:	146
	Obiectivul general al ADR NE	147
	PROGRAMUL REGIONAL NORD-EST 2021-2027	147
II.4.2.	Strategia de dezvoltare a județului Neamț, 2021-2030	150
II.5.	Local	151
II.5.1.	Buget local	151
II.5.2.	Parteneriatele de tip public-privat	152
II.5.3.	Creditarea	152
II.5.4.	Bugetul județean	153
	Acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027	153
III.	Analiza SWOT și relevanța sa în structurarea strategiei de dezvoltare	155
III.1.	Rezultatele sondajului privind gradul de satisfacție a locuitorilor din comuna Războieni asupra dezvoltării locale:	157
III.1.1.	EDUCAȚIE	158
	Analiza SWOT în domeniul educativ al comunei Războieni	160
III.1.2.	SĂNĂTATE	162
	Analiza SWOT în domeniul sănătății al comunei Războieni	163
III.1.3.	SERVICII SOCIALE	164
	Analiza SWOT în domeniul social al comunei Războieni	166
III.1.4.	INFRASTRUCTURA ECONOMICĂ	167
	Analiza SWOT în domeniul bioeconomiei al comunei Războieni	170
III.1.5.	ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ	172
	Analiza SWOT în domeniul echipării tehnico edilitare al comunei Războieni	173
III.1.6.	INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE	175
	Analiza SWOT în domeniul infrastructurii și serviciilor publice al comunei Războieni	176
III.1.7.	CULTURĂ	177
	Analiza SWOT în domeniul cultural al comunei Războieni	179
III.1.8.	ACTIVITATEA SPORTIVĂ ȘI DE RECREERE	180

Analiza SWOT în domeniul activității sportive și de recreere al comunei Războieni	181
III.1.9. TURISM	182
Analiza SWOT în domeniul turismului al comunei Războieni	183
III.1.10. PROTECȚIA MEDIULUI	185
Analiza SWOT în domeniul protecției mediului al comunei Războieni	187
IV. STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ: DIRECȚIE ȘI VIZIUNE	189
IV.1. Cadrul conceptual al elaborării strategiei de dezvoltare locală	189
IV.1.1. Identitate	189
IV.1.2. Misiunea	191
IV.1.3. Viziunea	192
Structurarea viziunii strategiei locale de dezvoltare durabilă a comunei Războieni:	193
IV.2. Cadrul de structurare a obiectivelor, direcțiilor și proiectelor de dezvoltare locală durabilă	193
IV.2.1. Obiectivele locale de dezvoltare durabilă	193
Obiectivele operaționale abordate în cadrul strategiei locale de dezvoltare durabilă a comunei Războieni:	195
IV.2.2. Direcțiile strategice	196
Context și metodologie	196
Direcțiile strategice sunt descrise prin planul de acțiune, structurat în:	197
IV.2.3. Direcțiile strategice de dezvoltare durabilă	200
Direcția strategică I – Infrastructură socială și educativă	200
Direcția strategică II – Bioeconomie locală rezilientă și diversificată	201
Direcția strategică III – Infrastructură și echipare ediliară sustenabile	201
Direcția strategică IV – Capacitate administrativă eficientă	202
Direcția strategică V – Comunitate sustenabilă	203
IV.2.4. Descrierea direcțiilor strategice de dezvoltare durabilă	205
DIRECȚIA STRATEGICĂ I	205
DIRECȚIA STRATEGICĂ II	210
DIRECȚIA STRATEGICĂ III	213
DIRECȚIA STRATEGICĂ IV	216
DIRECȚIA STRATEGICĂ V	219
V. IMPLEMENTAREA, EVALUAREA ȘI RAPORTAREA	223
VI. ANEXE	225

ANEXA 1: Chestionar de identificare a gradului de dezvoltare locală și prioritizării investițiilor în cadrul Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă 2023-2027 a

<i>Comunei Războieni</i>	225
ANEXA 2: Compunerile elevilor cu titlul „Povestea satului meu”	231
Listă de figuri	237
Listă de tabele	241

Listă abrevieri

APL – Administrație Publică Locală

APM – Administrația pentru Protecția Mediului

CFM – Cadrul Financiar Multianual

CJRAE – Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională

CRRN - Centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică Războieni

DADR – Direcția pentru Agricultură a Județului

DSP – Direcția de Sănătate Publică

UAT – Unitate Administrativ-Teritorială

INCDS Marin Drăcea - : Institutul Național De Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” Stațiunea Câmpulung Moldovenesc

INS – Institutul Național de Statistică

ISJ – Inspectoratul Școlar Județean

OMS – Organizația Mondială a Sănătății

OSM – Open Street Map

PM_{2.5} – particule în suspensie

SRTM – Shuttle Radar Topography Mission

ZVN – zonele vulnerabile la nitrați

Cuvântul primarului

INTRODUCERE

Având calitatea de entități administrativ-teritoriale cu un statut reglementat prin legislație, comunele sunt veritabile organisme sociale cu identități socio-economice și cultural-istorice clar definite, cu resurse și dificultăți care le marchează inevitabil evoluția și locul în concertul comunităților locale din regiunea în care se află.

În mod similar tuturor organismelor, pentru a putea funcționa, comunele au nevoie permanentă de resurse vitale, își organizează minuțios procesele interne și interacțiunile externe, își programează acțiunile viitoare, anticipează riscuri și încearcă să profite de oportunitățile de dezvoltare. Însă resursele, atât cele interne cât și cele externe care pot fi accesate, sunt mereu limitate și presupun o abordare strategică, înțeleaptă, pentru a fi accesate, păstrate și potențate.

Din acest motiv, se constată că, la fel ca în lumea organismelor biologice, și în cazul comunităților asistăm la o concurență semnificativă pentru resurse. Iar atunci când există concurență, capacitatea de a planifica, de a intui oportunități, de a evita riscuri, devine esențială. Capacitățile de planificare strategică a comunelor variază enorm în funcție de populație, factori interesați locali, resurse, piață, maturitate politică, conștientizare publică, istorie, bază economică și expertiză de marketing.

Fiecare unitate administrativă are propriul ei specific, fapt care determină o nevoie evidentă pentru o strategie de dezvoltare corelată în mod intim cu nevoile de bază ale respectivei comunități, adaptată și personalizată în funcție de specificul acesteia.

Această strategie de dezvoltare locală a comunei Războieni urmărește dezvoltarea ambițioasă multivalentă a localității cu o abordare care își propune să identifice acele puncte forte ale localității cu vechi rădăcini răzeșești, în ciuda faptului că în prezent aceasta dispune de resurse materiale relativ modeste.

O bună parte din UAT-urile din România (mare parte din comunele și orașele mici) nu își asigură resursele necesare pentru operarea de zi cu zi. Majoritar au capacitate

redușă pentru a implementa programe multi-aniuale și pentru a răspunde adecvat la creșterea rapidă a sectorului privat. Ca atare, trebuie gândită o strategie care să permită comunei dinamism și flexibilitate în susținerea propriei creșteri, concomitent cu încurajarea structurilor de tip asociativ ce permit un nivel mai ridicat de eficiență (de exemplu, experți care pot oferi servicii pentru mai multe localități). (UrbanizeHub, 2017)

La mai bine de 15 ani de la aderarea României la Uniunea Europeană, fondurile europene sunt încă un concept abstract pentru mulți dintre cetățeni, iar rata de absorbție a acestora de către țara noastră rămâne în continuare sub media europeană.

79.917.000.000 euro vor fi la dispoziția României în Cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027. Acești bani vor putea fi accesați doar prin proiecte care să fie cofinanțate de UE. Din CFM, României i-au fost alocate 46,3 miliarde de euro până la nivelul anului 2027. Din fondurile disponibile în cadrul instrumentului de redresare Next Generation EU, care vor ajuta Uniunea Europeană să se refacă economic în urma pandemiei COVID-19 și vor susține investiții în tranziția către economia digitală și verde, România va primi 16,8 miliarde de euro granturi, iar 16,7 miliarde de euro sub formă de împrumuturi. Acești bani ar putea avea un efect real în viața cetățenilor: infrastructură de calitate, școli și spitale moderne, proiecte care să creeze locuri de muncă durabile, un mediu mai curat și o administrație digitalizată, demnă de secolul 21. (Strugariu, 2019)

România are o șansă extraordinară de a avansa, în sfârșit, în procesul istoric de modernizarea țării, iar în acest proces, rolul administrațiilor locale și județene va fi crucial.

Întrucât la nivelul Uniunii Europene abordarea strategică și programarea prezintă o importanță deosebită pentru politicile conturate de către aceasta, și pentru a putea beneficia de fondurile alocate țărilor membre, România, prin intermediul autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să își stabilească pe termen mediu și lung direcțiile de dezvoltare și să propună proiecte în concordanță cu acestea pentru comunitățile reprezentate, ținând seama de obiectivele stabilite la nivel comunitar.

Pentru a obține fonduri europene în vederea implementării unei măsuri la nivel

local, este necesar ca această măsură să fie inclusă în strategia de dezvoltare a comunei și să fie în concordanță cu prevederile și prioritățile trasate de documentele strategice la nivel european și național.

Strategia de dezvoltare a comunei se constituie astfel într-un ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, cu identificarea direcțiilor de dezvoltare specifice și a viitoarelor proiecte ale administrației publice locale.

Strategia de dezvoltare locală reprezintă totodată un instrument de lucru pus la dispoziția tuturor factorilor interesați în progresul economico-social al comunei, fixând traiectoria evoluției printr-o succesiune de proiecte ce urmează a se concretiza într-o listă finală de acțiuni pentru o perioadă multianuală.

I. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI A POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE

I.1. Așezare geografică

Comuna Războieni este situată în Regiunea de dezvoltare Nord-Est, în partea nord-estică a județului Neamț, la 30 km de municipiul Piatra Neamț, 37 de km de orașul Târgu Neamț și 40 km de municipiul Roman. (Figură 1) Are o suprafață administrativă de 3.063,79 ha, fiind compusă din satele:

- Războienii de Jos – sat de reședință
- Războieni
- Borșeni
- Valea Albă
- Valea Mare

Populația comunei înregistra în anul 2011 un număr de 2.272 locuitori.

Localitatea se învecinează cu comunele:

- I. Țibucani, la nord, nord-vest;
- II. Tupilați, la est;
- III. Dragomirești, la sud;
- IV. Ștefan cel Mare, la sud-vest;
- V. Bodești, la vest.

I.2. Istoric

Istoria comunei Războieni și a împrejurimilor Valea Albă este una importantă atât local, dar și la nivel național.

Dezvoltarea așezării Războieni este consemnată începând cu secolul XV, prin mențiunile dregătorilor din Sfatul Domnesc încă din anul 1414: „Vlad de la Valea Albă” și „Crăciun Belcescu, de la Valea Albă”. Ulterior întreaga regiune se dezvoltă gradual în cadrul bazinului Valea Albă, așezarea Ușcați - astăzi Războienii de Jos, care este „[...]”

menționată pentru prima dată în documentul din 26 octombrie 1439, când aparținea lui Ion Uscatu căruia, pentru servicii credincioase, i s-a confirmat stăpânirea de către fiii lui Alexandru cel Bun, Ilie și Ștefan Voievozi.” (Cojocaru, 2018)

Specificul comunei Războieni pornește așadar de la puternice influențe istorice și religioase, dezvoltarea satului luând amploare după secolul XV și în jurul Mănăstirii Războieni.

Denumirea de Războieni însă este mai recentă, fiind menționată pentru prima dată în anul 1612. Denumirea comunei își are originea în memoria istorică a luptei din data de 26 iulie 1476, purtată de către trupele conduse de domnitorul Moldovei, Ștefan cel Mare și cele ale Imperiului Otoman, conduse de sultanul Mohamed al II-lea, finalizată cu victoria celor din urmă.

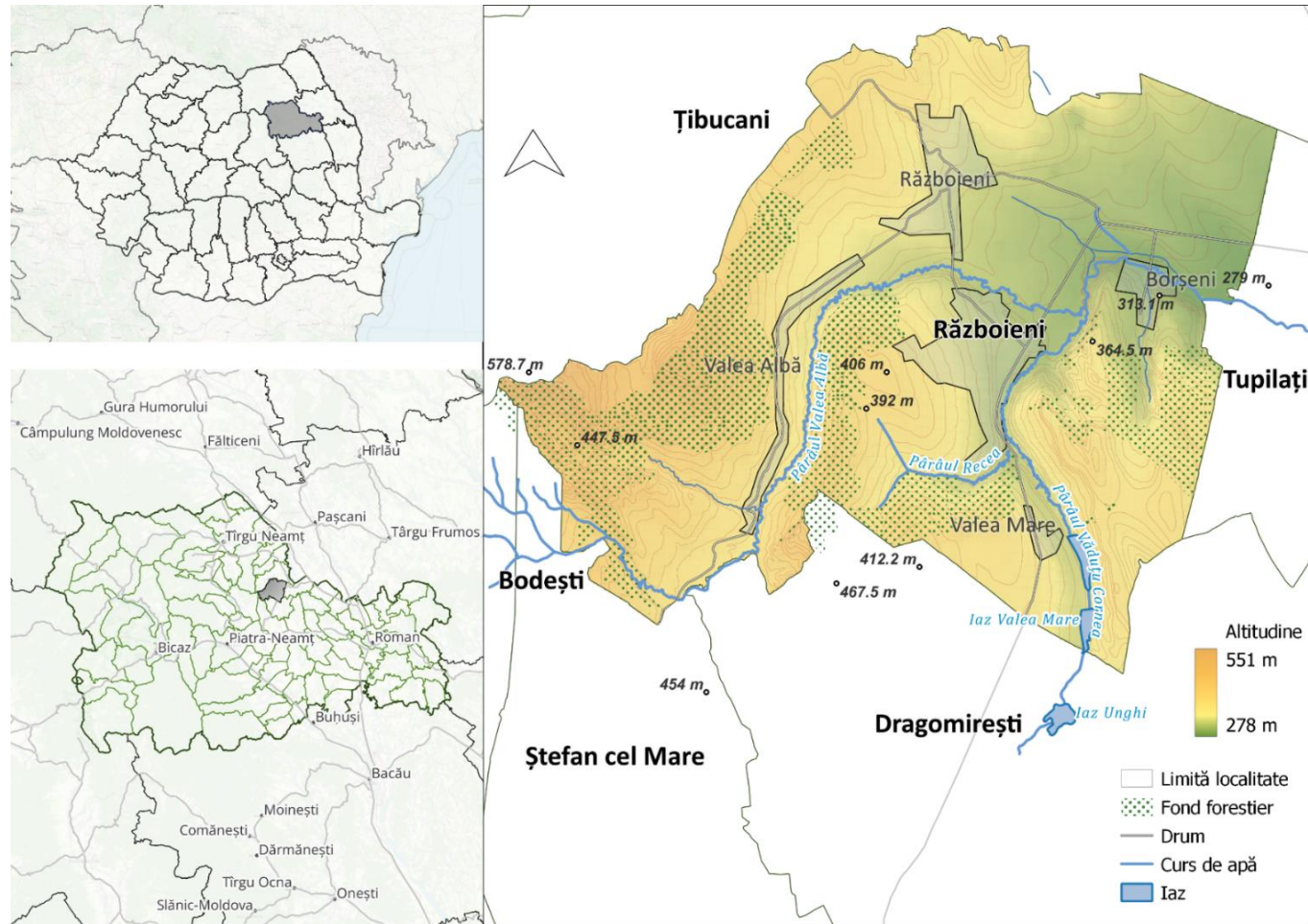
Iată ce relatează cronicarul Grigore Ureche despre lupta de la Valea Albă și mănăstirea ce dăinuie peste veacuri în ținutul spălat de apele domoale ale Moldovei: „Și atâta de ai noștri au pierit, cât au înălbit poiana de trupurile de a celor pieriți. Și mulți din boierii cei mari au picatu, vitejii cei buni au pieritu și fu scârbă mare a toată țara, dacă auziră că au căzut moldovenii suptu mâna păgânilor. (...) După ieșirea neprietenilor și a vrăjmașilor din țară, dacă au strânsu Ștefan Vodă trupurile morților, movilă de cei morți au făcutu și pre urmă ș-au ziditu deasupra oasilor o biserică“.

Respectul purtat evenimentelor istorice petrecute se reflectă în acțiunile întreprinse de-a lungul timpului în comunitatea Războienilor. Evenimentul din anul 1476 stă la baza multor descrieri despre această așezare, fiind și motivul de celebrare anuală a zilelor comunei, împreună cu ctitoria Bisericii Războieni, amintirea Regimentului 15 Războieni Piatra-Neamț și a personalităților culturale, cel mai cunoscut fiind poetul și teologul Constantin Virgil Gheorghiu (1916-1992).

Regimentul 15 Războieni Piatra-Neamț s-a creat în anul 1877, luptând pentru independența României față de Imperiul Otoman în Războiul Ruso-Turc 1877-1878, pe câmpul de bătălie de la Plevna, Grivița și Rahova.

„În perioada interbelică comuna Războieni avea aspect de mic târgușor, aici existând, conform Anuarului SOCEC din 1923 al României mari: băcănie, brutărie, o bancă populară denumită „Răsboieni”, mai multe cârciumi, cismari, diverși comercianți, marea majoritate de origine evreiască (Altăr, Avram, Etia, Simon, Meerovoci etc.) fierari și alte categorii sociale. [...] Până în anul 1952 în localitate a funcționat și o judecătorie.” (Cojocaru, 2018)

În perioada celor două războaie mondiale, locuitorii au participat activ, dovadă fiind numărul însemnat de veterani și al celor căzuți pe front. În curtea interioară a Mănăstirii Războieni se află un cimitir al eroilor ostași ce au decedat în cel de-al Doilea Război Mondial.

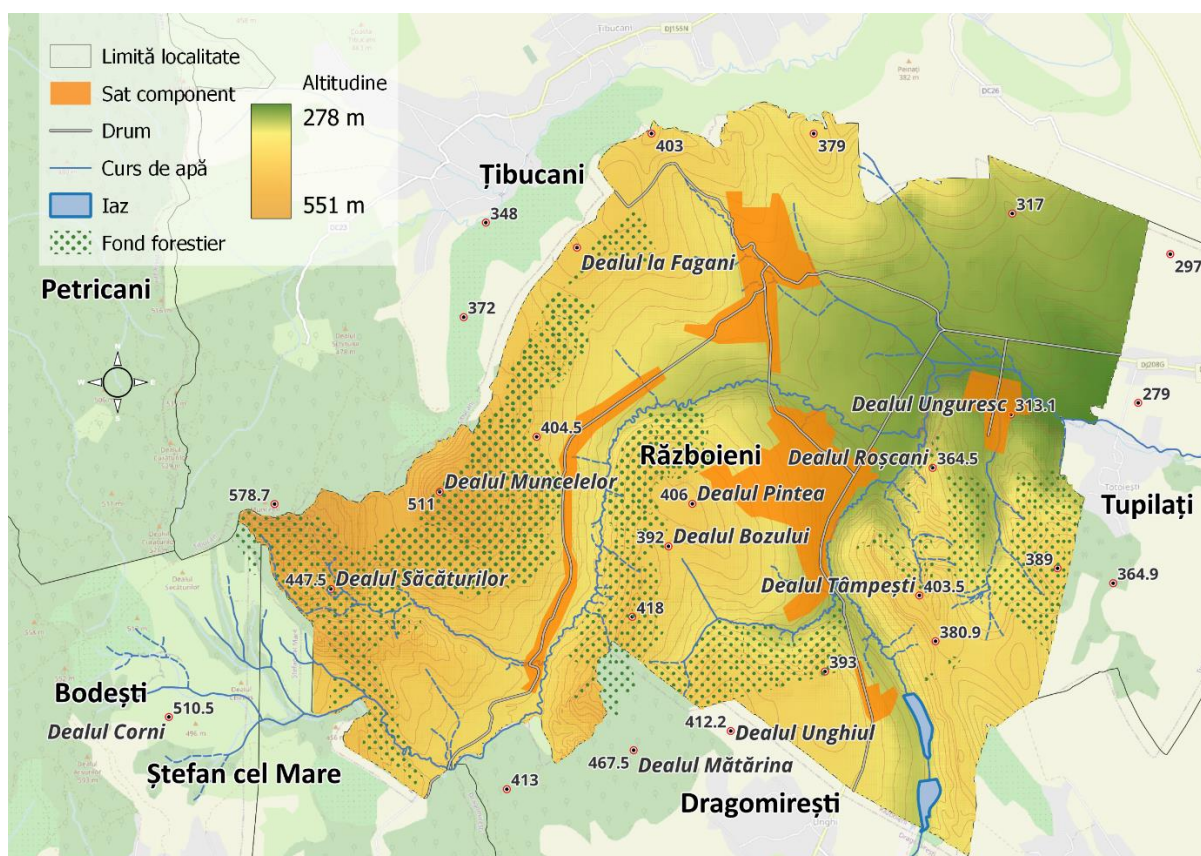
Figură 1: Harta localității Războieni: localizare și comune învecinate (interogare și prelucrare baze de date: OSM, SRTM)

I.3. Cadrul natural

I.3.1. Relieful

Comuna Războieni este o comună cu specific deluros, situată de-a lungul pârâului Valea Albă, afluent al râului Moldova.

Relieful comunei Războieni se remarcă printr-o vale mărginită de o parte și de alta de dealuri vaste. Eroziunile pârâielor Valea Albă și Vadu cu afluenții lor, pe de o parte (în bazinul Valea Albă), pârâul Umbrari la nord și pârâul Valea Mare la sud pe de altă parte au creat un întins relief sculptural și structural sub formă de văi asimetrice la care se adaugă văile afluate orientate pe direcția nord-vest la sud-est; în bazinul superior al pârâului Valea Albă întâlnim și eroziuni cu caracter torențial combinate cu alunecări de mare amploare.

Figură 2: reprezentarea principalelor dealuri existente în comuna Războieni și împrejurimi, ce formează aspectul colinar al zonei, cu pâraie ce izvorăsc de la altitudine și șiroiesc în văi, spre pârâul valea albă și apoi spre râul Moldova (interogare și prelucrare baze de date: geo-spatial)

Figură 3: Imagine de ansamblu asupra comunei Războieni (sursă foto: <https://www.facebook.com/comunarazboieni>)

Ca aspect, relieful bazinului se prezintă sub formă de coline larg vălurite, cu caracter asimetric, orientate din nord-vest spre sud-est, în conformitate cu straturile geologice. Versanții nordici sunt mai abrupti iar colinele care coboară spre sud-est sunt domoale cu înclinări mai mici.

Relieful scade ca înălțime de de la vest la est, înălțimea medie a acestuia oscilând între 350-500m, cu o înălțime maximă de 550 m în partea nord-vestică spre Muncelul Bodești (578,7 m – situat la limita nord-vestică cu comuna Țibucani), iar minima în partea estică, de 278 m pe albia pârâului Valea Albă, la ieșirea acestuia din localitate – către comuna Tupilați.

1.3.2. Geologia și resursele subsolului

Din punct de vedere geologic, pe întreaga Platformă Moldovenească, din care bazinul Valea Albă face parte, se disting două elemente structurale: soclul cristalin și cuvertura sedimentară. Primul este alcătuit din șisturi cristaline, ca de exemplu: paragneise, gnaise, șisturi migmatitice etc. Acestea s-au format în urma transformării rocilor sedimentare și magmatice, care s-a datorat unor mișcări orogenetice (în cadrul cărora s-au produs temperaturi și presiuni mari, formându-se lanțurile de munți). Platforma s-a modelat în urma eroziunii lanțurilor de munți, vârsta fiindu-i apreciată la peste 1,5 miliarde de ani – Era Precambriană. Formațiunile geologice menționate sunt puse în evidență pe bază de foraje.

Cronologic, peste fundamentul cristalin, se așterne cuvertura sedimentară formată ca urmare a înaintărilor maritime care s-au manifestat în diferite epoci geologice. În timpul neogenului superior, cu aproximativ 10 milioane de ani în urmă, ocuparea Platformei Moldovenești cu apă a condus către ultima transgresiune din istoria dezvoltării geologice, depozitele ce iau naștere acum, în apele mării neogene, alcătuind geologia la zi a Platformei.

Primul termen stratigrafic aparține tortorianului superior. Sedimentele acestui etaj au fost puse în evidență pe malul Prutului, ca urmare a exploatărilor din foraje. Sarmațianul, al doilea termen stratigrafic al neogenului, ocupă mari suprafețe în cadrul platformei fiind divizat în: buglovian, volhinian, bessarabian și chersonian.

Volhinianul este acoperit, în zona bazinului pârâului Valea Albă, de către sedimente bessarabiene. În partea de est a platformei s-au format sedimente ceva mai departe de țărmul mării, unde aportul de material detritic, de pe uscatul carpatic, a fost adus de către râurile care se vărsau în marea volhiniană. În aceste condiții de țărm s-au format lacuri de apă dulce, unde s-a dezvoltat o vegetație bogată, de pe urma căreia, la nord de bazinul p. Valea Albă – zona Boroaia-Baia – s-au acumulat cărbuni ligniți, ce se întâlnesc ca

intercalații de 10-20 cm.

Perioada Bessarabianului reprezintă o mare importanță pentru comuna Războieni, aici marea bessarabiană ocupând întreaga suprafață, cu râurile (Cracău, Topolița, Ozana etc.) care aduceau de pe uscatul carpatic material grosier și îl debușau pe valea pârâului Valea Albă de astăzi. Ca urmare a acestor procese, fostele zone litorale și deltaice apar în relief sub forma unor masive și dealuri ca: Masivul Corni, Masivul Țolici, Masivul Boiștea, Dealul Arsurilor etc., situate în partea de vest și nord-vest a bazinului Valea Albă.

Depozitele cuaternare se întâlnesc pe suprafața întregului bazin al pârâului Valea Albă, fiind reprezentate prin terase ale râurilor Moldova, Valea Albă și Valea Mare și fiind formate în condiții exogene.

Tectonica: în întreaga Platformă Moldovenească cuvertura sedimentară are o înclinare generală de aproximativ 0,5 grade, nord-vest, sud-est. Este o structură monoclinală de platformă, datorată mișcărilor de ridicare.

Date economice: zona nu este bogată în resurse minerale. Pot fi menționate depozitele de lignit de la nord de bazinul pârâului Valea Albă; unele cariere de calcare și gresii, cu valoare locală și folosite ca materiale de construcție în mediul rural; depozitele de nisipuri folosite la construirea șoselelor locale. Desigur, nu se exclude posibilitatea descoperirii de noi resurse.

Resursele solului sunt redată prin existența terenurilor agricole și forestiere de pe raza comunei Războieni.

1.3.3. Solurile

Relieful deluros a favorizat formarea unor soluri evolute și profunde pe suprafețele culmilor. Odată cu despăduririle efectuate de-a lungul văilor Văduțul Cornea și Valea Mare, solurile au fost degradate, datorită stabilității mici a versanților dispuși perpendicular pe stratele geologice.

Formarea solurilor existente în zonă, cu precădere a celor podzolite și podzolice argiloiluviale, este consecința unor factori pedogenetici descifrabili și în prezent, consecință a menținerii în mare măsură a integrității mediului natural.

Pe suprafața culmilor s-au format soluri evoluat și profunde. La izvoarele pârâului Valea Albă sub Muncelul Bodești (578.7 m) solurile s-au format pe un strat nisipos cu intercalații de pietrișuri sau chiar pe pietrișurile sarmatice.

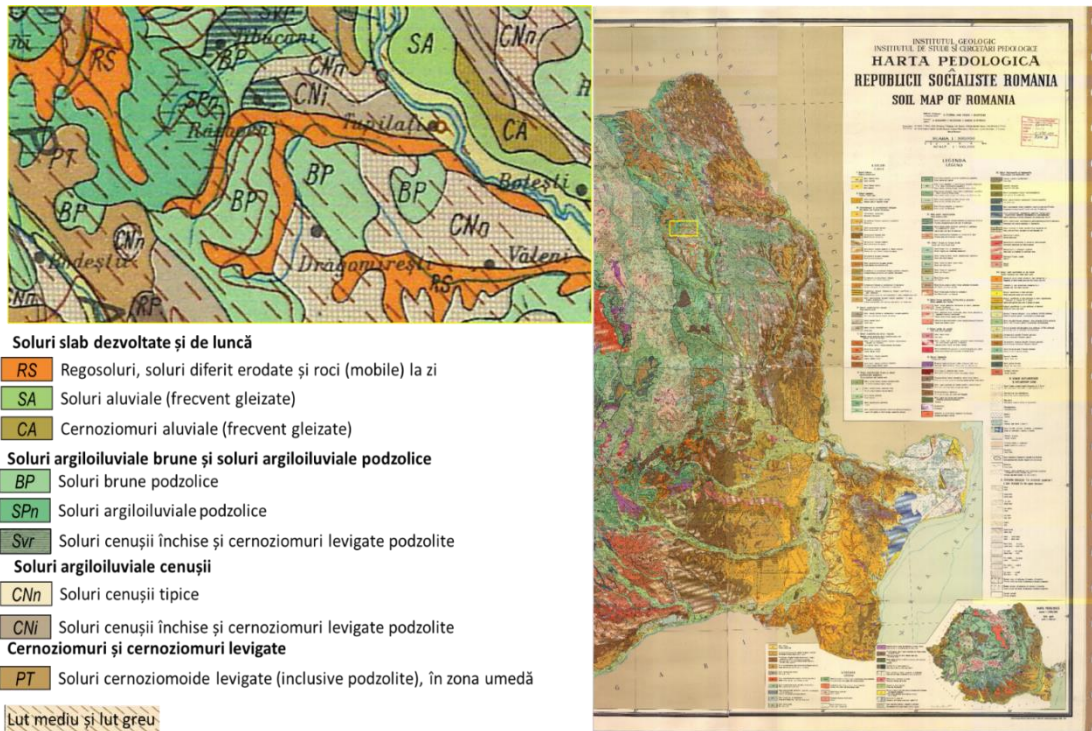
Tipurile de sol cele mai răspândite pe suprafața comunei sunt spodisolurile, de tip prepodzol (solul brun feriiluvial sau brun podzolic), urmate de luvisoluri (argiluvisoluri). (vezi Figură 4)

Condițiile pedogenetice existente în bazinul hidrografic al pârâului Valea Albă au determinat formarea solurilor podzolice argilo-iluviale pseudogleizate și holoacide. Existența unor depozite deosebit de permeabile (nisipoase și pietrișuri), cât și precipitații mai mari, au determinat o debazificare accentuată a tipului de sol. Intercalațiile de straturi argiloase, care intersectează versanții au favorizat condițiile pentru apariția proceselor de pseudogleizare. Pe profilul acestor soluri sunt cantități mari de pietrișuri care le conferă, pe suprafețe apreciable, și caractere scheletice.

Aciditatea ridicată (pH: 5-5,2), gradul mic de saturație în baze (sub 55%), cât și eroziunea accentuată determină cea mai mică productivitate din zonă. Pe terasa de 6-8 metri a pârâului Valea Albă, în aval de satul Războieni, solurile formate au o troficitate mai ridicată, cu un grad de saturație în baze mai mare (80%) și un pH spre neutru de 6-6,5, ceea ce reflectă o vârstă relativ mică și formarea sub vegetație ierboasă sau chiar sub păduri de Quercinee. (Botez, Macovei, Tacu, & Turcu, 1977)

Pe versanții de coastă cu pante care depășesc 10°, odată cu defrișarea lor, s-a declanșat un proces continuu de degradare a solurilor, concomitent cu cea a alunecărilor de teren și a eroziunii accelerate. Pe acești versanți, de tipul celui de sub Dealul Tâmpeschi

(403,5 m), învelișul solului s-a redus la regosoluri, soluri gleice și rocă la zi. Soluri neevoluate, a căror productivitate este afectată și care prezintă un potențial ridicat de degradare continuă.

Figură 4: Secțiune a comunei Războieni din harta pedologică a României (atelierelor Institutului Geologic - anii 1970-1971) prin care se are în vedere evidențierea tipurilor de sol de pe suprafața localității. (Sursa: <https://esdac.jrc.ec.europa.eu>)

1.3.4. Clima

Din punct de vedere climatic, comuna se încadrează în zona subcarpatică externă. Relieful deluros, larg vălurat, ca și depresiunile caracteristice acestui ținut climatic, favorizează încălzirea directă neuniformă prin acțiunea razelor solare cât și frecvența ridicată a inversiunilor termice locale care iau naștere prin răcirile radiative nocturne.

Mediile anuale ale temperaturii aerului sunt de 8-9 grade, iar cele lunare oscilează între -3, -5 grade în luna ianuarie și 19-20 grade în iulie. Iernile sunt în general moderate, iar verile calde și uneori foarte călduroase. Înghețurile ating frecvența maximă (29-30 de zile) în ianuarie și lipsesc numai în lunile anotimpului de vară. Dezghețurile prezente în

perioada rece a anului depășesc 50% din zile în februarie și martie. Începutul și sfârșitul anotimpului de iarnă, marcate de trecerea temperaturii medii zilnice a aerului prin valoarea de 0 grade, se produce în prima decadă a lunilor decembrie respectiv martie.

Zilele de vară - cu o temperatură maximă mai mare de 25 grade - se produc din martie până în octombrie, înregistrând frecvența cea mai ridicată (16-20 zile) în lunile iulie și august, iar vegetația activă a culturilor agricole (temperatură maximă mai mare de 10 grade) începe în a doua decadă a lunii aprilie. Fenomenele meteorologice ce se produc vara, mai ales în lunile iulie și august, sunt grindina, roua, fenomenele orajoase și seceta. Astfel, grindina, produsă îndeosebi pe fondul precipitațiilor cu caracter torențial, determină reactivarea torenților și, implicit, a alunecărilor de teren și provoacă daune semnificative culturilor agricole, mijloacelor de transport ori locuințelor.

În ceea ce privește circulația aerului, în zona subcarpatică cât și în cea extracarpatică, sensul general de deplasare este condiționat de dispunerea pe direcțiile nord-sud a lanțului carpatic, urmat de dispunerea comunei între Depresiunea Cracău-Bistrița și Culoarul Moldovei care determină canalizarea curenților de amploare aparținând circulației generale. Frecvențele maxime revin vânturilor ale căror direcții coincid cu cele ale axelor longitudinale ale văilor.¹

Relieful fragmentat, subcarpatic, conferă regimului vânturilor o complexitate deosebită mai ales în situații stabile când se dezvoltă circulația periodică locală sub formă de vânturi de pantă; în zona vecină, extracarpatică, circulația periodică a aerului este slab pronunțată, remarcându-se doar în timpul zilei, printr-o creștere a frecvenței vânturilor mai ales a celor dominante.

În ceea ce privește precipitațiile, cantitățile sunt relativ reduse datorită fenomenelor de descendență specifice pentru acest ținut climatic, situat în zona de adăpost

¹ Mihăilescu și colab., *Contribuții la cunoașterea influenței circulației generale și a reliefului asupra regimului vântului din partea central-estică a Carpaților Orientali*, în *Lucrările Stațiunii „Stejarul”*, vol. V (1972-1973).

aerodinamic a Carpaților Orientali față de masele de aer umed, dominant vestice, de origine oceanică, acestea având o medie de circa 550–600 mm pe an, astfel rezultând intervale secetoase destul de frecvente.

Variația anuală a precipitațiilor se încadrează în tipul „continental”: cantitățile cele mai mari se totalizează în lunile mai-iunie (peste 90-100 mm) și cele mai mici (20-30 mm) în lunile ianuarie-februarie. În intervalul mai-iulie se înregistrează cele mai multe zile cu ploi (în medie 13-15 zile) iar precipitațiile abundente (20mm) cad de obicei în perioada caldă a anului cu o frecvență maximă de 1-2 zile în lunile iunie și iulie. În septembrie și octombrie predomină perioadele secetoase și foarte secetoase acestea atingând, în ansamblu, o frecvență medie de 50-60%.

Covorul vegetal și mai ales suprafețele împădurite amplifică mozaicul pe care îl alcătuiesc microclimatele în dispunerea lor. Pădurile de fag și stejar se remarcă prin nuanțe microclimatice proprii marcate de variații în ceea ce privește precipitațiile, creșterea umezelii, atenuarea amplitudinilor termice și a curenților aerieni, în raport cu stadiul înfrunzirii sau desfrunzirii.

1.3.5. Rețeaua hidrografică

Cercetările de specialitate au relevat faptul că sub raport geologic, regiunea a fost acoperită cu ape marine până în perioada cunoscută ca miocenul superior. Aceste ape înaintau spre vest până în bazinele Cracău, Topolița și Ozana, iar aceste râuri au colmatat treptat-treptat această regiune, înaintând mereu prin delte ale căror depozite le întâlnim foarte bine reprezentate în Masivul Corni și excepțional de expresiv chiar în bazinul superior al pârâului Valea Albă (descoperite și semnalate pentru prima dată în literatura de specialitate în cartea: Războieni-Valea Albă și împrejurimile).

Pârâul Valea Albă, afluent pe partea dreaptă al râului Moldova izvorăște de pe raza comunei Bodești, la baza Muncelului Bodești, de la o altitudine de aproximativ 510m

(rama estică a Subcarpaților Cracăului), și se varsă în Râul Moldova, pe teritoriul comunei Tupilați, parcurgând o distanță de 20 de km pe direcția est-vest.

Spre nord este prezent și pârâul Umbrarilor care trece prin zona localităților Țibucani și Davideni, iar spre sud, cumpăna de ape apare foarte sinuoasă, separând bazinele secundare ale râului Bistrița prin pârâul Bahna, pârâul Negru-Bozieni și pârâul Valea Marea, afluenți ai râului Moldova.

Scurgerea de suprafață acționează peste tot, dar efectele provocate de ea se remarcă pe pantele până la 10°, despădurite și pe cele arate în sensul înclinării pe taluzul din lungul drumurilor. Torențialitatea se manifestă primăvara și la aversele de vară.

Figură 5: Observarea gradului de degradare a solului pe versanți prin intermediul imaginilor satelitare furnizate de către platforma Google Earth Pro

Pe raza localității Războieni există 2 iazuri antropice: Valea Mare și Războieni, denumite popular „la Costel” și „Liciu”, care în prezent permit accesul pescarilor de ocazie. De asemenea, lazul Unghi – denumit mai popular „Dragomirești”, se află tot Pârâul Văduțul Cornea, mai în amonte decât celelalte două, dar pe teritoriul comunei Dragomirești, sat Unghi.

Nr. crt.	Denumire baraj/acumulare	Râul	Loc.	Înălțime Baraj (m)	Volum NNR (mil. m ³)	Tip baraj	Folosințe	Deținător
129	Valea Mare	Văduțul Cornea	Valea Mare	3.5	0.055	Baraj de pământ etanșat cu mască amonte sau pereu	Piscicultură Apărarea împotriva inundațiilor	SC Stejaru Numipet
113	Războieni	Văduțul Cornea	Războieni	2.6	0.06	Baraj de pământ omogen	Piscicultură Apărarea împotriva inundațiilor Acord	PF Liciu Cristian
78	Iaz Unghi	Văduțul Cornea	Dragomirești/Unghi	4	0.085	Baraj de pământ etanșat cu argile (pământ fin)	Piscicultură Apărarea împotriva inundațiilor	SC Dox Fish

Tabel 1: Caracteristicile iazurilor din comuna Războieni (Sursă date: Administrația Bazinală de Apă Siret, 2016)

Figură 7: Fotografie a iazului Războieni, situat în sat Războieni, pe râul Văduțu Cornea

1.3.6. Vegetația și fauna

Formele de relief și climă din cadrul comunei Războieni nu se remarcă printr-o diversitate la nivel de localitate, ci mai degrabă printr-o constantă menținută uniform de la nord spre sud, ceea ce determină ca varietatea florei și faunei din zona de deal să fie omogenă și armonios dezvoltată.

Se regăsesc specii și populații complet adaptate zonei, cât și folositoare populației existente aici. Fauna localității este reprezentativă pentru grupe ecologice ca:

Insecte: albina (*Apis mellifera*), rădașca (*Lucanus cervus*), cărăbușul de mai (*Melolontha melolontha*), păianjenul cu cruce (*Araneus diadematus*) și păianjenul de casă (*Tegenaria domestica*), fluturi (cu un colorit deosebit, cum ar fi fluturele coada randunicii, fluturele de mătase, ale cărui larve, impropriu numite viermi de mătase, consumă frunze

de dud și trec în stare de cocon, înconjurându-se cu o „gogoasă” formată din fir de mătase naturală.²⁾ etc;

Melci (atât specii acvatice, cât și terestre, au un regim fitofag, cei tereștri fiind mai ales mari dăunători ai culturilor agricole),

Reptile: broasca râioasă (*Bufo viridis*), broasca râioasă cenușie (*Bufo bufo*), brotăcelul (*Hyla arborea*), salamandra (*Salamandra salamandra*), șarpele de casă (*Natrix natrix*).

Pești (ce dau valoare economică adăugată zonei - iazurile formate au creat condiții pentru dezvoltarea mai cu seamă a crapului (*Cyprinus carpio*), care este deosebit de apreciat de pescari, cât și de cei care practică ceea ce a ajuns să fie cunoscut ca „turism gastronomic”).

Păsări: corcodelul mare (*Podiceps cristatus*), gâsca de vară (*Anser anser*), rața mare sălbatică (*Anas platyrhynchos*), rața cârâitoare (*Spatula querquedula*) și lișița (*Fulica atra*), cioara (*Corvus frugilegus*), vrabia de casă (*Passer domesticus*), graurul (*Sturnus vulgaris*), huhurezul mic (*Strix aluco*), mierla neagră (*Turdus merula*), pupăza (*Upupa epops*), privighetoarea (*Luscinia megarhynchos*), cucul (*Cuculus canorus*), rândunica (*Hirundo rustica*), cucuveaua (*Athene noctua*), barza albă (*Ciconia ciconia*) ș.a. Lumea păsărilor din această zonă este foarte diversă, are un rol deosebit în menținerea echilibrului biologic și, uneori, poate chiar constitui un valoros fond cinegetic.

O altă resursă cinegetică prezentă în zonă sunt și viețuitoarele din grupa mamiferelor. Pe lângă rozătoarele mici, precum veverița, popândăul (*Spermophilus citellus*), șoarecele de câmp (*Microtus arvalis*), șoarecele de pădure (*Apodemus sylvaticus*) și hârciogul (*Cricetus cricetus*) – care este considerat dăunător, întrucât are obiceiul de a săpa lungi galerii subterane pe care le umple cu boabe de cereale), întâlnim și iepurele sălbatic (*Lepus europaeus*). Alte animale cu o valoare cinegetică ridicată - mai

² ***, *Războieni-Valea Albă și împrejurimile, Monografie istorică, economică și social-culturală*, 1977, p. 26.

ales datorită blănurilor - sunt cele carnivore: lupul, vulpea, bursucul, jderul și dihorul.

La nivel comunal, condițiile pedoclimatice și de relief sunt favorabile dezvoltării unei vegetații forestiere de foioase, dar și de rășinoase, la care se adaugă formațiuni arbustive pioniere. Zona forestieră este cel mai bine reprezentată ca număr de specii forestiere: fag (*Fagus sylvatica*), carpen (*Carpinus betulus*), specii de tei (*Tilia platyphyllos*, *Tilia cordata*, *Tilia tomentosa*), frasin (*Fraxinus excelsior*), mesteacăn (*Betula pendula*), scoruș (*Sorbus aucuparia*), plop tremurător (*Populus tremula*), la care se adaugă subarbuști ca zmeur (*Rubus idaeus*) și mur (*Rubus hirtus*). Vegetația de deal este formată din arbuști – alun (*Corylus avellana*), păducel (*Crataegus monogyna*), corn (*Cornus mas*). Pajiștile și fânețele au o vegetație bogată, multe dintre plante având renumite proprietăți medicinale: mușetel (*Matricaria chamomilla*), traista ciobanului (*Capsella bursa-pastoris*), tătăneasă (*Symphytum officinale*), pălămidă (*Cirsium arvense*), păpădie (*Taraxacum officinale*), cimbru de câmp (*Thymus serpyllum*), unele fiind dezvoltate în locuri afectate de pășunat: troscot (*Polygonum aviculare*), brusture (*Arctium lappa*), mohor galben (*Setaria glauca*).

Fondul forestier din Comuna Războieni este administrat de către Ocolul Silvic Gârcina, subordonat Direcției Silvice Neamț, prin Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA.

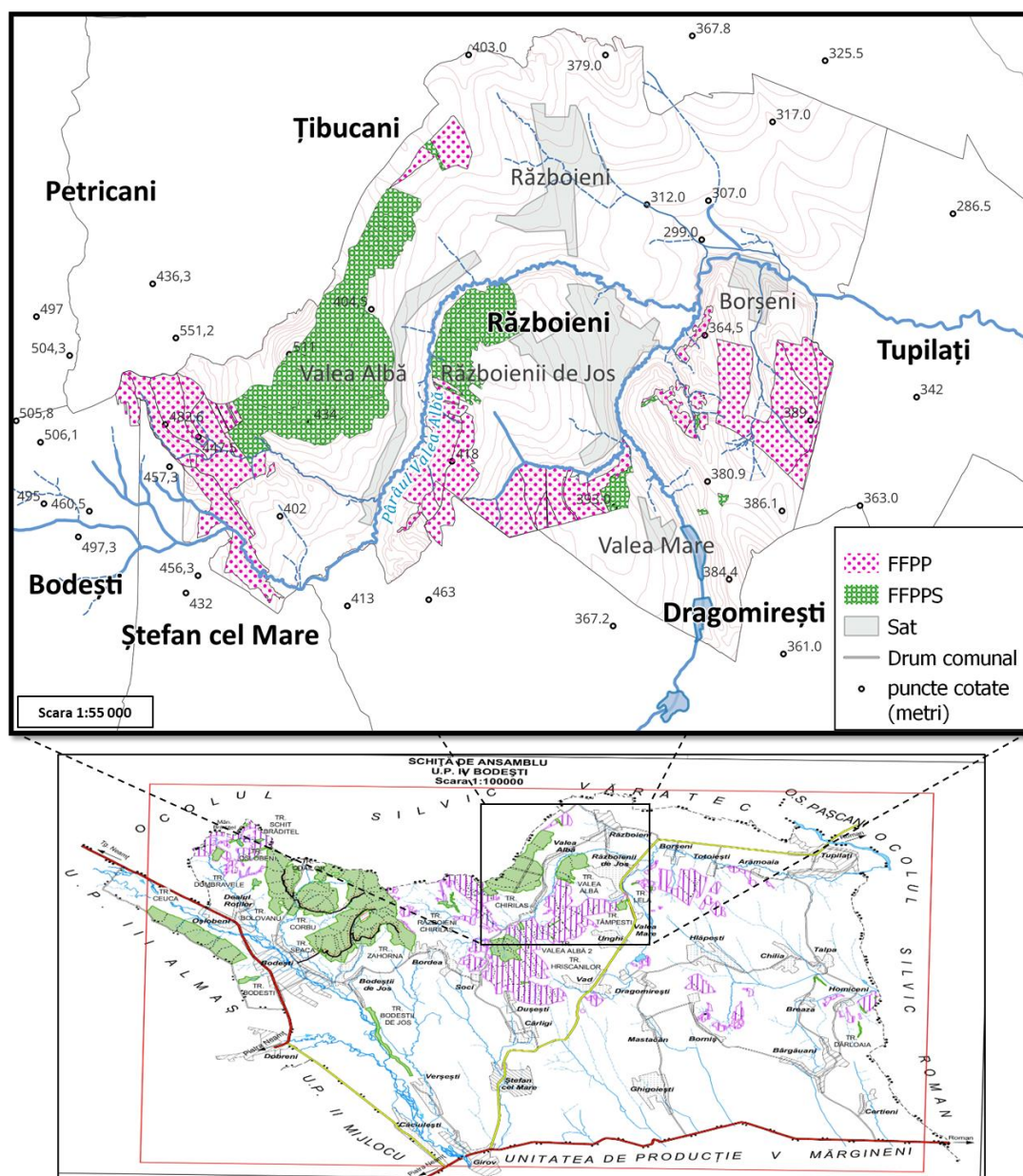
Se împarte în:

- a) fond forestier proprietate publică a statului;
- b) fond forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale;
- c) fond forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice;
- d) fond forestier proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale.

Situația repartizării fondului forestier pe unități de producție și protecție se prezintă în tabelul următor, unde U.P. reprezintă unitate de producție, FFPPS – fond forestier proprietate publică a statului și FFPP – fond forestier proprietate private:

U.P.		Comuna (orașul)	Suprafața			Distanța în km până la ...		
Nr.	Denumire		FFPS	FFPP	Total	Comună	Ocol	Gara P. NT
IV	Bodești	Războieni	346,32	505,5	851,82	34	2	29

Tabel 2: Situația repartizării fondului forestier pe unități de producție și protecție

Figură 8: Reprezentarea fondului forestier privat și de stat de pe suprafața comunei Războieni (sursa date: Institutul Național De Cercetare-Dezvoltare În Silvicultură „Marin Drăcea” Stațiunea Câmpulung Moldovenesc, secția Roman; RNP-Romsilva)

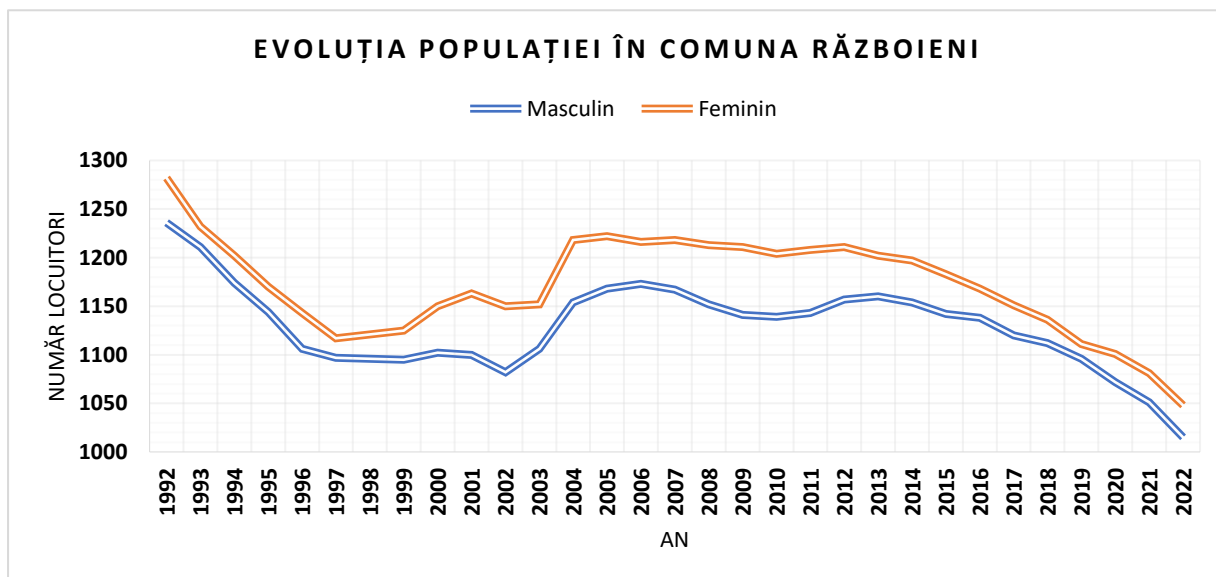
I.4. Infrastructura socială

I.4.1. Populația comunei Războieni

Conform recensământului efectuat în anul 2011, populația comunei Războieni înregistra un număr de 2.272 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.398 de locuitori. Conform bazei de date TEMPO a Institutului Național de Statistică, la data de 1 ianuarie 2022, populația comunei Războieni era de 2063 persoane.

Tipul de sat a reprezentat o formă tipică pentru România, răsfirată, în care conturul satelor este bine trasat, distanța dintre localitățile componente este mică, însă sesizabilă, cu limitele clare între intravilan și extravilan, terenurile fiind cultivate majoritar în afara satelor și apoi în spatele curților.

I.4.2. Evoluția populației comunei

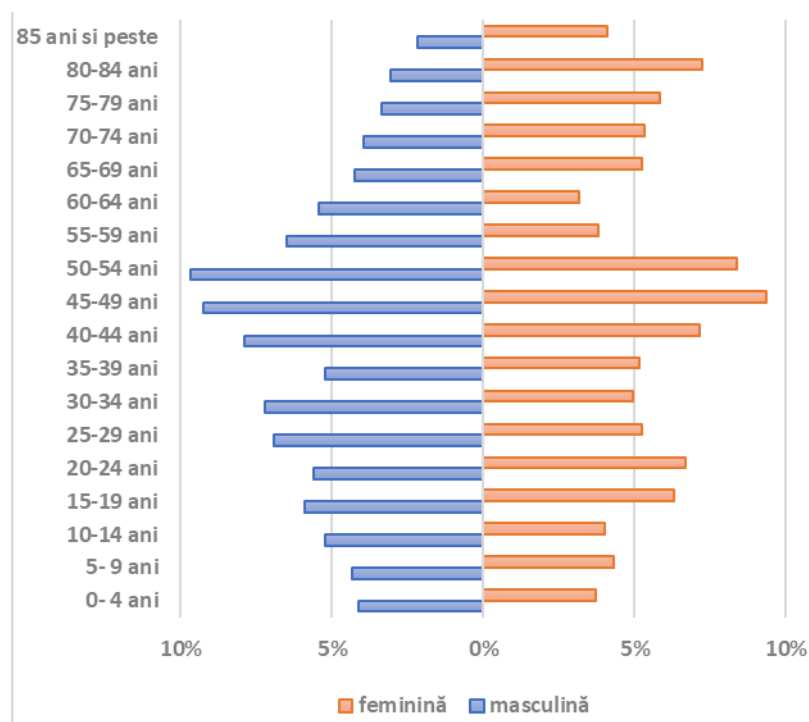

Figură 9: Evoluția populației în comuna Războieni, între anii 1992-2022 (sursă date: INS)

Se observă menținerea populației masculine sub pragul de 1250 de locuitori, în timp ce populația feminină se menține permanent sub cel de 1300. Așadar, ponderea populației feminine a fost constant mai mare ca cea masculină, înregistrând simultan schimbări demografice. De asemenea, se remarcă scăderea populației din 1989 până în

anul 2002. În intervalul acesta s-a înregistrat o migrație către vestul Europei care s-a stabilizat spre finele anului 2004.

Înainte și după criza economică din 2007, unele familii au decis să se întoarcă în țară și să se restabilească aici permanent, acest lucru reflectându-se în creșterea și menținerea demografică înregistrată între anii 2004-2013. În prezent însă se înregistrează un alt fenomen de migrație, cel al tinerilor de data aceasta, către state ale Europei de Vest în special, dar și altele cu o economie mai dezvoltată și un stil de viață considerat superior celui din România. Dacă la migrația din anii 1990-2000 se pleca pentru un salariu mai bun, care apoi să fie investit majoritar tot în România, migrația de după anul 2014 vizează în mare parte plecarea definitivă a tinerilor pentru studii și un loc de muncă, și a familiilor tinere pentru muncă și educația copiilor.

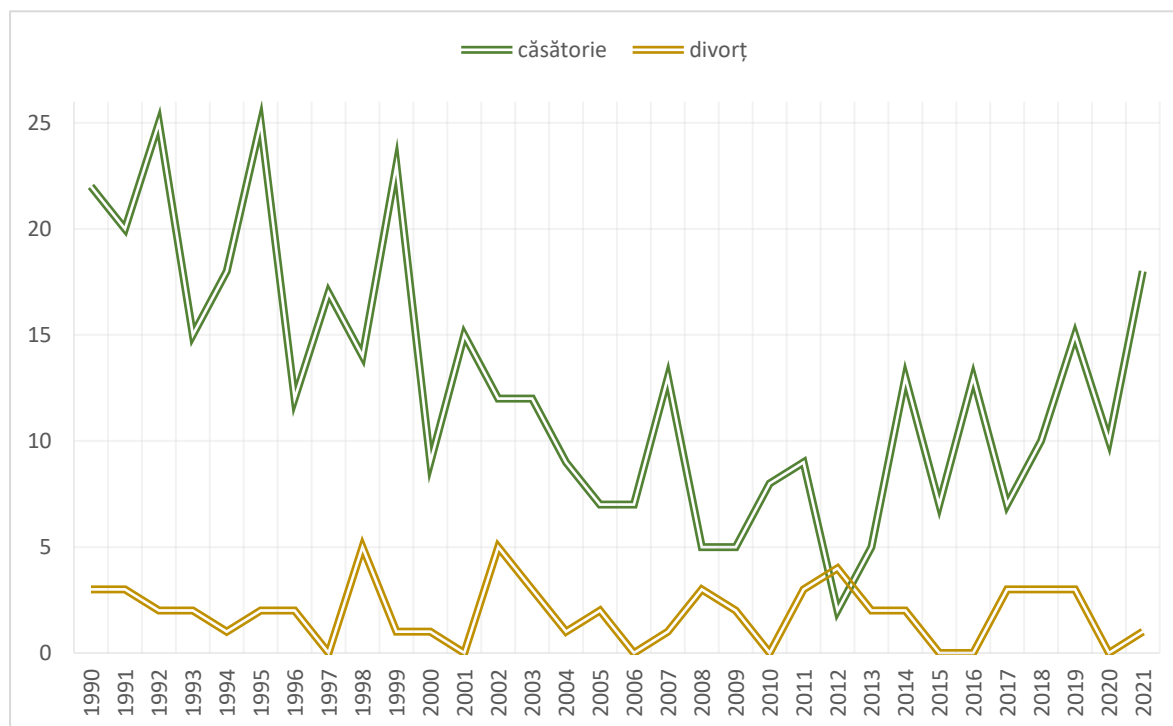

Figură 10: Piramida pe grupe de vârstă și sexe a populației comunei Războieni, anul 2022 (sursa date: INS)

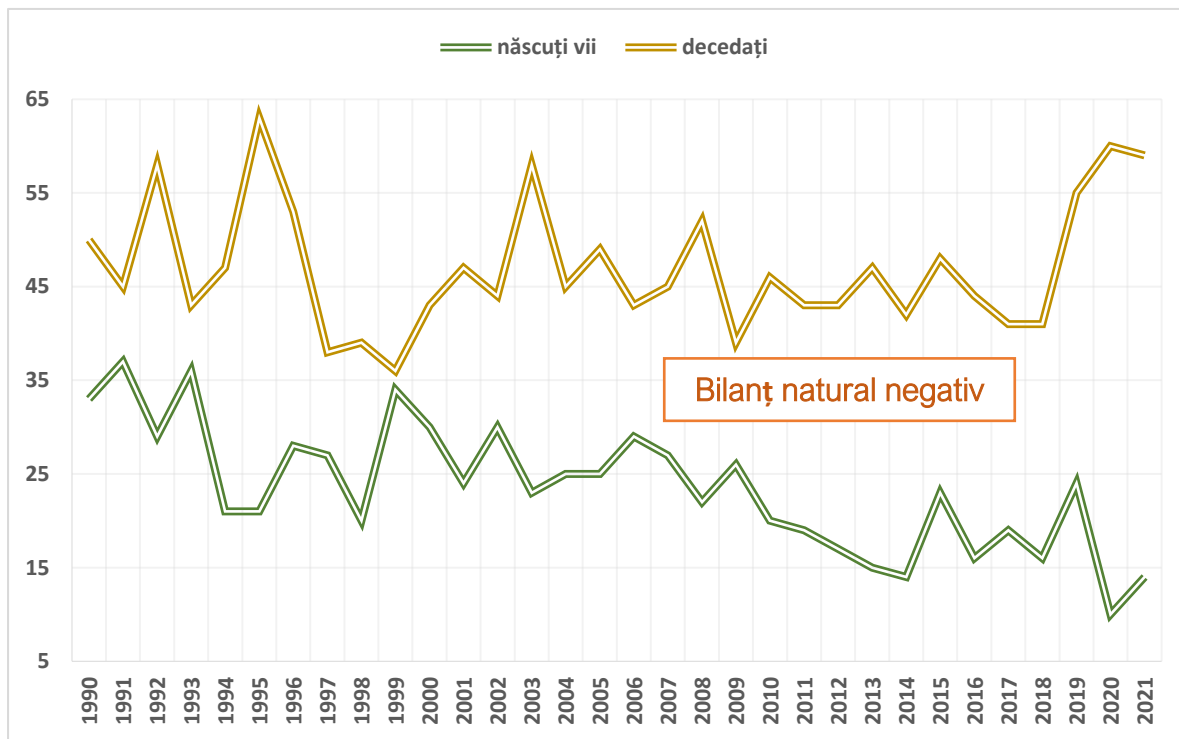
Forma piramidei este una specifică regiunilor dezvoltate, îngustată în partea inferioară și crescând în partea mediană pentru ca mai apoi să se îngusteze iarăși în partea superioară.

Se observă din forma piramidei demografice o îmbătrânire a populației. Ca urmare a scăderii natalității (Figură 12) s-a înregistrat, pe toată perioada de studiu, un bilanț natural negativ. Acest lucru se datorează creșterii speranței medii de viață la naștere, îmbunătățindu-se raportul dintre populația activă și cea inactivă a comunei și ducând spre o favorizare a investițiilor și economiilor individuale, deci a ritmului de dezvoltare. Legea cu privire la interzicerea avorturilor, implementată în anii `60 de către regimul comunist, a dus la o creștere a natalității, mentalitatea oamenilor fiind astfel schimbată pentru o perioadă de 20-30 de ani. Acest lucru se deduce și din piramida demografică. Populația cu vârsta cuprinsă între 25-60 ani este cea mai numeroasă (> 44% din totalul populației). Scăderea bruscă a ponderii populației cu vârsta mai mare de 50 de ani se datorează migrării de după Revoluția din 1989.

Situația țării se reflectă la nivel comunal. Caracterizată printr-o scădere a natalității și o longevitate a populației vârstnice, comuna Războieni are comportamentul unei regiuni dezvoltate, afectată însă și de mișcările migrației oscilante care s-au petrecut și se mai petrec încă.

Figură 11: Evoluția nupțialității și a divorțialității în comuna Războieni, județul Neamț, între anii 1990-2021

Figură 12: Evoluția numărului de născuți-vii și decedați – comuna Războieni, județul Neamț între anii 1990-2021

Un rol important în evoluția natalității îl are și evoluția nupțialității. În cazul comunei Războieni, începând cu anul 2015 se pot observa unele fluctuații direct proporționale, dar care nu stabilesc, totuși, un trend. Se observă că între anii 2004 și 2012 a avut loc o descreștere a nupțialității. Divorțialitatea s-a menținut oarecum constant între 1990 și 2020, având valori cuprinse 0 și 5 divorțuri într-un an. Spre deosebire de divorțialitate, în cazul nupțialității se observă tendința de descreștere în intervalul de timp studiat.

Și în acest caz situația comunei se modelează după cea a României, familia continuând să reprezinte pentru locuitori o instituție socială fundamentală. Uniunea consensuală însă începe a deveni din ce în ce mai acceptată, fiind încurajată indirect printr-o legislație a țării ce nu vine în sprijinul financiar al tinerilor căsătoriți. Ba mai mult, presiunea socială de a organiza evenimente somptuoase ce succed cununiei civile sau religioase, împiedică tinerii în a se căsători mai devreme, alegând să lucreze împreună la construirea bugetului necesar unui astfel de eveniment, abia mai apoi, de cele mai multe

ori, gândindu-se la crearea unui cămin și mult mai târziu la nașterea unui copil, reducându-se deci numărul de ani în care este posibilă nașterea mai multor copii.

Astfel, cauzele descreșterii și întâzierii natalității sunt diverse și greu de aplanat. O soluție eficientă ar fi încurajarea tinerilor în această direcție printr-o educație calitativă, oferirea oportunităților de angajare și a unui ajutor financiar la înființarea unei familii și nașterea a doi sau mai mulți copii pentru a asigura sporul natural.

Coeficientul îmbătrânirii populației	Sarcina demografică sau raportul de dependență demografică	Rata totală de dependență demografică	Rata de dependență a persoanelor tinere	Rata de dependență a persoanelor vârstnice
54.1%	66.9%	65.2%	21.2%	44.0%

Tabel 3: Indicatori demografici ai populației din comuna Războieni, județul Neamț, anul 2022 (sursa date: INS)

Alți indicatori demografici sunt cei prezentați în tabelul de mai sus.

Ca urmare a schimbărilor demografice, proporția populației active se micșorează, în timp ce numărul relativ al pensionarilor crește. Este de așteptat ca ponderea persoanelor în vârstă în totalul populației să crească semnificativ în următoarele decenii. Acest lucru poate duce, la rândul său, la o povară sporită pentru cei la vârsta activă să asigure cheltuielile sociale necesare către populația în vârstă pentru o serie de servicii conexe.

Rata de dependență este o măsură demografică a raportului dintre numărul de persoane aflate în întreținere și populația totală aflată la vârsta de muncă. Acest indicator prezintă o imagine a componenței unei populații în comparație cu forța de muncă a acesteia și poate face lumină asupra implicațiilor fiscale ale dependenței.

Pe măsură ce populația îmbătrânește, creșterea PIB-ului încetinește, costurile de sprijin cresc, iar bugetele administrațiilor publice simt presiune.

Vârstnicii plătesc pentru consum într-o varietate de moduri. Pe lângă ceea ce ar putea câștiga din continuarea muncii, consumatorii în vârstă se bazează parțial pe

economiile lor, inclusiv pe producția din gospodărie și, eventual, afacere și investiții. O altă parte vine de la guvern sub formă de numerar, cum ar fi pensii și transferuri publice în natură, cum ar fi asistența medicală și îngrijirea pe termen lung. Aceste transferuri publice sunt plătite prin impozite, în principal cele plătite de populația adultă de vârstă maximă. Unele resurse pot veni prin sprijin net (sprijin primit minus sprijin acordat) din partea membrilor mai tineri ai familiei. Situația în România, implicit cei din comuna Războieni, variază descentrat. Bătrânii de aici oferă, în mare parte, mai mult sprijin membrilor mai tineri ai familiei decât primesc.

I.5. Sănătate și servicii sociale

În comuna Războieni, există:

- 1 dispensar medical cu un cabinet medicină generală;
- 1 medic de familie;
- 1 asistent medical comunitar;
- 1 farmacie;
- 1 cabinet de stomatologie
- 1 dispensar veterinar situat în incinta primăriei;
- 1 medic veterinar;
- 1 asistent medical veterinar;
- 1 centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică
- 1 medic specialist la centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică;
- 12 asistenți la centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică.

Începând cu 01.01.2007 centrul funcționează conform Hotărârii Consiliului Județean Neamț nr.169/21.12.2006 ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Consiliului Județean Neamț, în structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț (DGASPC), cu avizul și sub îndrumarea metodologică a

Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități, (ANPD) aviz nr.17374/2009. (sursă date:<http://www.crrnrzboieni.ro/>).

Figură 13: Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică din Războieni

Centrul reprezintă o formă de sprijin instituționalizat din partea statului care asigură protecție, ocrotire, găzduire, îngrijire, activități de recuperare și reabilitare a persoanelor adulte cu handicap neuropsihic. Capacitatea centrului este de 205 locuri.

Unitatea dispune de:

- 4 clădiri principale cu spații pentru activități de recuperare, activități medicale curente, dormitoare, camere de zi;
- anexe (centrală termică, magazii, grup alimentar) accesibile tuturor beneficiarilor;
- mijloc de transport propriu;
- spații pentru activități în aer liber.

I.6. Educație

La nivelul comunei Războieni funcționează următoarea rețea școlară:

- Denumirea școlii: Școala Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu”
- Clasele I-VIII: 8 clase de învățământ și grădinița
- Adresa școlii: DJ155P 158, sat Războienii de Jos, comuna Războieni
- Cod poștal: 617375
- Telefon, fax: 0233 – 292921
- E-mail: scoalaunurazboieni @ yahoo.com
- Web-site: www.scoala-razboieni.ro

1.6.1. Baza materială și resurse financiare

ȘCOALA Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu”:

Clădiri și săli de clasă:

- 11 Săli de clasă în total: 2 clase prescolar, 5 clase nivel primar, 4 clase nivel gimnazial

Săli de clasă, laboratoare, cabinete:

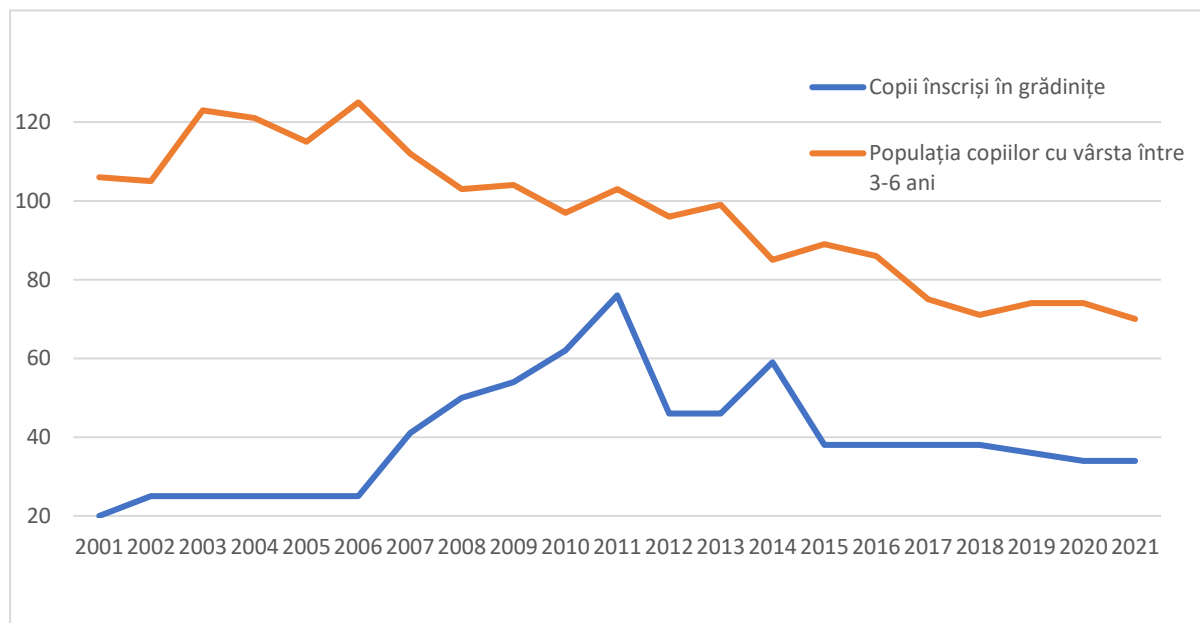
- 1 laborator de informatică
- 1 laborator multidisciplinar (fizica, chimie, biologie)
- Nu dispune de baza sportivă/sală de sport
- Nu dispune de sală de mese pentru copii
- Școala nu dispune de cabinet medical și de cabinet de asistență psihopedagogică
- În toate structurile există curent electric și conexiune la internet, prin cablu
- Școala dispune de apă curentă

Număr total de cadre didactice la școală: 20, dintre care:

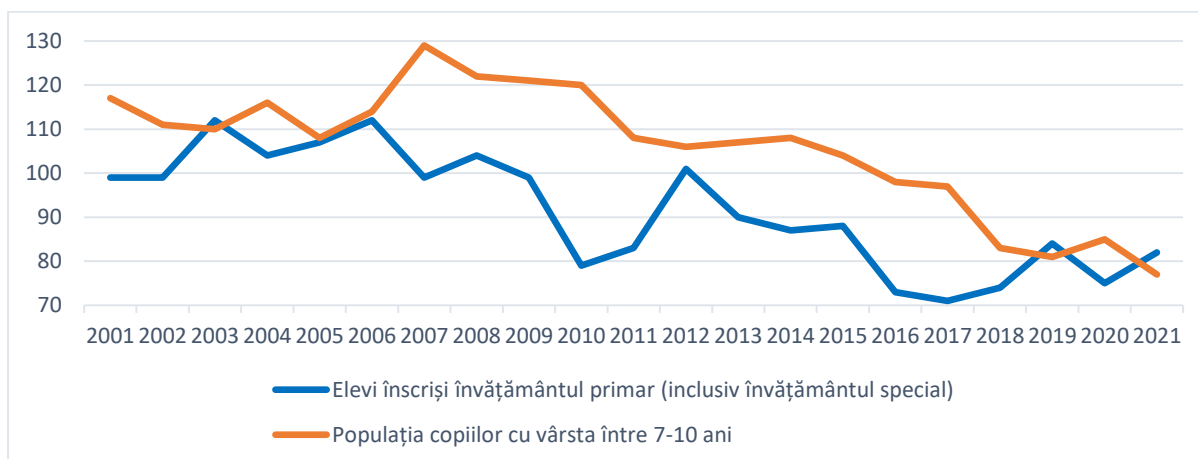

Tabel 4: Repartiția personalului didactic din comuna Războieni, în anul 2021 (interogare date: INS)

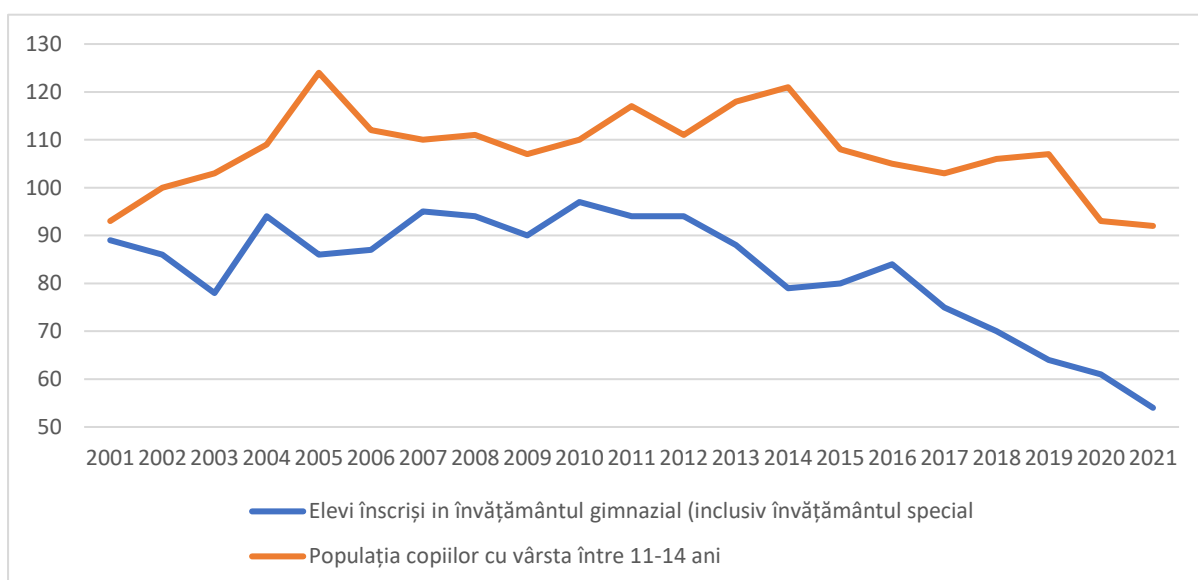
Numărul total de elevi, în anul 2021, era de 170 de persoane (conform INS), repartizați astfel:

Figură 14: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 3-6 ani – în perioada 2001-2022 – din comuna Războieni și a copiilor înscriși în grădinițe la grădinița din cadrul Școlii Gimnaziale „Constantin Virgil Gheorghiu”, în localitate (interogare date: INS)

Figură 15: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 7-10 ani – în perioada 2001-2022 – din comuna Războieni și a elevilor înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special) la Școala Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu”, în localitate (interogare date: INS)

Figură 16: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 11-14 ani – în perioada 2001-2022 – din comuna Războieni și a elevilor înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special) la Școala Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu”, în localitate (interogare date: INS)

Se observă, în toate cele trei niveluri de educație, că din populația totală a copiilor repartizați pe cele trei grupe de vârstă ce corespund cu gradinita (3-6 ani), învățământul primar (7-10 ani) și învățământul gimnazial (11-14 ani) nu toți copiii sunt înscriși în învățământ.

Cu toate că infrastructura existentă ar permite susținerea și acestor copii, există, la nivelul

anului 2021, de exemplu, o diferență considerabilă între populația copiilor – 92 de copii cu vârsta între 11-14 ani și a elevilor din ciclul gimnazial – 54 de elevi. **Așadar, doar 58% din populația copiilor urma, în anul 2021, o formă de învățământ gimnazială. Un rezultat îngrijorător la nivel de comună.**

Misiunea școlii: Școala Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu” Războieni, și-a asumat misiunea „de a fi constant o școală care are ușile deschise pentru toți cei care au nevoie de educație, o sursă de cunoștințe, un sistem de educație pentru a asigura apropierea între oameni, cunoașterea și acceptarea reciprocă în vederea unei conviețuiri armonioase.”

Figură 17: Imagine a Școlii Gimnaziale „Constantin Virgil Gheorghiu” (sursă foto: <https://www.facebook.com/comunarazboieni>)

Figură 18: Festivitatea de deschidere a anului școlar 2022-2023, unde participă atât copiii, cât și părinții, împreună cu cadrele didactice și autoritățile locale (sursă foto: <https://www.facebook.com/comunarazboieni>)

Conform informațiilor prezentate pe website-ul instituției, în această clădire funcționează, începând cu anul 1976 căminul cultural și biblioteca școlară.

Constantin Virgil Gheorghiu, cel a cărui nume îl poartă școala gimnazială din comuna Războieni, s-a născut în data de 15 septembrie 1916 în satul Valea Albă din Comuna Războieni. A fost un diplomat român interbelic și un jurnalist, romancier, poet și preot român din exilul românesc postbelic. Ambii, bunicul și tatăl său, au fost preoți în localitatea Războieni.

Figură 14: La holul de intrare în Școala gimnazială din Războieni se află o fotografie și o declarație a scriitorului Constantin Virgil Gheorghiu, realizată o dată cu comemorarea a 100 de ani de la nașterea acestuia.

(sursa foto: <https://www.facebook.com/comunarazboieni>)

Publică mai multe volume de versuri, ajungând, totodată, un jurnalist cunoscut. În 1943, este numit atașat de presă al legației române de la Zagreb. După 23 august 1944, se refugiază în

Occident. După mai mulți ani de lagăr și ședere în Germania (studiază în această perioadă Teologia la Heidelberg) se stabilește la Paris, unde publică peste 35 de volume, cele mai multe dintre acestea bucurându-se de un real succes de piață, cunoscând mai multe ediții și fiind traduse în nenumărate limbi. În România este cunoscut abia după căderea comunismului (anul 1989), când sunt traduse în limba română. Din păcate pentru acele timpuri, scriitorul se stinge din viață în Paris la data de 22 iunie 1992, devreme pentru a fi deja cunoscut în adevărata valoare în locurile natale.

„N-am fost niciodată despărțit de România, iar dacă într-o zi mă voi întoarce în România, mă întorc acolo unde sunt rădăcinile mele și nu mă mai mișc, dacă nu pe pământ, atunci în cerul românesc de acolo.” (Constantin Virgil Gheorghiu)

Figură 19: Săptămâna "școala altfel" la biblioteca comunală Războieni, anul 2017 (sursa foto: <https://www.facebook.com/comunazarzboieni/photos>)

Biblioteca comunală:

Biblioteca Războieni a funcționat de-a lungul timpului în mai multe locații, în prezent aceasta desfășurându-și activitatea în satul Războienii de Jos, zona Lela, str. Calea Hanul Ancuței, nr 11. Biblioteca a implementat programul BIBLIONET, ca urmare a încheierii unui parteneriat între Fundația International Research & Exchanges Board INC. (IREX) și

Comuna Războieni. În cadrul programului, biblioteca comunală a fost dotată în mod gratuit cu 4 calculatoare, monitoare, tastaturi, mouse-uri, căști cu microfon și Web cam, 2 UPS-uri, un router wireless, o imprimantă, un scanner, un videoproiector și un ecran de proiecție.

În parteneriat cu Școala Gimnazială C.V. Gheorghiu, Biblioteca Războieni se implică în organizarea de activități extracurriculare, documentate cu materiale foto-video pe pagina web a Comunei Războieni. Printre aceste activități se numără:

- organizarea de concursuri pentru elevi.
- participări la activități cu elevii în cadrul programului „Școala altfel”.
- organizarea de excursii, vizite la muzee, serbări cu ocazia diferitelor evenimente și ceremonii comemorative.
- participări în parteneriat cu ONG-uri, Școala Gimnazială C.V. Gheorghiu, alte instituții, la activități de ecologizare, promovare turistică a comunei.

Figură 20: Început de an școlar la Școala Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu” – anul 2019-2020 (sursa foto: <https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos>)

I.7. Cultură

Moștenirea cultural-istorică a comunei Războieni este una semnificativă și poate juca un rol definitoriu în dezvoltarea economică și socială a comunității, favorizând atât creșterea nivelului calității vieții pentru comunitatea locală, cât și creșterea notorietății acestei comunități din punct de vedere turistic, datorită obiectivelor culturale și peisajelor naturale unice oferite.

1.7.1. Biserica „Sfinții Voievozi” din Războieni

Obiectivul cu cea mai mare popularitate și importanță din regiune este Mănăstirea Războieni – ctitorie a domnitorului Ștefan cel Mare construită în secolul al XV-lea, după lupta avută aici cu trupele Imperiului Otoman.

Biserica „Sfinții Voievozi” a fost ctitorită în anul 1497 de către domnitorul Moldovei, Ștefan cel Mare și Sfânt, este situată la limita de sud a satului Războieni, către satul Războienii de jos, la mai puțin de 2 kilometri de drumul județean DJ 208 G ce tranzitează comuna dintre Girov spre Iași.

Biserica „Sfinții Voievozi” aparține stilului arhitectural cunoscut sub denumirea „moldovenesc”, care preia elemente ale stilului gotic, fără turla și fără abside laterale, urmând un plan dreptunghiular, cu o serie de cupole dispuse în filă și prinse sub un singur acoperiș. Este un monument de mici dimensiuni, dar care impresionează prin proporționalitate și echilibru.

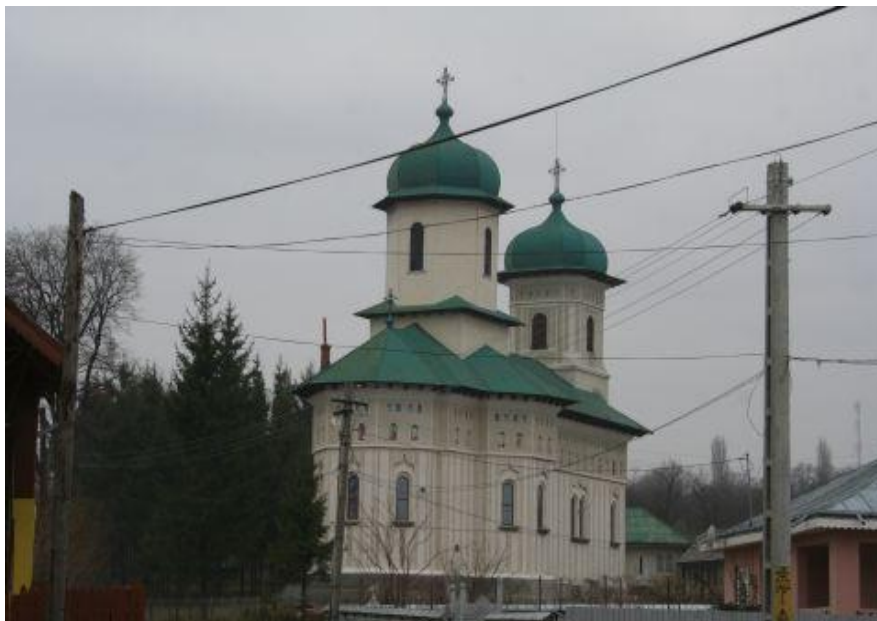
1.7.2. Alte spații eclesiastice în com. Războieni:

PAROHIA ORTODOXĂ RĂZBOIENII DE JOS

Satul Războienii de Jos are o biserică a cărei construcție a început în anul 1922 și s-a terminat în anul 1946, aceasta realizându-se la inițiativa părintelui Gherasim Gheorghe.

Biserica are hramul „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, este ridicată din piatră și a fost curățată în anul 1986, iar apoi renovată între anii 2000-2003, ocazie cu care a fost refăcută și

pictura interioară, cât și exterioară.

Figură 21: Biserica parohiei Războienii de Jos (sursă foto: <https://www.comunazarzboieni.ro/>)

PAROHIA ORTODOXĂ BORȘENI

Nu se cunoaște anul construirii ei (aproximativ sfârșitul veacului al XVIII-lea). Aceasta are hramul „Sf. Gheorghe”, este zidită din piatră, iar în anul 1974 a fost ridicată clopotnița.

Figură 22: Biserica parohiei Borșeni (sursă: <https://www.comunazarzboieni.ro/>)

PAROHIA ORTODOXĂ MARGINEA

Biserica cu hramul „Sf. Mina” a fost reconstruită în totalitate în anul 1990 din cărămidă, cu contribuția majoră a enoriașilor care locuiesc în acest sat. Ea în prezent este pictată și sfințită în anul 2005.

Figură 23: Biserica parohiei Marginea (sursă: <https://www.comunarazboieni.ro/>)

PAROHIA ORTODOXĂ MARGINEA, pe stil vechi

Figură 24: Biserica parohiei Marginea, pe stil vechi (sursă: <https://www.comunarazboieni.ro/>)

PAROHIA ORTODOXĂ VALEA ALBĂ

Figură 25: Biserica parohiei Valea Albă (sursă: <https://www.comunarazboieni.ro/>)

1.7.3. Monumentul bătăliei de la Valea Albă – Războieni

Inaugurarea sa a avut loc la 27 octombrie 1897, monumentul fiind dedicat luptei pe care a purtat-o Ștefan cel Mare pe aceste meleaguri.

Inițiativa construirii monumentului a avut-o istoricul V. A. Urechea, membru al Academiei Române și vicepreședinte al Senatului, cu contribuția ofițerilor din Regimentul 15 „Războieni”, iar monumentul propriu-zis a fost construit din marmură de Tarcău de sculptorul alsacian Weisenberger, aflat atunci la Piatra Neamț. (Oltean, 2004)

În perioada 2018-2022 monumentul a fost restaurat și consolidat în cadrul proiectului de finanțare „AFIR – Asociația Ținutul Răzeșilor”, în valoare de 137.565.28 euro. Obiectivul este creșterea atractivității și promovării valorilor culturale ale teritoriului GAL Ținutul Răzeșilor, pentru integrarea acestuia în circuitul turistic din regiunea Nord-Est.

1.7.4. Biblioteca comunală

În anul 1953 apare prima însemnare în “Registrul Inventar” al Bibliotecii Comunale Războieni, la numărul de ordine 36, prima pagina a acestui registru pierzându-se probabil pe parcursul celor peste 60 de ani de existență.

Figură 26: Biblioteca comunală din Războieni, vedere exterioară (sursă: <https://www.comunarazboieni.ro/>)

Infrastructura sa permite accesul elevilor atât la un spațiu dedicat lecturii, relaționării, cât și utilizării rețelei de calculatoare aflate în dotare.

La acest moment biblioteca nu găzduiește evenimente culturale și pentru alți locuitori din Războieni sau împrejurimi.

1.7.5. Căminul Cultural din Războieni

Cu un mare potențial de găzduire și dezvoltare a evenimentelor culturale și turistice din zonă, Căminul cultural din satul Razboieni (construit în anul 1904) a fost dotat cu săli de festivități cândva utile.

În prezent clădirea este neutilizabilă, din cauza infrastructurii precare și a faptului că nu a mai fost întreținută. Se impun măsuri în acest sens, în funcție de posibilitățile

existente.

1.7.6. Parcul cu tei

Parcul cu tei a fost plantat odată cu construirea și inaugurarea Monumentului bătăliei de la Valea Albă – Războieni, din anul 1897.

În prezent acesta are aspectul unui parc compact, continuu, ce înconjoară armonios monumentul eroilor, ocupând mare parte și din curtea laterală a Căminului Cultural, cât și pe cea a bazei sportive multifuncționale de aici.

Are potențialul de a fi extins, păstrând tradiția inițiată pentru prima dată de către ofițerii din Regimentul 15 „Războieni”.

În anul 2023, în cadrul unui proiect inițiat de Asociația Centrul de Resurse Re-Start, în parteneriat cu Comuna Războieni și cu școala Gimnazială „C.V. Gheorghiu”, a fost inițiată o acțiune de plantare simbolică a 26 de stejari, în imediata vecinătate a parcului cu tei, în amintirea luptei de la Valea Albă, care a avut loc pe data de 26 iulie 1476. Acțiunea s-a desfășurat cu sprijinul Direcției Silvice Neamț și s-a bucurat de o frumoasă implicare și apreciere din partea elevilor de gimnaziu din comună care au plantat stejarii, cu angajamentul de a-i supraveghea până vor crește asemeni teilor din parc.

1.7.7. Sărbătoarea Războienilor

Sărbătoarea Războienilor își menține în primul rând caracterul comemorativ al festivității. Este sărbătorită pe platoul Monumentului bătăliei de la Valea Albă – Războieni în fiecare an, în ultima duminică din luna iulie, pentru a fi plasată cronologic cât mai aproape de data de 26 iulie, data bătăliei dintre trupele moldovene și cele otomane din anul 1476.

Manifestarea este una artistică, istorică și culturală de interes regional. Mai mult decât o sărbătoare a comunei, se scoate în evidență importanța istorică a zonei Valea Albă.

Locația manifestării este parcul cu tei din comuna Războieni, acolo unde în anul 2022 s-a finalizat un proiect a fost de restaurare și punere în valoare a Monumentului Eroilor căzuți în lupta de la Valea Albă, proiect cofinanțat din fonduri europene, acesta fiind primul proiect de restaurare completă a monumentului după 125 de ani de la construirea lui.

1.7.8. Personalități ale localității

Constantin Virgil Gheorghiu (n. 15 septembrie 1916, Valea Albă, Comuna Războieni, Neamț, România – d. 22 iunie 1992, Paris, Franța) a fost un diplomat român interbelic și un jurnalist, romancier, poet și preot român din exilul românesc postbelic.

Edmond Papp – S-a născut la Iași în anul 1856. A devenit ofițer farmacist, iar între anii 1890-1914 este ales primar al comunei Războieni. În acest interval sunt construite în localitate primăria, spitalul uman și școala. Aceste edificii au fost realizate cu bani de la județ, dar cu implicarea directă a locuitorilor comunei, Dl. Papp având și funcția de „șef de șantier”.

1.8. Activitatea economică

1.8.1. Descrierea activității economice

În funcție de numărul mediu de angajați declarați la sfârșitul anului 2021, societățile comerciale din comuna Războieni se împart în: microîntreprinderi (88,90%), întreprinderi mici (5,55%) și întreprinderi mijlocii (5,55%).

Structura economiei din punct de vedere al principalelor activități economice desfășurate la nivel local este analizată în continuare, prin prisma unor indicatori, precum: numărul de unități locale active, cifra de afaceri, respectiv numărul mediu de salariați. Astfel, din punct de vedere al numărului de unități locale active, principalele activități economice existente la nivelul comunei Războieni în anul 2021 sunt următoarele:

- Silvicultură și exploatare forestieră – 4 unități;
- Industrie și construcții – 4 unități;

- Comerț – 6 unități;
- Servicii– 4 unități.

Referitor la cifra de afaceri a companiilor, se poate observa evoluția acestora pe domenii mari de activitate în tabelul de mai jos:

Crt.	Domeniul de activitate	2018	2019	2020	2021	Pondere %/2021
1.	Silvicultură și exploatare forestieră	828097	732944	703744	1389031	6,68%
2.	Industria și construcții	16051971	17842427	15245022	18067577	86,86%
3.	Comerț	340066	332645	342610	864819	4,16%
4.	Servicii	141272	121395	148581	479423	2,30%
5.	Total	17361406	19029411	16439957	20800850	100%

Tabel 5: Evoluția cifrei de afaceri în comuna Războieni, 2018-2021 (sursa date: Ministerul Finanțelor)

Firmele din comuna Războieni care obțin cea mai mare cifră de afaceri desfășoară activități în domeniul Industrie și construcții (86,86%), mai exact:

- Tăierea și rindeluirea lemnului – 89 salariați,
- Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții - 28 salariați.

Evoluția valorii cifrei de afaceri oscilează în perioada 2019-2021, în același timp se observă faptul că valorile sunt mai mari în anul 2021 față de anul 2018, deci există o creștere economică la nivel local.

Nr. crt	Domeniul de activitate	2018	2019	2020	2021	Evoluție 2021 /2020
---------	------------------------	------	------	------	------	---------------------

1.	Silvicultură și exploatare forestieră	4	4	4	4	0
2.	Industria și construcții	135	132	110	117	+7
3.	Comerț	3	3	4	4	0
4.	Servicii	3	1	1	3	+2
5.	Total	145	140	119	128	+9

Tabel 6: Evoluția valorii cifrei de afaceri în comuna Războieni, 2018-2021 (sursa: Ministerul Finanțelor)

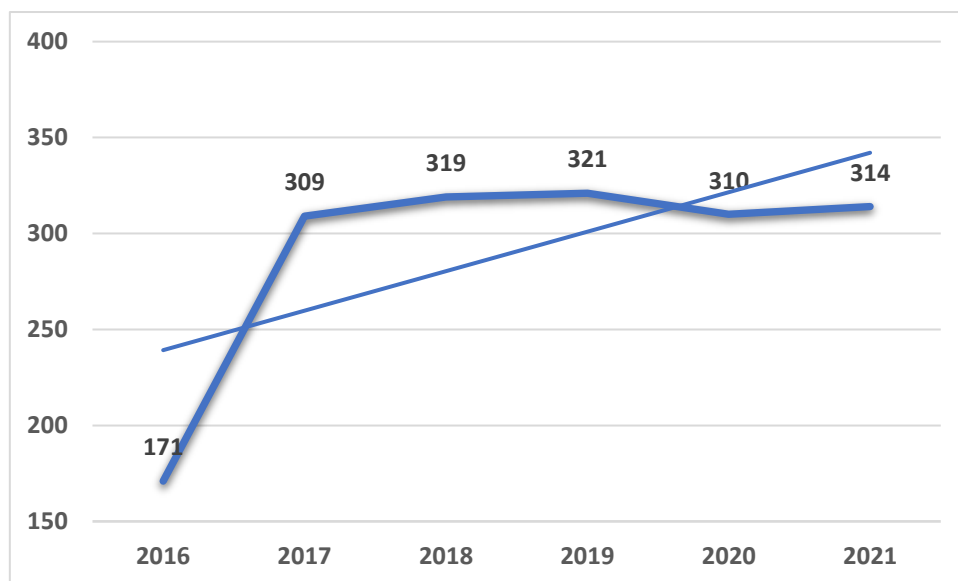
Perioada 2018-2021 se caracterizează printr-o scădere cu 11,72% a numărului mediu de salariați aferent unităților locale active din comuna Războieni. Cu toate acestea, în anul 2021, acest indicator a crescut față de anul 2020 în domeniul Industrie și construcții și cel al Serviciilor.

1.8.2. Forța de muncă

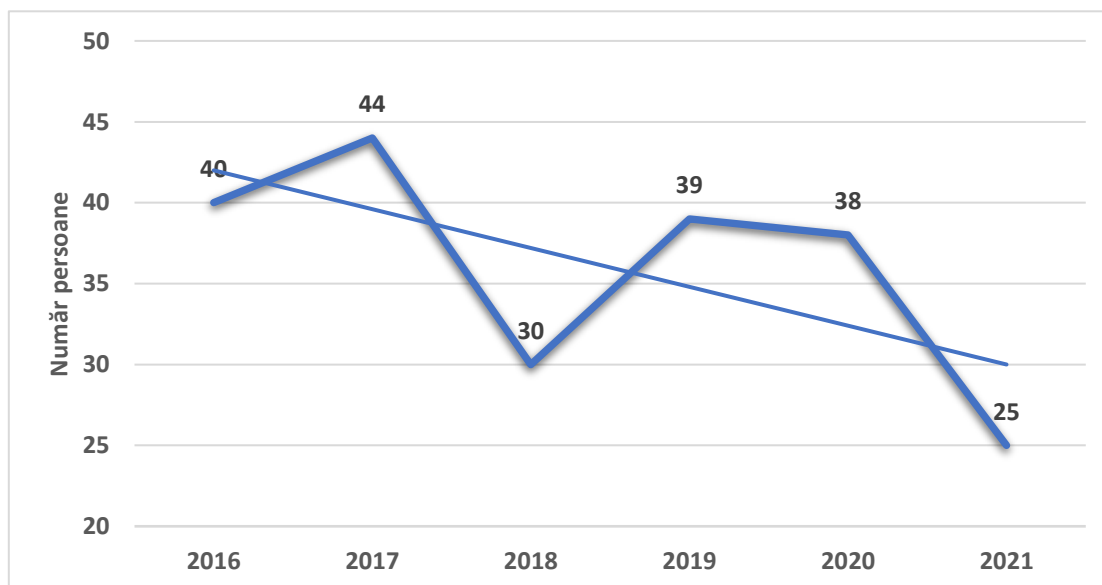
Numărul mediu al salariaților cuprinde persoanele angajate cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul), al căror contract de muncă/raport de serviciu nu a fost suspendat în anul de referință.

Conform Anuarului statistic al județului Neamț, în 2020, rata de ocupare a forței de muncă din comuna Războieni, pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani, a fost de în anul 2021, numărul mediu de salariați din localitatea Războieni era de 314 persoane. Analizând numărul mediu de salariați din perioada 2016-2021, se observă un trend ascendent în perioada 2016-2019, anul 2020 marcând o reducere a numărului mediu de salariați și atingând o valoare similară celei din anul 2017 (310 salariați). Totuși, numărul de salariați se menține deasupra pragului de 300 persoane ocupate. Numărul mediu de salariați a scăzut în anul 2020 față de anul 2019 cu 3,43%, situația poate fi justificată prin prisma pandemiei provocată de coronavirus, aceasta afectând negativ piața forței de muncă.

Rata de ocupare a forței de muncă, în comuna Războieni este, în anul 2021 de 26% pentru populația cu vârsta între 20-64 ani. În comparație cu situația de la nivel național, unde în trimestrul III 2021, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 67,6%, situația din comuna Războieni se prezintă mult sub această medie.

Figură 27: Evoluția numărului mediu al salariaților în comuna Războieni (sursă date: INS)

Figură 28: Evoluția numărului șomerilor în comuna Războieni (sursă date: INS)

În anul 2021 se constată cel mai scăzut număr al șomerilor din ultimii cinci ani, fiind prima situație cu un număr mai mic de 30 de șomeri. Amplitudinile mari înregistrate în

această perioadă indică, totuși, o nesiguranță a pieței de muncă.

O măsură bine cunoscută de estimare a nivelului de dezvoltare locală este Indicele Dezvoltării Umane Locale (IDUL). Dezvoltat de sociologul Dumitru Sandu, indicele măsoară capitalul total al localităților, din perspectiva dimensiunilor sale umane, de stare de sănătate, vitală și materială. IDUL are un grad ridicat de similaritate cu indicele dezvoltării umane (IDU) folosit în sistemul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. Ambii indici includ măsuri ale educației, performanței economice și stării de sănătate. Validitatea IDUL a fost testată pe baze de date foarte mari și prin folosirea sa ca variabilă dependentă sau independentă în diferite analize.

Valori reduse ale indicelui pot fi asimilate unei „sărăcii comunitare”, dar IDUL nu realizează doar o simplă agregare a indicilor de consum sau de venituri la nivel individual sau de gospodărie; componenta de deficit de acces la bunuri publice este prezentă în mult mai mare măsură în indice. Comuna Războieni are o valoare medie a IDUL. Creșterea acestuia depinde de educația, performanțele economice și starea de sănătate a populației.

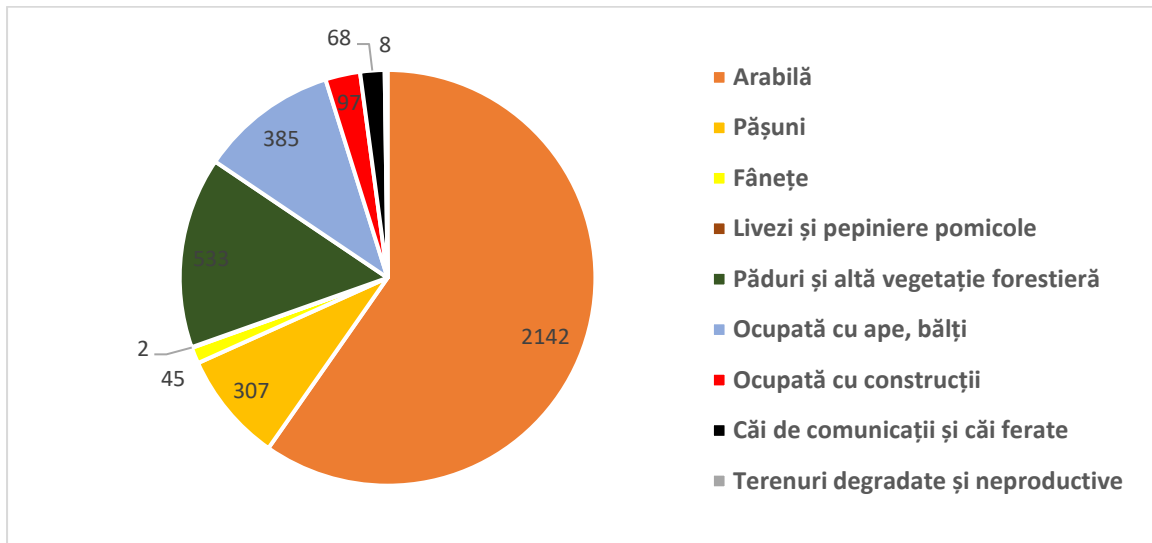
SIRSUP	Jud	Localitate	IDUL 2011	Populatie 2011	urban/ rural
123969	NEAMT	RAZBOIENI	40.66	2272	rural

Tabel 7: Indicele IDUL 2011 pentru comuna Războieni

Nivelul de dezvoltare (IDUL) al unei comune influențează pozitiv accesul la finanțare nerambursabilă pentru investiții în infrastructură, iar diferența de dezvoltare crește odată cu accesarea acestor finanțări. De asemenea, accesul direct la drumuri europene și naționale, cât și apropierea de orașele mari influențează pozitiv nivelul și ritmul de dezvoltare al unei comune. (Pavel & Moldovan, 2017)

1.8.3. Agricultura

Agricultura și creșterea animalelor sunt principalele ramuri economice ale comunei, cele care asigură existența majorității populației.

Figură 29: Repartiția fondului funciar, în hectare – comuna Războieni, județul Neamț, pentru anul 2014 (interogare bază de date: INS)

Suprafața agricolă ocupă 70% din suprafața fondului funciar al comunei Războieni.

Terenurile degradate și neproductive reprezintă 0.2% din suprafața comunei, însumând 8 ha.

Agricultura comunei Războieni este una de semi-subsistență. Agricultorii de semi-subsistență au un potențial mare de dezvoltare, însă se confruntă cu lipsa tehnologiei adecvate, lipsa cunoștințelor de specialitate în agricultură și lipsa cunoștințelor antreprenoriale. Agricultura practică de către această categorie are un randament scăzut, iar atitudinea față de asociere este una reticentă. În absența asocierii, nivelul competitivității este scăzut, contactul cu consumatorii este unul foarte costisitor. Producătorii se descurcă individual și își creează propriul lanț de distribuție, dar nu explorează soluții care s-au dovedit a fi de succes și în alte zone ale regiunii și chiar ale țării, ca de exemplu asocierea în anumite faze ale producției, promovării și distribuției.

Producțiile certificate ecologic sunt încă în faza incipientă și cu mare potențial de dezvoltare, având în vedere cererea tot mai crescută din mediul urban. Există posibilitatea dezvoltării fermelor individuale, ca structuri de bază ale agriculturii tradiționale și ca suport pentru dezvoltarea sistemului agricol competitiv al zonei.

Pentru perioada următoare este necesară încurajarea tendinței de grupare a micilor proprietari de teren în asociații agricole, justificată de lipsa resurselor financiare a producătorilor individuali și de posibilitățile eficiente pe care le oferă exploatarea unui teren mai mare. În acest fel s-ar rezolva și problema valorificării produselor, la acest moment nefiind asigurată o piață sigură de desfacere, fiecare producător fiind nevoit să-și caute posibilitatea de valorificare.

1.8.4. Industria

Industria lemnului - este reprezentată de trei firme de exploatare și prelucrare a lemnului, care oferă în jur de 117 de locuri de muncă pentru locuitorii comunei.

Figură 30: Sigla SC Lafor SRL, compania cu cea mai mare cifră de afaceri din comuna Războieni în anul 2021 (15 479 723 lei) și numărul cel mai mare de angajați (89 persoane)

Industria de prelucrare a producției agricole e reprezentată de două mici întreprinderi, unde există 4 angajați.

Activitatea din domeniul prestărilor de servicii este și ea reprezentată, existând un număr de 4 unități de prestări servicii, care, pe ramuri de activitate, se prezintă astfel: comerț cu amănuntul și servire a băuturilor – 2 unități; transport – 1 unitate; protecție și gardă – 1 unitate; construcții – 1 unitate. În total oferă în jur de 3 locuri de muncă.

În prezent, la nivelul Comunei Războieni, nu există o piață agro-alimentară la standarde moderne, care să ofere locuitorilor comunei și celor din împrejurimi posibilitatea desfacerii legumelor și fructelor produse în regim de gospodărie sau afacere, a produselor lactate și a celor din carne în condiții igienico-sanitare optime.

1.8.5. Turismul

Activitatea turistică de vizitare a valorilor naturale și peisagistice în arealul studiat este stimulată de două componente:

- accesibilitatea în zonă prin intermediul drumului european E85 care traversează Europa de la nord la sud, implicit România din sudul Munteniei către nordul Moldovei, ceea ce a permis practicarea turismului de tranzit prin arealul luat în studiu;
- existența Mănăstirii Războieni, ctitorie Ștefaniană.

Localitatea Războieni se situează în imediata vecinătate a Parcului Natural Vânători Neamț, lacului Cuejdi ori a ansamblului de mănăstiri din Moldova (Mănăstirea Bistrița, Mănăstirea Neamț, Mănăstirea Agapia, Mănăstirea Văratec, Mănăstirea Sihăstria ș.a.) deci în zona colinară, acoperită predominant de pășuni și foioase. În aceste condiții, peisajul întâlnit de trecători prin zonă este unul pitoresc, însă destul de comun pentru locuitorii zonei subcarpatice a Moldovei.

Există condiții excepționale pentru a dezvolta turismul din zonele de deal, antrenând în această activitate gospodăriile individuale care au capacitate (surplus de spațiu de locuire), și care au dotările necesare (alimentare electrică cu apă și implicit baie și WC). De asemenea, o moment istoric al luptei de la Valea Albă poate fi comemorat la Biserica „Sf. Voievozi”, ctitorie al lui Ștefan cel Mare, cu valoare istorică și religioasă, în amintirea ostașilor care au luptat în Bătălia de la Valea Albă, purtată între domnitorul Moldovei și sultanul Mahomed al II-lea al Imperiului Otoman.

În vecinătatea ansamblului Mănăstirii Războieni se află câteva obiective de interes istoric, cultural și turistic, astfel:

- » **Monumentul bătăliei de la Valea Albă – Războieni:** inaugurat la 27 octombrie 1897, monumentul este dedicat luptei pe care a purtat-o Ștefan cel Mare pe aceste meleaguri. În preajma monumentului se regăsește parcul cu tei unde, începând cu anul 1903, are loc anual Sărbătoarea Războienilor. Inițiativa construirii monumentului a avut-o istoricul V. A. Urechea, membru al Academiei Române și vicepreședinte al Senatului, cu contribuția ofițerilor din Regimentul 15 „Războieni”.
- » **Sărbătoarea Războienilor:** este sărbătorită pe platoul Monumentului bătăliei de la

Valea Albă – Războieni în fiecare an, în ultima duminică din luna iulie, pentru a fi plasată cronologic cât mai aproape de data de 26 iulie, data bătăliei dintre trupele moldovene și cele otomane din anul 1476. Manifestarea este una artistică, istorică și culturală de interes regional. Mai mult decât o sărbătoare a comunei, se scoate în evidență importanța istorică a zonei Valea Albă.

- » **Vestigii arheologice – situri arheologice:** Deși teritoriul Comunei Războieni nu deține vestigii arheologice de tip construcție, se află încadrată în partea nord vestică a județului Neamț ce se remarcă printr-un „bogat patrimoniu cultural material reprezentat de numeroase situri, monumente, obiective, sate tradiționale arheologice” (Bulai, et al., 2020). pe raza comunei Războieni de astăzi identificând următoarele puncte arheologice, ce poartă denumiri locale: Dealul Morii-Ușcați; Poeni; Chiriluş; La Păr, punctul Cetățuia de pe Valea Albă; locul fostului sat Marginea, în punctul numit La Fagani; vatra satului Războieni, pe locurile numite Curături și Tăietura, Stejarul.

1.8.6. Servicii publice

Activitățile de servicii publice de pe raza comunei Războieni se pot clasifica în trei categorii:

1. Servicii de bază:

- învățământ;
- sănătate;
- comerț și servicii pentru populație;

2. Servicii infrastructurale:

- cultură: bibliotecă, cămin cultural;
- sport - recreere;
- transporturi și telecomunicații;
- utilități publice;

3. Servicii administrative:

- prelucrarea informațiilor;
- elaborarea și aplicarea politicilor publice.

Localitatea beneficiază de servicii pentru situații de urgență profesionale – Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Petrodava” al județului Neamț – prin SVSU – **Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență - punctul de lucru Războieni.**

Dotarea SVSU:

- Autospecială de stingere a incendiilor de tip MAN cu o capacitate de 5000 litri;
- Generator electric – 1 buc;
- Motofierăstrău – 1 buc;
- Pompe evacuare apă – 1 buc;
- Scară culisabilă – 1 buc;
- Stingătoare – 20 buc;
- Targă – 2 buc.
- Tocator de crengi NHS 180m motor propriu – 1 buc.

Printr-un proiect finanțat în cadrul GAL „Ținutul Răzeșilor”, implementat în anul 2022, în dotarea SVSU s-au adăugat:

- 1 tractoraș de tocat vegetație,
- 1 Motoferăstrău,
- 1 Generator de curent,
- 1 Motopompă,
- 1 Aparat de spălat cu presiune
- 1 Tocător de vegetație pentru buldoexcavator
- 1 Motocoasă pe benzină
- 1 Motoferăstrău telescopic
- 1 Redresor-robot de pornire
- 1 Container de locuit cu grup sanitar

Figură 31: Exercițiu SVSU Războieni (sursa foto: <https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos>)

Figură 32: Parte din personalul ce alcătuiește SVSU Războieni (sursa foto: <https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos>)

Figură 33: Foto cu echipajul de băieți și fete de la Școala Gimnazială "Constantin Virgil Gheorghiu" Războieni care au participat luni, 13 mai 2019, la Târgu Neamț, la etapa zonală a concursului „Prietenii Pompierilor” (<https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos>)

La nivelul comunei Războieni există un post de poliție, în dotarea serviciului există o mașină de tip autospecială, folosită în comun cu postul de poliție Dragomirești.

Există plan de acțiune pentru apărarea civilă și sunt organizate periodic campanii de educare a populației în sprijinul respectării legislației.

Figură 34: Postul de poliție Războieni (sursa foto: nt.politiaromana.ro)

1.8.7. Operatorii economici de pe raza comunei

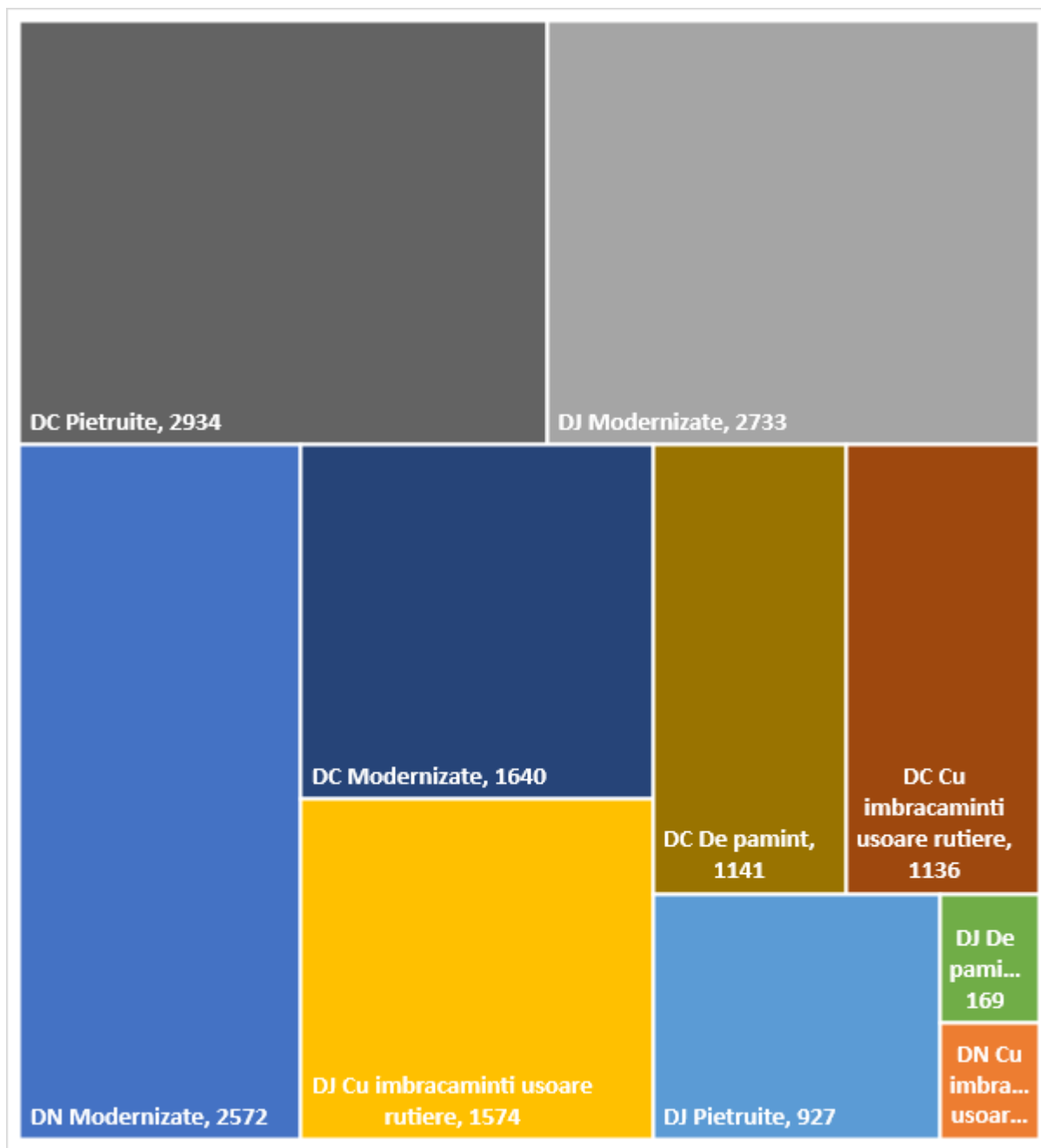
<i>Nr.</i>	<i>Nume Firmă</i>	<i>Profit net</i>	<i>CAEN</i>	<i>An infiintare</i>
1	DULHAN LEMOB PROD COM SRL	11 175	CAEN 1623 include: - fabricarea produselor din lemn destinate utilizării în industria construcțiilor	1994
2	LAFOR SRL	439 613	CAEN 1610 - Tăierea și rindeluirea lemnului	1994
3	SILVEXPORT SRL	14 170	CAEN 0220 - Exploatarea forestiera	1994
4	CASA FLORILOR RAZBOIENI SRL	-4 174	CAEN 5630 - Baruri și alte activități de servire a băuturilor	1993
5	IACOB TEAM SRL	-6 416	CAEN 4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	2015
6	SILBETA SRL	24 346	CAEN 0111 cultivarea cerealelor	2005
7	AGRO POPA SRL	657 214	CAEN 0111 cultivarea cerealelor	2003
8	ANA STEF GOLD SRL	7 401	CAEN 4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun.	2018
9	ACG SHIELD GROUP SRL	- 1 310	CAEN 8010 - Activități de protecție și gardă	2007
10	KWI SIM TOUR S.R.L.	-	CAEN 4939 - Alte transporturi terestre de călători	2010

Tabel 8: Operatorii economici din comuna Războieni în funcție de profitul net și domeniul de activitate (interogare bază de date: <https://www.topfirme.com/>)

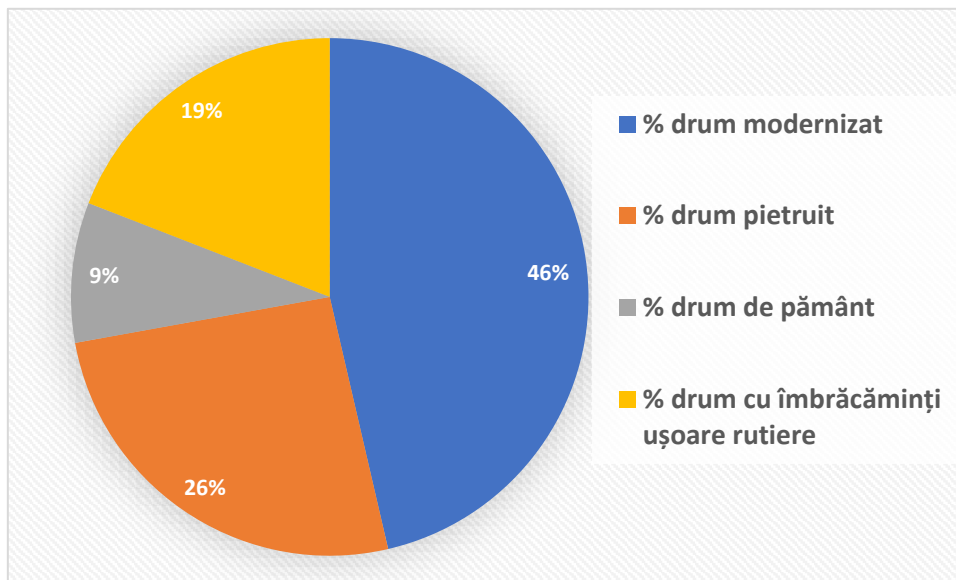
I.9. Infrastructura tehnico-edilitară-de mediu

I.9.1. Transport

Rețeaua de drumuri publice din Regiunea Nord Est are o lungime totală, în anul 2021, de 14.977 km, din care 46% sunt drumuri modernizate.

Figură 35: Lungimea drumurilor publice (km), pe categorii de drumuri și tipuri de acoperământ la nivelul Regiunii NE, anul 2021 (unde DN-drum național; DJ-drum județean; DC-drum comunal) (interogare bază de date: INS)

Figură 36: Ponderea tipului de drumuri la nivelul regiunii Nord Est, anul 2021 (interogare bază de date: INS)

La nivelul comunei Războieni, infrastructura de transport este slab dezvoltată:

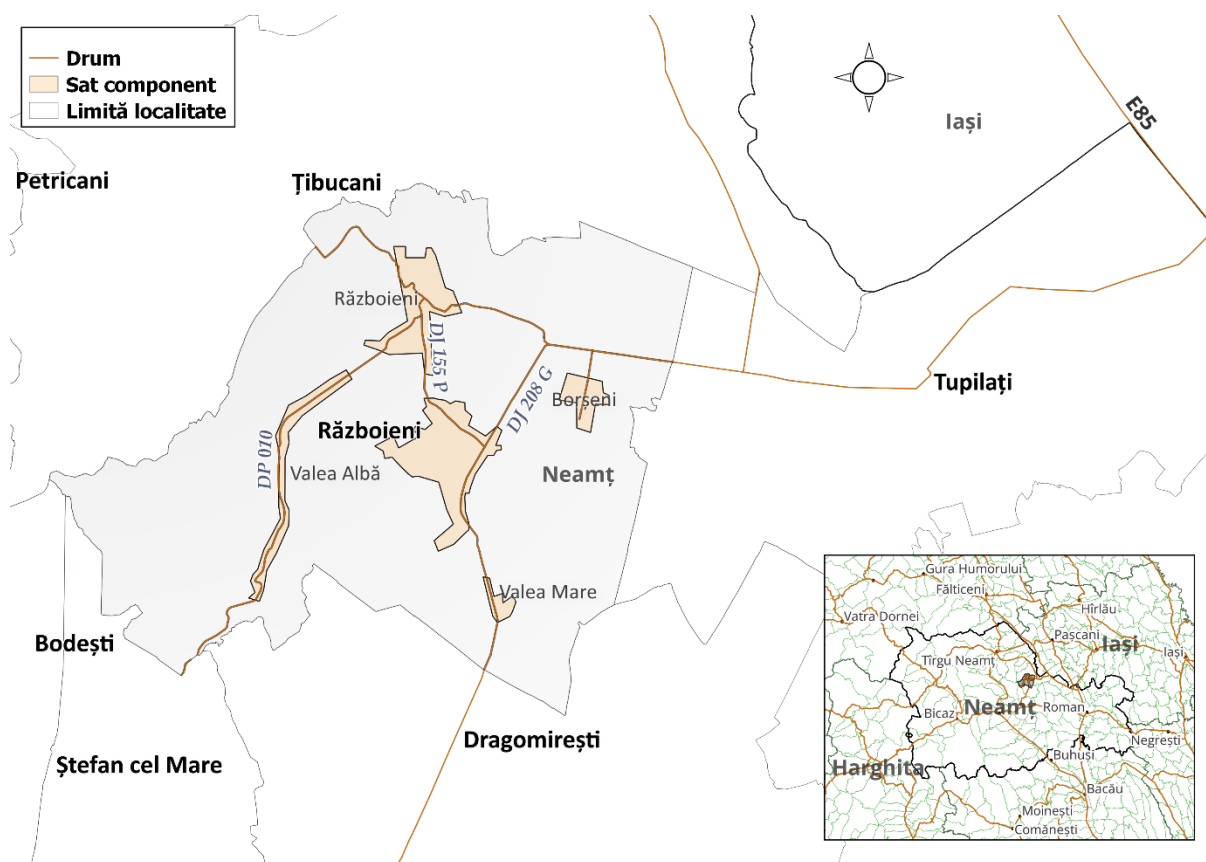
Drum	Km modernizat	Pietruit
Național		
Județean	DJ 208 G – 6 km DJ 155 P – 2 km	
Comunal	DC 183 BORȘENI- 600ML DC184 BORȘENI RĂZBOIENI- 2KM DC 25- 1,360 KM DC 29- 1,121 KM DC 195- 1,660 KM Drum Bozu- 1,224 km Drum Valea Mare- 800ml	DC 25 – 25,03 km

Principala cale de comunicație în comună este reprezentată de drumul județean DJ208 G. Drumul este asfaltat, iar pe aici se face legătura cu drumul european E85 și cu municipiul Piatra Neamț. De aici se bifurcă drumul județean DJ 155P, care tranzitează satele Războieni și Războienii de Jos.

Lungimea totală a străzilor și drumurilor din localitate este de 33,8 km.

Principalul neajuns al străzilor este faptul că nu sunt modernizate, existând multe tronsoane în care traficul pietonal și rutier sunt incomode unul pentru celălalt.

De asemenea, gradul de modernizare al infrastructurii rutiere este scăzut. Această situație este amplificată și de inexistența unor artere majore de circulație feroviară sau rutieră de mare viteză, care să permită legături rapide interzonale și interjudețene.

Figură 37: Harta drumurilor principale care străbat comuna Războieni (sursă date: INCDS Marin Drăcea; geo-spatial.org)

Drumuri județene:

- DJ 208 G, Piatra Neamț – Războieni, care face legătura, prin Girov, cu mun. Piatra Neamț, și prin Tupilați cu drumul european E85;
- DJ 155 P, Războienii de Jos – Războieni, face legătura între DJ 208 G, DC 25 și DC 29.

Drumuri comunale:

- DC 29, Soci - Războieni - 7 km , parțial asfaltat și restul pietruit;
- DC 25, leagă DJ 208 G de comuna Țibucani – 5 km, asfaltat.

Serviciile de transport în comun:

- Rețea de transport în comun are o lungime de 12 km;
- 11 stații de autobuz;
- Transport asigurat de microbuze și autobuze.

1.9.2. Alimentarea cu apă și canalizare menajeră

Alimentarea cu apă în comuna Războieni se face în totalitate necentralizat, la nivelul gospodăriilor individuale, din resursa de apă subterană a localității: preponderent din fântâni proprii sau grupate la un număr minim de gospodării, ori din izvoare de captare a apelor subterane.

Furnizarea unei ape calitative presupune o serie de procese care să îi asigure acest standard. De cele mai multe ori, apa furnizată prin rețeaua publică este captată din surse de suprafață și mai puțin subterane, primele necesitând mai multe resurse pentru a ajunge la statutul de apă potabilă.

Conform analizei situației existente la nivelul anului 2014, de către compania de apă din județul Neamț, ApaServ, situația comunei Războieni, neschimbată, de altfel, se prezintă astfel, împreună cu recomandările de specialitate:

Instalații Existente și Performanța Curentă Războieni

Infrastructura de Alimentare cu Apă

Nu există sisteme centralizate de alimentare cu apă în localitățile comunei.

Recomandare:

- Pentru localitatea Războieni sunt necesare un front de captare nou, cu stație de clorinare, aducțiuni și un rezervor nou și rețea de distribuție a apei.
- Pentru localitățile Războienii de Jos, Valea Albă, Borșeni și Valea Mare sunt necesare conducte de aducțiuni pentru a se alimenta de la sursa nou creată în Războieni și rețele de distribuție în localitate.

Infrastructura Apei Reziduale

Nu există sisteme de canalizare în comuna Războieni.

Recomandare:

- Rețea de canalizare în comuna Războieni.
- În localitatea Războieni este necesară realizarea unei stații de epurare pentru a trata apa uzată din toata comuna, precum și rețea de canalizare.
- În localitatea Războienii de Jos este necesară realizarea unui colector către stația de epurare de la Războieni și rețea de canalizare.
- Este necesară realizarea unei soluții individuale de epurare în localitatea Valea Mare.

Eliminarea nămolurilor se poate efectua în stația de epurare Piatra Neamț.

Cele mai recente sedimente din Județul Neamț cuprind pietrișuri, nisipuri și depozite de loess. Depozite apar în valea de nord a Bistriței, pe terasele de la vest de râul Siret și între râul Moldova și Siret. Albia râului cuprinde nisipuri fluviatile, pietrișuri și bolovănișuri. Porțiunile macrogranulare ale acestor sedimente precum nisipuri și pietrișuri din albiile râurilor sunt clasificate hidrogeologic drept poroase și permeabile și de obicei găzduiesc un acvifer freatic de mică adâncime.

Zonele de interes din comuna Războieni sunt localizate în zona de izvoare a tributariilor vestici ai râului Moldova la sud-vest de Războieni. Izvoarele sunt situate în zona deluroasă înaltă cu înălțimi între 400 m și 500 m.

Așadar, cea mai mare parte a zonelor de izvoare sunt situate deasupra sau lângă zone locuite și/sau cu utilizare agricolă, astfel riscul contaminării fiind redus. Cu toate acestea, contaminarea, de exemplu prin agricultură, nu poate fi exclusă și trebuie verificată.

În anul 2022 Consiliul Local al comunei Războieni a aprobat valoarea investițiilor aferente UAT Războieni precum și participarea Consiliului local Războieni la cofinanțarea pentru "Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Neamț, în 2014-2020".

1.9.3. Alimentare cu energie electrică

La nivelul comunei Războieni gospodăriile sunt racordate la rețeaua electrică, în proporție de 98%, excepție făcând un număr de aproximativ zece gospodării. Distribuția energiei electrice se realizează printr-un sistem de rețele electrice de înaltă, medie și joasă tensiune.

Se impune modernizarea infrastructurii de transport a energiei electrice și a posturilor de transformare, astfel încât să se realizeze alinierea ei treptată la standardele europene. Sunt necesare lucrări de extindere și reabilitate a rețelei electrice existente, și înființarea de noi posturi TRAFU x 20 kV.

Iluminat public

Comuna Războieni este iluminată public, dar în unele zone, cetățenii nu au acces la această utilitate.

În august 2022 Consiliul Local al comunei Războieni a aprobat participarea comunei Războieni la "Programul privind creșterea eficienței energetice a infrastructurii de iluminat public" cu proiectul intitulat "Creșterea eficienței energetice a infrastructurii

de iluminat public în comuna Războieni, județul Neamț”. Prin proiect se vizează modernizarea sistemelor de iluminat public, completarea sistemului de iluminat public existent, modernizarea punctelor de aprindere.

Surse alternative de producere a energiei:

○ **fotovoltaice**

Lămpile solare au capacitatea de a produce curent electric cu ajutorul soarelui, funcționând și în zilele fără soare datorită potențialului de înmagazinare a energiei pentru zile neînsorite. Investiția în acest tip de lămpi este mai mult decât profitabilă, deoarece se amortizează rapid și se fac în continuare economii de energie. Alte avantaje:

- Elimină dependența față de costurile (în continuă creștere), ale utilizării energiei electrice.
- Elimină costurile complexe date de lucrările de branșare (execuție șanțuri, cablare, instalarea de transformatoare, etc.) și costurile de întreținere a rețelei clasice de iluminat stradal
- Crește siguranța în trafic pentru intersecțiile periculoase (din afara localității), la trecerile de pietoni, stații de autobuz etc.

UAT Războieni intenționează să acceseze o finanțare nerambursabilă pentru înființarea unui “parc fotovoltaic”- Capacitate de producere a energiei electrice din surse regenerabile), precum și pentru achiziția de stații de încărcare, respectiv mijloace de transport public electrice.

○ **eoliene**

Localitatea Războieni este inclusă în Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est ca având potențial pentru dezvoltarea sistemelor de producere a energiei eoliene.

1.9.4. Alimentarea cu gaze naturale și energie termică centralizată

La acest moment, încălzirea locuințelor și a clădirilor de utilitate publică se face atât utilizând combustibili solizi (lemne), urmați de resurse electrice și gaz butan din butelii. Tot aceste resurse se folosesc și în pregătirea preparatelor alimentare.

Comuna Războieni nu dispune de rețea de distribuție a gazelor. În aprilie 2022 Consiliul Local al comunei Războieni a aprobat depunerea cererii de finanțare prin "Programul Național de investiții Anghel Saligny" pentru obiectivul de investiție "Înființare sistem de distribuție gaze naturale de interes public județean în comunele Ștefan cel Mare, Dragomirești, Războieni, Bodești, Girov, Dobreni și Gârcina din județul Neamț".

Deși tot mai populară și larg acceptată, distribuția cu gaze naturale și percepția de a fi folosită la scară mare, ar fi mai recomandat a se înlocui cu adoptarea unor resurse și tehnologii inovative, locale și eficiente ca și cost. Aceasta este abordarea cu adevărat durabilă, care să constituie un pilot important în dezvoltarea economiei locale, protejarea biodiversității și instalarea de servicii noi în localitate.

Cea mai eficientă resursă în acest caz se dovedește a fi energia termică produsă din biomasă (reziduuri lemnoase, produse ale exploatărilor silviculturale ori plantațiilor de plante energetice), urmată de cea produsă prin compostarea deșeurilor verzi – uscate și umede – atât prin încălzirea conductelor de apă din stivele de compost, cât și prin etanolul produs în instalațiile controlate de compostare anaerobă.

Confortul redat de rețelele ce funcționează cu gaz natural este în primul rând renunțarea la manipularea masei lemnoase cu tot ce presupune aceasta: extragere bușteni din fondul forestier, transport, sortare, depozitare și apoi folosire sub formă de lemn tăiat ce trebuie transportat, în perioada rece, zilnic, pentru întreținerea focului. Aceste etape au capacitatea de a se realiza în prezent în cea mai mare parte automatizat: odată bușteanul obținut, el poate fi direct tocat la baza cantonului de exploatare cu tocătoare profesionale, urmând mai apoi ca tocătura să fie uscată și depozitată într-un

buncăr, de unde se introduce, printr-un șnec, automatizat, în centrala de ardere.

Potențialul comunei Războieni de dezvoltare și autosuținere a sistemelor de încălzire pe bază de biomasă este, la acest moment, de aproximativ 3 sisteme cu o capacitate de până în 100 kWh, care să se alimenteze din deșeurile lemnoase rezultate din gospodării, curățarea livezilor, a acostamentelor și cursurilor de apă existente.

Din cele 20 ha terenuri inundabile, dacă s-ar opta, pe cât mai mult posibil, la plantații de salcie energetică, s-ar obține o capacitate de până în 300 kWh energie termică anuală.

1.9.5. Telefonie, televiziune, internet

Cetățenii comunei Războieni sunt racordați la serviciile moderne de telefonie, televiziune și internet.

- **Telefonia** este oferită prin cablu de Orange și RCS/RDS. În comună sunt antene pentru telefonie mobilă de la Orange, Vodafone și RCS/RDS.
- **Televiziunea** este oferită prin fibră optică de un provider zonal și RCS/RDS, iar prin antene satelit de Orange.
- Principalul operator de **internet** prin fibră optică este RCS/RDS, iar prin antene satelit Orange și Vodafone.

1.9.6. Gospodărie comunală și salubritate

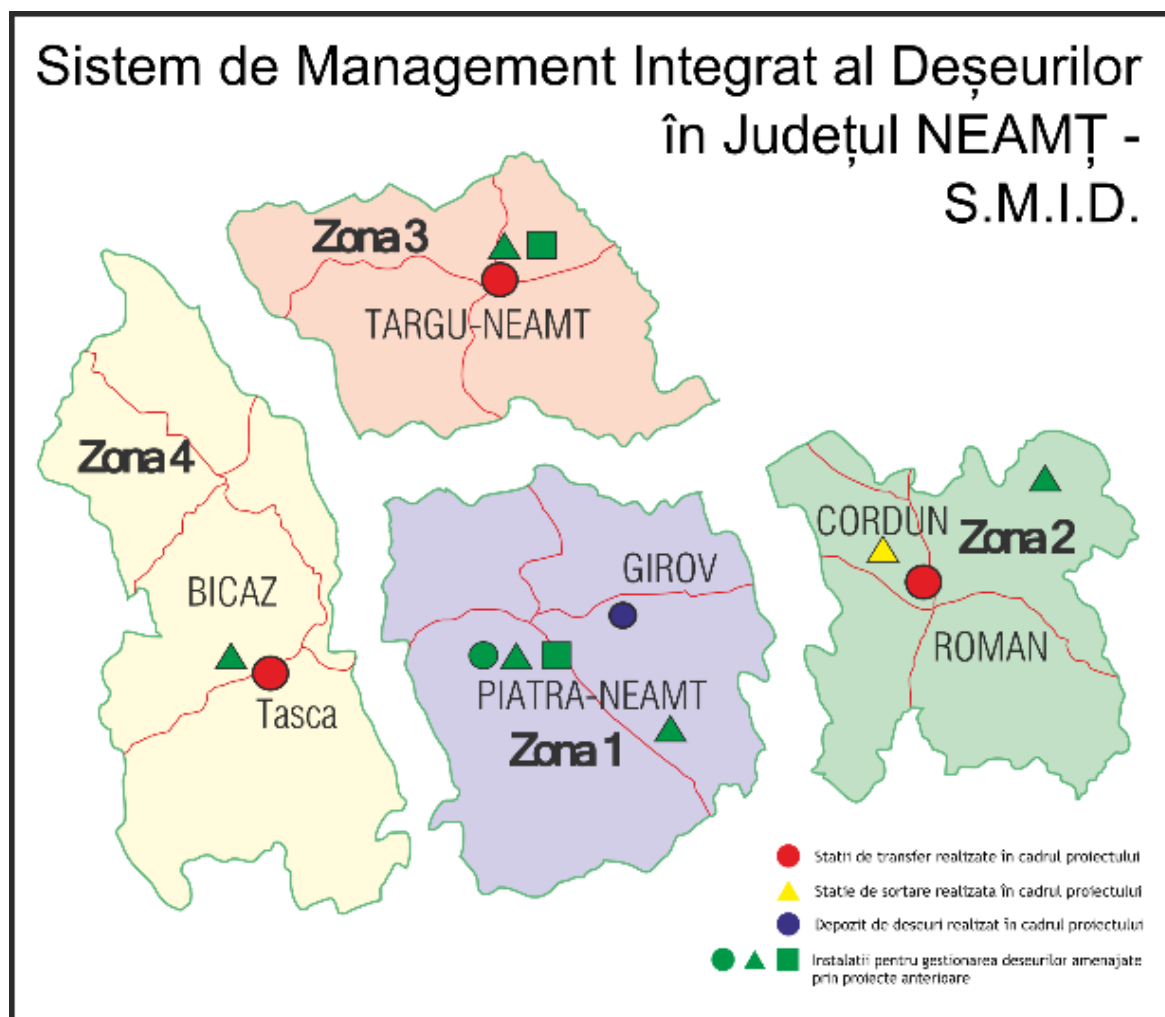
Comuna Războieni face parte din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECONEAMȚ”, constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatarei, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente serviciului de salubritate, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia.

Sistemul de management integrat al deșeurilor (SMID) în județul Neamț a fost proiectat astfel încât să asigure atingerea obiectivelor și țintelor legislative, cum sunt prevăzute în Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană. În cadrul A.D.I. „ECONEAMȚ” sunt gestionate acele categorii de deșeuri care sunt în responsabilitatea autorităților administrațiilor publice locale.

Comuna Războieni face parte din Zona 3, județul Neamț. Colectarea deșeurilor menajere se face la poartă, din casă în casă.

Pe raza comunei există în prezent un sistem de colectare separată a deșeurilor, de tip menajer și reciclabile (plastic, hârtie, metal, carton, sticlă). De asemenea, nu există o platformă de compostare și gestionare a deșeurilor verzi, gospodăriile individuale fie gestionând în sistem propriu aceste reziduuri, fie aruncându-le eronat o dată cu deșeurile menajere. Condițiile de depozitare nu sunt adecvate și această situație crește nivelul de risc în ceea ce privește poluarea solului și a apei freatică. Gropile de gunoi necontrolate situate la marginile localităților au fost eliminate. Operatorul de salubritate la nivelul comunei Războieni este SC ROSSAL SRL – ZONA 3 TG NEAMȚ.

Este necesară o implementare cât mai focalizată și centralizată atât a campaniilor de conștientizare în rândul locuitorilor și autorităților competente din comuna Războieni, distribuire a pubelelor speciale de colectare separată a deșeurilor și proiectarea unei platforme de compostare fie la nivel de UAT, fie la nivel mai larg, care să cuprindă mai multe localități învecinate.

Figură 38: Zonarea județului Neamț în cadrul SMID

1.9.7. Factorii de mediu

În ultimii 40 de ani, Europa a instituit politici de combatere a unor probleme specifice, cum ar fi poluarea aerului și poluarea apelor. Unele dintre aceste politici au avut rezultate remarcabile. Europeanii se bucură de un aer mai curat și de ape de scaldat mai curate. Rata de reciclare a deșeurilor a crescut. Din ce în ce mai multe zone terestre și marine sunt protejate. Uniunea Europeană a redus emisiile de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 1990.

Oamenii nu pot trăi bine dacă mediul și economia sunt într-o stare precară. Inegalitatea distribuției beneficiilor, de exemplu a bogăției economice și a aerului curat, dar și a costurilor, inclusiv a celor asociate poluării și culturilor pierdute din cauza secetei,

vor continua să genereze tulburări sociale.

1.9.8. Calitatea aerului

Aerul rămâne unul dintre factorii de mediu cei mai expuși la poluare și în egală măsură cel mai fragil subsistem de mediu, dată fiind capacitatea redusă, foarte limitată de absorbție și de neutralizare a poluanților. Practic, atmosfera se comportă ca un rezervor de poluanți ce sunt transportați de la o regiune la alta și preluați de alte nivele de mediu.

În acest context, menținerea calității aerului a devenit una din cele mai importante activități pe care le desfășoară instituțiile publice și reprezintă o preocupare permanentă și a organizațiilor neguvernamentale.

Începând cu anul 2007 (data aderării la UE) a fost aplicată și transpusă în România legislația europeană, dintre care se menționează:

- *Directiva 2008/50/CE* a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa stabilește necesitatea de a reduce poluarea la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane, acordându-se atenție specială mediului ca întreg, de a îmbunătății monitorizarea și evaluarea calității aerului, inclusiv informarea publicului;
- *Directiva 2004/107/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arseniul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător.

Pentru a proteja sănătatea umană și mediul ca întreg, este deosebit de important să fie combătute la sursă emisiile de poluanți și să fie identificate și puse în aplicare cele mai eficiente măsuri de reducere a emisiilor pe plan local, național și comunitar.

Legislația românească stabilește un cadru legal prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, H.G nr. 257/2015 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a

planurilor de menținere a calității aerului și Ordinul nr. 2202/2020 al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Planul de menținere a calității aerului în județul Neamț 2019-2022, un document public ce se elaborează de către Consiliul Județean Neamț pentru unitățile administrativ-teritoriale din județul Neamț, conține măsuri pentru păstrarea nivelului poluanților sub valorile-limită, respectiv sub valorile-țintă și pentru asigurarea celei mai bune calități a aerului înconjurător în condițiile unei dezvoltări durabile. Pentru comuna Războieni se ia în calcul modernizare drumuri locale în localitate cu următoarele rezultate așteptate:

- mărirea vitezei de deplasare a autovehiculelor și reducerea timpilor de traversare a localităților;
- aplicarea unor îmbrăcămînți moderne a drumurilor;
- reducerea particulelor de praf antrenate de mijloacele de transport;
- menținerea curățeniei pe drumuri în intravilanul/extravilanul localității. (Neamț, 2019)

Calitatea aerului se stabilește printr-o serie de parametri cum ar fi:

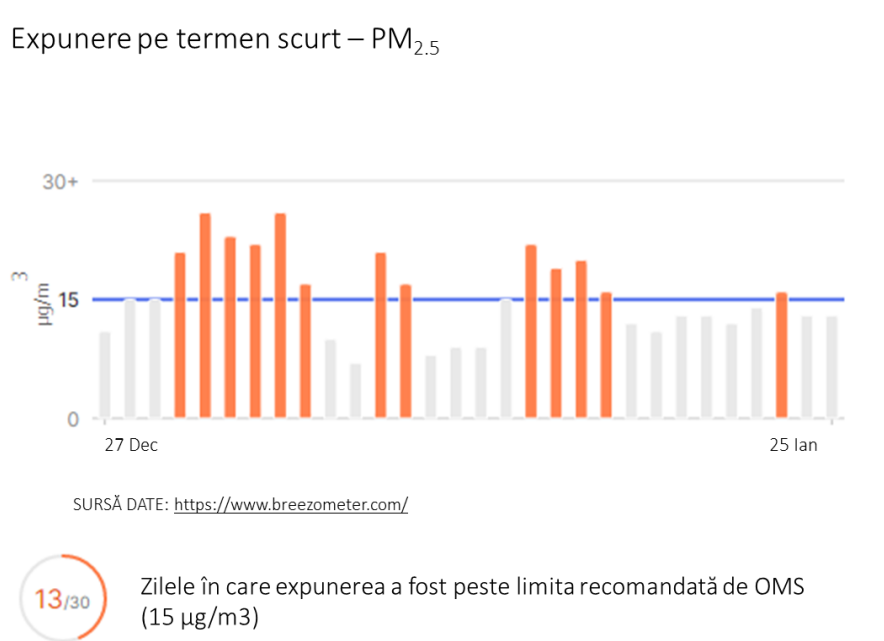
- Dioxid de sulf (SO₂)
- Dioxid de azot (NO₂)
- Ozon (O₃)
- Particule in suspensie < 2.5 μm (PM_{2.5})
- Particule in suspensie < 10 μm (PM₁₀)

PM_{2.5} reprezintă un indice important al stabilirii calității aerului. Pe lângă poluanții

gazoși, atmosfera poate fi poluată și cu particule din diverse surse, în suspensie, clasificate în funcție de diametrul său aerodinamic: în cazul acesta de 2.5 μm.

PM_{2.5} provine cel mai frecvent din arderea benzinei, uleiului, motorinei sau lemnului, incendii de vegetație, precum și din surse naturale ca furtunile de praf ori polen. De altfel, pot fi observate valorile cele mai ridicate ca înregistrându-se în jurul datei de 1 ianuarie, când cetățenii au fost în mare parte acasă, deci au circulat fie local cu autoturismul, fie au făcut mai frecvent focul în sobe.

Expunere pe termen scurt – PM_{2.5}

Figură 39: Simulare la nivelul comunei Războieni pentru stabilirea calității aerului – PM_{2.5} – într-o lună de iarnă (27 decembrie – 25 ianuarie) (sursa date: BreezoMeter.com)

Pentru PM_{2.5}, expunerile de scurtă durată (până la 24 de ore) au fost asociate cu mortalitate prematură, spitalizări crescute pentru cauze cardiace sau pulmonare, bronșită acută și cronică, atacuri de astm, vizite la urgențe, simptome respiratorii și restricții, zile de inactivitate. Aceste efecte adverse asupra sănătății au fost raportate în principal la sugari, copii și adulți în vârstă cu boli cardiace sau pulmonare preexistente. În plus, dintre toți poluanții atmosferici obișnuiți, PM_{2.5} este asociat cu cea mai mare proporție de efecte adverse asupra sănătății legate de poluarea aerului din întreaga lume, conform OMS.

Expunerea pe termen lung (de la luni, la ani) la PM_{2.5} a fost legată de moartea prematură, în special la persoanele care au boli cronice de inimă sau plămâni, și creșterea

redușă a funcției pulmonare la copii. În cazul comunei Războieni, pentru perioada de studiu, expunerea pe termen lung este de $16 \mu\text{g}/\text{m}^3$, depășind limita recomandată de OMS, de doar $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Pentru ca aceste emisii de particule în suspensie să fie controlate și cât mai scăzute, sunt recomandate amenajări complete ale căilor de comunicație din localitate: drumuri asfaltate, completate de acostamente și șanțuri, împreună cu trotuare delimitate, care să asigure o antrenare cât mai minimă a prafului prin transportul mașinilor.

O a doua măsură este modernizarea sistemelor de încălzire din sobe, prin instalarea coșurilor de fum cu filtre de particule.

Totodată, monitorizarea continuă a incendiilor vegetației uscate și resturilor lemnoase, cât și sancționarea conformă a acestor practici interzise, precedate de un management integrat al deșeurilor verzi, ar duce la îmbunătățirea calității aerului și nivelului de confort.

Foarte importante sunt și campaniile de conștientizare în rândul cetățenilor cu privire la îmbunătățirea aerului, atât din exterior, cât și a celui din interiorul locuințelor – și aici sursele de poluare fiind important a fi înlăturate sau controlate îndeaproape:

Poluarea aerului din interior

Petrecem o mare parte a timpului nostru în interior – în casele noastre, la locul de muncă, în școli sau magazine. Anumiți poluanți atmosferici pot exista în concentrații mari în spațiile interioare și pot cauza probleme de sănătate.

1 / Fumul de tutun

Expunerea poate agrava problemele respiratorii (de exemplu, astmul), poate irita ochii și cauza cancer pulmonar, dureri de cap, tuse și dureri în gât.

2 / Alergeni (inclusiv polenul)

Pot agrava problemele respiratorii și pot cauza tuse, presiune toracică, probleme de respirație, iritații ale ochilor și erupții cutanate.

3 / Monoxidul de carbon (CO) și dioxidul de azot (NO₂)

CO poate fi letal în doze mari și poate cauza dureri de cap, amețeală și greață. NO₂ poate cauza iritații ale ochilor și gâtului, respirație sacadată și infecții ale căilor respiratorii.

4 / Umezeală

Sute de specii de bacterii, ciuperci și mucegaiuri pot crește în interior atunci când există suficientă umezeală. Expunerea la acestea poate cauza probleme respiratorii, alergii și astm și poate afecta sistemul imunitar.

5 / Substanțe chimice

Anumite substanțe chimice sintetice și dăunătoare utilizate în produsele de curățare, covoare și mobilă pot afecta ficatul, rinichii și sistemul nervos, pot cauza cancer, dureri de cap și greață și pot irita ochii, nasul și gâtul.

6 / Radon

Inhalarea acestui gaz radioactiv poate afecta plămânii și poate cauza cancer pulmonar.

Sursa: Comisia Europeană, Centrul Comun de Cercetare

51

Figură 40: Ilustrarea surselor de poluare din interiorul unei locuințe (sursa: <https://www.eea.europa.eu/>)

1.9.9. Calitatea apei

Poluarea apei este în mod inerent legată de activitatea umană. Apa acționează ca un mediu de colectare și ca un mecanism de transport pentru reziduuri casnice, agricole și industriale, și care prin aceasta îi cauzează poluarea. Deteriorarea calității apei cauzată de poluare influențează utilizarea apei în aval, punând în pericol sănătatea oamenilor și funcționarea ecosistemului acvatic, deci reducerea utilizării efective și creșterea competiției pentru o apă cu calitate adecvată.

Caracterul limitat și vulnerabil al resurselor de apă, precum și indispensabilitatea resurselor de apă subliniază necesitatea valorificării și protecției acestora împotriva epuizării și degradării.

Schimbările climatice reprezintă unul din principalii factori cu impact major asupra resursei de apă, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ.

Pentru a asigura disponibilul de apă la sursă în România, ținând cont de distribuția (variabilitatea) în spațiu și timp a resurselor de apă, caracterul limitat al resurselor de apă, variația regimului de curgere, caracterul torențial al bazinelor hidrografice, variația spațio-temporală a calității apelor și schimbările climatice, trebuie întreprinse următoarele măsuri:

Măsuri de adaptare pentru asigurarea disponibilului de apă la sursă:

- modificarea infrastructurilor existente pentru a putea regulariza debitele a căror distribuție în timp se modifică ca urmare a schimbărilor climatice: supraînălțarea unor baraje, reechiparea cu noi uvraje și altele asemenea;
- proiectarea și implementarea unor soluții pentru colectarea și utilizarea apei din precipitații;
- extinderea soluțiilor de reîncărcare cu apă a straturilor freatice.

Măsuri de adaptare la folosințele de apă / utilizatori:

- utilizarea eficientă și conservarea apei prin construirea instalațiilor de transport și de distribuție a apei și prin modificări tehnologice: promovarea de tehnologii cu consumuri reduse de apă;
- modificări în stilul de viață al oamenilor: reducerea cerințelor de apă, utilizarea pentru anumite activități a apei recirculate și altele asemenea;
- creșterea gradului de recirculare a apei pentru nevoi industriale;
- modificarea tipurilor de culturi agricole prin utilizarea acelor adaptate la cerințe mai reduse de apă;
- elaborarea și implementarea unor sisteme de prețuri și tarife pentru apă în funcție de folosința de sezon și de resursa disponibilă;
- utilizarea pentru anumite destinații/folosințe a apelor de calitate inferioară;
- îmbunătățirea legislației de mediu.

Măsuri care trebuie întreprinse la nivelul bazinului hidrografic:

- actualizarea schemelor directe de amenajare și de management, astfel încât să se ia în considerare efectele schimbărilor climatice: scăderea disponibilului la sursă, creșterea cerinței de apă;
- aplicarea principiilor de management integrat al apei pentru cantitate și calitate;
- introducerea în lacurile de acumulare existente sau care se vor construi, a unor volume de rezervă, care să se utilizeze doar în situații excepționale sau realizarea unor lacuri de acumulare cu regim special de exploatare pentru a suplimenta resursele de apă disponibile în situații critice;
- transferuri inter-bazinale de apă pentru a compensa deficitul de apă în anumite

bazine;

- stabilirea unor obiective privind calitatea apei și aplicarea unor criterii de calitate a acesteia în scopul prevenirii, controlării și reducerii impactului transfrontalier, coordonarea reglementărilor și emiterii avizelor;
- introducerea tratării apei reziduale și menajere;
- armonizarea reglementărilor privind limitarea emisiilor de substanțe periculoase în apă;
- identificarea zonelor cu risc potențial la inundații, deficit de apă/secetă.

Măsuri care trebuie întreprinse pentru managementul riscului la inundații:

- alegerea unor lucrări de protecție împotriva inundațiilor la nivel local destinate unor localități și structuri socio-economice în locul lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor ample, de mari dimensiuni;
- alegerea unor soluții tehnice care să conducă la încetinirea și diminuarea inundațiilor pe măsură ce se produc, în locul supraînălțării digurilor existente sau construirii de noi diguri;
- folosirea celor mai noi metode și tehnologii pentru reabilitarea/construirea digurilor și efectuarea lucrărilor de protecție în corelare cu planurile teritoriale de amenajare urbanistică;
- elementele planurilor de management al riscului la inundații trebuie revizuite periodic și, dacă este cazul, trebuie actualizate, luând în considerare efectele posibile ale schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor;
- creșterea gradului de conștientizare privind riscul de inundații în rândul populației expuse, măsuri adecvate înainte și după producerea acestora, încheierea de contracte de asigurare și altele asemenea;

- îmbunătățirea capacității de răspuns a autorităților administrației publice locale cu atribuții în managementul situațiilor de urgență generate de inundații, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale.

Măsurile care trebuie întreprinse pentru a combate seceta / deficitul de apă se vor lua în funcție de fazele de apariție a acesteia / acestuia:

- servicii de monitorizare și avertizare privind scăderea debitelor/secetă la nivel național;
- diminuarea scurgerilor în rețelele de distribuție a apei;
- măsuri de economisire și folosire eficientă a apei: irigații, industrie;
- cooperarea cu alte instituții administrative, centrale, vizând schimbul de experiență în combaterea secetei;
- planuri de aprovizionare prioritară cu apă a populației și animalelor/ierarhizarea restricțiilor de folosire a apei în perioade deficitare;
- stabilirea de metodologii pentru pragurile de secetă și cartografierea secetei;
- mărirea capacității de depozitare a apei;
- asigurarea calității apei pe timp de secetă.

Utilizarea și gestionarea eficientă a resurselor de apă implică implementarea unor schimbări de comportament atât al producătorilor de bunuri și servicii de gospodărire a apelor, cât și al utilizatorilor, al populației față de resursele de apă și față de mediu.

Următoarele problematice importante privind gospodărirea apelor care afectează în mod direct sau indirect starea apelor de suprafață și apelor subterane, cu impact major în gestiunea resurselor de apă au fost identificate: poluarea cu substanțe organice, poluarea cu nutrienți, poluarea cu substanțe periculoase și alterările hidromorfologice.

Poluarea cu substanțe organice este cauzată în principal de emisiile directe sau indirecte de ape uzate insuficient epurate sau neepurate de la aglomerări umane, din surse industriale sau agricole, și produce schimbări semnificative în balanța oxigenului în apele de suprafață și în consecință are impact asupra compoziției speciilor/populațiilor acvatice și respectiv, asupra stării ecologice a apelor.

O problemă importantă de gospodărire a apelor este **poluarea cu nutrienți**, în special cu azot și fosfor. Nutrienții în exces conduc la eutrofizarea apelor, ceea ce determină schimbarea compoziției și scăderea biodiversității speciilor, precum și reducerea posibilității de utilizare a resurselor de apă în scop potabil, recreațional, etc. Ca și în cazul substanțelor organice, emisiile de nutrienți provin atât din surse punctiforme (ape uzate urbane, industriale și agricole neepurate sau insuficient epurate), cât și din surse difuze (în special, cele agricole: creșterea animalelor, utilizarea fertilizanților, etc).

Directiva Consiliului 91/676/EEC privind Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole este principalul instrument comunitar care reglementează poluarea cu nitrați provenită din agricultură. Principalele obiective ale acestei directive sunt reducerea poluării produsă sau indusă de nitrați din surse agricole, raționalizarea și optimizarea utilizării îngrășămintelor chimice și organice ce conțin compuși ai azotului și prevenirea poluării apelor cu nitrați. Aceste obiective sunt cuprinse în planuri de acțiune.

Conform planului de acțiune și articolelor 4 și 5 ale *Directivei 91/676/EEC* au fost elaborate și aplicate Coduri de bune practici agricole, cât și Programe de Acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Acestea s-au aplicat la început doar în zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați din surse agricole, desemnate în România încă din anul 2005. La prima desemnare zonele vulnerabile la nitrați (ZVN) din surse agricole ocupau 6,94% din teritoriul României. În anul 2008 ZVN au fost revizuite, extinzându-se suprafața la 58% din teritoriul României. În anul 2013, în urma consultărilor cu Comisia Europeană s-a agreat ca România să nu mai desemneze zone vulnerabile la nitrați, ci să aplice prevederile Codului de Bune Practici Agricole și măsurile din Programele de Acțiune pe întreg teritoriul țării, conform prevederilor articolului 3(5) al

Directivei. Noul Program de Acțiune a fost îmbunătățit și aprobat prin Decizia nr. 221983/GC/12.06.2013, având, în principal, în vedere aplicarea principiului de prevenire a poluării. Implementarea Directivei 91/676/EEC este pusă în practică în România de Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, aprobat prin HG nr. 964/2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, cu modificările și completările ulterioare, survenite în urma deciziei de aplicare a Programului de Acțiune pe întreg teritoriul României.

Prevederile programului de acțiune sunt obligatorii pentru toți fermierii care dețin sau administrează exploatații agricole și pentru autoritățile administrației publice locale ale comunelor, orașelor și municipiilor pe teritoriul cărora există exploatații agricole.

În vederea reducerii și prevenirii poluării cu nitrați din surse agricole, s-a prevăzut ca măsură generală de bază, pe întreg teritoriul României, aplicarea programelor de acțiune și respectarea Codului de Bune Practici Agricole pe întreg teritoriul României.

Măsurile propuse sunt altele decât măsurile de bază pentru punerea în aplicare a Directivelor europene, în principal Directiva Consiliului 91/676/EEC privind Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Măsurile suplimentare pentru activitățile agricole se referă la: reducerea eroziunii solului, aplicarea codului de bune condiții agricole și de mediu și a altor coduri de bună practică în ferme etc., consultanță/instruire pentru fermieri, conversia terenurilor arabile în pășuni, realizarea și menținerea zonelor tampon de-a lungul apelor la o distanță mai mare decât cea prevăzută în Codul de Bune Practici Agricole, aplicarea agriculturii organice, precum și aplicarea oricăror măsuri specifice diferite de cele de bază pentru protejarea suplimentară a corpurilor de apă.

Poluarea cu substanțe chimice periculoase poate deteriora semnificativ starea corpurilor de apă și indirect poate avea efecte asupra stării de sănătate a populației. În conformitate cu prevederile directivelor europene în domeniul apelor, există 3 tipuri de

substanțe chimice periculoase, și anume:

- substanțe prioritare - poluanți sau grupe de poluanți care prezintă risc semnificativ asupra mediului acvatic, incluzând și apele utilizate pentru captarea apei potabile;
- substanțe prioritare periculoase - poluanți sau grupe de poluanți care prezintă același risc ca și cele precedente și în plus sunt toxice, persistente și bioacumulabile;
- poluanți specifici la nivel de bazin hidrografic - poluanți sau grupe de poluanți specifice unui anumit bazin hidrografic.

Din categoria substanțelor periculoase fac parte produsele chimice artificiale, metalele, hidrocarburile aromatice policiclice, fenolii, disruptorii endocrini și pesticidele, etc. În vederea atingerii și menținerii stării bune a apelor este necesară conformarea cu standardele de calitate impuse la nivel european (Directiva 2013/39/CE), reducerea progresivă a poluării cauzate de substanțele prioritare și de poluanții specifici, cât și stoparea sau eliminarea emisiilor, descărcărilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase.

Managementul resurselor de apă necesită o abordare integrată a prevederilor Directivei Cadru Apă 2000/60/CE cu cele ale altor directive europene în domeniul apelor, precum și cu alte politici și strategii relevante ale anumitor sectoare, respectiv Directiva 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscului la inundații, Directiva Cadru Strategia pentru Mediul Marin 2008/56/CE, sectorul hidroenergetic, protecția naturii, schimbările climatice, etc.

Strategia și politica națională în domeniul gospodăririi apelor are drept scop realizarea unei politici de gospodărire durabilă a apelor prin asigurarea protecției cantitativă și calitativă a apelor, apărarea împotriva acțiunilor distructive ale apelor, precum și valorificarea potențialului apelor în raport cu cerințele dezvoltării durabile a societății și în acord cu directivele europene în domeniul apelor. Pentru realizarea acestei

politici se au în vedere următoarele obiective specifice:

- » Îmbunătățirea stării apelor de suprafață și a apelor subterane prin implementarea planurilor de management ale bazinelor hidrografice, în conformitate cu prevederile Directivei Cadru Apă a Uniunii Europene;
- » Implementarea Strategiei Naționale de Management al Riscului la Inundații, a planurilor și programelor necesare și realizarea măsurilor ce derivă din acestea, în concordanță cu prevederile legislației europene în domeniu;
- » Elaborarea Schemelor Directoare de Amenajare a Bazinelor Hidrografice pentru folosințele de apă, în scopul diminuării efectelor negative ale fenomenelor naturale asupra vieții, bunurilor și activităților umane în corelare cu dezvoltarea economică și socială a țării;
- » Întărirea parteneriatului transfrontalier și internațional cu instituții similare din alte țări, în scopul monitorizării stadiului de implementare al înțelegerilor internaționale și promovării de proiecte comune.

În vederea stabilirii acțiunilor concrete pentru implementarea Directivei 60/2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor la inundații, s-a elaborat Strategia națională de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung, aprobată prin H.G. nr. 846/2010. Strategia are ca obiectiv principal prevenirea și reducerea consecințelor inundațiilor asupra vieții și sănătății oamenilor, activităților socio-economice și a mediului.

Pe baza Strategiei Naționale de Management al Riscului la Inundații s-au elaborat Planurile pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor (PPPDEI), conform cerințelor Directivei 2007/60/CE (Directiva Inundații), în scopul reducerii riscului de producere a dezastrelor naturale (inundații) cu efect asupra populației, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone, pe termen mediu (2020).

Pe baza acestora se vor actualiza/dezvolta Planurile de Amenajare ale bazinelor

hidrografice și Planurile de Management al Riscului la Inundații. De asemenea, Strategia națională de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung promovează aplicarea măsurilor de restaurare a zonelor naturale inundabile în scopul reactivării capacității zonelor umede și a luncilor inundabile de a reține apa și de a diminua impactul inundațiilor, respectiv păstrarea zonelor inundabile actuale, cu vulnerabilitate scăzută, pentru atenuarea naturală a undelor de viitură, cu respectarea principiilor strategiei.

1.9.10. Calitatea solului

Solul este o resursă neregenerabilă care îndeplinește mai multe funcții vitale:

- producerea de hrană/ biomasă;
- depozitarea, filtrarea și transformarea multor substanțe;
- sursă de biodiversitate, habitate, specii și gene;
- servește drept platformă/ mediu fizic pentru oameni și activitățile umane;
- sursă de materii prime, bazin carbonifer;
- patrimoniu geologic și arheologic.

Principalele procese de degradare a solului sunt:

- eroziunea;
- degradarea materiei organice;
- contaminarea;
- salinizarea;
- compactizarea;
- pierderea biodiversității solului;
- scoaterea din circuitul agricol;
- alunecările de teren și inundațiile.

Relația dintre agricultură și mediu este extrem de complexă. Pe de o parte agricultura este afectată de un mediu alterat de poluare atmosferică, schimbări climatice și de competiția cu alte sectoare asupra utilizării terenurilor (industrie, infrastructură). Pe de altă parte, agricultura constituie una dintre cauzele principale ale poluării apelor, eroziunii și poluării solului, emisiile de gaze cu efect de seră, distrugerea habitatelor și diminuarea diversității biologice. Acestea sunt rezultatul intensificării, concentrării și specializării care au apărut în ultimele decenii.

Calitatea solurilor reprezintă un indicator relevant în operația de apreciere a

resurselor. Pentru a evalua potențialul natural al terenurilor agricole în vederea folosirii lor raționale, solurile au fost împărțite în clase, tipuri și subtipuri, în funcție de diferite criterii cum sunt: troficitatea, cantitatea de microorganisme, oferta ecologică, capacitatea bioproductivă și capacitatea de protecție, de fertilitate sau productivitate ș.a.

Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare a celorlalți factori de mediu față de plante. Din acest punct de vedere, terenurile agricole se grupează în 5 clase de calitate, diferențiate după Nota de bonitare medie, pe țară (clasa I – 81-100 puncte – clasa a V-a – 1-20 puncte). Clasele de calitate ale terenurilor dau preabilitatea acestora pentru folosințele agricole.

Îngrășămintele de orice tip, aplicate în mod rațional constituie premisa menținerii și sporirii fertilității solurilor, în scopul creșterii producției agricole. Cercetările efectuate au demonstrat că îngrășămintele pot provoca dereglarea echilibrului ecologic, în cazul în care sunt folosite fără a lua în considerare natura solurilor, condițiile meteorologice concrete și necesitățile plantelor. Utilizarea nerațională a îngrășămintelor determină apariția unui exces de azotați și fosfați care au un efect toxic asupra microflorei din sol și conduce la acumularea în vegetație a acestor elemente. Limita dintre deficitul și excesul unui element este greu de sesizat, totul depinzând de natura plantelor și de condițiile de mediu.

1.9.11. Nivelul de zgomot și vibrații

Carta verde a UE privind expunerea la zgomote menționează că aproape 20% din populația UE suferă de pe urma nivelurilor crescute de zgomot, care produc efecte adverse asupra sănătății. Alături de poluarea atmosferică și managementul deșeurilor, poluarea sonoră este una dintre marile probleme cu care se confruntă omenirea la ora actuală. Din acest motiv, monitorizarea și evaluarea zgomotului constituie un obiectiv prioritar, urmate de adoptarea măsurilor care se impun în scopul prevenirii și reducerii efectelor dăunătoare ale zgomotului asupra populației, acolo unde valorile nivelului de zgomot depășesc maximele admise.

Principalele surse de zgomot sunt:

- traficul auto;
- comportamentul inadecvat al oamenilor.

La nivelul comunei Războieni nu există surse de zgomot care să pună în pericol sau disconfort viața oamenilor.

1.9.12. Factorii de risc

În Planul de analiză și acoperire a riscurilor de pe teritoriul județului Neamț, comuna Războieni apare cu următorii factori de risc natural:

Alunecările de teren

Alunecările de teren nu produc pierderi și distrugeri așa de mari ca alte calamități. Ele sunt totuși periculoase putând conduce la degradarea treptată sau distrugerea spontană a unor construcții prin deplasarea straturilor de roci sau prin acoperire, pot bara cursul unor ape curgătoare creând lacuri de acumulare temporare sau permanente, cu consecințele ce urmează apariției acestora sau pot produce chiar distrugerea unor baraje.

Recomandările ce se impun în cazul acestor situații sunt:

- lucrări de drenaj – șanțuri sau trasee drenate.
- lucrări de susținere – lucrări structurale, dimensionate pentru a prelua împingerile exercitate de masa lucrătoare
- plantare de vegetație

Toate acestea se pot realiza pe baza studiilor de teren și a unui proiect de consolidare a versanților.

Văi torențiale

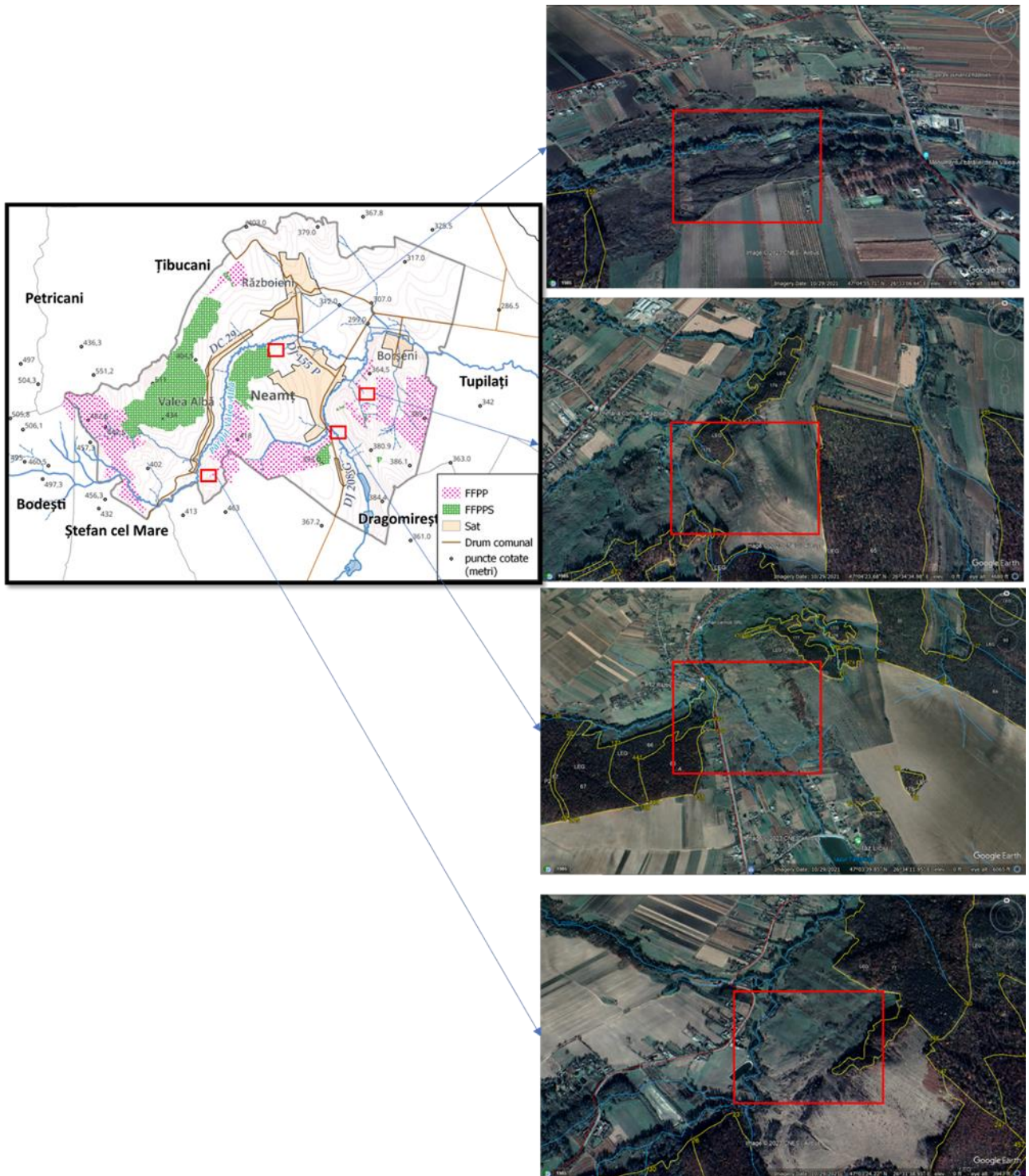
O constantă a zonei geografice în care se afla județul Neamț este faptul că peste 70% din precipitații cad în semestrul cald al anului, când se pot înregistra averse extreme de peste 80 l/mp în 24 de ore sau chiar mai mult, ce duc la formarea unor viituri puternice mai ales pe râurile cu bazine hidrografice mai mici. Pe o suprafață de aproximativ 15 ha sunt înregistrate văi unde există o predispoziție naturală pentru crearea torenților, și

anume:

- Pârâul Valea Albă;
- Pârâul Văduțul Cornea.

Sunt propuse măsuri de decolmatare și adâncire a văilor, regularizare de curs, ruperea de pantă, având risc de inundații.

Pârâiele cu caracter intermitent pot provoca uneori, prin aglomerarea de material în albia minoră, revărsări locale care afectează pe suprafețe relativ reduse terenurile agricole. Șesul jos al albiei pârâului Valea Albă și al râului Moldova cu altitudini reduse (470-250 m), constituie o zonă favorabilă de acumulare, unde inundațiile se produc mai frecvent.

Figură 41: Exemple de zone cu alunecări de teren din comuna Războieni - localizare și imagine satelitară pentru a evidenția evoluția lor (interogarea bazelor de date: Google Earth Pro, INCDS)

Zone inundabile

Pe raza comunei Războieni suprafața acoperită de ape (albiile și lunca) ocupă 23

de hectare.

Fenomenele de iarnă (gheață la mal, podul de gheață, scurgeri de sloiuri) încep să apară pe râuri în lunile noiembrie-decembrie și se pot menține până la începutul lunii martie. În această perioadă, ca urmare a schimbărilor climaterice rapide se pot depăși cotele normale, apa revărsându-se pe suprafețe întinse necesitând lucrări de apărări de maluri, decolmatare și adâncirea văilor și eventuale regularizări.

În comuna Războieni s-au înregistrat, în ultimii zece ani, mai multe episoade de ploi torențiale, urmate de inundații ale curților, subsolurilor, clădirilor, terenurilor agricole și drumurilor:

Perioada	Descriere știre	Titlu știre
1 iulie 2021	1 curte inundată în loc. Războieni – SVSU	Efectele inundațiilor din județul Neamț (sursa: https://www.newsallert.ro/)
09 Iulie 2017	Opt localități - Războieni, Valea Alba, Dragomirești, Vad, Unghi, Hlăpești, Talpa, Homiceni - au rămas, duminică dimineață, nealimentate cu energie electrică, iar trei localități erau parțial nealimentate - Timișești, Dumbrava și Zvorănești. Au fost afectați 3.010 consumatori.	Acoperișuri avariate și 8 localități fără energie electrică în Neamț, după ploile torențiale și vijeliile de sâmbătă. (sursa: http://stiri.tvr.ro/)
mai 2017	O listă cu necesarul de lucrări pentru refacerea infrastructurii afectată de inundații: refacere platformă din balast și decolmatare șanț.	Localitățile afectate de inundații în luna mai (https://tvmneamt.ro/)
24 Iulie 2014	„A plouat foarte mult și scurgerile de pe versanți au ajuns în câteva gospodării, dar nu a fost inundată nicio casă. În schimb, au fost colmate câteva șanțuri și trebuie să rezolvăm repede și asta, ca să nu avem necazuri la următoarele ploi”.	Beciuri și fântâni inundate la Războieni (sursa: https://zch.ro/)
06 iunie 2013	Cel puțin 81 de locuințe și anexe gospodărești au fost inundate iar culturile agricole de pe 541 de hectare au fost distruse de inundațiile produse în 6 comune din județul Neamț, potrivit ultimei raportări a Prefecturii Neamț, informează agerpres.ro . Localitățile afectate sunt Războieni, Tupilați, Țibucani, Agapia, Petricani și Grumăzești.	81 de locuințe și 541 de hectare distruse de inundațiile din județul Neamț (sursa: https://jurnalul.ro/)
05-06 iunie 2013	6 case inundate; 22 de gospodării inundate (curți și anexe); 0,1 km DJ 208 G afectat (acostament rupt); 2 persoane asistate medical.	Inundații în Neamț (https://ziarulceahlul.ro/)

Tabel 10: Descrierea evenimentelor care marchează episoade de ploi torențiale și expunerea la risc a populației comunei Războieni, detaliate în presa locală

Figură 42: Imagini cu podul rutier de lângă școală după viitură și din timpul consolidării acestuia – „Fenomenele hidrometeorologice din data de 18 iunie 2016 au lăsat urme adânci în satul Borșeni unde a fost afectată grav structura rutieră lângă podul dinspre școală” (sursă foto și informații: <https://www.facebook.com/comunarazboieni>)

Figură 43: Gospodărie afectată în timpul ploilor torențiale din noaptea de 2 spre 3 iunie, anul 2016 - „singura problemă deosebită fiind semnalată în satul Războienii de Jos pe DJ 208G, km 0,2 unde au fost afectate un număr de 3 gospodării.” (sursa: <https://www.facebook.com/comunarazboieni>)

Există probleme legate de pârâul Valea Albă, care are debite mari în perioadele ploioase (deoarece colectează apa de pe versanți) și cu debite mici în perioadele secetoase. În funcție de cantitatea de precipitații și de modul în care acestea cad pe suprafața terenului, se pot produce inundații. În plus, probleme și pagube materiale sunt cauzate și de apele meteorice ca urmare a lipsei unui sistem de canalizare prin care aceste tipuri de ape să se scurgă dirijat. Din acest motiv sunt necesare regularizări și amenajări ale albiilor cursurilor de apă menționate.

Descrierea acțiunilor de întreprins:

- efectuarea unui studiu hidrogeologic pentru a identifica problemele comunei în domeniul susmenționat;
- identificarea resurselor financiare potențiale pentru rezolvarea problemelor din domeniu;

- întreprinderea acțiunilor ce se impun:
 - efectuarea de lucrări de desecare a zonei expusă la inundație (20 hectare teren);
 - regularizarea albiei pârâului Valea Albă;
 - lucrări de îndiguire și regularizare în zonele afectate de inundații - 10 km;
- realizare canal de refugiu - 7 km;
- înființare stații de epurare a apelor uzate;
- lucrări de ameliorare a terenurilor degradate - 200 ha.

Ninsori abundente și viscolite

Comuna Războieni prezintă **risc la ninsori abundente și viscolite** care blochează circulația auto pe tronsonul auto „Girov – Ștefan cel Mare – Dragomirești – Războieni” – DJ 208 G.

Conform raportărilor emise de către Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Petrodava” al județului Neamț, în comuna Războieni situația s-a prezentat, în anii 2020-2021, astfel:

Situația de urgență pentru care s-a intervenit	Anul 2020	Anul 2021
Incendii	4	6
Incendii de vegetație și altele	2	0

Comuna Războieni, prezintă un **risc scăzut de poluare** cauzată de activitatea industrială și poluării cu noxe. Cu toate acestea se impun investiții pentru un control al poluării. Nu trebuie neglijată nici poluarea apei freatică, aflată la o adâncime foarte mică în zonă, poluare ca urmare a activităților casnice în absența canalizării, rumegușului și deșeurilor animale. Se preconizează în viitor desfășurarea activităților agrozootehnice în

sistem intensiv și acest fapt va induce o sursă suplimentară de poluare. Acest aspect nu trebuie neglijat.

I.10. Administrația publică locală

I.10.1. Structura administrației publice locale

Administrația publică locală se organizează și funcționează în temeiul principiilor generale ale administrației publice prevăzute la partea I titlul III și al principiilor generale prevăzute în Legea nr. 199/1997 pentru ratificarea Cartei europene a autonomiei locale, adoptată la Strasbourg la 15 octombrie 1985, precum și a următoarelor principii specifice:

- ✓ principiul descentralizării;
- ✓ principiul autonomiei locale;
- ✓ principiul consultării cetățenilor în soluționarea problemelor de interes local deosebit;
- ✓ principiul eligibilității autorităților administrației publice locale;
- ✓ principiul cooperării;
- ✓ principiul responsabilității;
- ✓ principiul constrângerii bugetare.

Autonomia locală se exercită de către autoritățile administrației publice locale de la nivelul comunei. Acestea sunt consiliul local, ca autoritate deliberativă, și primarul, ca autoritate executivă.

De asemenea, administrația publică locală funcționează în baza legii nr. 19 din 9 ianuarie 2023 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

Comuna Războieni este administrată de un primar și un consiliu local compus din

11 consilieri. Începând cu alegerile locale din anul 2020, consiliul local are următoarea componență pe partide politice:

Partid	Consiliul	Componenta Consiliului					
Partidul Social Democrat	6						
Uniunea Salvați România	2						
Partidul PRO România	2						
Partidul Național Liberal	1						

Tabel 11: Componența Consiliului Local al comunei Războieni, în anul 2022, în funcție de numărul de membri și de apartenența acestora la partidul politic

Primăria este structură funcțională fără personalitate juridică și fără capacitate procesuală, cu activitate permanentă, care duce la îndeplinire hotărârile autorității deliberative și dispozițiile autorității executive, soluționând problemele curente ale colectivității locale, constituită din: primar, viceprimar, consilierii primarului sau persoanele încadrate la cabinetul primarului și aparatul de specialitate al primarului.

Organigrama aparatului de specialitate al Primarului comunei Războieni, aprobată prin Hotărârea Consiliului local nr. 34/22.09.2021, cuprinde:

- **în subordinea primarului:**
 - Viceprimarul;
 - Secretarul general al comunei;
 - Compartimentul achiziții publice;
 - Compartimentul financiar contabil, impozite și taxe locale.
- **în subordinea viceprimarului** funcționează:
 - compartimentul administrativ.
- **în subordinea secretarului general** al comunei:
 - compartimentul urbanism, amenajarea teritoriului, cadastru, registrul agricol și arhiva.
- **în subordinea Consiliului local** funcționează:

- Serviciul voluntar pentru situații de urgență;
- Biblioteca comunală.

În aparatul de specialitate al Primarului comunei Războieni sunt prevăzute posturi de șoferi, paznic și muncitori calificați.

1.10.2. Mediul asociativ

Comuna Războieni nu are localități înfrățite.

Cooperare intercomunitară

În ceea ce privește cooperare intercomunitară, comuna Războieni face parte din:
Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECONEAMȚ”,

Constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente serviciului de salubritate, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia.

Sistemul de management integrat al deșeurilor (SMID) în județul Neamț a fost proiectat astfel încât să asigure atingerea obiectivelor și țintelor legislative, astfel cum sunt prevăzute în Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană. În cadrul ECONEAMȚ sunt gestionate acele categorii de deșeuri care sunt în responsabilitatea autorităților administrațiilor publice locale.

Asociația Ținutul Răzeșilor își desfășoară activitatea prin cooperare cu:

- administrațiile publice la nivel local din județul Neamț – comunele Războieni, Bîrgăuani, Bodești, Dobreni, Dragomirești, Dulcești, Dumbrava Roșie, Făurei, Girov, Grumăzești, Negrești, Petricani, Ruginoasa, Ștefan cel Mare, Țibucani, Trifești, Tupilați, Văleni, Orașul Târgu Neamț și o comună din județul Iași – comuna Ciohorani;

- instituții nivel județean – Consiliul Județean Neamț;
- cu reprezentanții din sectorul privat – societăți pe acțiuni, grupuri de producători, organizații de întreprinzători etc.;
- cu societatea civilă – organizații non-profit, asociații și fundații.

Figură 44: Ilustrarea localităților componente ale Asociației Ținutul Răzeșilor (sursa: <https://tinutulrazesilor.ro/>)

Programul LEADER oferă posibilitatea locuitorilor spațiilor rurale de a-și realiza planurile și a-și transforma zona într-un loc mai locuibil. Obiectivul programului este crearea locurilor de muncă, asigurarea producției produselor alimentare locale, protecția mediului, conservarea valorilor și tradițiilor locale. Pentru a-și atinge scopul, grupul de acțiune locală a avut la dispoziție 2,8 milioane de euro în perioada de dezvoltare precedentă. Ca un rezultat al activității asociației, în micro-regiunea Ținutul Răzeșilor Leader proiectele selectate până la finele anului 2022 au fost în valoare de 3,1 milioane de euro, destinate proiectelor europene, (dezvoltare comunală integrată, agricultură, întreprinderi, turism, formare, cooperare). Acest lucru înseamnă în același timp ca s-au creat locuri de muncă și s-au dezvoltat întreprinderile și primăriile, consiliile locale.

Consiliile locale din zonă au depus proiecte de finanțare pentru dotarea S.V.S.U.,

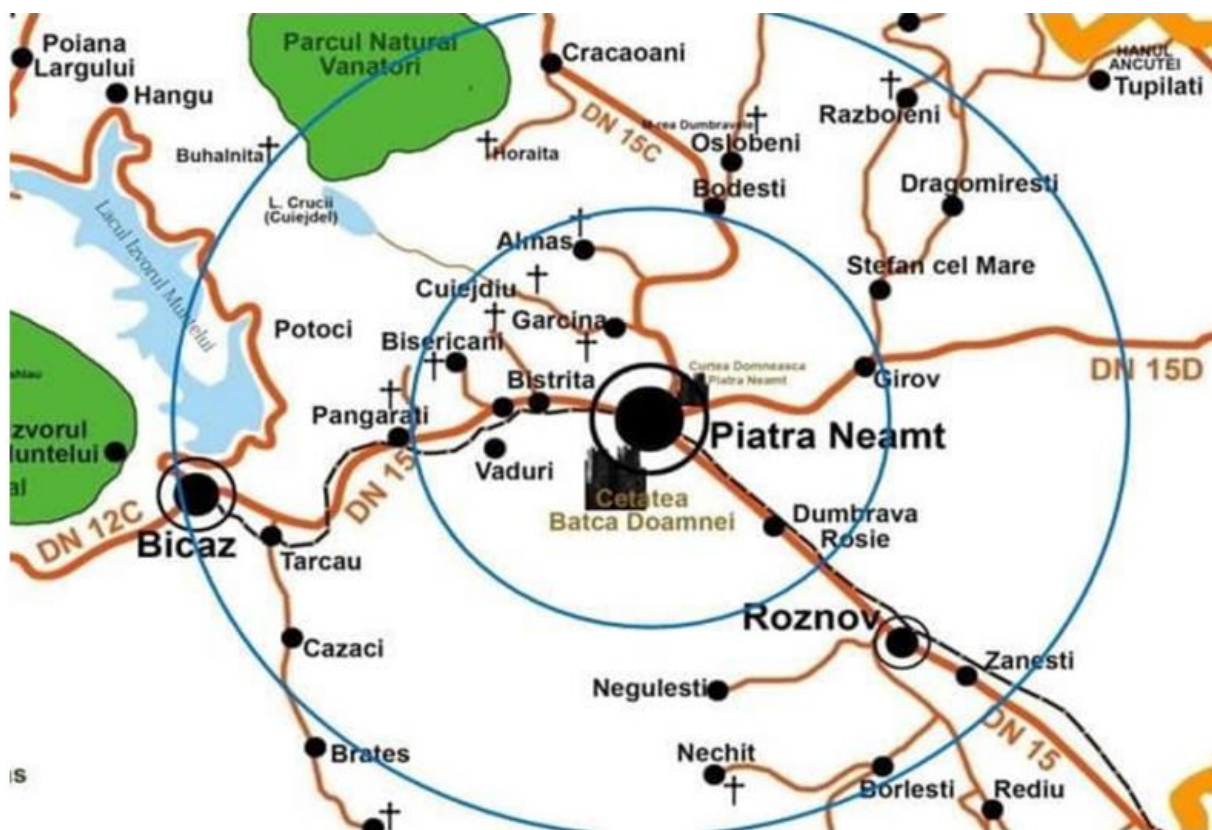
dezvoltarea infrastructurii de iluminat public, a spațiului public de agrement, instalarea sistemului de supraveghere publică, reabilitarea drumurilor, caselor de cultură, amenajarea spațiilor verzi, achiziționarea costumelor tradiționale, de utilaje agricole și accesorii utilaje. Întreprinderile locale au depus proiecte de finanțare pentru achiziționarea mașinilor și utilajelor agricole.

Obiectivul pe termen lung al asociației este de a asigura continuitatea proceselor profunde de dezvoltare în regiune, oferind posibilitatea actorilor locali (consilii locale, întreprinderi, fermieri, sfera civilă, biserică) de a-și continua activitatea pentru a conduce regiunea către un viitor mai locuibil și cu multe posibilități. Ca membru în Asociația Ținutul Răzeșilor, Comuna Războieni a beneficiat de o finanțare în valoare de 78.852,00 euro fără TVA, în cadrul unui proiect de finanțare pentru lucrările de consolidare-restaurare și punere în valoare „Monumentul Eroilor căzuți în lupta de la Valea Albă”, prin Măsura M6/6B, sub-măsura 19.2. Cu ajutorul finanțării, monumentul dedicat eroilor a fost reabilitat, fiind efectuate și lucrări de refacere a vulturului din bronz, lucrări de iluminat artistic în vederea punerii în valoare a monumentului, lucrări privind elemente de identificare și dirijare spre monument dinspre drumul sătesc, respectiv realizarea unei porți simbolice tradiționale la intrare și amenajarea spațiului verde în incinta monumentului.

1. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Piatra-Neamț” reprezintă un parteneriat pe termen mediu și lung pentru dezvoltarea municipiului și localităților ce-l înconjoară (unități administrativ-teritoriale aflate la 30 km distanță în jurul Municipiului Piatra-Neamț).

Scopul principal pentru care se asociază unitățile administrativ-teritoriale care alcătuiesc asociația este acela de a asigura dezvoltarea echilibrată a teritoriului din zona mun. Piatra Neamț, iar asociația are rolul de a întări complementaritățile între unitățile administrativ teritoriale și între factorii de decizie. Principalul obiectiv al asociației este elaborarea și adoptarea programului de dezvoltare al zonei după consultarea populației și obținerea acordului consiliilor locale, în condițiile legii.

Asociația zonei metropolitane a fost înființată în anul 2020, comuna Războieni fiind membru fondator, alături de localitățile Piatra-Neamț, Bicăz, Alexandru cel Bun, Bodești, Gârcina și Tarcău. În afara celor șapte localități fondatoare, mai sunt și alte localități (aflate pe o rază de 30 de kilometri în jurul municipiului reședință de județ) care și-au exprimat intenția să adere la Zona Metropolitană Piatra-Neamț.

Figură 45: Ilustrare cu dispunerea localităților în zona metropolitană, în funcție de distanța de 30 km față de municipiul Piatra Neamț (sursa: <https://www.ziarpiatraneamt.ro/>)

II. DIRECȚII ȘI PROGRAME GENERALE DE DEZVOLTARE

Ca membră a comunității internaționale, dar mai ales ca membră a Uniunii Europene, România are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național.

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea durabilă este soluția.

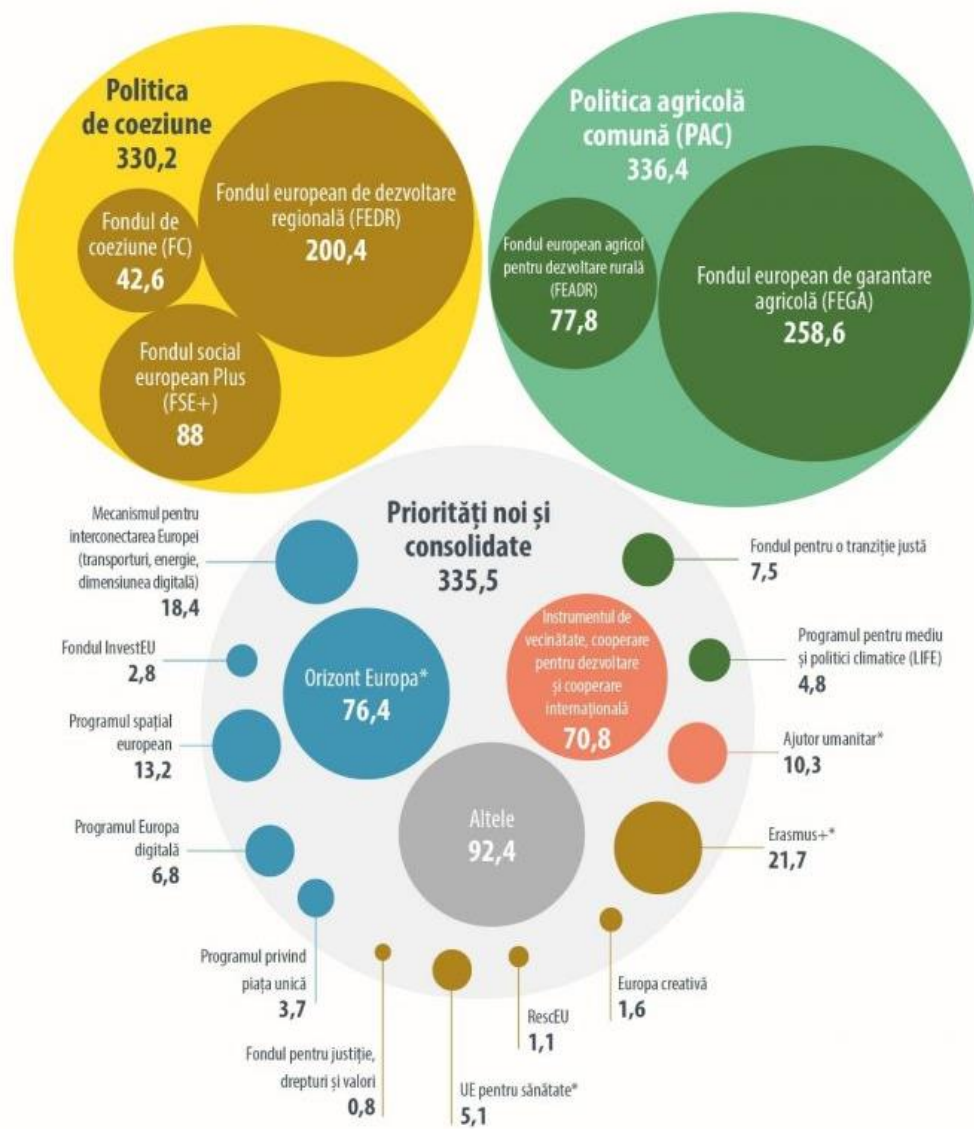
Ne propunem în cele ce urmează să prezentăm contextul strategic general actual, prin evidențierea principalelor direcții strategice de dezvoltare, atât la nivel european, cât și la nivel național și regional.

II.1. Nivel european

Regulamentul de stabilire a cadrului financiar multianual al UE pentru perioada 2021-2027 prevede pentru UE-27 un buget pe termen lung de 1 074,3 miliarde EUR la prețurile din 2018, inclusiv integrarea Fondului european de dezvoltare. Împreună cu instrumentul de redresare Next Generation EU (NGEU) în valoare de 750 de miliarde EUR, acest buget va permite UE să asigure în anii următori o finanțare fără precedent, în valoare de 1,8 mii de miliarde EUR, pentru a sprijini redresarea în urma pandemiei de COVID-19 și prioritățile pe termen lung ale UE în diferite domenii de politică.

Viitorul buget pe termen lung va acoperi șapte domenii de cheltuieli. El va oferi cadrul pentru finanțarea a aproape 40 de programe de cheltuieli ale UE în următoarea perioadă de șapte ani.

Toate cuantumulurile sunt exprimate în miliarde de EUR (la prețurile din 2018)

O majorare suplimentară de 12,5 miliarde EUR în decursul perioadei 2021-2027 a fost convenită cu Parlamentul European și alocată pentru: Orizont Europa, Erasmus+, „UE pentru sănătate”, Fondul de gestionare integrată a frontierelor, „Drepturi și valori”, „Europa creativă”, InvestEU, IVCDCl. Majorările vor fi finanțate în principal din venituri provenite din amenzi în domeniul concurenței și din dezangajări.

* din care 500 de milioane EUR provin din realocarea de 2,5 miliarde EUR din marjele convenite cu Parlamentul European

Figură 46: Principalele programe și fonduri din cadrul financiar multianual (sursa: <https://www.consilium.europa.eu/>)

II.1.1. Politica de coeziune 2021-2027

Pachetul de coeziune pentru perioada 2021-2027 prevede investiții multianuale, majoritatea resurselor fiind concentrate pe țările și regiunile mai puțin dezvoltate, pentru a promova coeziunea socială, economică și teritorială în întreaga UE. În contextul crizei actuale, acest lucru nu numai că va atenua efectele sociale și economice pe termen lung ale pandemiei de COVID-19, ci va contribui și la funcționarea pieței unice.

FOCUS PE CINCI DOMENII DE INVESTIȚIE, MIJLOCITE OPTIM DE CĂTRE UE

5 priorități de investiție, pentru perioada 2021-2027:

Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii

Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energie din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice

Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale

Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate

Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE

Figură 47: Priorități de investiții 2021-2027 (sursa: https://twitter.com/EU_Budget)

Proiectele finanțate din fonduri cuprind de la infrastructura de transport, infrastructura de sănătate, energie curată, gestionarea apei, dezvoltare urbană durabilă, cercetare, inovare și digitalizare, până la regimuri privind ocuparea forței de muncă, incluziune socială, educație și formare.

II.1.2. Politica Agricolă Comună post-2020

Conform Comisiei Europene, politica agricolă comună (PAC) a fost lansată în anul 1962 și este un parteneriat între agricultură și societate, între Europa și agricultorii săi.

Conform regulamentului 2115/2011 privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul PAC, principalele priorități stabilite de Comisie pentru PAC pentru perioada de după 2020 sunt un nivel mai ridicat de ambiție în privința protecției mediului și a combaterii schimbărilor climatice, mai buna

orientare a sprijinului și recurgerea într-o mai mare măsură la legătura virtuoasă dintre cercetare, inovare și consiliere.

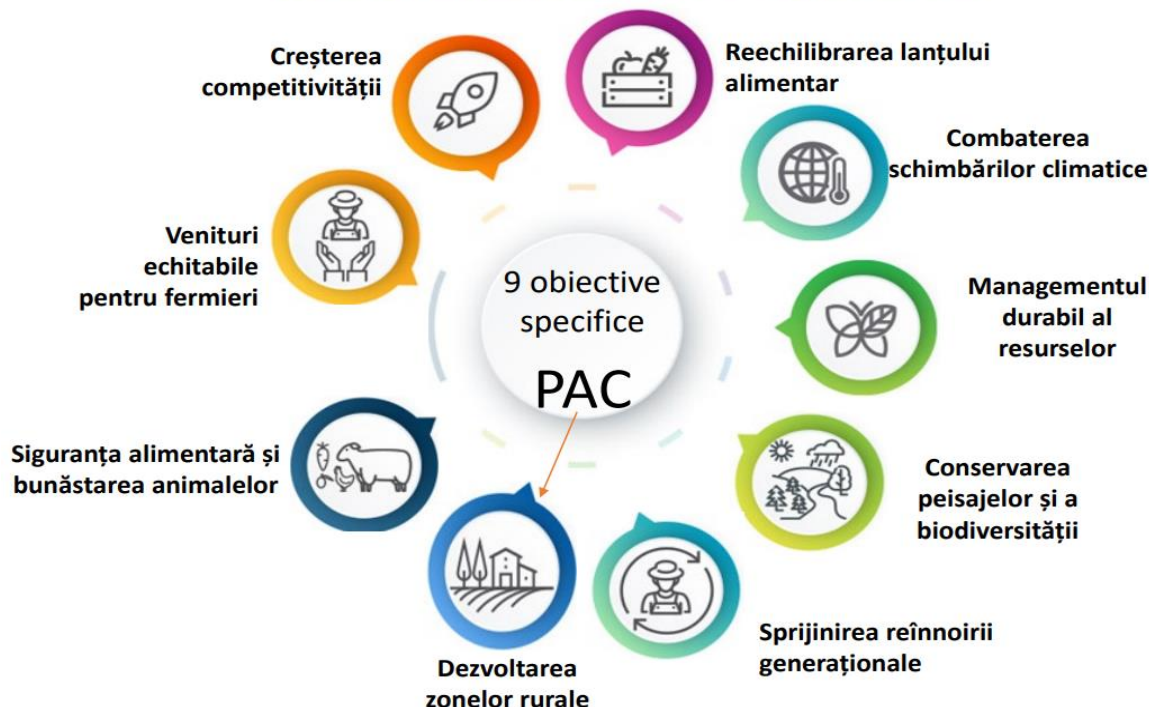
PAC urmărește:

- să îi sprijine pe fermieri și să îmbunătățească productivitatea agricolă, pentru o aprovizionare stabilă cu alimente la prețuri accesibile;
- să îi protejeze pe agricultorii din Uniunea Europeană, astfel încât aceștia să-și poată asigura un trai decent;
- să contribuie la combaterea schimbărilor climatice și la gestionarea durabilă a resurselor naturale;
- să conserve zonele rurale și peisajele de pe întreg teritoriul său;
- să mențină vitalitatea economiei rurale prin promovarea locurilor de muncă din sectorul agricol, din cel agroalimentar și din sectoarele asociate.

PAC este o politică comună pentru toate țările din UE. Ea este gestionată și finanțată la nivel european din resursele bugetului UE.

Temeiul juridic pentru politica agricolă comună este stabilit în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

OBIECTIVE COMUNE ALE PAC – conform propunerii de regulament

Figură 48: OBIECTIVE COMUNE ALE PAC – conform propunerii de regulament (sursa: madr.ro)

PAC este finanțată prin două fonduri care fac parte din bugetul UE:

- Fondul european de garantare agricolă (FEGA), care oferă sprijin direct și finanțează măsuri de piață;
- Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), care finanțează dezvoltarea rurală.

Bugetul PAC 2021-2027

Propunerea Comisiei pentru cadrul financiar multianual (CFM) aferent perioadei 2021-2027 include 365 de miliarde EUR pentru PAC (în prețuri curente). Acest quantum corespunde unei proporții medii de 28,5% din bugetul general al UE pentru perioada 2021-2027.

Pentru România este propusă suma de 20,5 miliarde EUR din care:

- 13,5 miliarde este destinată plăților directe

- 363 mil EUR alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA)
- 6,7 miliarde EUR alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR).

Tipuri de intervenții sprijinite din FEGA:

1) Plățile directe (ca și în actualul exercițiu bugetar vor fi decuplate și cuplate). Plățile directe decuplate:

- sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS);
- sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (PR);
- sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri;
- schemele pentru climă și mediu (ecoscheme) Plata directă cuplată:
- sprijinul cuplat pentru venit;

2) Intervenții sectoriale (sectorul fructelor și legumelor, sectorul apiculturii, sectorul vitivinicol).

Planurile strategice pot cuprinde următoarele tipuri de intervenții în ceea ce privește FEADR:

- angajamente în materie de mediu și climă și alte angajamente;
- plăți pentru constrângeri natural sau alte constrângeri specifice anumitor zone;
- plăți pentru dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii;
- investiții;
- instalarea tinerilor fermieri și întreprinderi rurale noi înființate;
- instrumente de gestionare a riscurilor;
- cooperare;
- schimb de cunoștințe și informare.

- Sprijin pentru mediu și climă: 35%
- Investiții în exploatații agricole, pomicole, în unități de procesare, servicii de bază în mediul rural, investiții non agricole: 38%
- Instalarea tinerilor agricultori și înființarea de noi întreprinderi rurale: 8%
- Cooperarea și inovare: 6%
- Sprijin pentru bunăstarea animalelor și instrumente de gestionare a riscurilor: 9%
- Schimbul de cunoștințe și informare și asistență tehnică: 4%

Figură 49: Propuneri pentru direcții de acțiune în exercițiul financiar FEADR post 2020 (sursa date: madr.ro)

II.2. Programele europene de finanțare nerambursabilă

Fondurile structurale și de investiții europene (ESI) sunt instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru realizarea obiectivelor Politicii de Coeziune prin implementarea Programelor Operaționale, pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

Instrumentele structurale ale Uniunii Europene au rolul de a stimula creșterea economică a statelor membre ale Uniunii și de a conduce la reducerea disparităților dintre regiuni. Ele nu acționează însă singure, necesitând asigurarea unei contribuții din partea statelor membre implicate. Ele sunt co-finanțate, în principal, din resursele publice ale statului membru, însă în multe domenii este necesară și contribuția financiară privată, aceasta fiind încurajată în cele mai multe cazuri.

Fondurile Structurale și de Investiții Europene (fondurile ESI) sunt:

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)
- Fondul social european (FSE)
- Fondul de coeziune (FC)
- Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)
- Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) urmărește consolidarea coeziunii economice și sociale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia.

FEDR își concentrează investițiile asupra mai multor domenii prioritare cheie. Această abordare este cunoscută sub denumirea de „concentrare tematică”:

- Inovare și cercetare;
- Tehnologiile informației și comunicațiilor;
- Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri);
- Promovarea unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Fondul Social European (FSE) este principalul instrument prin care Europa susține crearea de locuri de muncă, ajută oamenii să obțină locuri de muncă mai bune și asigură oportunități profesionale mai echitabile pentru toți cetățenii UE. Fondul funcționează prin investiții în capitalul uman al Europei – angajații, tinerii și toți cei aflați în căutarea unui loc de muncă. Astfel, finanțarea FSE îmbunătățește perspectivele de angajare pentru milioane de europeni, în special pentru cei cărora le este dificil să își găsească de lucru.

FSE finanțează următoarele priorități:

- adaptabilitatea angajaților, prin formarea de competențe noi, și a întreprinderilor, prin adoptarea unor metode noi de lucru;
- sporirea accesului la locuri de muncă: ajutând tinerii în tranziția de la școală pe piața muncii sau asigurându-le formare profesională celor aflați în căutarea unui loc de muncă, pentru a le îmbunătăți perspectivele de angajare;
- formarea vocațională și învățarea pe tot parcursul vieții în vederea dobândirii de noi competențe;

- sprijinirea persoanelor din grupurile defavorizate pentru obținerea unui loc de muncă.

Fondul de Coeziune (FC) ajută statele membre cu un produs național brut (PNB) pe cap de locuitor de mai puțin de 90% din media comunitară să-și reducă diferențele dintre nivelurile de dezvoltare economică și socială și să-și stabilizeze economiile. Acesta susține acțiuni în cadrul obiectivului „Convergență” și se află sub incidența aceluiași reguli de programare, de gestionare și de control ca în cazul FSE și FEDR.

Fondul de Coeziune finanțează acțiuni care fac parte din următoarele domenii:

- rețele transeuropene de transport, în special proiectele prioritare de interes european definite de Uniunea Europeană;
- mediu.

În acest context, Fondul de Coeziune poate interveni, de asemenea, în proiecte din domeniul energiei sau al transporturilor, atâta vreme ce acestea prezintă avantaje clare pentru mediu: eficacitate energetică, utilizarea de surse de energie regenerabile, dezvoltarea transportului feroviar, sprijinirea intermodalității, consolidarea transporturilor publice etc.

Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) este fondul UE destinat politicilor europene în domeniul pescuitului și al afacerilor maritime. Acesta este unul dintre cele cinci fonduri structurale și de investiții europene (fondurile ESI), care se completează reciproc și își propun să creeze condițiile necesare redresării economice a UE, generând creștere și locuri de muncă.

Fondul:

- sprijină operatorii în tranziția către un pescuit durabil
- ajută comunitățile din zonele de coastă să își diversifice economiile
- finanțează proiecte care creează noi locuri de muncă și îmbunătățesc calitatea

vieții în regiunile de coastă ale Europei

- facilitează accesul la finanțare.

Mod de funcționare

Fondul este utilizat pentru a cofinanța proiecte, completând resursele din bugetul național.

- Fiecărui stat membru i se alocă o parte din bugetul FEPAM, în funcție de importanța industriei pescuitului din țara respectivă.
- Ulterior, autoritățile naționale întocmesc un program operațional în care precizează cum intenționează să cheltuiască banii alocați.
- După ce Comisia aprobă programul, autoritățile naționale decid ce proiecte vor fi finanțate.
- Autoritățile naționale și Comisia răspund împreună de implementarea programului.

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) sunt cuprinse în Politica Agricolă Comună, tratată anterior.

II.2.1. Programele de cooperare teritorială

România poate participa la trei tipuri de programe de cooperare teritorială:

- **Cooperare teritorială transfrontalieră** - presupune cooperarea regiunilor din România cu regiuni din statele vecine. Programele de cooperare transfrontalieră finanțează proiecte de accesibilitate transport și tehnologia informației, mediu și prevenirea riscurilor, dezvoltare economică și socială, precum și acțiuni „people to people”;
- **Cooperare teritorială transnațională** - presupune cooperarea cu regiunile dintr-un anumit spațiu geografic. Cooperarea transnațională finanțează dezvoltarea de rețele care

să ducă la dezvoltare teritorială integrată în domenii precum inovația, mediul și accesibilitatea și dezvoltarea urbană;

➤ **Cooperare teritorială interregională** - presupune colaborarea cu regiuni din orice stat membru al Uniunii Europene, prin intermediul unor proiecte gestionate și administrate în comun de partenerii din statele participante. Se promovează cooperarea între autoritățile publice (locale sau regionale), precum și între cercetătorii UE, pe probleme de interes comun prin transferul de experiență și bune practici între regiuni și prin constituirea de rețele între orașele UE.

Ca regulă generală, rata de cofinanțare pentru programele finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) este 85% din fonduri comunitare și 15% din fonduri naționale, iar pentru programele finanțate din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat (ENPI) este 90% din fonduri comunitare și 10% din fonduri naționale.

Beneficiarii eligibili: autorități publice centrale, autorități publice locale, organizații de drept public, organisme de drept privat, organizații internaționale. Beneficiarii privați pot participa ca parteneri în proiecte sau în calitate de subcontractori.

II.2.2. Granturile SEE / Granturi norvegiene

Prin Acordul pentru Spațiul Economic European (SEE), trei dintre țările AELS (Asociația Europeană a Liberului Schimb) - Norvegia, Islanda și Liechtenstein, fac parte din piața internă europeană și contribuie la dezvoltarea socială și economică prin intermediul granturilor SEE și norvegiene, de care beneficiază 15 state membre din estul, centrul și sudul Uniunii Europene. Obiectivele majore ale Mecanismului Financiar SEE și Mecanismului Financiar Norvegian sunt reducerea disparităților sociale și economice în Spațiul Economic European, respectiv întărirea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare și cele beneficiare.

II.2.3. Fondul Bilateral Național

Fondul Bilateral Național este un instrument menit să faciliteze contactul și cooperarea

între entități din România și cele din statele donatoare (Islanda, Principatul Liechtenstein și Norvegia), dimensiunea bilaterală fiind obligatorie în orice inițiativă. Cooperarea bilaterală cu Consiliul Europei este, de asemenea, posibilă.

II.3. Nivel național

II.3.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015.

Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018 a fost adoptată Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

 OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Figură 50: Grafica obiectivelor de Dezvoltare Durabilă: Agenda 2030 include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) și un plan de acțiune pe următorii 15 ani, pentru eradicarea sărăciei extreme, combaterea inegalităților, a injustiției și protejării planetei până în anul 2030. (sursa foto: <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>)

Strategia reprezintă modalitatea de conectare practică, de articulare a României la parteneriatele naționale, regionale, europene și globale specifice. Totodată, ca efect al participării voluntare a României la raportările periodice cu privire la stadiul implementării Agendei 2030, Strategia contribuie la creșterea credibilității, eficacității și impactului politicilor implementate.

OBIECTIVUL 1: FĂRĂ SĂRĂCIE

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Ținte stabilite pentru 2030

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii.
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie

relativă.

- Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE ZERO

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Ținte stabilite pentru 2030

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014.
- Finalizarea cadastrului agricol.
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018.
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite.
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone.
- Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole.
- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană.
- Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Ținte stabilite pentru 2030

- Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri.
- Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor.
- Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate.
- Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE.
- Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați.
- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor.

- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile.
- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale.
- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice.
- Reducerea consumului de substanțe nocive.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției

„celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli

- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri
- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE
- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor
- Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Ținte stabilite pentru 2030

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe.
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare.
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare.
- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă.
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

- Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate.
- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură.
- Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Ținte stabilite pentru 2030

- Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile.
- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale.
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile.
- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.
- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul

eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor.

- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică
- Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru

toți

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Ținte stabilite pentru 2030

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți
- Îmbunătățirea siguranței rutiere
- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere
- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare
- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare
- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la

servicii financiare, inclusiv la credite accesibile și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Ținte stabilite pentru 2030

- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate.
- Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Ținte stabilite pentru 2030

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii.
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra

ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ.

- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.
- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială.
- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.
- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului.
- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului.
- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural.
- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Ținte stabilite pentru 2030

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs.
- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030.
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%).
- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și a materialelor textile până în 2025.
- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024.
- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene.

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Ținte stabilite pentru 2030

- Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale.
- Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate.
- Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.
- Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE.

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Ținte stabilite pentru 2030

- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți.

- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile.
- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement.
- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Ținte stabilite pentru 2030

- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede.
- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial.
- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă.

- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare-dezvoltare de interes național și european pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural.
- Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatării și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice.
- Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului.
- Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Ținte stabilite pentru 2030

- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului

prezumției de nevinovăție.

- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice.
- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe.
- Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor.
- Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată.
- Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile.
- Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile.
- Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Ținte stabilite pentru 2030

Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv-țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030.

Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate.

Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică.

Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional.

II.3.2. Planul Național de Redresare și Reziliență

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) este documentul strategic al României care stabilește domeniile și prioritățile de investiții, precum și reformele elaborate pentru fiecare domeniu de investiții, în concordanță cu Recomandările Specifice de Țară (RST), precum și cu Regulamentele Comisiei Europene, a căror finanțare este asigurată din Facilitatea de Redresare și Reziliență (FRR), care are drept obiectiv general ameliorarea stării economice a României, consolidarea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică și asigurarea unei creșteri economice pe termen lung.

Obiectivul general al PNRR este de a stabili prioritățile naționale de investiții

și direcțiile principale de reformă ale României în acord cu RST și Regulamentele Specifice ale Comisiei Europene pentru a asigura ameliorarea stării economice a României și a consolida capacitatea de reziliență la nivel național în perioade de criză pandemică.

Din obiectivul general al PNRR decurg o serie de **obiective specifice** care privesc:

- **Reformele orizontale** elaborate la nivelul sectoarelor de activitate ale economiei naționale, administrației publice și societății civile în ansamblul său, au drept scop consolidarea statului de drept, sustenabilitatea finanțelor publice, stabilitatea financiară, politicile sociale și piața muncii, consolidarea capacității de implementare a proiectelor și absorbția fondurilor externe nerambursabile, precum și digitalizarea și transparentizarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică;
- **Reformele sectoriale** elaborate pentru fiecare domeniu de investiții propus spre finanțare în cadrul Planului de Redresare și Reziliență (PNRR), care au în vedere fie sustenabilitatea finanțării proiectelor de investiții pe termen lung, fie modernizarea serviciilor publice și îmbunătățirea calității vieții populației, fie elaborarea unor pachete de măsuri care să permită creșterea capacității de implementare a proiectelor de investiții;
- **Investițiile în infrastructură** urmăresc dezvoltarea infrastructurii specifice în domeniul considerate strategice pentru România precum transporturi, schimbări climatice, energie și energie regenerabilă, mediu, eficiență energetică, modernizarea serviciilor publice locale, sănătate și educație pentru a moderniza serviciile publice prestate în interesul populației, fie pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor publice prestate sau standardele de locuit ale populației, dar și pentru a îmbunătăți conectivitatea localităților urbane la rețelele de transport transeuropene sau pentru a crește capacitatea de reziliență a localităților urbane;

- **Investițiile în digitalizare și tranziție verde** au drept scop alinierea la obiectivele stabilite de Uniunea Europeană și cuprinse în European Green Deal, precum și dezvoltarea marilor servicii publice din domeniul educației și sănătății în mediul on-line, dar și creșterea capacității de reziliență a României în perioade de criză pandemică. De asemenea, sunt prevăzute investiții în infrastructură care conțin elemente de inteligență artificială, precum: sistemele informatice de gestiune pentru infrastructura de transport, sistemele de gestiune ale infrastructurii specifice pentru schimbări climatice, rețele inteligente destinate transportului sau distribuției de combustibil de tranziție etc.;
- **Investițiile în competitivitatea mediului de afaceri și accesul la cercetare și inovare** sunt destinate consolidării competitivității economice pe piața europeană a IMM-urilor, creșterea valorii adăugate, îmbunătățirii calității produselor și serviciilor obținute, re tehnologizării, robotizării și automatizării proceselor industriale, digitalizării activității IMM-urilor, dar și dezvoltării activităților de cercetare, inovare și specializare inteligentă de către Institutele Naționale de Cercetare Dezvoltare și IMM-uri, care au drept scop final introducerea pe piață de produse și servicii competitive în acord cu cerințele de calitate și preț ale consumatorilor;
- **Investițiile în creșterea capacității de reziliență a României** sunt destinate creșterii capacității de reziliență a României prin două modalități: creșterea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică, în special prin realizarea unor depozite regionale de echipamente medicale și medicamente destinate sistemului de sănătate publică, precum și creșterii capacității de reziliență în perioade de crize alimentare prin realizarea de depozite destinate stocării de cereale, alimente și altor asemenea bunuri de consum destinate crizelor alimentare, precum și a unor puncte smart-acces pentru depozitele de alimente și medicamente pentru situații de urgență.

Structura pe piloni a PNRR

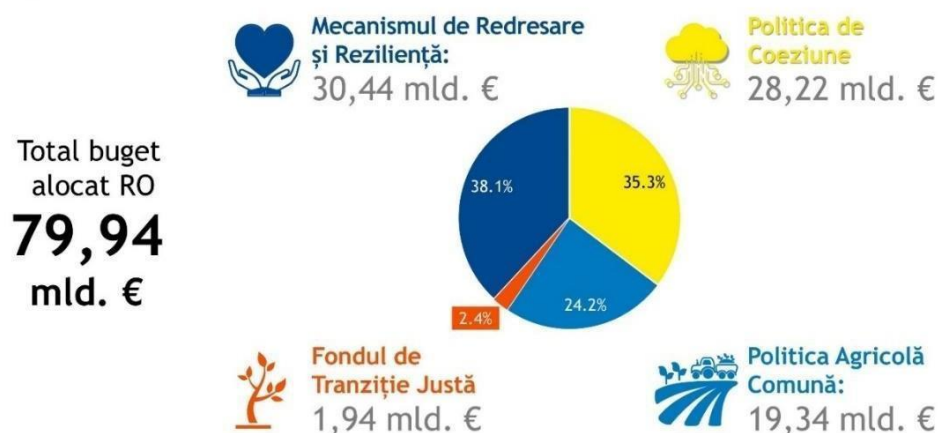
Componenta de investiții a PNRR a fost elaborată pe baza a trei piloni și o serie de obiective specifice prezentate în tabelul de mai jos, cu sumele calculate în prețuri curente:

Tabel 12: Componenta de investiții a PNRR

Denumire pilon	Obiectiv propus	Buget estimat	Procent
Tranziție verde și schimbări climatice	<p>Investiții în infrastructură pentru a ameliora starea economiei naționale, a crește accesibilitatea populației și a localităților urbane la rețeaua de transport TEN-T Core & Comprehensive. Investiții în infrastructură care respectă cerințele privind tranziția verde și digitalizarea și cresc reziliența la schimbările climatice. Investiții în eficiența energetică pentru a reduce pierderile de energie dar și pentru a îmbunătăți standardele de locuit ale populației;</p>	21,424 mld. euro	64,83%
Servicii publice, dezvoltare urbană și valorificarea patrimoniului	<p>Îmbunătățirea calității serviciilor publice prestate mai ales la nivelul marilor servicii publice din domeniul sănătății și educației precum și a calității serviciilor publice prestate la nivel local având drept scop final accesibilitatea populației la marile servicii publice. Îmbunătățirea standardelor de locuit ale populației și creșterea calității vieții populației. Valorificarea patrimoniului cultural și natural al localităților urbane pentru a asigura îmbunătățirea serviciilor prestate populației inclusiv cu scopul de a asigura ameliorarea stării economice la nivel local prin dezvoltarea de servicii inovative.</p>	6,500 mld. euro	19,69%

<p>Competitivitate economică, digitalizare și reziliență</p>	<p>Creșterea competitivității mediului de afaceri prin acces la retehnologizare, automatizări industriale, digitalizare și prin îmbunătățirea calității produselor și serviciilor obținute de acestea. Creșterea aportului activităților de transfer tehnologic la obținerea de produse și servicii inovative competitive pe piață, digitalizarea activităților pentru marile servicii publice din domeniul sănătății și educației. Creșterea capacității de reziliență a României în domeniul securității cibernetice, sănătății și a crizelor alimentare.</p>	<p>5,085 mld euro</p>	<p>15,40%</p>
<p>Total general (prețuri curente)</p>	<p>33,009 mld euro</p>	<p>100%</p>	

Bugetul alocat României din CFM al UE

Figură 51: Bugetul alocat României din Cadrul financiar multianual al Uniunii Europene

Pilonul 1 își propune să asigure dezvoltarea infrastructurii, tranziția către economia verde și investiții specifice în infrastructura de mediu, energie, schimbări climatice.

Tabel 13: Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON I

Denumire pilon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
Tranziție verde și schimbări climatice	Transport durabil	Asigurarea conectivității regiunilor, localităților urbane la rețeaua de transport TEN-T Core/Comprehensive, atragerea de investitori, realizarea rețelei de transport TEN-T Core și Comprehensive.	9,274	43,33%
	Schimbări climatice	Creșterea capacității de reziliență a României la schimbările climatice pentru combaterea riscului de secetă, riscului de eroziune a solului, riscului de înmlăștinire dar și de protecție	6,500	30,37%

	<p>împotriva fenomenelor meteo rare. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul schimbărilor climatice în toate sectoarele economiei, cu accent pe decarbonizare.</p>		
Mediu	<p>Asigurarea accesului populației la serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare, ecologizarea unor apă și canalizare, ecologizarea unor situri poluate, depozite/platforme industriale. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul mediului prin reducerea poluării și reconstrucția biodiversității.</p>	2,300	10,74%
Energie și tranziție verde	<p>Exploatarea resurselor de energie regenerabilă ale României pentru producerea și obținerea de energie, realizarea de infrastructuri specifice destinate energiei electrice și transportului/distribuției de combustibil de tranziție. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul energiei prin sprijinirea și utilizarea tehnologiilor verzi.</p>	1,550	7,24%
Eficiență energetică și termică	<p>Diminuarea pierderilor de energie termică și asigurarea unui confort termic destinat populației precum și realizarea rețelei de producere/transport și distribuție a energiei termice. Diminuarea</p>	1,800	8,41%

	efectelor schimbărilor climatice în domeniul eficienței energetice și termice prin sprijinirea inovării și folosirea tehnologiilor verzi în sectorul de eficiență energetică și termică.		
Total general (prețuri curente)		21,424	100%

Pilonul 2 își propune să asigure modernizarea serviciilor publice la nivel local, valorificarea patrimoniului, precum și creșterea accesului populației la marile servicii publice.

Tabel 14: Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON II

Denumire pilon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
Servicii publice, dezvoltare urbană și valorificarea patrimoniului	Mobilitate și regenerare urbană, valorificarea patrimoniului	Îmbunătățirea calității vieții și a serviciilor prestate populației, îmbunătățirea condițiilor de locuit prin implementarea proiectelor de mobilitate urbană, regenerare urbană și de valorificare a patrimoniului cultural și local. De asemenea, este prevăzută valorificarea patrimoniului de interes național pentru a crește impactul generat de prestarea serviciilor asupra potențialului de creștere economică a României.	3,600	55,38%
	Sănătate	Creșterea accesibilității populației la serviciile publice de sănătate, îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate specifice pacientului critic, asigurarea accesului populației, precum și creșterea calității serviciului public de sănătate pentru afecțiunile oncologice și cardiovasculare.	1,850	28,46%

		Corelarea competențelor profesionale dobândite de elevi în timpul procesului educațional cu cerințe existente pe piața muncii prin dezvoltarea de campusuri școlare destinate învățământului tehnic în sistem dual, înființarea Centrelor de educație inovativă și specializare inteligentă, precum și a Centrelor pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale studenților.		
	Educație		1,050	16,15%
	Total general (prețuri curente)		6,500	100%

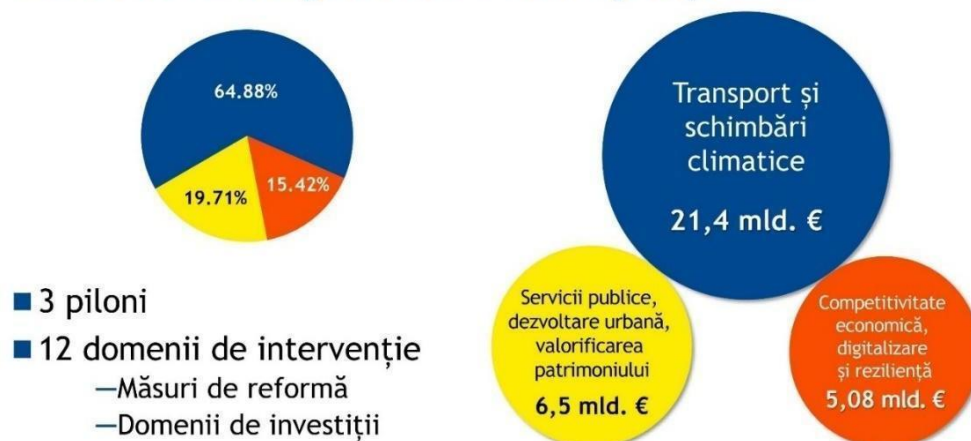
Pilonul 3 își propune să asigure dezvoltarea mediului de afaceri, activitățile de transfer tehnologic, digitalizarea marilor servicii publice, precum și creșterea capacității de reziliență a României.

Tabel 15: Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON III

Denumire pilon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
Competitivitate economică, digitalizare și reziliență	Mediul de afaceri/ Ecosisteme antreprenoriale	Îmbunătățirea competitivității economice a IMM-urilor prin acces la rețehnologizare, automatizări industriale, digitalizare, activități de transfer tehnologic pentru îmbunătățirea calității produselor și serviciilor obținute, inclusiv pentru creșterea capacității de reziliență în perioade de crize pandemice.	3,800	74,73%

	Cercetare și inovare	Creșterea aportului activităților de transfer tehnologic rezultate din activitatea de cercetare-dezvoltare la obținerea de produse și servicii inovative.	0,275	5,41%
	Digitalizare	Digitalizarea marilor servicii publice din domeniul de sănătate și educație, digitalizarea activității de stabilire, colectare și executare silită a creanțelor bugetare precum și digitalizarea activității din domeniul justiției pentru consolidarea statului de drept. Consolidarea activității de securitate cibernetică.	0,700	13,77%
	Reziliență în situații de criză	Consolidarea capacității de reziliență cibernetică, medicală și alimentară prin realizarea de depozite regionale destinate echipamentelor medicale și medicamentelor, depozite de alimente și alte bunuri de consum, precum și alte facilități specifice.	0,310	2,36%
Total general (prețuri curente)			5,085	100%

Structura bugetului PNRR pe piloni

Figură 52: Structura bugetului PNRR pe piloni

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) trebuie să contribuie la 4 obiective majore, stabilite de către Comisia Europeană, și anume:

- » Contribuția la coeziunea socială, economică și teritorială;
- » Consolidarea rezilienței economice și sociale;
- » Reducerea impactului economic și social al crizei;
- » Susținerea tranziției digitale și verzi.

II.3.3. Programe operaționale

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene enumeră 8 programe de fonduri europene, prin care se vor finanța proiecte de investiții, inclusiv pentru antreprenori, în România, în perioada de programare 2021-2027.

7 programe vor fi gestionate de MIPE ca autoritate de management:

- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare;
- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă;
- Programul Operațional Educație și Ocupare;
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;
- Programul Operațional Sănătate;
- Programul Operațional Asistență Tehnică;
- Programul Operațional Tranziție Justă.

Programul Operațional Regional va fi împărțit în 8 POR-uri mai mici, fiecare gestionat de Agențiile de Dezvoltare Regională, ca autorități de management, de la nivel regional.

Programul Operațional Regional – Regiunea Nord Est 2021-2027

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est îndeplinește funcția de Autoritate de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027, aprobat de Comisia Europeană în data de 21 octombrie 2022. Acesta este destinat mediului urban, mediul rural având posibilitatea de a beneficia de finanțările în discuție prin parteneriate dezvoltate în cadrul zonelor metropolitane și a zonelor urbane funcționale.

Comuna Războieni face parte din ZM Piatra Neamț și poate fi parte consultativă în elaborarea fișelor de proiect incluse de către municipiu în strategia de dezvoltare teritorială.

Obiectivul general al Programului este stimularea unei dezvoltări echilibrate bazate pe un proces de creștere economică inteligent, durabil și incluziv, care să conducă la creșterea calității vieții și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

Programul Operațional Regional Nord-Est 2021-2027 este structurat pe 8 priorități, cu alocări financiare dedicate, 6 dintre acestea fiind dedicate în special UAT-urilor din mediul urban: 2, 3, 4, 5, 6 și 7:

2. Nord-Est – O regiune mai digitalizată
3. Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul
4. Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
5. Nord-Est – O regiune mai accesibilă
6. Nord-Est – O regiune educată
7. Nord-Est – O regiune mai atractivă

Prioritățile trebuie orientate către politici de dezvoltare a înzestrării regionale, prin îmbunătățirea mediului de afaceri, fructificarea potențialului zonelor urbane mari ca surse de productivitate și acumulări de capital uman, dezvoltarea capitalului uman și creșterea capacității administrative.

II.3.4. Compania Națională de Investiții S.A.

Compania Națională de Investiții S.A. (CNI) derulează Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS) prin care se pot realiza obiective de investiții în conformitate cu prevederile Anexei 3 din OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, așa cum sunt acestea definite în cadrul art. 1, alin (2), lit. a) – n) din Anexa 3 a actului normativ menționat anterior.

Conform art. 3 alin. (1) din Anexa 3 la OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

Subprograme:

- Subprogramul "Săli de sport"
- Subprogramul "Bazine de înot"
- Subprogramul "Complexuri sportive"
- Subprogramul "Așezăminte culturale"
- Subprogramul "Unități și instituții de învățământ de stat"
- Subprogramul "Patinoare artificiale"
- Subprogramul "Unități sanitare"
- Subprogramul "Săli de cinema"
- Subprogramul "Drumuri de interes local și drumuri de interes județean"
- Subprogramul "Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă"
- Subprogramul "Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor"

Conform art. 3 alin. (2) din Anexa 3 la OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, în scopul prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică, proiectare, execuție

de construcții noi, reconstrucția imobilelor afectate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren sau expertizare tehnică, proiectare și execuția lucrărilor care constau în consolidarea/ repararea elementelor structurale și, după caz, a elementelor nestructurale ale construcției și/sau introducerea unor elemente structural suplimentare, demolări parțiale, lucrări de îmbunătățire a terenului de fundare, reabilitări la construcții și instalațiile aferente, reparații capitale.

II.4. Nivel regional

II.4.1. Strategia de Dezvoltare a Regiunii Nord-Est

Având în vedere că județul Neamț este parte componentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, se va evidenția succint în cele ce urmează viziunea, obiectivul general, obiectivele specifice, prioritățile și domeniile de intervenție definite de Strategia de Dezvoltare Regională 2021- 2027.

Figură 53: Localizarea Regiunii de Dezvoltare Nord-Est (sursă: <https://www.adrnordest.ro/>)

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Nord-Est pentru perioada 2021-2027 este parte a Planului de Dezvoltare a Regiunii Nord-Est 2021-2027, principalul document de planificare la nivel regional.

Viziunea care stă la baza dezvoltării regionale:

„Credem într-un viitor în care Regiunea Nord-Est a României va fi unul dintre locurile

preferate din Europa în care oricine și-ar dori să trăiască, să învețe, să muncească sau să investească.”

Obiectivul general al ADR NE

„Creșterea gradului de competitivitate a Regiunii Nord-Est prin valorificarea resurselor disponibile, sprijinirea parteneriatelor intra- și inter-regionale și stimularea inițiativelor care să conducă la dezvoltarea economico-socială a regiunii.”

Obiectiv general al PDR-Nord-Est 2021-2027: Derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care să conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

PROGRAMUL REGIONAL NORD-EST 2021-2027

Reunește 5 obiective strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

Obiectivul strategic 1 - Îmbunătățirea competitivității regionale prin dezvoltarea capacităților de inovare și cercetare, creșterea productivității, promovarea utilizării tehnologiilor avansate și a serviciilor TIC în domenii cu potențial de creștere și specializare inteligentă, adresat prin OS a(i), a(ii), a(iii) și a(iv).

Obiectivul strategic 2 - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor prin promovarea eficienței energetice, infrastructurii verzi și reducerea emisiilor de carbon în mediul urban, adresat prin OS b(i), b(vii) și b(viii).

Obiectivul strategic 3 - Creșterea conectivității prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier modern, durabil și sigur, adresat prin OS c(ii).

Obiectivul strategic 4 – Creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, incluziv, corelat cu cerințele pieței muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educaționale moderne, adresat prin OS d(ii).

Obiectivul strategic 5 – Sprijinirea dezvoltării locale integrate prin valorificarea și promovarea potențialului local existent, adresat prin OS e(i).

Prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională

PRIORITATE: P1. NORD-EST – Dezvoltarea unei economii competitive

Obiectiv specific	Măsură
1.1 Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate	1.1.1 Dezvoltarea inovării și promovarea transferului tehnologic 1.1.2 Sprijinirea cercetării private și publice pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate
1.2 Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional	1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori și creșterea accesului firmelor înființate la servicii noi, de calitate
1.3 Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată	1.3.1 Dezvoltarea domeniilor competitive, sistemelor productive integrate și internaționalizarea acestora
1.4 Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor	1.4.1 Folosirea avantajelor tehnologiei informației și comunicațiilor în economie
1.5 Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative	1.5.1 Sprijin acordat pentru dezvoltarea și promovarea industriilor culturale și creative
1.6 Creșterea competitivității economice în mediul rural	1.6.1 Sprijinirea și dezvoltarea activităților economice alternative în mediul rural
1.7 Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	1.7.1 Dezvoltarea infrastructurii de turism și de agrement aferentă, promovarea potențialului turistic

PRIORITATE: P2. NORD-EST – Dezvoltarea capitalului uman

Obiectiv specific	Măsură
2.1 Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor	2.1.1 Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's ³
2.2 Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate	2.2.1 Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieții muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente
2.3 Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern	2.3.1 Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente
2.4 Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin	2.4.1 Sprijin adresat pentru integrarea socială și economică a comunităților marginalizate și defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii

PRIORITATEA NR.3. – Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor

Obiectiv specific	Măsură
3.1 Sprijinirea și promovarea eficienței energetice	3.1.1 Creșterea eficienței energetice și a utilizării energiei din resurse regenerabile în sectorul rezidențial, infrastructura publică și firme
3.2 Promovarea managementului durabil al apei	3.2.1 Dezvoltarea integrată a sistemelor de apă și apă uzată
3.3 Promovarea tranziției către economia circulară	3.3.1 Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deșeurilor și stimularea economiei circulare
3.4 Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor	3.4.1 Adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor legate de climă și reducerea poluării
3.5 Îmbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării	3.5.1 Prezervarea biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi

³ Tineri care nu sunt incluși într-o formă de învățământ, formare profesională sau nu au un loc de muncă

<i>PRIORITATEA NR. 4 – Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile</i>	
Obiectiv specific	Măsură
4.1 Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport	4.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviară, aeriană și rutieră
4.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză	4.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză
4.3 Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană	4.3.1 Mobilitate urbană durabilă
4.4 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	4.4.1 Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane funcționale
	4.4.2 Sprijin pentru revitalizarea și regenerarea orașelor mici și mijlocii cu funcțiuni socio-economice reduse
4.5 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	4.5.1 Dezvoltare spațiului rural, inclusiv integrarea funcțională cu zonele urbane

II.4.2. Strategia de dezvoltare a județului Neamț, 2021-2030

În ceea ce privește planificarea strategică la nivel de județ pentru perioada 2022 – 2030, Strategia de Dezvoltare a Județului Neamț cuprinde alternative de dezvoltare, scenarii de acțiune și implementare a obiectivelor stabilite și o planificare orientată spre obținerea rezultatelor anticipate în scopul de a maximiza potențialul județului Neamț

Strategia de Dezvoltare a județului Neamț pentru perioada 2022-2030, ca direcție și obiectiv general descrie: „Dezvoltarea economică durabilă și echilibrată a județului Neamț prin investiții și măsuri administrative care să genereze creșterea competitivității economiei locale, îmbunătățirea semnificativă a calității vieții locuitorilor, eficientizarea și modernizarea serviciilor publice, reducerea decalajelor de dezvoltare existente între

localități și transformarea județului într-un obiectiv cu nivel ridicat de atractivitate pentru turiști și investitori.”

Prioritățile strategice de dezvoltare reprezintă domenii de intervenție considerate **prioritare** pentru județul Neamț, vizează mai multe sectoare de activitate definite pe Obiective specifice și sunt centrate pe următoarele patru direcții:

***Prioritatea 1:** Dezvoltarea domeniilor ce determină creșterea competitivității economice a județului;*

***Prioritatea 2:** Dezvoltarea integrată a sectoarelor și serviciilor publice ce contribuie la îmbunătățirea calității vieții în zonele urbane și rurale ale județului;*

***Prioritatea 3:** Asigurarea condițiilor adecvate pentru protecția mediului și pentru dezvoltarea durabilă a județului;*

***Prioritatea 4:** Promovarea specializării inteligente, dezvoltarea capacității administrative, sprijinirea inițiativelor comunităților locale și ale societății civile.*

II.5. Local

II.5.1. Buget local

Actul normativ prin care este reglementată constituirea bugetului la nivel local este Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, conform art. 129 alin. (4), consiliul local aprobă, la propunerea primarului, bugetul unității administrativ-teritoriale, virările de credite, modul de utilizare a rezervei bugetare și contul de încheiere a exercițiului bugetar.

Potrivit legii, Consiliul local poate aproba finanțarea unor investiții de interes local din bugetul propriu și poate dispune alocarea sumelor necesare pentru cofinanțarea proiectelor provenite din alte fonduri. Atribuțiile consiliului local presupun și aprobarea documentației tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local, a strategiei de dezvoltare economică, socială și de mediu pentru localitate, precum și asigurarea unui mediu favorabil înființării și/sau dezvoltării afacerilor, inclusiv prin valorificarea

patrimoniului existent, precum și prin realizarea de noi investiții care să contribuie la îndeplinirea programelor de dezvoltare economică regională și locală. Totodată, Consiliul local asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare implementării și conformării cu prevederile angajamentelor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor.

O pondere importantă în veniturile proprii ale bugetelor locale o reprezintă cotele defalcate din impozitul pe venit.

II.5.2. Parteneriatele de tip public-privat

Parteneriatele de tip public-privat sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice. Apariția Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 39/2018, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează parteneriatul public-privat este privită drept o oportunitate reală de a implementa proiectele propuse.

La nivelul administrațiilor publice există posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de tip public-privat în diverse domenii. În urma adoptării actului normativ care reglementează parteneriatul public-privat s-ar putea externaliza o serie de servicii și activități publice, partenerii locali putând fi atât mediul de afaceri, cât și sectorul non-profit.

II.5.3. Creditarea

Din punct de vedere procedural, creditarea este o modalitate relativ simplă de obținere a finanțării pentru proiectele de investiții.

Băncile locale sunt instituții financiare care au în portofoliu programe de finanțare/credite pentru proiectele care implică fonduri europene. Se pot acorda astfel credite de investiții atât pentru prefinanțarea fondurilor nerambursabile, cât și pentru cofinanțarea cheltuielilor eligibile și neeligibile din cadrul unui proiect, urmând o serie de reglementări interne. Costurile aferente creditelor sunt mari și implică și un anumit grad de risc vis-à-vis de posibilitatea de rambursare a datoriilor. În plus, un grad ridicat de

Îndatorare poate reprezenta o blocare a posibilităților de investiții pe termen scurt și mediu, cu atât mai mult cu cât o organizație cu datorii mari devine neeligibilă atât pentru accesarea altor credite, cât și pentru atragerea de fonduri nerambursabile.

Guvernul României stabilește anual limitele pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate de administrațiile locale, pentru încadrarea în nivelul deficitului bugetului general consolidat. Pentru proiectele de mare amploare se pot accesa și programe de finanțare internaționale ce au ca surse instituții financiare internaționale: BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare), BEI (Banca Europeană de Investiții), FMI (Fondul Monetar Internațional) și Banca Mondială.

II.5.4. Bugetul județean

O altă sursă de finanțare la nivel local este reprezentată de bugetul județean, din care pot fi repartizate fonduri pentru echilibrarea bugetelor locale, conform art. 33 alin. (3) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

Acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027

Conform acestui acord, programele și fondurile aferente obiectivelor de politică sunt următoarele:

Obiectiv	Program	Fond
Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)	FEDR
	Programul Operațional Sănătate (POS)	FEDR
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)	FEDR FC
	Programul Operațional Transport (POT)	FEDR

investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor		FC
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
	Program Acvacultură și Pescuit (PAP)	FEPAM
Obiectivul de Politică 3 - O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale	Programul Operațional Transport (POT)	FEDR FC
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și mai incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)	FSE
	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	FSE FEDR
	Programul Operațional Sănătate (POS)	FSE FEDR
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	FEDR
	Program Acvacultură și Pescuit (PAP)	FEPAM

Tabel 16: Obiectivele politicii, programe și fonduri 2021-2027

III. Analiza SWOT și relevanța sa în structurarea strategiei de dezvoltare

Se apreciază că eficiența unui sistem este influențată în mare măsură de capacitatea acestuia de a înțelege și de a se adapta la mediul ambiant, iar eficiența managementului presupune planificare, organizare, control, proceduri de lucru și o legislație adecvată. Henri Fayol considera că planificarea strategică este cea mai importantă funcție managerială.

Analiza SWOT a fost gândită ca un instrument managerial ce colectează și organizează informația permițând managerilor să acționeze, să apere și să promoveze obiectivele organizației cu succese mai bune și constituie cea mai importantă tehnică managerială pentru înțelegerea poziției strategice a unei organizații. Toate acestea sunt perfect valabile și în cazul unei comunități locale.

Analiza SWOT are ca obiectiv de a recomanda strategiile care asigură cea mai bună aliniere între mediul intern și extern: alegerea strategiei corecte, încât să fie adaptate punctele tari la oportunități, să reducă la minimum riscurile și să elimine punctele slabe. Prin intermediul analizei SWOT vom scoate astfel în evidență punctele tari și punctele slabe din organizarea și funcționarea comunității.

Semnificația acronimului SWOT:

- **S - Strength / punctele tari** ale organizației – definesc valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru succesul organizației în atingerea obiectivului managerial;
- **W - Weaknesses / punctele slabe** sau zonele de vulnerabilitate - elemente ce pot împiedica atingerea obiectivelor;
- **O - Opportunities / oportunitățile** sau căile prin care pot fi influențate interesele organizației. De asemenea, oportunitățile sunt tendințe generale prezente în mediul extern, un fel de proiecție a „binelui viitor”;

- **T - Threats – amenințări** la adresa creșterii organizației respective, aspecte negative ce apar din supraexploatarea resurselor organizației, ori limitările care sunt impuse organizației din partea unui mediu extern aflat în schimbare. Pot fi riscuri tranzitorii sau permanente, poate fi o proiecție a riscului în viitor.

Analiza SWOT ajută la planificarea strategică în modul următor:

- este o sursă de informații pentru planificarea strategică;
- construiește punctele tari;
- corectează slăbiciunile;
- maximizează răspunsul la oportunități;
- ajută la depășirea amenințărilor la care este supusă organizația;
- ajută la identificarea competențelor de bază;
- ajută la stabilirea obiectivelor pentru planificarea strategică;
- ajută la cunoașterea trecutului și prezentului, dar și la anticiparea viitorului, astfel încât planurile pe care le faci să fie realizabile;
- oferă informații care ajută la sincronizarea resurselor și capacităților organizației cu mediul competitiv în care aceasta operează.

Alegerea strategiei corecte, fundamentată pe analiza SWOT, va fi în mod cert în avantajul comunității. Pe baza analizei situației existente, a fost realizată o analiză SWOT, care subliniază punctele tari, punctele slabe, oportunitățile de dezvoltare, dar și amenințările pentru comuna Războieni.

Analiza a fost realizată pe câteva domenii considerate de referință în contextul elaborării strategiei de dezvoltare locală a comunei:

- Educație
- Sănătate și protecție socială
- Cultură și turism
- Economie și dezvoltare rurală
- Infrastructură și dotări tehnico-edilitare
- Mediu

Domeniile operaționale mai sus menționate sunt detaliate în cadrul analizei SWOT,

pe baza interpretării situației actuale, ce rezultă din evoluția datelor statistice înregistrate de către INS, a rapoartelor din cadrul administrației publice locale și alte instituții publice din localitate (bibliotecă, școală gimnazială), precum și prin chestionarea locuitorilor din localitate.

III.1. Rezultatele sondajului privind gradul de satisfacție a locuitorilor din comuna Războieni asupra dezvoltării locale:

În cadrul chestionarului s-au obținut 49 de răspunsuri în rândul cetățenilor adulți din comună, prin intermediul rețelelor de socializare. Tot în cadrul metodologiei de consultare publică a fost inițiată o consultare în rândul elevilor de la Școala Gimnazială „C-tin Virgil Gheorghiu”, cu sprijinul cadrelor didactice, rezultând un număr de 17 răspunsuri (Anexa 2).

Figură 54: Distribuția pe pagina de facebook oficială a primăriei comunei Razboieni, pe data de 13 aprilie 2023

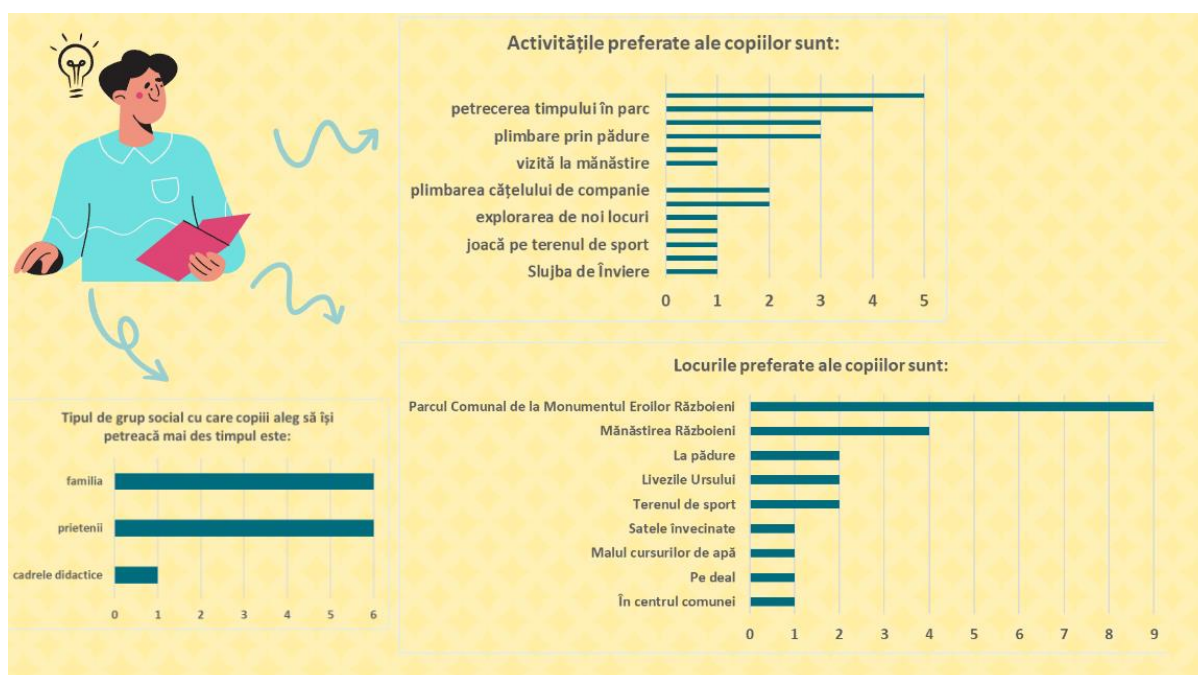
Consultarea elevilor a constat în realizarea unei compuneri cu titlul „Povestea satului meu” în care aceștia au avut la dispoziție alegerea unei abordări:

Prima s-a axat pe descrierea satului ca în cadrul unui jurnal sau sub forma unei scrisori pe care și-ar fi dorit să o trimită unui prieten drag ce ar urma să vină în vizită la el/ea. Astfel, copiii au fost încurajați să descrie, pe larg: ce activități le-ar plăcea să desfășoare împreună; care sunt locurile preferate pe care ar vrea să le prezinte prietenilor;

În ce locuri nu prea îi place să meargă și de ce; cu cine îi place să se joace și unde; cât de des petrece din timpul său prin aer liber.

A doua variantă s-a îndreptat către viziunea copiilor din comună asupra percepției lor către o variantă a comunei Războieni dacă aceasta ar fi să fie descrisă ca fiind: un sat inteligent (un SMART village), un sat dezvoltat turistic ori un sat sustenabil (care prin activitățile desfășurate arată o grijă deosebită pentru mediul înconjurător și resursele de care dispune).

Răspunsurile primite sunt scanate și anexate prezentului document. Din parcurgerea lor, au fost extrase următoarele concluzii:

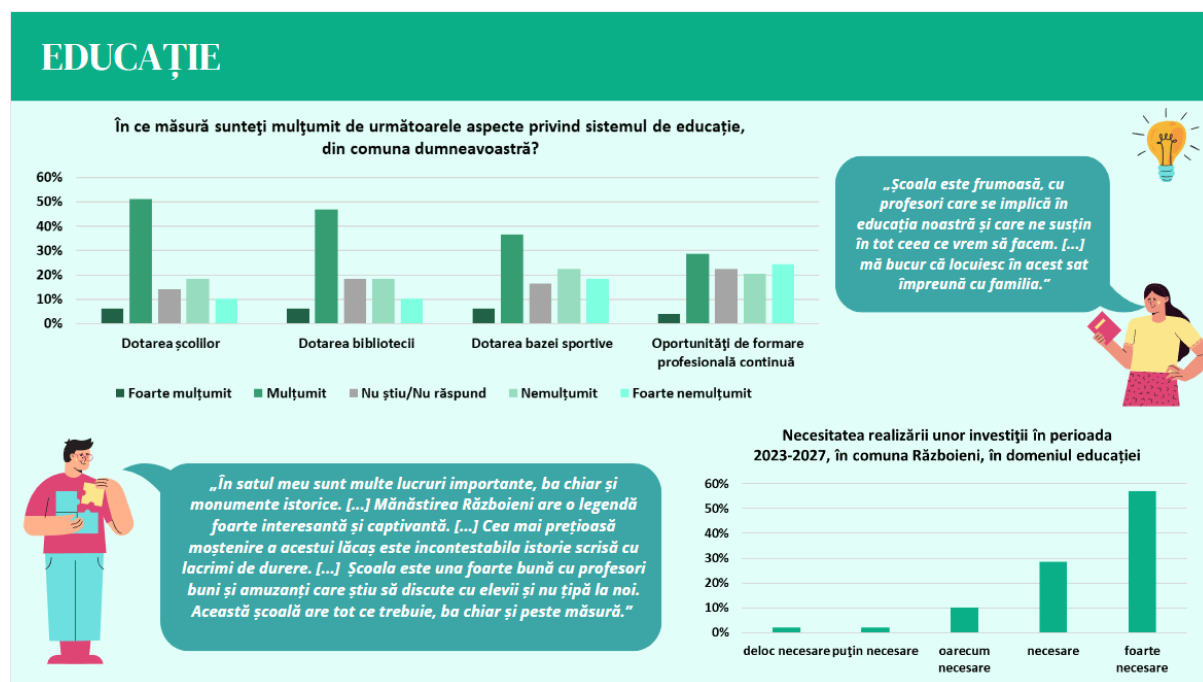

Figură 55: Frecvența cu care copiii din comuna Războieni practică diverse activități, cât și locurile și cadrul social selectat

III.1.1. EDUCAȚIE

În privința serviciilor și dotărilor care asigură infrastructura educațională a comunei Războieni, marea majoritate a respondenților sunt mulțumiți de situația actuală (aprox. 47%), un procent în medie de 17% nu știe/nu răspunde și 36% se declară nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de condițiile în care se desfășoară procesul educațional.

Chiar dacă populația este mai degrabă mulțumită de dotarea instituțiilor de învățământ și a oportunităților de formare existente, locuitorii consideră necesare investițiile în domeniu (peste 57 dintre respondenți apreciază că ar fi foarte necesare). Așadar, chiar și cei care în primă parte nu au știut sau nu au răspuns privitor la aceste aspecte, le consideră necesare a fi îmbunătățite.

Figură 56: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura educațională și a necesității investițiilor în domeniu.

În Figură 56 sunt redate rezultatele centralizate ale sondajului, împreună cu redarea a două impresii exprimate de către elevii școlii Gimnaziale „C. V. Gheorghiu” Războieni în cadrul compunerilor „Povestea satului meu”. În ochii lor școala este frumoasă, fiind încântați de renovarea sălilor de curs. Între ei, se află și elevi care își doresc o școală mai inteligentă, digitalizată, care să dispună de panouri solare de exemplu, dar sunt și elevi care nu ar schimba nimic la situația actuală.

Prioritățile de investiții din domeniul educației trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Sporirea oportunităților de formare profesională continuă pentru cetățeni – 44%;
- Dotarea bazei sportive – 40%;

- Dotarea școlii și bibliotecii – 28%.

Analiza SWOT în domeniul educativ al comunei Războieni

EDUCAȚIE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența pe teritoriul comunei a unei grădinițe, școli primare și gimnaziale care sunt accesibile tuturor copiilor din comunitate; • Existența unor condiții optime pentru realizarea actului educațional – clădirea unde funcționează școala gimnazială în comună au fost reabilitată și modernizată; • Personal didactic calificat în comună; • Apropierea de municipiul Piatra Neamț, • reședința județului, ce determină accesul facil al elevilor din comună la liceele din oraș; • Existența unui mijloc de transport dedicat pentru transportarea copiilor la unitățile școlare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Existența unei infrastructuri culturale nedezvoltate la nivelul comunei; • Necesitatea de a funcționa un cămin cultural și muzeu etnografic; • Infrastructura de învățământ necesită dotare cu tehnologie modernă, corespunzătoare unui act educațional de calitate; • Apariția pandemiei Covid 19 la începutul anului 2020 a determinat desfășurarea în condiții improprii a actului educațional, situație valabilă la nivel național; • Lipsa cursurilor de instruire a cadrelor didactice pentru desfășurarea actului educațional online; • Neparticiparea la cursuri la clasă se răsfrânge negativ asupra rezultatelor școlare ale elevilor, ceea ce a creat discrepanțe la nivelul performanțelor școlare față de media la nivel național; • Slaba implicare a societății civile în activități de voluntariat; • Abandonul școlar, în special în rândul populației rome; • Populație romă ce nu deține actele de identitate actualizate, ceea ce îngreunează includerea copiilor din comunitate în învățământ;

	<ul style="list-style-type: none"> ● Plecarea tinerilor din comună; ● Cerc restrâns de intelectuali; ● Nivel scăzut de educație la nivelul populației comunei.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Înființarea unui parteneriat la nivelul compartimentului de asistență socială din cadrul Comunei cu o asociație de profil din regiune, care să sprijine copiii din comună pentru a reduce abandonul școlar; ● Posibilitatea accesării de fonduri europene structurale pentru dotarea școlilor, pentru modernizarea și dotarea bibliotecilor comunale, a căminului cultural și structurilor sportive; ● Stabilirea de parteneriate care să favorizeze dezvoltarea unor servicii social-educative noi și de calitate; ● Existența de programe de formare a personalului în colaborare cu specialiști din țară și din străinătate; ● Implicarea Comunei Războieni în calitate de membru în cadrul mai multor entități colaborativ – asociative și expunerea la diverse propuneri de colaborare pentru dezvoltarea socio-educățională-economică a comunei; ● Înființarea unei asociații a părinților, care susține și activități de consiliere parentală pentru o educație de calitate; ● Infrastructură care să servească posibilitățile sportive și de recreere; ● Extinderea informatizării procesului educativ. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Schimbarea structurii demografice; ● Reducerea coeziunii sociale; ● Schimbări dese ale sistemului de învățământ și ale programei școlare; ● Scăderea natalității; ● Îmbătrânirea populației; ● Migrația tinerilor; ● Creșterea ratei de părăsire a sistemului de învățământ în mediul rural; ● Subfinanțarea sistemului educațional; ● Accentuarea scăderii calității procesului de învățământ; ● Nivelul de trai redus limitează și oportunitățile de dezvoltare socială și educațională; ● Politica de salarizare în domeniul educației slab motivantă.

III.1.2. SĂNĂTATE

În ceea ce privește gradul de satisfacție al locuitorilor cu privire la sistemul de sănătate din comună, aceștia sunt în general mulțumiți. În comuna Războieni există o farmacie care este situată în zona centrală și, conform rezultatelor obținute în cadrul sondajului, cel mai mare grad de mulțumire s-a înregistrat privitor la numărul de farmacii și aprovizionarea acestora.

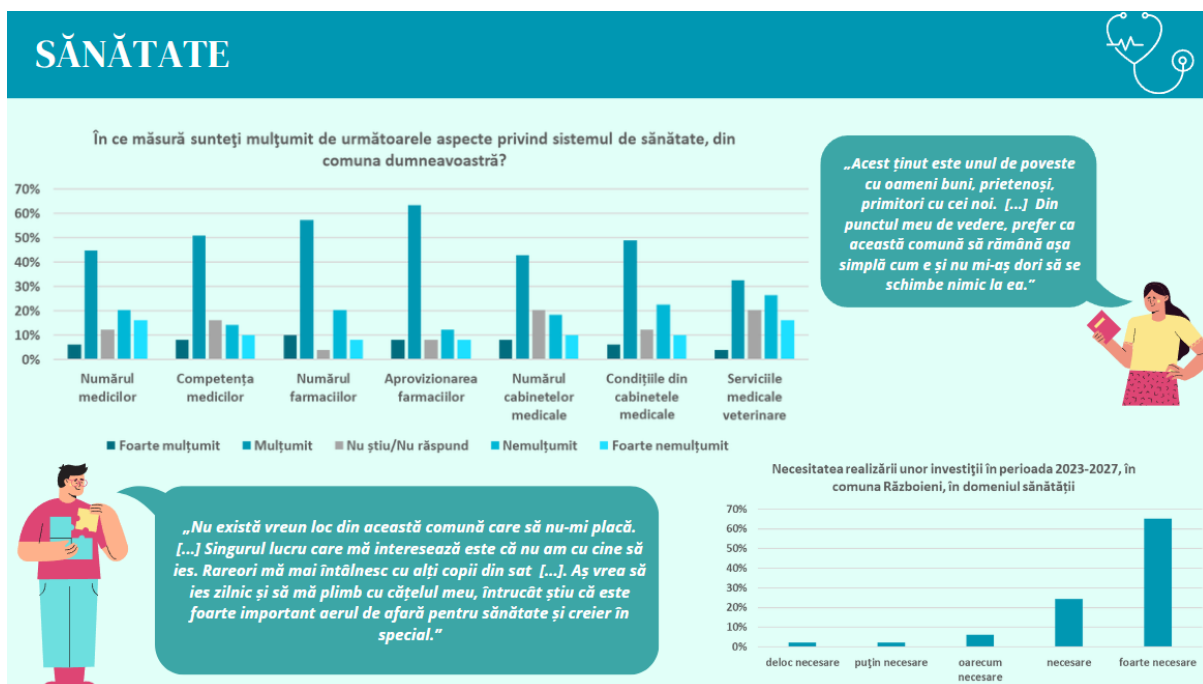
Comuna Războieni are 1 dispensar veterinar situat în incinta primăriei, deservit de 1 medic veterinar și 1 asistent medical veterinar. Privitor la gradul de satisfacție al locuitorilor, serviciile medicale veterinare au înregistrat cel mai scăzut grad de mulțumire (37%) și cel mai crescut de nemulțumire (43%). Cu toate acestea, în rândul selectării proiectelor de investiții prioritare, obiectivul I.7.1. Construirea și dotarea unui dispensar sanitar-veterinar. nu a fost selectat pentru lista proiectelor principale, nici a celor secundare și rămâne o investiție propusă spre abordare, în fața rezolvării cu prioritate a altor nevoi.

Competența medicilor existenți îi mulțumește pe cetățenii din Războieni (59% se declară mulțumiți/foarte mulțumiți), însă 36% sunt nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de numărul acestora, evidențiindu-se sporirea numărului de cadre medicale din comună.

O altă nevoie de investiție identificată este îmbunătățirea condițiilor din cabinetele medicale – 32% dintre respondenți fiind nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de condițiile din cabinete.

Prioritățile de investiții din domeniul sănătății trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Îmbunătățirea serviciilor medicale veterinare – 43%;
- Sporirea numărului de medici – 36%;
- Îmbunătățirea condițiilor din cabinetele medicale – 28%.

Figură 57: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura de sănătate și a necesității investițiilor în domeniu.

Analiza SWOT în domeniul sănătății al comunei Războieni

SĂNĂTATE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> Existența unui dispensar medical în comună, cu 1 medic de familie și 1 asistent medical comunitar Existența unui cabinet stomatologic și a unei farmacii; Existența în comună a unui Serviciu Voluntar pentru Situații de Urgență - SVSU Războieni, dotat cu autospecială de intervenții rapide. 	<ul style="list-style-type: none"> Accesul inegal al populației la infrastructură și servicii de sănătate și educație; Ritm lent privind dezvoltarea de competențe digitale și alte competențe necesare pentru a crește calitatea serviciilor medicale și socio-medice, precum și a serviciilor sociale integrate (în special în ce privește creșterea capacității administrației și altor structuri publice și private); Personal medical insuficient.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

<ul style="list-style-type: none"> ● Accesarea programelor cu finanțare europeană și/sau națională destinate reabilitării și extinderii clădirilor, respectiv dotării cu echipamente a unităților medicale; ● Proximitatea de trei mari orașe ale județului Neamț: mun. Piatra Neamț, mun. Roman și orașul Târgu Neamț, la mai puțin de 40 km. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Concentrarea specialiștilor, ca număr și timp de lucru, în unitățile medicale din mediul urban și dezechilibrarea sistemului public de sănătate; ● Epuizarea din ce în ce mai rapidă a bugetelor unităților sanitare și CJAS, în urma multiplicării numărului bolnavilor ce necesită investigații și tratamente costisitoare; ● Nivelul de trai redus poate duce la creșterea morbidității în mediul rural; ● Prezența la școală, în cursurile gimnaziale de studiu, a puțin peste 50% din populația copiilor cu vârsta între 11-14 ani din comună.
--	--

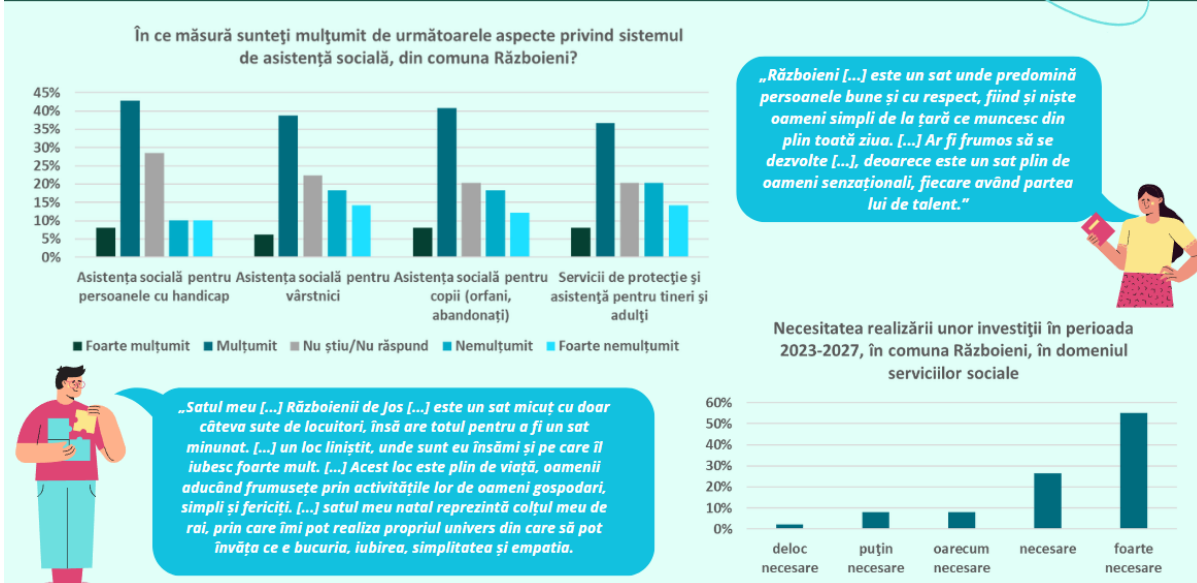
III.1.3. SERVICII SOCIALE

Tot în sfera serviciilor privind calitatea stării de sănătate și confort social al cetățenilor sunt încadrate și serviciile sociale care, conform sondajului, înregistrează un grad mediu de satisfacție în rândul locuitorilor din comuna Războieni.

În jur de 20% dintre respondenți nu știu sau nu răspund cu privire la nivelul de dezvoltare a serviciilor sociale din comună.

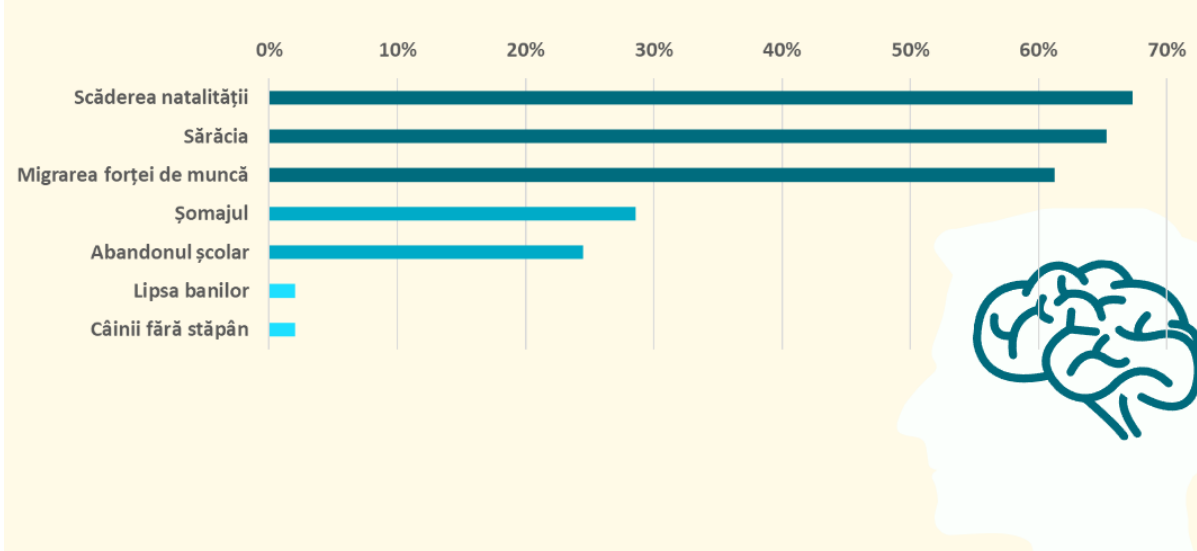
Cei mai mulți (aproximativ 40%) se declară mulțumiți de acestea și 7% foarte mulțumiți. Gradul de insatisfacție este în proporție de 15%, ceva mai crescut cu privire la serviciile de protecție și asistență pentru tineri și adulți (20%) și asistența socială pentru copii și vârstnici (18%). Investițiile în domeniu au fost nominalizate ca fiind necesare și foarte necesare (27% și 55%).

SERVICII SOCIALE

Figură 58: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura serviciilor sociale și a necesității investițiilor în domeniu.

În opinia dvs., principalele fenomene sociale negative cu care se confruntă comunitatea sunt:

Figură 59: Principalele fenomene sociale negative cu care comunitatea din Războieni se confruntă

Conform Figură 59, principalele 3 fenomene sociale ale comunității sunt **scăderea natalității**, **sărăcia** și **migrarea forței de muncă**, situație ce se reflectă și în analizele statistice ale situației actuale din comună. Aceste aspecte sunt în strânsă legătură cu o siguranță economică precară, un grad scăzut de implicare al comunității în investiții locale și insecuritatea unui viitor în zonă.

Prioritățile de investiții din domeniul serviciilor sociale trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Îmbunătățirea serviciilor de protecție și asistență pentru tineri și adulți – 34%;
- Îmbunătățirea serviciilor de asistență socială pentru vârstnici – 32%;
- Îmbunătățirea serviciilor de asistență socială pentru copii (orfani, abandonati) – 30%.

Analiza SWOT în domeniul social al comunei Războieni

SĂNĂTATE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Existența unui asistent social angajat în cadrul primăriei; ● Existența unui asistent social angajat în cadrul Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică; ● Posibilitatea de internare în cadrul Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică a persoanelor în dificultate privind starea neuropsihică, cât și a domiciliului; ● Organizarea de mese, în cadrul bisericilor din comună, pentru acordarea de ajutor social familiilor sărace/copiilor/bătrânilor. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă; ● Lipsa unor studii profesionale pentru monitorizarea și analiza nevoilor reale ale comunității; ● Infrastructură, servicii și oportunități inexistente sau insuficiente pentru persoanele cu dizabilități; ● Lipsa unui compartiment de asistență socială la nivelul aparatului de specialitate al primarului comunei; ● Lipsa asistențelor comunitari în satele componente ale comunei;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Existența programelor și fondurilor naționale și europene accesibile pentru grupuri dezavantajate: programe sociale, programe de incluziune, programe educative, programe de mică infrastructură; ● Implementarea Programului operațional pentru ajutorarea persoanelor 	<ul style="list-style-type: none"> ● Deciziile cu privire la dezvoltarea serviciilor sociale aparțin factorilor politici; ● Populație îmbătrânită cu o rată de dependență a vârstnicilor de peste 40% și coeficient de îmbătrânire de peste 50% ● Insuficiența fondurilor pentru susținerea serviciilor sociale specializate;

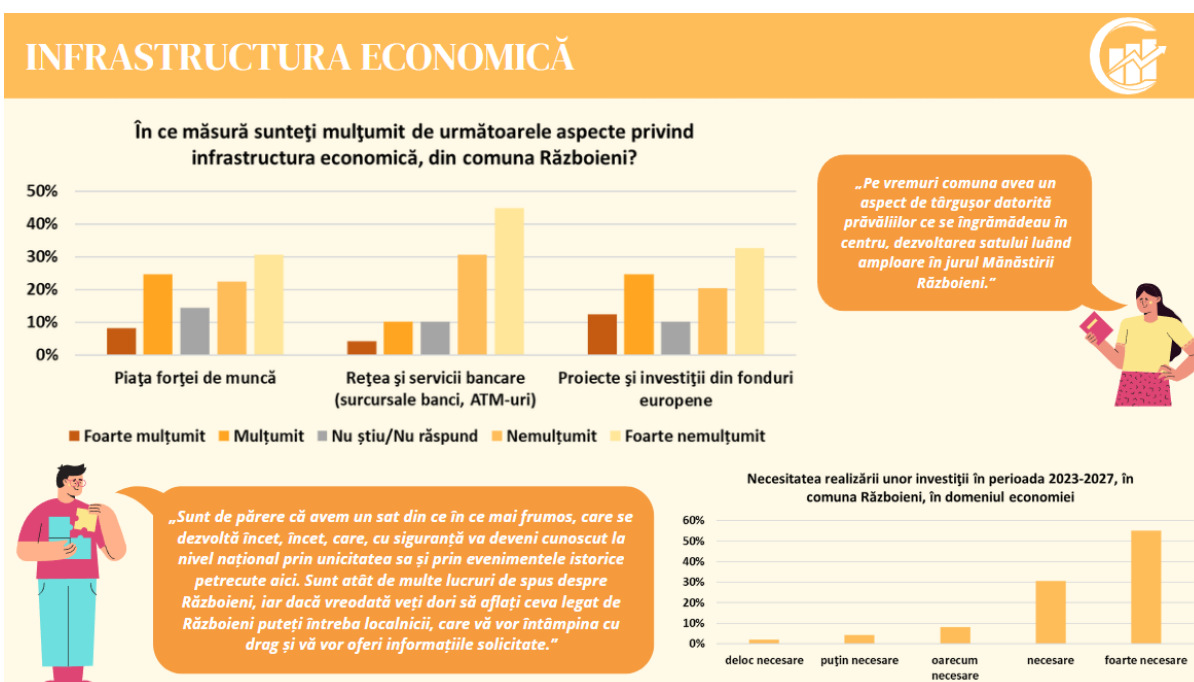
<p>defavorizate;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Existența la nivelul județean și regional de modele de bună practică în furnizarea de servicii sociale; ● Înființarea unui cămin pentru persoanele cu venituri scăzute, cu punct de lucru în fiecare sat; ● Reabilitarea căminului cultural pentru găzduirea activităților sociale; ● Promovarea voluntariatului. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Scăderea solidarității sociale; ● Bilanț natural negativ în ultimii 30 de ani, fără vreun trend de creștere; ● Populația minorităților de romi ce nu este identificată în totalitate ca având acte de identitate la zi: certificat de naștere, certificat de identitate) pentru a putea beneficia de învățământ public gratuit și programe de integrare socială; ● Neatractivitatea mediului rural în a atrage specialiști în domeniul social.
---	---

III.1.4. INFRASTRUCTURA ECONOMICĂ

Infrastructura economică înregistrează o nemulțumire generală în cadrul locuitorilor din Războieni. Mai mult de 30% dintre locuitori sunt foarte nemulțumiți – de piața forței de muncă (31%), serviciile bancare (45%) și investițiile europene atrase (33%) – și peste 20% sunt nemulțumiți. De altfel peste 85% dintre respondenți consideră ca fiind necesare investițiile în domeniu.

Măsurile prioritare de investiții care rezultă în urma chestionării populației, susțin dezvoltarea sectorului economic prin I.8. Creșterea accesului pe piața muncii pentru populația activă a comunei. (23,1%) și II.2. Realizarea strategiilor de marketing pentru promovarea produselor agricole și agro-alimentare la nivel local și regional (85,9%).

În actualul program de investiții se discută tot mai des dezvoltarea unei economii circulare, denumită, generic, bioeconomie. Aceasta este cu atât mai potrivită a se dezvolta în mediul rural, unde resursa de biomasă este mai numeroasă și unde practicile de producere și procesare de alimente, lemn, fibre naturale etc. păstrează încă o atenție pentru mediul înconjurător.

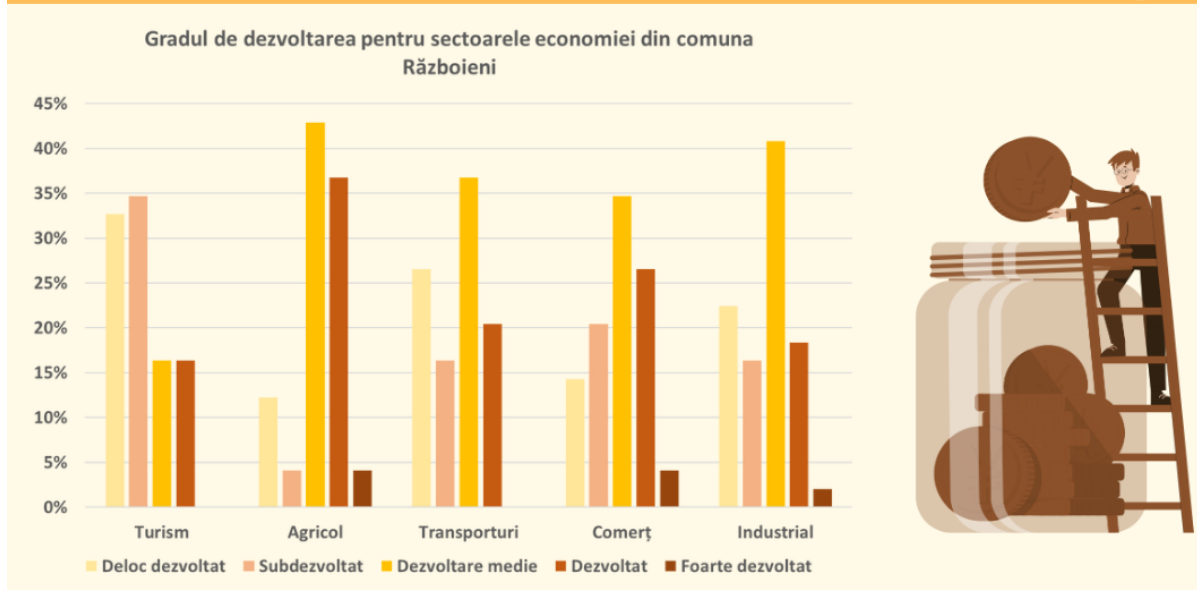

Figură 60: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura economică și a necesității investițiilor în domeniu

Gradul de dezvoltare a economiei locale este unul mediu, în opinia cetățenilor comunei Războieni. Sectoarele care sunt dezvoltate sunt cel agricol (37%) și cel comercial (27%), fiind totuși mai degrabă mediu dezvoltate.

Niciunul dintre sectoarele în discuție nu sunt considerate ca fiind foarte dezvoltate într-o proporție mai mare de 4%. Sectorul considerat ca fiind cel mai subdezvoltat este cel turistic (33% consideră că acesta nu este deloc dezvoltat, în timp ce 35% îl consideră subdezvoltat), urmat de sectorul transporturilor (27% dintre respondenți consideră că nu este deloc dezvoltat și 16% subdezvoltat) și cel al industriei (22% au răspuns că nu este deloc dezvoltat și 16% subdezvoltat).

GRADUL DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI LOCALE

Figură 61: Gradul de dezvoltare a economiei din comuna Războieni, județul Neamț, conform sondajului de opinie desfășurat în anul 2023, în rândul cetățenilor

Luând în considerare domeniile economiei locale, cât și gradul de dezvoltare a sectoarelor acestea, s-a analizat și disponibilitate de investiție a cetățenilor, dacă aceștia ar dispune de resurse financiare.

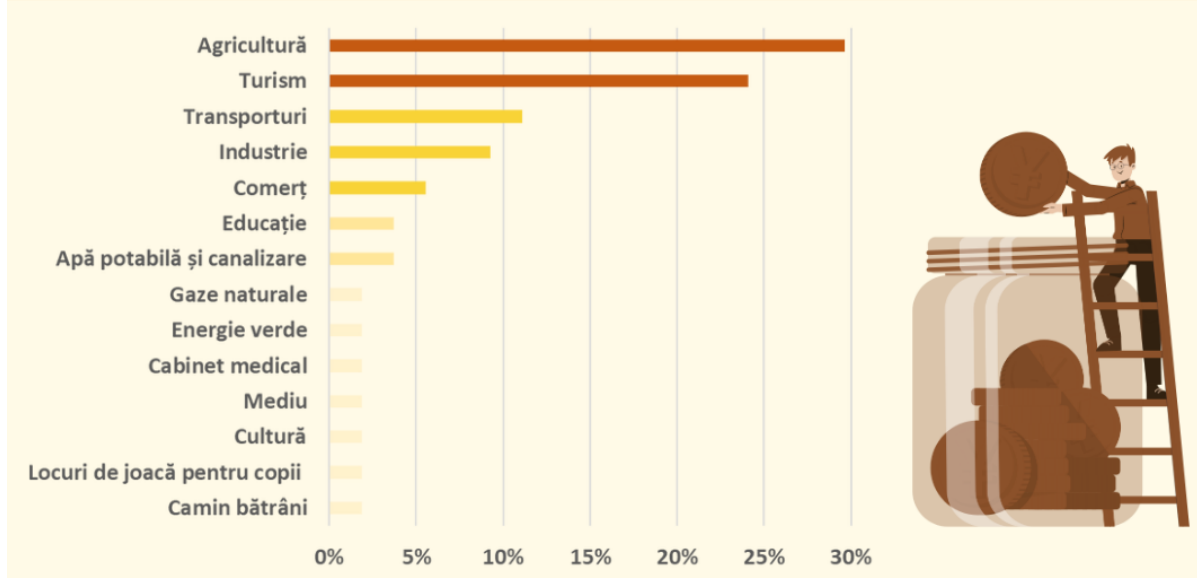
Cel mai fiabil domeniu de investiție rămâne cel al agriculturii, unde aproximativ 30% dintre respondenți ar fi mai dispuși să investească. Următorul domeniu de investiții preferat ar putea fi cel al turismului, dacă resursele financiare ar permite. În top cinci mai sunt sectoarele din domeniul transporturilor (11%), industriei (9%) și comerțului (6%). Aceste sunt considerate sectoare mai flexibile, a căror dezvoltare depinde, în primul rând, de puterea de investiție din partea cetățeanului și implicit a comunității și mai puțin din partea administrației publice locale. Totuși, chiar și în domeniile administrate de către instituția publică, cetățenii au punctat că ar prelua din sarcină în eventualitatea în care ar dispune de resurse financiare (apă potabilă și canalizare, gaze naturale, locuri de joacă ș.a.).

Prioritățile de investiții din domeniul bioeconomiei trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Îmbunătățirea serviciilor bancare – 76%;

- Dezvoltarea de proiecte și investiții din fonduri europene – 53%;
- Îmbunătățirea pieței pentru forța de muncă – 53%.

Personal, în ce domeniu ați investi dacă ați dispune de resurse financiare?

Figură 62: Domeniile prioritare de investiție ale cetățenilor, în cazul unor stimulente financiare

Analiza SWOT în domeniul bioeconomiei al comunei Războieni

BIOECONOMIE ȘI DEZVOLTARE RURALĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Așezare economico geografică favorabilă; ● Sol și mediu nepoluat, favorabil practicării agriculturii ecologice; ● Disponibilitatea materiilor prime agricole pentru anumite activități industriale: prelucrarea lemnului, industria alimentară, depozitare/ condiționare produse, zootehnie; ● Suprafețe agricole cu potențial de dezvoltare a agriculturii; ● Soluri propice pentru pepiniere pomicole. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Suprafață ridicată ocupată de păduri (sub 15%) – corelată cu activitatea economică preponderent în silvicultură și exploatare forestieră, pune o presiune și limitare pe dezvoltarea domeniului; ● Potențial agricol scăzut; ● Infrastructura de sprijin a afacerilor în stadiu incipient de dezvoltare (inclusiv pentru agricultură); ● Infrastructură edilitară inexistentă; ● Străzi neasfaltate; ● Infrastructura rutieră, mai ales cea agricolă, nu este suficient modernizată;

<ul style="list-style-type: none"> ● Prezența pe teritoriul comunei a unor societăți, având ca obiect principal de activitate exploatarea lemnului, confecții textile, industrie alimentară, ceea ce determină inclusiv crearea de noi locuri de muncă; ● Prezența unor operatori economici cu cifră de afaceri semnificativă, ceea ce determină existența unui mare număr de locuri de muncă la nivelul comunei: SC SECONF SA. - unitate ce produce pantaloni pentru export, Sectorul de Exploatare, Transport Tehnologic de Prelucrare Primara a Lemnului (311 angajați) - activitate de exploatare și transport a materialului lemnos, S.C. TARLUNGEANU SRL (7 angajați) - industrializarea laptelui, restaurantul BENZ-MAR cu motel și benzinărie, hanul Lima (cazare, restaurant); ● Șomaj sub media comunelor din județ; ● Locuri de muncă accesibile în zonă. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsuri în infrastructura agricolă; ● Lipsa canalelor de irigații; ● Fermierii, în marea lor majoritate, nu sunt organizați în entități cu personalitate juridică, ceea ce face dificilă accesarea programelor de finanțare ale Guvernului României și Uniunii Europene; ● Insuficiența rețelelor de colectare a produselor agricole vegetale și animale și promovare a acestora către procesatori; ● Lipsa pieței de desfacere a produselor agricole și prețul scăzut al produselor agricole în general; ● Îmbătrânirea populației; ● Potențial turistic încă neexploatat: promovarea agro-turismului.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Poziționare ce asigură avantaj; ● Căi de comunicații în proximitate, drum European E85; ● Existența cadrului legislativ, a strategiilor guvernamentale și a programelor de finanțare pentru înființarea de IMM-uri; ● Avantajele oferite de programele de dezvoltare pentru înființarea de forme asociative în sectorul agricol; ● Creșterea competitivității sectorului agricol prin sprijinirea tinerilor fermieri în dezvoltarea afacerilor; ● Facilitățile oferite în cadrul Politicii Agricole Comune și a Politicii de 	<ul style="list-style-type: none"> ● Schimbări frecvente în legislația economică și cea fiscală; ● Numărul de concurenți în creștere pentru producătorii de produse agroalimentare de pe piața Uniunii Europene; ● Capacitate redusă de cofinanțare a proiectelor și condiții tot mai grele de creditare din partea sectorului bancar; ● Lipsa capacității de atragere a investitorilor străini; ● Condițiile meteorologice nefavorabile care pot crea daune producătorilor agricoli; ● Dezastrele naturale (inundațiile,

<p>Dezvoltare Regională;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Posibilități de investiții în prelucrarea produselor locale; ● Existența piețelor de desfacere la nivel național și european pentru produsele agricole și alimentare și cererea continuă pentru acestea; ● Interesul ridicat de pe piața produselor agricole și alimentare pentru produsele ecologice; ● Programe de finanțare pentru reconversie profesională; ● Resurse favorabile dezvoltării de unități agroturistice; ● Integrarea produselor locale în circuitul turistic local; <p>Crearea de parteneriate public-private în folosul dezvoltării industriale.</p>	<p>incendiile, seceta);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa politicilor specifice de promovare și valorificare a produselor locale; ● Costuri ridicate ale investițiilor în turism; ● Importul produselor agricole; ● Îmbătrânirea populației agrare; ● Economie locală vulnerabilă; <p>Criza economică globală.</p>
--	--

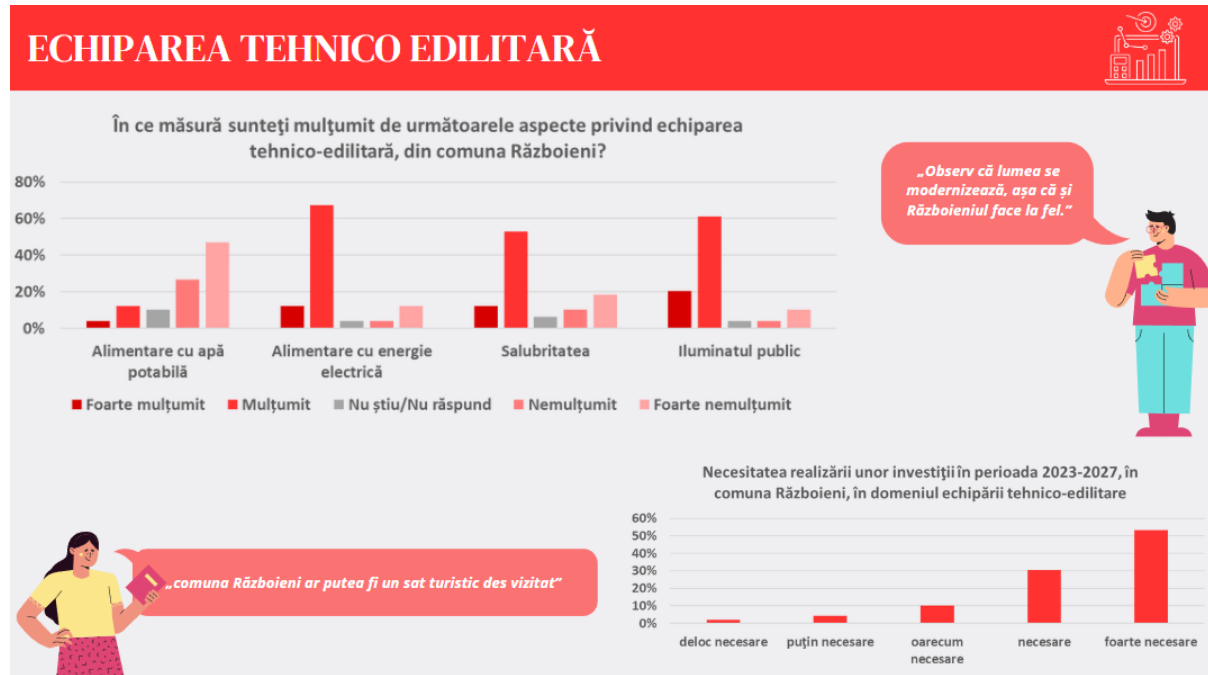
III.1.5. ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ

În ceea ce privește echiparea tehnico edilitară, respondenții sunt în general mulțumiți de iluminatul public (81%), alimentarea cu energie electrică (79%) și serviciile de salubritate (65%). În medie, 13% dintre respondenți sunt foarte nemulțumiți de aceste servicii anterior menționate și 6% nemulțumiți, ponderea celor care consideră investițiile ca fiind foarte necesare în domeniu fiind de peste 50%.

Gradul cel mai mic de satisfacție în rândul cetățenilor s-a înregistrat cu privire la alimentarea cu apă potabilă unde 47% sunt foarte nemulțumiți și 27% nemulțumiți. Comuna Războieni nu dispune, la acest moment, de servicii de furnizare a apei potabile și canalizare. Gospodăriile din comunitate au sistem individual de apă (curentă sau nu) și de colectare a apei uzate în fosele septice proprii.

Prioritățile de investiții din domeniul infrastructurii tehnico-edilitare trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Alimentarea cu apă potabilă și canalizare – 74%;
- Îmbunătățirea serviciilor de salubritate – 28%.

Figură 63: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la echiparea tehnico edilitară și a necesității investițiilor în domeniu

Analiza SWOT în domeniul echipării tehnico edilitare al comunei Războieni

INFRASTRUCTURĂ ȘI DOTĂRI TEHNICO EDILITARE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Poziționarea geografică bună în raport cu municipiul Piatra Neamț, reședința județului (38 km), cu municipiul Roman (40 km), cu orașul Târgu Neamț (37 Km); ● Comuna este tranzitată de DJ 208 G - care face legătura, prin Girov, cu mun. Piatra Neamț, și prin Tupilați cu drumul european E85; 	<ul style="list-style-type: none"> ● Starea necorespunzătoare a unei părți a drumurilor din comună, care necesită asfaltare și modernizare; ● Rețeaua de alimentare cu apă inexistentă, fără investiții în extinderea și retehnologizarea acesteia; ● Nu există rețea de canalizare la nivelul întregii comune;

<ul style="list-style-type: none"> ● Grad ridicat de electrificare; ● Acces la servicii poștale, telefonie fixă și mobilă, televiziune și internet; ● Transport public regulat în comună pe rutele – Războieni – Girov – Piatra Neamț și retur; ● Comuna este parte în Asociația de Dezvoltare Intercomunitară “ECONEAMȚ”, Asociația LEADER Ținutul Răzeșilor, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zonă Metropolitană Piatra Neamț; ● Există operator de salubritate la nivelul comunei, pe bază de contract – SC Rossal SA. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa infrastructurii pietonale (trotuare); ● Lipsa pistelor și a parcărilor amenajate pentru bicicliști; ● Existența de drumuri de exploatație agricolă nemodernizate; ● Lipsa podețelor betonate pe întreg teritoriul comunei; ● Lipsa șanțurilor amenajate corespunzător pentru scurgerea apelor pluviale pe întreg teritoriul comunei; ● Lipsa de parcuri amenajate în comună, cât și la obiective de interes precum școala gimnazială, primăria, Mănăstirea Războieni, Monumentul eroilor; ● Stații de transport public în comun care necesită amenajare; ● Zestrea culturală și de patrimoniu insuficient pusă în valoare; ● Lipsa cadastrarea terenurilor agricole afectează dezvoltarea teritoriului.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Posibilitatea de acces la Programele naționale, regionale și județene de dezvoltare a infrastructurii și la noi surse de finanțare; ● Implicarea administrației publice locale în realizarea unor proiecte pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii, inclusiv extindere rețea apă și canalizare în satele comunei; ● Existența unor planuri naționale de modernizare a rețelei rutiere; 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa resurselor pentru (co)finanțarea investițiilor majore în infrastructura locală; ● Orientarea programelor europene și guvernamentale spre alte zone considerate prioritare; ● Migrarea forței de muncă din mediul rural poate duce la imposibilitatea realizării unor investiții și proiecte de infrastructură;

<ul style="list-style-type: none"> ● Atragerea de noi societăți de transport public în comun care să ofere servicii de calitate cetățenilor și care să favorizeze competitivitatea în acest domeniu; ● Programe de dezvoltare a infrastructurii și protecția mediului cu finanțare din fonduri europene nerambursabile; <p>Dezvoltarea prin valorificarea resurselor de ordin natural, cultural și tradițional (monumente istorice, biserici, festivaluri folclorice, sărbători, produse cu specific local etc.);</p> <p>Producerea de energii ecologice alternative.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Dezastrele naturale (spre ex. incendiile, inundațiile, alunecările de teren, înzăpezirile etc.) care pot afecta sau chiar distruge infrastructura rutieră și cea tehnico-edilitară.
---	---

III.1.6. INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE

Peste 61% dintre respondenți apreciază că investițiile în îmbunătățirea serviciilor publice sunt foarte necesare.

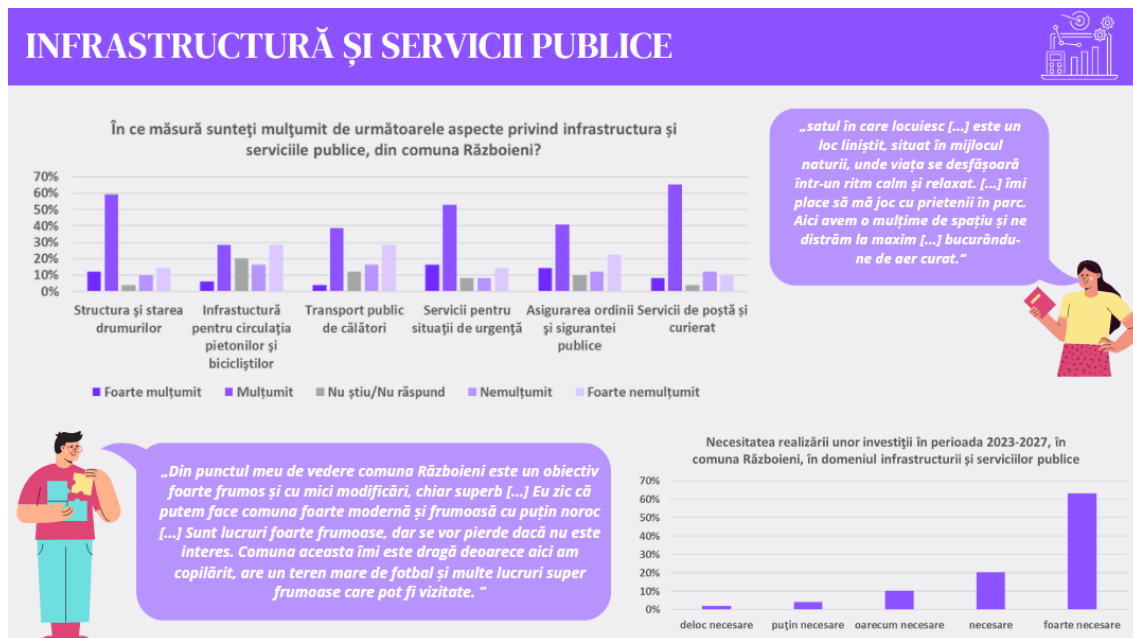
Cei mai mulțumiți sunt de serviciile de poștă și curierat, structura și starea drumurilor și serviciile pentru situațiile de urgență.

Domeniile unde se cere o dezvoltare mai accentuată sunt cele care au înregistrat ponderi a nemulțumirii de peste 40% și anume: infrastructura pentru circulația pietonilor și a bicicliștilor și transportul public de călători, urmate de asigurarea ordinii și siguranței publice (12% dintre respondenți sunt nemulțumiți și 22% sunt foarte nemulțumiți).

Așadar, **prioritățile de investiții** din domeniul serviciilor publice trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Consolidării unei infrastructuri pentru pietoni, bicicliști și transport public – 45%;

- Asigurarea ordinii și siguranței publice – 34%;
- Îmbunătățirea stării drumurilor – 24%.

Figură 64: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la serviciile publice și a necesității investițiilor în domeniu

Analiza SWOT în domeniul infrastructurii și serviciilor publice al comunei Războieni

INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Management îmbunătățit al Primăriei; • Funcționari publici și personal contractual cu studii și experiență în administrația publică locală; • Asigurarea liberului acces la informațiile de interes public; • Acoperirea suficientului de personal în administrație; • Transparență decizională; • Dotare cu tehnică modernă; • Răspuns prompt către cetățean; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa resurselor financiare proprii pentru realizarea de investiții în vederea dezvoltării capacității administrative; • Absența la nivel național a unui sistem de monitorizare și evaluare a modului de furnizare a serviciilor publice; • Complexitatea formalităților/ procedurilor administrative care trebuie îndeplinite în relația administrație – cetățean; • Implicarea redusă a societății civile în stabilirea strategiilor locale pe termen mediu și lung;

<ul style="list-style-type: none"> ● Preocuparea pentru implementarea de proiecte de investiții care să determine dezvoltarea comunității sub aspect economic, social, cultural etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Întârzierea în digitalizarea lucrului în sistem informatizat, inclusiv online.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorității administrației publice locale; ● Existența unei surse alternative generatoare de venituri proprii, prin proiectele finanțate din fonduri nerambursabile; ● Implicare și colaborare între APL și sfera civilă; ● Existența mecanismelor de cooperare/colaborare/parteneriat, cum ar fi: asociații de dezvoltare intercomunitară, grupuri de acțiune locală, parteneriate public-public, public-privat etc.; ● Punerea la dispoziția autorității administrației publice locale de instrumente de management eficiente pentru desfășurarea activității în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Accentuarea problemelor sociale, pe fondul sărăcirii populației; ● Legislație neclară, generată de întârzierea adoptării normelor de aplicare a unor acte normative, contradicții între prevederile legale și suprapuneri de acte normative; ● Regulile de finanțare, atât regulile specifice ale finanțatorului, cât și legislația națională aplicabilă, nu sunt corelate și armonizate astfel încât să permită o aplicare facilă, unitară, previzibilă și sustenabilă, de natură să contribuie la dezvoltarea capacității beneficiarilor și la eficientizarea activităților acestora; ● Influența și presiunile factorului politic ● ONG-urile în spațiul rural inexistente

III.1.7. CULTURĂ

În ceea ce privește gradul de consolidare a unei comunități sustenabile, s-au intervievat gradul de satisfacție și necesitatea de investiție în domeniile culturale, de activitate sportivă și de recreere și turism.

Gradul general de satisfacție este unul pozitiv, cu câteva excepții.

În ceea ce privește oferta culturală locală cetățenii sunt cei mai mulțumiți cu privire la monumentele istorice precum Mănăstirea Războieni și Monumentul Eroilor (45% sunt mulțumiți și 24% foarte mulțumiți), urmate de evenimentele culturale (37% sunt mulțumiți și 20% foarte mulțumiți).

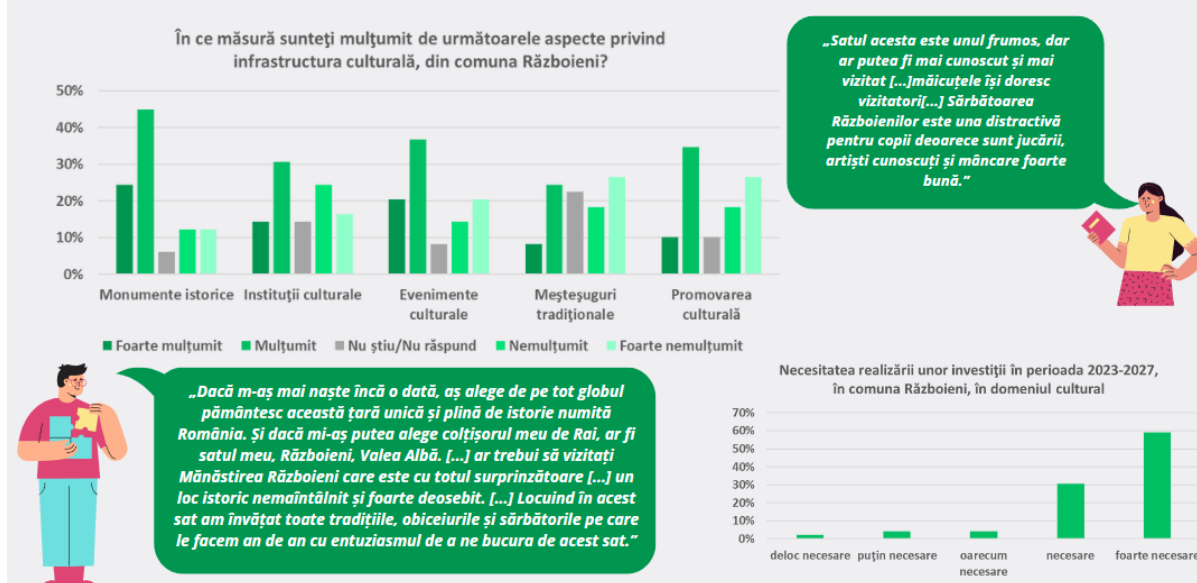
Se apreciază că ponderea respondenților între cei care nu știu/nu răspund este una scăzută (sub 10%), doar meșteșugurile tradiționale înregistrând o pondere crescută, de 22%. Tot acestea din urmă înregistrează și cel mai mare grad de nemulțumire – 27% sunt foarte nemulțumiți de dezvoltarea meșteșugurilor tradiționale și 18% nemulțumiți. Aceeași situație de nemulțumire înregistrându-se și în cazul promovării culturale.

Infrastructura dată de clădirile culturale din localitate constă în instituțiile de cult formată de cele cinci biserici menționate în analiza actuală, biblioteca comunală, parcul cu tei și monumentul eroilor și mănăstire. Cetățenii se declară în proporție de 45% mulțumiți și 40% nemulțumiți de aceasta.

Așadar, **prioritățile de investiții** din domeniul cultural trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Promovarea culturală – 45%;
- Dezvoltarea și revigorarea meșteșugurilor tradiționale – 45%;
- Investiții în instituțiile culturale – 40%;
- Investiții în evenimente culturale – 34%.

INFRASTRUCTURA CULTURALĂ

Figură 65: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura culturală și a necesității investițiilor în domeniu

Analiza SWOT în domeniul cultural al comunei Războieni

CULTURĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> Prezența pe teritoriul comunei a unor monumente istorice, care pot fi considerate obiective culturale de referință; Lăcașurile de cult de pe teritoriul comunei: biserici ortodoxe, complex mănăstiresc; Organizarea Sărbătorii Războienilor. 	<ul style="list-style-type: none"> Portul popular nu este conservat, piesele de identitate sunt disipate și neidentificate centralizat; Nu există o grupare de tip ansamblu de dans popular, care să promoveze dansuri tradiționale locale la diverse evenimente la care să participe; Nu există un ansamblu de teatru sau de exprimare artistică și vocațională, unde să activeze tinerii și copiii din localitate; Organizare și stimulente discontinue a evenimentelor culturale; Evenimente culturale organizate centralizat, doar din partea instituțiilor ca școala și biblioteca, fără alte organizații din localitate care să ia

	inițiativă.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Existența unui cămin cultural spațios, al comunei, ce poate fi recuperat și unde pot fi organizate evenimente cultural-artistice; ● Înființarea unui muzeu etnografic în comună; ● Posibilitatea atragerii resurselor financiare pentru dezvoltarea infrastructurii culturale, sportive și de agrement, precum și pentru organizarea de evenimente cultural-artistice, de promovare a folclorului și tradițiilor locale. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Slăbirea apartenenței comunitare; ● Pierderea încrederii față de instituțiile comunitare; ● Lipsa de interes a generației tinere pentru conservarea tradiției.

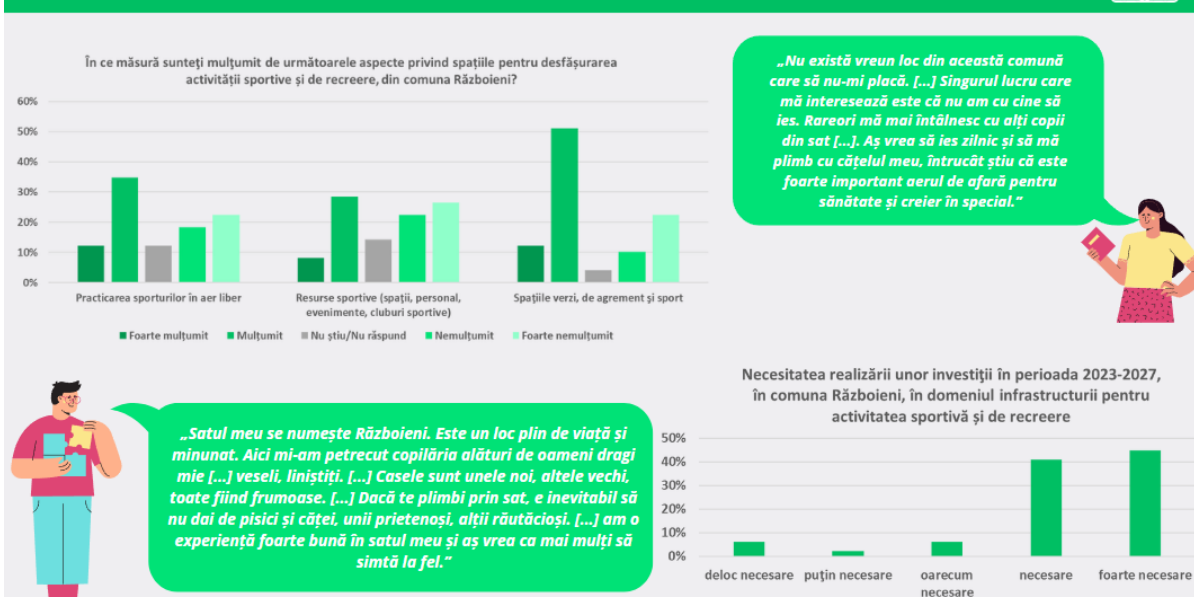
III.1.8. ACTIVITATEA SPORTIVĂ ȘI DE RECREERE

Cu privire la posibilitatea practicării de activități sportive și de recreere în comună, peste 20% dintre cetățeni se declară foarte nemulțumiți de cele trei segmente propuse în cadrul chestionarului, spațiile verzi ridicând ceva mai evident gradul de satisfacție (63% sunt mulțumiți).

Prioritățile de investiții din domeniul activităților sportive și de recreere trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Îmbunătățirea resurselor sportive – 49%;
- Îmbunătățirea infrastructurii de practicare a sporturilor în aer liber – 40%.

ACTIVITATEA SPORTIVĂ ȘI DE RECREERE

Figură 66: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la activitatea sportivă și de recreere și a necesității investițiilor în domeniu

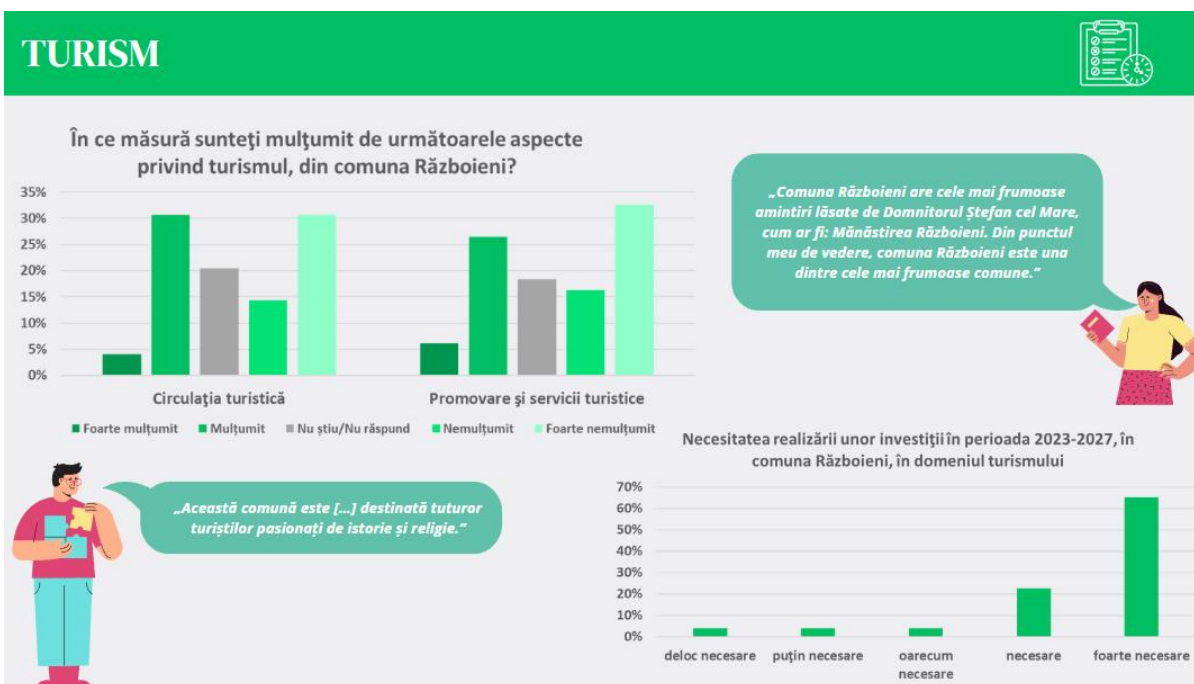
Analiza SWOT în domeniul activității sportive și de recreere al comunei Războieni

ACTIVITATE SPORTIVĂ ȘI DE RECREERE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Cadrul natural deosebit; ● Existența Parcului comunitar unde este dispus și un spațiu de joacă pentru copii; ● Existența potecilor prin pădure; ● Existența spațiilor de recreere de pe malul cursurilor de apă; ● Existența bazei sportive multifuncționale, cu teren și spațiu interior pentru vestiare și grup sanitar; ● Aer curat, poluare redusă. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Pe teritoriul comunei nu există arii naturale protejate de interes comunitar sau avifaunistică; ● Infrastructura sportivă și de agrement insuficient dezvoltată; ● Posibilități de agrement limitate la acest moment.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Amenajarea de spații de recreere în proximitatea cursurilor de apă; • Amenajarea de spații recreative în cadrul pădurilor; • Organizarea de evenimente tematice în zona iazurilor; • Amenajarea de trasee accidentate cu bicicleta în pădure; • Oportunități de finanțare pentru crearea și dezvoltarea infrastructurii sportive (săli de sport, piste de biciclete); • Mediu favorabil practicării sporturilor în aer liber, în special în sezonul cald. 	<ul style="list-style-type: none"> • Schimbările climatice au efecte negative asupra activităților economice, inclusiv a celor de turism și agrement; • Calamități naturale (inundații, alunecări de teren etc.) sau situații excepționale (epidemii, pandemii, războaie etc); • Defrișările și exploatările silvice intense, lucrările care afectează albiile râurilor; • Evoluția pieței muncii și tehnologizarea duc la o pierdere treptată a interesului față de importanța mișcării, a sportului și a unui stil de viață sănătos.

III.1.9. TURISM

Peste 65% dintre respondenți consideră investițiile în turism ca fiind foarte necesare și peste 20% ca fiind necesare. Circulația turistică din comună este, pentru 31% mulțumitoare, însă pentru alți 31% dintre respondenți este foarte nemulțumitoare și nemulțumitoare pentru alții 14%. De asemenea, aproximativ 49% dintre respondenți se declară nemulțumiți (16%) și foarte nemulțumiți (33%) de promovarea turismului și serviciile oferite pe raza comunei. **Investiții prioritare** trebuie să completeze, așadar, dezvoltarea acestor domenii.

Figură 67: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la turism și necesitatea investițiilor în domeniu

Analiza SWOT în domeniul turismului al comunei Războieni

TURISM	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Cadrul natural deosebit; ● Existența siturilor arheologice, care atestă popularea zonei încă din epoca bronzului; ● Aer curat, poluare redusă; ● Organizarea Sărbătorii Războienilor. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Pe teritoriul comunei nu există arii naturale protejate de interes comunitar sau avifaunistică; ● Pierderea tradițiilor și a identității locale ca urmare a neimplicării în conservarea acestora; ● Comuna nu are localități înfrățite; ● Evenimentul local principal rămâne Sărbătoarea Războienilor, fără alte evenimente culturale, secundare, importante peste an; ● Lipsa unităților de cazare pe teritoriul comunei, ceea ce determină slaba dezvoltare a turismului; ● Lipsa unor restaurante/unități alimentare cu specific tradițional; ● Lipsa unor trasee turistice tematice; ● Pregătirea profesională slabă a lucrătorilor din

	<p>domeniul turismului,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Necunoașterea limbilor străine, lipsa pachetelor turistice; ● Transportul în comun slab dezvoltat, infrastructura de transport alternativ aproape inexistentă (ex. ciclism); ● Lipsa unor utilități, cum ar fi rețeaua de canalizare și alimentarea cu gaze naturale a comunei; ● Infrastructura rutieră insuficient modernizată; ● Absența unui centru de informare turistică la nivelul comunei; ● Mijloace și activități de informare și semnalizare turistică insuficiente (incl. în limbi de circulație internațională); ● Practicarea unui turism de tranzit; ● Lipsa programelor de instruire în domeniul turismului, care să ofere forță de muncă calificată; ● Promovare insuficientă a localității; ● Infrastructura sportivă și de agrement insuficient dezvoltată; ● Posibilități de agrement limitate la acest moment.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Dezvoltarea de parteneriate între administrația publică locală, producătorii locali, unități de turism și agrement și ONG-uri locale în scopul dezvoltării infrastructurii turistice și de agrement; ● Combinarea turismului cu alte activități (îngrijirea sănătății –exemplu regional: turismul recreativ - sector de specializare inteligentă, 	<ul style="list-style-type: none"> ● Creșterea dependenței în rândul vârstnicilor; ● Continuarea scăderii numărului de copii; ● Întărirea proceselor migraționale; ● Criza economică globală; ● Schimbările climatice au efecte negative asupra activităților economice, inclusiv a celor de turism și agrement; ● Calamități naturale (inundații, alunecări de teren etc.) sau situații excepționale (epidemii, pandemii,

<p>industrii culturale, industrii artizanale);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Implementarea conceptului de management al destinației turistice la nivel de arealuri turistice. 	<p>războaie etc);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Îmbătrânirea populației și migrația tinerilor; ● Defrișările și exploatările silvice intense, lucrările care afectează albiile râurilor; ● Lipsa standardizării serviciilor turistice (standardele de calitate în domeniul turismului nu sunt cunoscute și respectate de către toți furnizorii de servicii turistice); ● Corelarea redusă între strategiile și politicile de marketing în domeniul turismului existente la nivel local.
---	--

III.1.10. PROTECȚIA MEDIULUI

Cu privire la protecția mediului, cetățenii comunei se declară în general mulțumiți, cel mai ridicat grad de satisfacție fiind înregistrat cu privire la calitatea atmosferei (73%), a solului (69%) și a habitatelor naturale (63%).

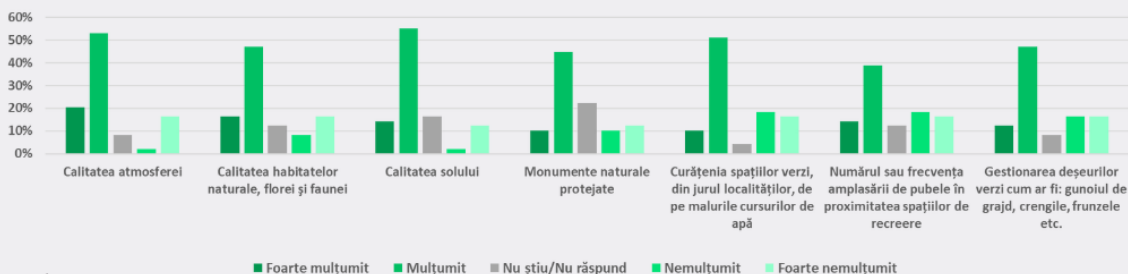
Prioritățile de investiții din domeniul protecției mediului trebuie să vină în întâmpinarea principalelor probleme identificate de către respondenți, după cum urmează:

- Investiții în dezvoltarea infrastructurii de colectare a deșeurilor din proximitatea spațiilor de recreere – 34%;
- Întreținerea curățeniei spațiilor verzi – 34%;
- Gestionarea deșeurilor verzi – 32%.

PROTECȚIA MEDIULUI

În ce măsură sunteți mulțumit de următoarele aspecte privind protecția mediului, din comuna Războieni?

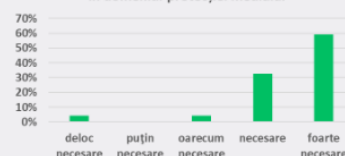

"Mi-ar plăcea organizarea unei acțiuni de plantare a unui copac în cinstea și memoria fiecărui erou căzut pe front."

"Ar fi bună amplasarea coșurilor de gunoi, într-o distribuție uniformă, pe raza întregii comune."

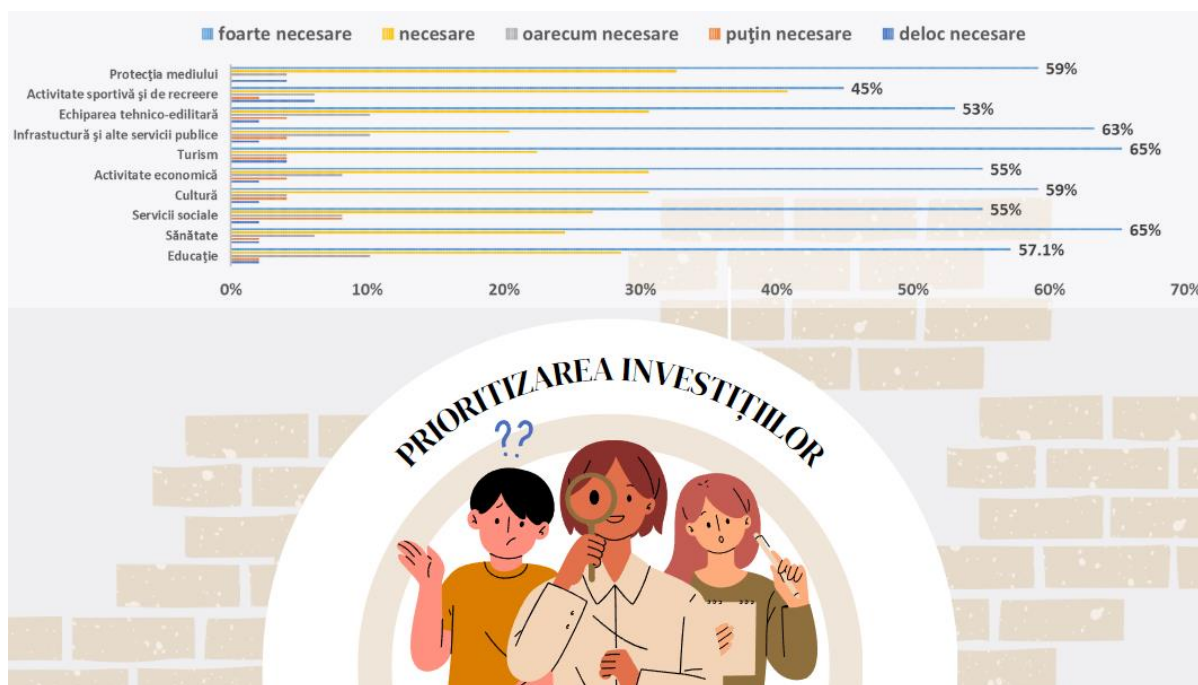

Necesitatea realizării unor investiții în perioada 2023-2027, în comuna Războieni, în domeniul protecției mediului

Figură 68: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la protecția mediului și necesitatea investițiilor în domeniu

După o analiză a celor 10 domenii, investițiile cele mai prioritare se impun în dezvoltarea serviciilor de sănătate, turism și servicii publice.

PRIORITIZAREA INVESTIȚIILOR

Figură 69: Prioritizarea investițiilor la nivelul tuturor domeniilor operaționale de dezvoltare

Analiza SWOT în domeniul protecției mediului al comunei Războieni

PROTECȚIA MEDIULUI	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa unor factori poluanți majori – comuna se află într-o zonă neafectată de dezvoltarea industrială excesivă; ● Existența unei resurse bogate de ape de subteran și suprafață (lacurile și pâraiele); ● Mediu de locuit apropiat de natură; ● Biodiversitate, cu ecosisteme valoroase de luncă și de deal; ● Păduri valoroase din punct de vedere al calității mediului; ● Comuna Războieni este parte în Asociația de Dezvoltare Intercomunitară “ECONEAMȚ”, având contract cu operatorul de salubritate SC ROSSAL SRL; ● Nu există căi de comunicație circulat intens, care să aibă un impact negativ asupra factorilor de mediu. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa monitorizării mediului înconjurător la nivelul comunei; ● Valorificarea scăzută a zonelor protejate; ● Colectarea deșeurilor menajere nu este selectivă în totalitate; ● Mentalitate necorespunzătoare cu privire la protecția mediului și naturii; ● Neimplicarea cetățenilor în crearea unor soluții de gestionare a deșeurilor generate; ● Existența factorilor de risc natural: incendii, zonele inundabile, alunecări de teren; ● Lipsa unor terenuri aflate în proprietatea consiliului local care să poată fi utilizate în scop comunitar și de dezvoltare; ● Lipsa de educație și de responsabilitate a populației în raport cu mediul; ● Inexistența unei platforme de compost care să gestioneze deșeurile verzi – umede și uscate – din comună; ● Fauna sălbatică nu este bogată.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

<ul style="list-style-type: none"> ● Existența fondurilor de investiții direcționate către proiecte în domeniul salubrității, canalizării, apelor uzate și protecției mediului în general; ● Introducerea surselor regenerabile de energie (panouri fotovoltaice etc.); ● Existența unor finanțări guvernamentale pentru proiecte de mediu (lucrări de regularizare a scurgerilor pe versanți, îndiguiri, apărări și consolidări de maluri și albie, decolmatări, etc.); ● Existența programelor de finanțare susținute din Fondul pentru Mediu, precum: programul Rabla, programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități; ● Înființarea sau contractarea unui ONG în comună care să gestioneze activități de voluntariat pentru ecologizare și împăduriri; ● Introducerea unui sistem de gestiune a deșeurilor verzi, fie la nivelul fiecărei gospodării, prin pubele dedicate, fie la nivel comunal, prin înființarea platformei de compost. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Schimbările climatice generate de încălzirea globală; ● Condițiile meteorologice extreme care conduc la riscuri de genul inundațiilor și a secetei tind să devină mai frecvente și intensitatea lor să sporească; ● Incapacitatea de cofinanțare a proiectelor cu finanțare europeană; ● Poluarea aerului, apei și solului de către operatorii economici din zonă; ● Arderea necontrolată și ilegală a deșeurilor verzi care conduc la poluarea aerului excesiv, cu precădere în perioadele de primăvară.
--	---

IV. STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ: DIRECȚIE ȘI VIZIUNE

IV.1. Cadrul conceptual al elaborării strategiei de dezvoltare locală

Strategia de dezvoltare durabilă locală respectă regula intervențiilor și anume:

- » Obiectivele SDL sunt corelate cu obiectivele Regulamentului (UE) nr. 2115/2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR);
- » Obiectivele și direcțiile strategice sunt stabilite în baza Analizei SWOT și integrează intervenții care reflectă nevoile identificate la nivel local;
- » Intervențiile tind înspre atingerea temei unificatoare (domeniu relevant/specific teritoriului);
- » În SLDD este descris mecanismul de asigurare a caracterului inovativ al SLDD.

IV.1.1. Identitate

Din perspectiva contextului, elaborarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei Războieni 2021 – 2027 și procesul de implementare al acesteia presupun un întreg proces de planificare strategică și o abordare integrată a proceselor decizionale, prin care factorii implicați stabilesc obiectivele, planul de acțiuni și prioritățile de dezvoltare.

Strategia locală de dezvoltare durabilă este un instrument de planificare pe termen mediu și lung, ce presupune definirea unei viziuni de dezvoltare axată pe îndeplinirea unor obiective și măsuri cu termene de realizare, acestea fiind stabilite în urma unei analize a situației existente.

Necesitatea acestei strategii pentru comuna Războieni se fundamentează pe nevoia de a se identifica cele mai eficiente moduri în care pot fi investite resursele pe care comuna le deține, precum și pe nevoia de identificare și obținere de resurse noi. Aceste necesități sunt cu atât mai pregnante cu cât finanțarea dezvoltării prin fonduri nerambursabile (UE sau din alte surse atrase) impune existența unei strategii pe termen mediu și lung a UAT, cu priorități clar identificate și justificate. Prioritizarea nevoilor actuale impune stabilirea unor măsuri concrete de acțiune, cu obiectivul comun de dezvoltare a localității. Preocuparea și rolul administrației publice este de a facilita creșterea calității vieții la nivelul unității administrativ-teritoriale, atingându-se astfel toate aspectele unei dezvoltări sustenabile. Dezvoltarea unei comunități trebuie să se facă cu respectarea principiilor dezvoltării durabile – “satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.⁴

Așadar, rolul prezentei Strategiei locale de dezvoltare durabilă pentru comuna Războieni constă în inventarierea resurselor de care dispune localitatea, gestionarea eficientă a acestora, maximizând oportunitățile, pentru a soluționa nevoile în cel mai scurt timp posibil, propunerea de soluții ca răspuns la problemele identificate, transformarea soluțiilor identificate în idei de proiecte stabilirea priorităților și ierarhizarea proiectelor în funcție de acestea, atragerea de finanțări nerambursabile – inclusiv UE - pentru proiectele prioritare eligibile și de investitori, încurajați de cunoașterea resurselor și a tendințelor locale pe o perioadă clar delimitată în timp.

Documentul strategic începe cu o analiză a situației actuale a UAT-ului din punct de vedere social, economic, infrastructură, mediu, capacitate administrativă:

- **Domeniul social** vizează prezentarea localității din punct de vedere demografic, educațional, cultural, sănătate, protecție socială, locuințe;

⁴ Raportul Brundtland din 1987 al Comisiei mondiale pentru mediu și dezvoltare, intitulat „Viitorul nostru comun”, definea dezvoltarea durabilă ca fiind „dezvoltarea care satisface nevoile prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”. Obiectivul acestuia este de a reconcilia dezvoltarea economică și protecția echilibrului social și ecologic.

- **Domeniul economic** tratează următoarele aspecte: activități economice, agricultură, potențial turistic, forță de muncă, șomaj;
- **Domeniul infrastructură și mediu** prezintă localitatea din punct de vedere al situației/calității drumurilor, al accesului la utilități (rețea de apă potabilă, sistem de canalizare, electricitate, încălzirea locuințelor etc.), al modului de gestionare a deșeurilor, transportului, a situației și gestionării resurselor naturale existente.
- **Domeniul administrație publice** - capacitatea administrativă include aspecte care se referă la întreaga gestionare a localității și a comunității în vederea funcționării acestora pe principii de legalitate și egalitate, nondiscriminare, transparență.

Domeniile de mai sus sunt analizate sectorial, dar se pune în același timp accent pe intercorelarea/ interacțiunea/ legătura dintre acestea. Domeniile au fost abordate utilizând analize de tip SWOT ca punct de plecare pentru:

- stabilirea viziunii, a direcțiilor de dezvoltare și a obiectivelor;
- dezvoltarea planului de măsuri privind realizarea obiectivelor (măsurile reprezintă transpunerea obiectivelor în acțiuni realizabile);
- identificarea posibilelor surse de finanțare pentru punerea în aplicare a planului de măsuri.

IV.1.2. Misiunea

Misiunea administrației publice locale este de a asigura dezvoltarea durabilă a comunității, prin prestarea de servicii publice de calitate și crearea condițiilor pentru atragerea de noi investiții. Administrația locală are misiunea de a valorifica în interesul comunității toate oportunitățile pe care le oferă poziția strategică a comunei Războieni în raport cu tendințele de dezvoltare susținute la nivel regional și național și de a reduce riscurile pe care această dezvoltare le poate aduce.

Pe larg, administrația locală a comunei Războieni își propune:

1. să susțină dezvoltarea bioeconomiei locale (prin crearea bazelor unei economii vibrante, verzi, bazată pe resursele și potențialul local);
2. să ajute la creșterea calității zonelor rezidențiale existente și noi, care să permită tuturor locuitorilor să se bucure de o înaltă calitate a vieții (prin modelarea și dotarea acestora pentru a asigura cele mai bune condiții de trai);
3. să asigure deplasarea cu ușurință a cetățenilor din comuna Războieni către locurile de muncă și către alte zone de interes (prin accesibilitate și conectivitate în interiorul localității și în afara ei);
4. să îngrijească și să îmbunătățească mediul pentru generațiile viitoare (prin construirea unei localități inteligente și reziliente), inclusiv prin măsuri ale căror beneficiari direcți sunt femeii sau tinerii (maximum 30 de ani);
5. să ajute la crearea unei comunități puternice, durabile și mai sănătoase, (prin promovarea unei localități inovative, verzi și active).

IV.1.3. Viziunea

O **strategie** reprezintă cadrul care orientează alegerile ce determină natura și direcția unei comunități. Aceasta ajută la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acesteia spre atingerea scopului principal și a obiectivelor stabilite. Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă reprezintă totodată un **instrument participativ** care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice și sociale pe termen scurt, mediu și lung, aceasta reprezentând o modalitate de pregătire anticipativă în raport cu viitorul comunității.

<p>O strategie de dezvoltare durabilă:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● operează într-un teritoriu bine definit spațial și administrativ; ● abordează problemele la nivel macro și nu se concentrează pe cazurile izolate; ● aduce elemente noi în domeniul tehnic, managerial și financiar; ● identifică resurse, stabilind o legătură directă între planificare și implementare.
---	---

Funcționând ca un plan de dezvoltare locală, strategia are rolul de a oferi o bază clară și coerentă pentru deciziile de planificare, precum și un cadru stabil pentru investiții în comuna Războieni.

Structurarea viziunii strategiei locale de dezvoltare durabilă a comunei Războieni:

- **10 Domenii operaționale de dezvoltare**, identificate și dezvoltate în a doua parte a prezentei strategii, intitulată generic „Analiza situației actuale și potențialul de dezvoltare”;
- **10 Obiective operaționale** – fiecare referindu-se la cele 10 domenii operaționale identificate și care propun dezvoltarea acestora printr-o direcție clar stabilită;
- **5 Direcții strategice de dezvoltare**, fiecare constituind un set de acțiuni, obiective și efecte prevăzute pentru dezvoltarea locală a comunei Războieni.
- **Portofoliul de proiecte:** Este realizat în urma consultării cu locuitorii, mediul antreprenorial și aparatul administrativ din comuna Războieni. Fiecare direcție strategică de dezvoltare durabilă cuprinde un număr de măsuri propuse, care este supus consultării publice și din care sunt extrase măsurile prioritare de investiție.

IV.2. Cadrul de structurare a obiectivelor, direcțiilor și proiectelor de dezvoltare locală durabilă

IV.2.1. Obiectivele locale de dezvoltare durabilă

Obiective operaționale: direcție și viziune

Pornind de la viziunea și principiile de dezvoltare durabilă și având la bază analiza situației actuale a comunei Războieni, precum și analiza de nevoi concretizată în analizele

SWOT, au fost formulate obiectivele, direcțiile și proiectele Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Războieni pentru perioada 2021-2027.

Obiectivul general stabilit prin strategia locală de dezvoltare durabilă a comunei Războieni constă în **îmbunătățirea calității vieții** locuitorilor, prin dezvoltarea și modernizarea tuturor serviciilor și produselor existente la nivel de localitate, într-un mod cât mai integrat, prietenos cu mediul natural și sustenabil.

În vederea atingerii scopului Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Războieni pentru perioada 2021-2027 sunt propuse următoarele 10 Domenii operaționale de dezvoltare:

1. Educație
2. Sănătate
3. Servicii sociale
4. Cultură
5. Activitate economică
6. Turism
7. Infrastructură și alte servicii publice
8. Echiparea tehnico-edilitară
9. Activitate sportivă și de recreere
10. Protecția mediului

Fiecare dintre aceste domenii operaționale de dezvoltare este corelat cu un obiectiv operațional (Tabel 17), astfel:

Obiectivele operaționale abordate în cadrul strategiei locale de dezvoltare durabilă a comunei Războieni:

Nr. Crt.	Obiective operaționale
1.	Modernizarea structurii educaționale și creșterea calității procesului educațional, în vederea scăderii fenomenului de abandon școlar, dezvoltării unor resurse umane cu un nivel ridicat de competență și creșterii competitivității acestora pe o piață a muncii incluzivă și dinamică;
2.	Îmbunătățirea accesului locuitorilor comunei Războieni la un sistem de sănătate cu infrastructură modernizată, asigurare de personal competent și oferirea de servicii medicale de calitate, în vederea creșterii calității vieții;
3.	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii și serviciilor sociale de calitate în comuna Războieni, în vederea susținerii familiilor, asigurării egalității de șanse și încurajării incluziunii sociale active a locuitorilor, în sensul inițierii unor servicii de protecție și asistență pentru beneficiari, dar și consolidării interacțiunilor dintre autoritățile publice locale și societatea civilă (asociații, fundații caritabile, voluntari etc.) în acest sens;
4.	Dezvoltarea unei structuri cu rol cultural în cadrul comunei Războieni, în vederea antrenării și impulsivării implementării unei oferte culturale între serviciile existente, cu scopul de a iniția o colaborare între biblioteca comunală, căminul cultural, organizații neguvernamentale, mediul școlar și comunitate care să asigure elaborarea de proiecte culturale, restaurarea și echiparea căminului cultural din comună, cât și programe de dezvoltare culturală.
5.	Dezvoltarea segmentelor de activitate economică care funcționează deja în cadrul comunei Războieni prin consolidarea inteligentă, durabilă și favorabilă, cât și dezvoltarea de noi segmente de afaceri, axate pe crearea de produse și servicii noi, în sensul promovării spiritului antreprenorial, sprijinirii dezvoltării mediului de afaceri, atragerii fondurilor europene și a investitorilor străini, în scopul creșterii ratei de ocupare a forței de muncă și a nivelului de trai pentru locuitorii comunei, în contextul asigurării unei coeziuni sociale și teritoriale a comunității
6.	Dezvoltarea mediului de turism al comunei Războieni și integrarea acesteia în parteneriate tematice, pentru o abordare cât mai integrată, cu accent pe valorificarea potențialului istoric, cultural și natural, cât și a serviciilor conexe din domeniul agroturismului și ecoturismului, turismului de aventură și de recreere, cu rezultate asupra stimulării economiei locale și a gradului de satisfacție a locuitorilor;
7.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și a serviciilor publice din comuna Războieni, respectând atât cadrul natural, specificul arhitectural și rural al zonei, și abordând tehnici inovative, eficiente, digitale care să încurajeze dezvoltarea spațiului

	rural și să descurajeze migrația locuitorilor, prin asigurarea de servicii publice de calitate;
8.	Implementarea de dotări moderne tehnic-edilitare în comuna Războieni, cu accent asupra inovărilor dezvoltate în utilizarea surselor regenerabile de energie și a eficienței energetice, cu scopul de a asigura siguranța energetică, a crește gradul de confort al locuitorilor și atractivitatea teritorială;
9.	Încurajarea, promovarea și dezvoltarea activităților sportive în natură, beneficiind de facilitățile oferite de mediul natural din comuna Războieni, cu scopul de a promova bunele practici în rândul copiilor, tinerilor, adulților și vârstnicilor din localitate, cu extindere către activități atractive pentru desfășurarea de diferite competiții sportive, circuite prin natură, care să încurajeze aici și atragerea de vizitatori;
10.	Implementarea și dezvoltarea practicilor de protecție a mediului , prin abordarea agriculturii sustenabile, în corelație cu toate celelalte activități comerciale și necomerciale întreprinse pe raza comunei Războieni între care servicii de învățământ, servicii comerciale, de transport și producție, servicii turistice și servicii culturale, cu scopul de a dezvolta produse și servicii care să nu pericliteze mediul înconjurător și care să sporească calitatea vieții în rândul locuitorilor și vizitatorilor din zonă.

Tabel 17: Detalierea obiectivelor operaționale stabilite prin strategia locală de dezvoltare durabilă a comunei Războieni

IV.2.2. Direcțiile strategice

Context și metodologie

În urma enunțării și analizei obiectivelor operaționale s-au identificat **5 direcții strategice de dezvoltare** prin intermediul cărora să fie atinse aceste obiective printr-o abordare integrată, tangențială, segmentară, complet în concordanță cu unul sau mai multe domenii operaționale – care vizează implementarea proiectelor de tip umbrelă. Acest fapt asigură că un obiectiv operațional nu este abordat individual la nivelul comunei, ci în relație cu alte obiective, încurajând pe de o parte cooperare interteritorială sau transnațională, iar apoi dezvoltarea unui domeniu complementar cu a altor domenii operaționale.

Fiecare direcție strategică este însoțită în strategia de dezvoltare durabilă a comunei Războieni de o viziune care descrie, pe scurt, necesitatea abordării sale, cât și ceea ce trebuie și se dorește a se îmbunătăți la nivel local până la finalul perioadei de

implementare. De asemenea, direcțiile strategice de acțiune s-au stabilit pe baza nevoilor identificate în analiza SWOT și integrează intervenții diverse care reflectă nevoile populației locale.

Direcțiile strategice sunt descrise prin planul de acțiune, structurat în:

Măsură – de tip acțiune, are rolul de a defini și prioritiza activitățile cheie în dezvoltarea locală;

Obiectiv specific – detalierea obiectivelor principale atinse prin abordarea măsurii propuse;

Fiecare măsură de descrie prin:

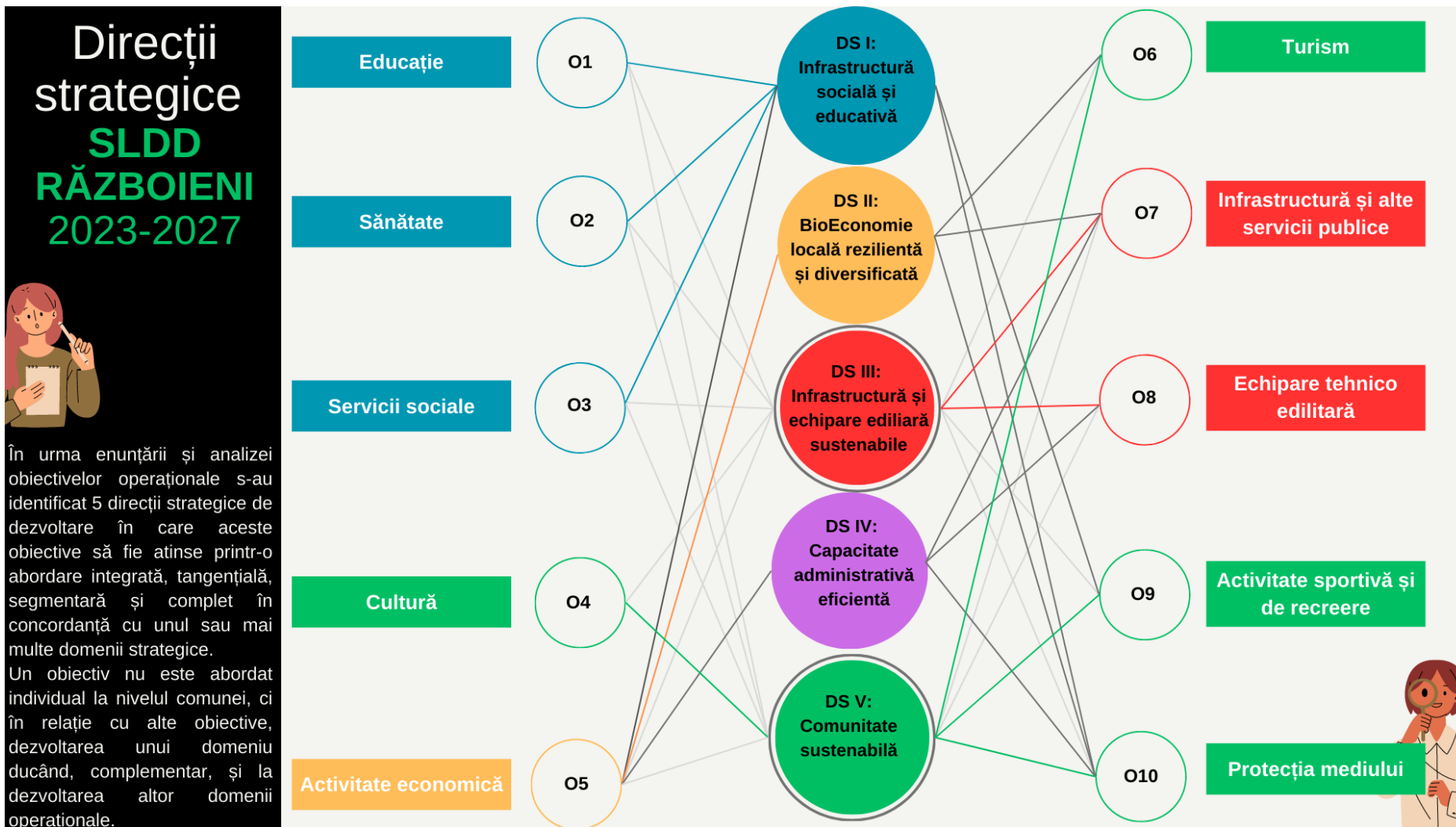
Impact – analizat în primul rând la nivel local, cu posibilitatea de a relaționa și mai departe; ia în considerare în primul rând îmbunătățirea stilului de viață al comunității și creșterea atractivității zonei pentru atragerea de investiții.

Sursă de finanțare – se iau în calcul direcțiile strategice dezvoltate în cadrul strategiei locale de dezvoltare durabilă, pentru a identifica surse de finanțare. Sursele de finanțare pot fi atât din bugetul local, cât și surse de finanțare guvernamentale și europene.

Responsabil – reprezintă entitatea/entitățile decidente în ceea ce privește identificarea nevoii de investiție, a derulării măsurilor de dezvoltare, identificarea surselor de finanțare și asupra monitorizării implementării proiectelor de dezvoltare.

Pentru o înțelegere cât mai clară a distribuției celor 5 direcții strategice de dezvoltare propuse, se poate consulta tabelul de mai jos:

Figură 70: Repartizarea direcțiilor strategice de dezvoltare durabilă a Comunei Războieni, în funcție de cele 10 domenii operaționale de dezvoltare,

care reprezintă o abordare integrată a proiectelor de investiție în comună, pentru perioada 2023-2027

IV.2.3. Direcțiile strategice de dezvoltare durabilă

Direcția strategică I – Infrastructură socială și educativă

Capitalul uman este cea mai importantă resursă a unei societăți. Infrastructura pentru educație și sănătate, într-o comunitate, conferă siguranță și confort acelei societăți, totodată încurajează dezvoltarea spiritului civic, antreprenorial, cultural și multe altele.

Pentru dezvoltarea și utilizarea eficientă a capitalului uman, sunt necesare adaptarea calificărilor profesionale la cerințele pieței și creșterea incluziunii sociale.

În cadrul comunei Războieni există 1 grădiniță, 1 școală primară, 1 școală gimnazială și o bibliotecă comunală. În ansamblu, tendința este descrescătoare cu privire la numărul de elevi care aleg să se înscrie la ciclul de învățare superior, după absolvirea învățământului gimnazial, eventuala accentuare viitoare a tendinței putând afecta procesul educațional și nu numai.

Instituția de învățământ din Războieni a beneficiat de un proiect ce a permis extinderea și modernizarea clădirii școlii gimnaziale „Constantin Virgil Gheorghiu”. Intervenții în ceea ce privește digitalizarea activității de predare – învățare sunt încă necesare, pentru optimizarea activității educaționale.

Ca urmare, sunt recomandate adoptarea de măsuri care să asigure îmbunătățirea procesului educațional prin sporirea calității oferite de mediul de învățare, infrastructura de învățământ, creșterea gradului de implicare a copiilor în activitățile curriculare și extracurriculare, îmbunătățirea cadrului de colaborare între unitățile de învățământ implicate și comunitatea din care fac parte, facilitarea comunicării între factorii implicați (cadrele didactice, reprezentanții administrației publice locale, reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean Neamț).

Focusul acțiunilor propuse este asupra dezvoltării serviciilor educative și sociale din comună, cu scopul de a descuraja abandonul școlar, de a atrage și facilita implicarea copiilor din comună în participarea la activitățile școlare și extrașcolare, de a lărgi gama

de activități extrașcolare din comună și de a-i implica în acțiuni de voluntariat. Tinerii din comună au nevoie de ghidare profesională, servicii de sprijin antreprenorial și un mediu propice dezvoltării de afaceri.

Se impune inițierea și susținerea investițiilor ce vizează **construirea/ modernizarea/ extinderea/ dotarea infrastructurii educaționale cu echipamentele** necesare care să faciliteze accesul elevilor la educație în condiții normale și de siguranță.

Locuitorii comunei Războieni au nevoie să simtă siguranță în a rămâne acasă și a contribui la dezvoltarea comunitară. Prin aceasta, sunt încurajate investiții ce prioritizează siguranța în sănătate, prin suport și achiziții pentru telemedicină, deci îmbunătățirea relației de comunicare medic-pacient, amenajarea de facilități și spații de recreere destinate persoanelor în vârstă și dezvoltarea unui spațiu care să asigure îmbunătățirea infrastructurii social-educative pentru locuitori.

Direcția strategică II – Bioeconomie locală rezilientă și diversificată

Economia locală este motorul de dezvoltare al unei regiuni. Printr-o economie dezvoltată, prosperă, gradul de satisfacție al locuitorilor este sporit, sunt atrase noi investiții la nivel local, iar calitatea produselor și serviciilor locale crește.

Prin diversificarea economiei locale se înțelege **susținerea prioritară a segmentelor de piață caracteristice comunei, care, prin natura lor, sunt capabile să genereze cele mai multe beneficii economice, în termeni de locuri de muncă sustenabile și oportunități de investiții pentru lanțul valoric, care pot acționa ca factori generatori de prosperitate locală, cât și încurajarea specializării pe alte ramuri economice mai puțin abordate.**

Direcția strategică III – Infrastructură și echipare ediliară sustenabile

Echiparea ediliară reprezintă, pe lângă oferirea unei educații de calitate și a unui cadru antreprenorial competitiv, una dintre necesitățile care acordă unei comunități o stimă de sine ridicată și o îmbunătățire clară asupra calității vieții.

La acest moment, echiparea edilitară a comunei Războieni este foarte slab dezvoltată, însă potențialul existent atât la nivel județean cât și la comune învecinate conferă exemple de bună practică de multiplicat la nivel local.

Perioada următoare de investiții pune accent pe **îmbunătățirea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, energie electrică, gaze naturale, energii regenerabile, iluminat public, telecomunicații, asfaltări sau pavări străzi și trotuare, salubritate și gestiune deșeuri, energii regenerabile)**, astfel încât să țină pasul cu dezvoltarea teritorială, pentru ca toți locuitorii să beneficieze de acces la acestea.

Dezvoltarea infrastructurii edilitare atrage după sine dezvoltarea economică, culturală și turistică a localității.

Dirrecția strategică IV – Capacitate administrativă eficientă

Sunt necesare măsuri de eficientizare a capacității administrative care să asigure, pe de o parte, o bună desfășurare a tuturor activităților întreprinse la nivel de comună, cât și transparența decizională asupra acestora.

Acest lucru crește gradul de profesionalism al activității administrative și, indirect, asigură un grad sporit de încredere și siguranță din partea comunității, corelate cu o continuitate în administrare, setarea unor standarde de urmărit și a unor proceduri care să asigure continuitatea activității, indiferent de actorii locali care o efectuează.

În acest context, atenție deosebită se acordă **dezvoltării și operaționalizării de soluții informatice integrate, care să faciliteze accesul și să eficientizeze timpii de răspuns la solicitările cetățenilor; cursuri de specializare și formare continuă în cadrul personalului administrativ și implicarea sporită și activă a consilierilor locali, care să mențină relația între cetățeni și administrație.**

Astfel, se impune elaborarea unui ecosistem digital interconectat și interoperabil, destinat digitalizării proceselor specifice activității instituției prin acțiuni specifice de tipul:

- Implementare infrastructura cloud-based pentru debirocratizarea

proceselor specifice instituției incluzând registratura electronica automatizată, arhiva electronică in timp real, management de documente, instrumente de modelare de fluxuri, etc.

- Asigurare interconectivitate si interoperabilitate instituțională
- Ghișeu unic pentru mediul de afaceri;
- Platformă pentru comunicarea cu cetățenii oi formarea inițiativelor comunitare;
- Platformă de servicii publice digitale;
- Sistem de înregistrare oi emitere a documentelor - permite înregistrarea oi emiterea documentelor online, semnături electronice, etc;
- Aplicații pentru informarea cetățenilor și identificarea problemelor la nivel locale;
- Plata online a taxelor și impozitelor; Aplicație pentru achiziții publice
- Platforma de management procese interne
- Aplicație de colectare, analiza, procesare si interpretare a datelor.

Direcția strategică V – Comunitate sustenabilă

Pentru a avea în vedere principiul de comunitate sustenabilă trebuie considerat că celelalte direcții propuse în strategia locală de dezvoltare durabilă sunt puternic susținute și implementate, asigurând prosperitatea regiunii. În ceea ce privește consolidarea unei comunități sustenabile, termenul pune accent pe conservarea satului viu românesc, prin redescoperirea și promovarea identității locale și a ceea ce îl definește, prin sporirea securității pentru consăteni și a ospitalității pentru vizitatori și prin protejarea mediului înconjurător în acțiunile întreprinse.

Conturarea statutului de **comunitate sustenabilă** stabilește satul românesc ca fiind mediul care există constant și neîntrerupt, iar siguranța și gradul de satisfacție a locuitorilor sunt sporite de prosperitatea economică, servicii calitative de educație și sănătate, servicii publice integrate, o comunicare transparentă între comunitate și administrația locală și tranziția către un sat inteligent (smart village).

Direcțiile de dezvoltare ce stau la baza dezvoltării unui sat inteligent se concentrează, conform raportului final al proiectului pilot „Smart eco-social villages” pe „modalitățile de revitalizare a serviciilor rurale prin inovare digitală și socială, explorând modul în care serviciile rurale, cum ar fi sănătatea, servicii sociale, educație, energie, transport și comerț cu amănuntul – pot fi îmbunătățite prin implementarea instrumentelor de tehnologie a informației și comunicațiilor (TIC) și prin acțiuni și proiecte conduse de comunitate” (EC & DG-AGRI, 2020).

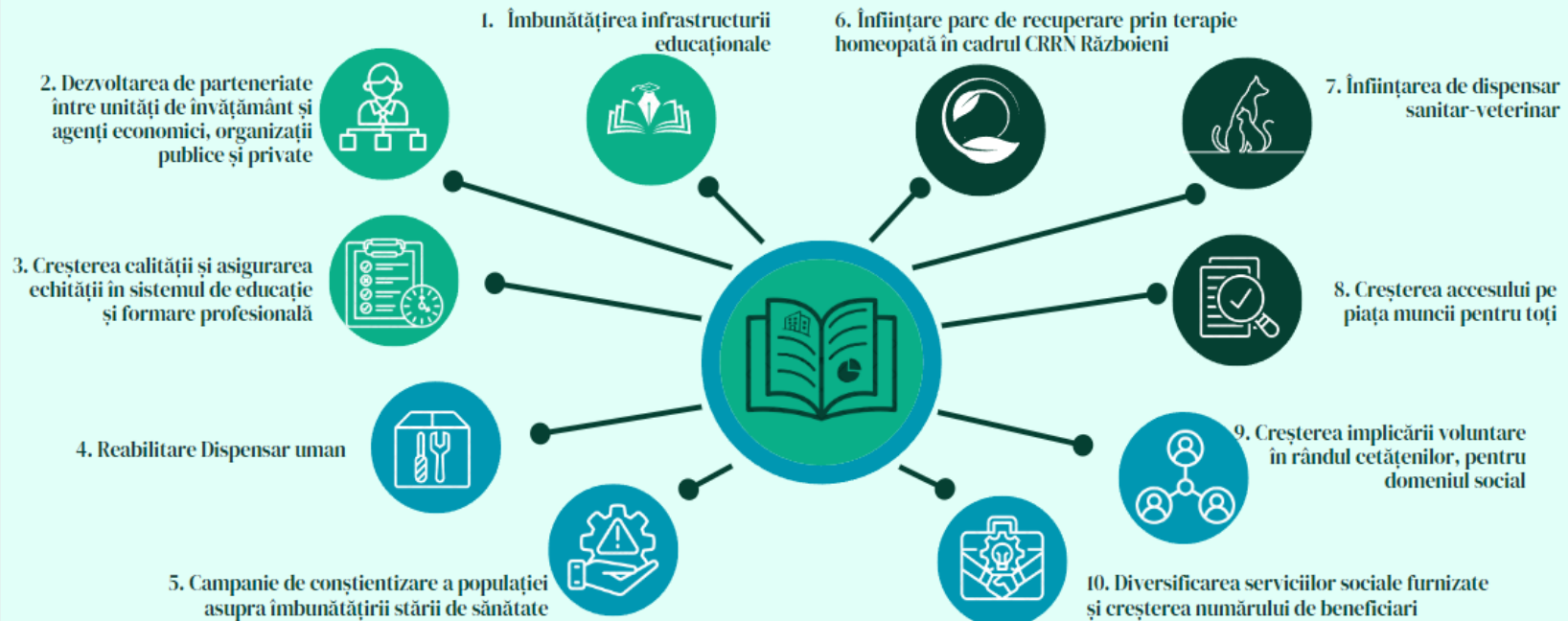
De asemenea, gradul de sustenabilitate se stabilește prin capacitatea unei comunități în inițierea de **servicii turistice și culturale**, în primul rând prin setarea pe piață a necesității acestora în comună și a unui mediu propice de dezvoltare a lor. Necesitatea ar urma să vină astfel mult mai organic, dinspre societate și nu dinspre afară înspre societate, principalii susținători și inițiatori existând aici și având dorința intrinsecă de a participa la dezvoltare.

IV.2.4. Descrierea direcțiilor strategice de dezvoltare durabilă

DIRECȚIA STRATEGICĂ I

**DS I – INFRASTRUCTURĂ
SOCIALĂ ȘI EDUCATIVĂ**

Locuitorii comunei Războieni au nevoie să simtă siguranță în a rămâne acasă și a dezvolta comunitar. Prin aceasta, sunt încurajate investiții ce prioritizează siguranța în sănătate, amenajarea de facilități și spații de recreere destinate persoanelor în vârstă și dezvoltarea unui spațiu care să asigure o infrastructură social-educativă pentru locuitori.

Măsura	Obiectiv specific
Obiectiv operațional 1 - Modernizarea structurii educaționale și creșterea calității procesului educațional, în vederea scăderii fenomenului de abandon școlar, dezvoltării unor resurse umane mai competente și creșterii competitivității acestora pe o piață a muncii incluzivă și dinamică	
I.1. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale.	I.1.1. Amenajarea spațiilor interioare, dotarea cu mobilier, echipamente IT și soft-uri didactice. I.1.2. Crearea / dotarea laboratoarelor didactice din cadrul Școlii. I.1.3. Reabilitarea și dotarea bazei sportive din cadrul Școlii (sală de sport și teren de sport). I.1.4. Construirea și dotarea unei săli de sport multifuncționale. I.1.5. Achiziția unui mijloc de transport electric (microbuz școlar) și a unei stații de încărcare vehicule electrice.
I.2. Dezvoltarea de parteneriate între unități de învățământ și agenți economici, organizații publice și private.	I.2.1. Facilitarea accesului informat și a participării active la programe de educație și formare, în acord cu interesele elevilor și tinerilor din comună, cât și cu nevoile pieței muncii.
I.3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională.	I.3.1. Formarea continuă a cadrelor didactice. I.3.2. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere și orientare profesională la nivelul comunei, pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă; I.3.3. Sprijinirea și dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în procesul educațional și prevenirea părăsirii timpurii a școlii; I.3.4. Furnizarea serviciilor integrate de orientare și consiliere pentru categorii expuse riscului de părăsire timpurie a școlii; I.3.5. Implementarea de proiecte în cadrul Programelor Operaționale: Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD), Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO), Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS), sau a programului Erasmus+/ ESC pentru organizarea de activități educative având ca grup țintă elevii, tinerii din localitate, personalul didactic, în scopul realizării de schimburi de experiență cu elevi, profesori, vizite de studiu.

	I.3.6. Conceperea și implementarea unui modul de formare inițială și continuă, privind competențele educative adaptate specificului comunităților rome.
Obiectiv operațional 2: Îmbunătățirea accesului locuitorilor comunei Războieni la un sistem de sănătate cu o infrastructură de sănătate modernizată, asigurarea personalului competent și oferirea unor servicii medicale de calitate, în vederea creșterii calității vieții la nivelul comunei	
I.4. Reabilitare Dispensar uman.	I.4.1. Reabilitare și eficientizare energetică a clădirii. I.4.2 Dotare cu echipamente.
I.5. Campanie de conștientizare a populației asupra îmbunătățirii stării de sănătate.	I.5.1. Inițierea de parteneriate între autoritățile din domeniu și medicii care profesază în UAT pentru realizarea campaniilor de informare și conștientizare, de consultații gratuite, etc. I.5.2. Campanie conștientizare privind consecințele consumului de alcool și tutun. I.5.3. Campanie conștientizare pentru educarea comportamentelor de igienă. I.5.4. Campanie informare și conștientizare pentru sănătatea reproducerii. I.5.5. Campanie informare și conștientizare pentru sănătate mentală. I.5.6. Cursuri prim ajutor.
I.6. Înființare parc de recuperare prin terapie homeopată în cadrul CRRN Războieni.	I.6.1. Identificarea și delimitarea zonei unde va fi înființat parcul de terapie homeopată. I.6.2. Stabilirea cadrului legal de colaborare între CJ Neamț și UAT Războieni pentru demararea procedurilor de înființare și management al parcului. I.6.3. Promovarea întregului complex de recuperare la nivel local, județean și regional în vederea atragerilor de investitori și pacienți.
I.7. Înființarea de dispensar sanitar-veterinar, fito-sanitar.	I.7.1. Construirea și dotarea unui dispensar sanitar-veterinar. I.7.2. Organizarea de campanii periodice de conștientizare asupra bunelor practici de îngrijire a culturilor într-o manieră sustenabilă și productivă. I.7.3. Organizarea de campanii de sterilizare pentru câini și pisici fără stăpân de pe raza localității. I.7.4. Organizarea de caravane sezoniere care să asigure necesarul în comunitate de dezinfectanți pentru adăposturile de animale.
Obiectiv operațional 3: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii și serviciilor sociale de calitate în comuna Războieni, în vederea susținerii familiilor, asigurării egalității de șanse și încurajării incluziunii sociale active a locuitorilor, în sensul inițierii unor servicii de protecție și asistență pentru beneficiari, dar și consolidării interacțiunilor dintre autoritățile publice locale și societatea civilă (asociații, fundații caritabile, voluntari etc.) în acest sens;	
I.8. Creșterea accesului pe piața muncii pentru populația activă a comunei.	I.8.1. Integrarea socio-profesională a persoanelor din grupuri dezavantajate pe piața muncii. I.8.2. Intervenții integrate, în zone cu deficit de forță de muncă calificată și migrație sezonieră.

<p>I.9. Creșterea implicării voluntare în rândul cetățenilor, pentru domeniul social.</p>	<p>I.9.1. Atragerea de voluntari din rândul comunității și împrejurimi. I.9.2. Implicarea activă a voluntarilor în furnizarea serviciilor sociale. I.9.3. Crearea unei baze de date privind persoanele vârstnice / persoanele cu dizabilități de pe raza comunei Războieni, la nivelul Direcției de Asistență Socială a comunei Războieni.</p>
<p>I.10. Diversificarea serviciilor sociale furnizate și creșterea numărului de beneficiari.</p>	<p>I.10.1. Implicarea specialiștilor în servicii medicale, servicii sociale, etc. (medic, kinetoterapeut, jurist) pentru a crește accesul la informare asupra procedurilor de urmat în diferite demersuri, fără a fi nevoie de deplasări la sediile din oraș. I.10.2. Dezvoltarea cadrului administrativ și instituțional la nivel local. I.10.3. Dezvoltarea de studii și cercetări privind persoanele vârstnice (izolare socială, situație socială, îmbătrânirea). I.10.4. Realizarea și îmbunătățirea documentațiilor conform legislației în vigoare. I.10.5. Însușirea și aplicarea cadrului legislativ actual, modificat și/sau completat în vederea abordării integrate a stării sociale a persoanelor vârstnice. I.10.6. Aplicarea reglementărilor sistemului de evaluare a nevoilor și a gradului de dependență pentru persoanele aparținând categoriilor vulnerabile. I.10.7. Aplicarea standardelor de calitate privind serviciile sociale acordate persoanelor vârstnice la domiciliu. I.10.8. Elaborarea și implementarea regulamentelor, codului etic, cartei drepturilor beneficiarilor.</p>
<p>Obiectivul operațional 5 este abordat în cadrul măsurii I.2. prin OS I.2.1., care încurajează colaborarea între mediul de învățământ și mediul de afaceri local, pentru o ancorare mai exactă în realitățile pieței forței de muncă, obișnuirea tinerilor cu procedurile întâlnite la un loc de muncă, rigorile și responsabilizarea în vederea respectării obligațiilor. Această măsură ar permite antrenarea în activitate atât a locuitorilor din comună, cât și din împrejurimi, cu implementarea stagiilor de practică în cadrul afacerilor desfășurate pe raza localității Războieni.</p>	
<p>Obiectivul operațional 9 este abordat în cadrul măsurii I.1. prin OS I.1.3. care propune restaurarea bazei sportive existente în proximitatea parcului monumentului eroilor Valea Albă-Războieni. Prin aceasta se urmărește diversificarea ofertei sportive din localitate, dar mai ales desfășurarea sa într-un cadru modernizat, adaptat la standardele actuale. De asemenea, dezvoltarea activității sportive și de recreere de pe raza comunei este propusă a se realiza prin aplicarea măsurii 6, cu toate cele 3 obiective specifice dezvoltate. Acest lucru ar asigura un spațiu propice pacienților de la Centrul de Recuperare Psihiatrică din comună, administrat prin CJ Neamț, să acceseze terapia homeopată, într-un cadru ce stimulează vindecarea naturală.</p>	

Obiectivul operațional 10 este abordat în cadrul măsurii I.7., prin OS I.7.2. ce presupune promovarea și abordarea practicilor sustenabile în agricultură, cât și obținerea unor culturi sănătoase, productive și adaptate specificului local: dispunere geomorfologică, resurse de apă, comportament climatic, calitatea și proprietățile nutriente ale solului.

DIRECȚIA STRATEGICĂ II

DS II – BIOECONOMIE LOCALĂ REZILIENTĂ ȘI DIVERSIFICATĂ

Prin diversificarea economiei locale se înțelege susținerea prioritară a segmentelor de piață caracteristice comunei, care, prin natura lor, sunt capabile să genereze cele mai multe beneficii economice, în termeni de locuri de muncă sustenabile și oportunități de investiții pentru lanțul valoric, care pot acționa ca factori generatori de prosperitate locală, cât și încurajarea specializării pe alte ramuri economice mai puțin abordate.

Măsura	Obiectiv specific
<p>Obiectiv operațional 5: Dezvoltarea segmentelor de activitate economică care funcționează deja în cadrul comunei Războieni prin consolidarea inteligentă și durabilă a acestora, dar și dezvoltarea de noi segmente de afaceri, axate pe crearea de produse și servicii noi, în sensul promovării spiritului antreprenorial, sprijinirii dezvoltării mediului de afaceri, atragerii fondurilor europene și a investitorilor străini, în scopul creșterii ratei de ocupare a forței de muncă și a nivelului de trai pentru locuitorii comunei, în contextul asigurării unei coeziuni sociale și teritoriale a comunității</p>	
<p>II. 1. Informarea și promovarea stakeholderilor din sectorul economic.</p>	<p>II.1.1. Amenajarea unui centru expozițional temporar în scopul organizării de târguri tematice. II.1.2. Crearea unui centru de informare pentru investitori. II.1.3. Prezentare de modele de bună practică. II.1.4. Asigurarea unor programe de schimburi de experiență.</p>
<p>II.2. Realizarea strategiilor de marketing pentru promovarea produselor agricole și agro-alimentare la nivel local și regional.</p>	<p>II.2.1. Sprijinirea inițiativelor de certificare a produselor agricole și agro-alimentare, prin aderarea la scheme de calitate. II.2.2. Modernizarea și restructurarea fermelor specializate în producția de produse agricole tradiționale (fructe și legume, lapte, carne etc.) precum și alte produse agricole competitive; II.2.3. Înființarea de parteneriate locale și regionale de tip formă asociativă sau grupuri de producători în vederea realizării de lanțuri scurte pentru produsele agroalimentare. II.2.4. Dezvoltarea de branduri și piețe locale regionale care să asigure cadrul pentru comercializarea produselor agroalimentare ecologice. II.2.5. Organizarea de piețe agro-alimentare mobile și rotative, în comuna Războieni și comunele învecinate, prin cooperare inter-instituțională.</p>
<p>Contribuția la Obiectivul Operațional 6: Prin reglementarea pieței agro-alimentare la nivel local și regional se poate dezvolta și un subdomeniu adiacent și anume agro-turismul. Prin măsurile propuse anterior în cadrul direcției strategice II de dezvoltare durabilă se urmărește sporirea siguranței financiare a agricultorilor din regiune, fiind urmată de o reinvestire în extinderea și diversificarea activității și anume abordarea practicilor de agro-turism.</p>	

Contribuția la Obiectivul operațional 7: Prosperitatea activității economice într-o localitate/regiune se află în directă legătură și în relație de interdependență cu o infrastructură de transport dezvoltată, cât și prin servicii edilitare complete și funcționale. Un mediu economic competitiv va constitui o premisă pentru dezvoltarea infrastructurii la nivel local, prin creșterea nivelului încasărilor bugetare, iar pe de altă parte investițiile publice în infrastructura locală vor favoriza creștere economică prin încurajarea investitorilor.

Contribuția la Obiectivul operațional 10: Agricultură sustenabilă se realizează cu o preocupare deosebită asupra mediului înconjurător: începând de la metodele de tratare a solului, direcția arăturii pe versant, speciile cultivate, modul de tratare și îngrijire a acestora împotriva dăunătorilor, până la modul de recoltare, conservare și vânzare. O reglementare susținută prin finanțări, preluarea din procedurile de promovare și birocratice asupra producătorilor locali, i-ar încuraja pe aceștia să adopte practici sustenabile de îngrijire a animalelor și a culturilor.

DIRECȚIA STRATEGICĂ III

DS III – INFRASTRUCTURĂ ȘI ECHIPARE EDILIARĂ SUSTENABILE

Perioada următoare de investiții pune accent pe îmbunătățirea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, energie electrică, gaze naturale, energii regenerabile, iluminat public, telecomunicații, asfaltări sau pavări străzi și trotuare, salubritate și gestiune deșeuri, energii regenerabile), astfel încât să țină pasul cu dezvoltarea teritorială, pentru ca toți locuitorii să beneficieze de acces la acestea.

Dezvoltarea infrastructurii edilitare atrage după sine dezvoltarea economică, culturală și turistică a localității.

**1. Investiții publice locale pentru
infrastructura de transport**

**2. Creșterea calității vieții prin
modernizarea și extinderea
infrastructurii edilitare de bază.**

**3. Îmbunătățirea managementului
sistemului de gestionare a deșeurilor**

Măsura	Obiectiv specific
<p>III.1. Investiții publice locale pentru infrastructura de transport.</p>	<p>III.1.1. Reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale. III.1.2. Extinderea și amenajarea infrastructurii pietonale. III.1.3. Cartarea de rute optime pentru infrastructura care să asigure circulația bicicliștilor pe arterele principale de drum. III.1.4. Cartarea și amenajarea de rute optime pentru circulația bicicliștilor pe arterele secundare – drumuri comunale. III.1.5. Stabilirea de trasee tematice pentru circulația pietonilor și a bicicliștilor prin natură luând în considerare tranzitarea zonelor cu iazuri și a arealelor forestiere. III.1.6. Îmbunătățirea siguranței traficului și securității transporturilor pentru toate căile de transport. III.1.7. Dezvoltarea și promovarea unui sistem de transport durabil și inteligent la nivel local.</p>
<p>III.2. Creșterea calității vieții prin modernizarea și extinderea infrastructurii edilitare de bază.</p>	<p>III.2.1. Lucrări de construire/reabilitare/extindere infrastructură de bază (alimentare cu apă, canalizare, iluminat public, energie electrică, gaz, telecomunicații etc.). III.2.2. Lucrări de reabilitare a podurilor și podețelor. III.2.3. Lucrări de execuție diguri, de amenajare a albiilor pâraielor. III.2.4. Achiziționarea de utilaje în dotarea SVSU în vederea facilitării intervențiilor în regim de urgență în caz de calamități, a întreținerii infrastructurii la nivel local, a spațiilor verzi, a digurilor, în vederea întreținerii și amenajării a albiilor cursurilor de apă, a iazurilor, etc.</p>
<p>III.3. Îmbunătățirea managementului sistemului de gestionare a deșeurilor.</p>	<p>III.3.1. Identificarea, la nivel de comună, a unui spațiu ce poate fi dedicat amenajării unui amplasament de colectare a deșeurilor reciclabile. III.3.2. Identificarea și trasarea celor mai optime rute de colectare a deșeurilor menajere și deșeurilor reciclabile. III.3.3. Distribuirea, la nivel de gospodărie, de pubele individuale de colectare a deșeurilor menajer, organic și reciclabil: plastic, metal, hârtie, sticlă. III.3.4. Dotarea spațiului de colectare cu containere speciale de depozitare a deșeurilor, pe categorii: plastic, metal, hârtie, sticlă, materiale de construcție, mobilier, deșeuri verzi</p>

umede și uscate.

III.3.5. Contractarea firmelor de reciclare a deșeurilor, pe diversele categorii pentru a vinde deșeul sortat și a aduce plus valoare economiei locale.

III.3.6. Amenajarea unei platforme de compost care să asigure colectarea deșeurilor verzi și procesarea acestora omogen, rezultând un compost calitativ, pus la dispoziție cetățenilor din comună.

III.3.7. Crearea unui lanț valoric al deșeurilor lemnoase care presupune achiziția unui tocător de resturi vegetale, întocmirea unui catalog de colectare și tocare a acestora și a unei hale de depozitare a tocăturii, care, opțional, poate fi valorificată termic în centralele pe biomasă din comună.

III.3.8. Valorificarea eficientă a resurselor materiale și energetice din deșeuri, însoțită de reducerea cantității de deșeuri depozitate și a depozitelor de deșeuri.

DIRECȚIA STRATEGICĂ IV

DS IV – CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ EFICIENTĂ

Măsurile de eficientizare a capacității administrative asigură, pe de o parte, o bună desfășurare a tuturor activităților întreprinse la nivel de comună, cât și transparența decizională asupra acestora.

Acest lucru crește gradul de profesionalism al activității administrative și, indirect, asigură un grad sporit de încredere și siguranță din partea comunității, corelate cu o continuitate în administrare, setarea unor standarde de urmărit și a unor proceduri care să asigure continuitatea activității, indiferent de actorii locali care o efectuează.

1. Consolidarea capacității administrației publice pentru asigurarea unor servicii publice de calitate

2. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri.

3. Actualizare și digitalizare a serviciilor administrației publice locale

Măsura	Obiectiv specific
<p>Obiectiv operațional 7: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și a serviciilor publice din comuna Războieni, respectând atât cadrul natural, specificul arhitectural și rural al zonei, și abordând tehnici inovative, eficiente, digitale care să încurajeze dezvoltarea spațiului rural și să descurajeze migrația locuitorilor, prin asigurarea de servicii publice de calitate</p>	
<p>IV.1. Consolidarea capacității administrației publice pentru asigurarea unor servicii publice de calitate.</p>	<p>IV.1.1. Consolidarea capacității administrative pentru factorii de decizie în ceea ce privește adoptarea sistemelor de monitorizare și evaluare calitativă a activității. IV.1.2. Analiza nevoilor de formare în administrația publică și furnizarea de programe de formare adaptate la domeniile identificate. IV.1.3. Creșterea nivelului de profesionalism și atractivitate a administrației publice prin implementarea unui sistem integrat pentru managementul resurselor umane. IV.1.4. Promovarea bunelor practici în administrația publică și încurajarea schimburilor de experiență cu privire la managementul resurselor umane.</p>
<p>IV.2. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri.</p>	<p>IV.2.1. Organizarea de consultări publice periodice prin care să fie identificate nevoile operatorilor economici din comună. IV.2.2. Organizarea unui compartiment consultativ în cadrul primăriei care să furnizeze informații și servicii de specialitate, de tip „one stop shop”, cu privire la proceduri legislative, organizarea unui plan de afaceri de termen mediu și lung și de marketing pentru antreprenorii din comună. IV.2.3. Sprijinirea de inițiative de dezvoltare a responsabilității civice, de implicare a comunităților locale în viața publică și de participare la procesele decizionale.</p>

<p>IV.3. Actualizare și digitalizare a serviciilor administrației publice locale.</p>	<p>IV.3.1. Dezvoltarea infrastructurii administrative. IV.3.2. Dezvoltarea, introducerea și susținerea utilizării instrumentelor TIC și a conceptului de date deschise, pentru a spori capacitatea instituțională și eficiența la toate nivelurile administrației publice. IV.3.3. Creșterea utilizării instrumentelor de e-guvernare (inclusiv cursuri de formare a funcționarilor publici). IV.3.4. Elaborarea unui Ecosistem digital interconectat și interoperabil, destinat digitalizării proceselor specifice activității instituției, inclusiv în ce privește digitalizarea arhivelor instituției. IV.3.5. Analiza oportunității utilizării platformelor open-source.</p>
<p>Contribuția la Obiectivele operaționale 1-3: Eficiența capacității administrative se reflectă în serviciile calitative de sănătate și educație, acestea fiind baza unei societăți care aderă la prosperitate și dezvoltare durabilă.</p>	
<p>Contribuția la Obiectivul operațional 5: Activitatea economică a unei comune se poate promova și dezvolta doar printr-o susținere și deschidere de colaborare reciprocă, între administrația publică locală și mediul privat de afaceri. În paralel, aceste două entități au capacitatea de a identifica nevoile reale din teritoriu, de a le testa, de a le aplica, și mai apoi adapta, pentru a le multiplica. Fără o eficiență a capacității administrative, mediul de afaceri se dezvoltă până la un anumit prag, prin surse proprii. Administrația publică locală stabilește, prin atribuțiile sale, noi direcții de dezvoltare pentru mediul privat, și creează, totodată, canale de flux pentru cel din urmă.</p>	
<p>Contribuția la Obiectiv operațional 10: Protecția mediului este direct influențată de gradul de eficiență al capacității administrative la nivel local, întrucât factorul esențial în facilitarea dezvoltării pe termen mediu și lung este Autoritatea Publică Locală, aceasta fiind actorul principal ce poate emite o diagnoză asupra situației actuale de dezvoltare, cât și trasarea direcțiilor și măsurilor pentru o viitoare perioadă. Dacă aceste direcții nu sunt trasate și implementate în concordanță cu mediul înconjurător, acesta va fi afectat iremediabil. Cu alte cuvinte, Autoritatea Publică Locală este, de facto, administrația resurselor de mediu dintr-o unitate administrativ teritorială și prima care intervine asupra stării și evoluției acestora. Dacă nu este asigurat un grad maximal de pregătire a administrației publice în gestionarea acestor acțiuni, pierderile pot fi irecuperabile. Pe de cealaltă parte, o eficiență sporită ar presupune o utilizare integrată a resurselor naturale și un ambient natural, rural, sustenabil.</p>	

DIRECȚIA STRATEGICĂ V

DS V – COMUNITATE SUSTENABILĂ

Conturarea statutului de comunitate sustenabilă stabilește satul românesc ca fiind mediul care există constant și neîntrerupt, iar siguranța și gradul de satisfacție a locuitorilor sunt sporite de prosperitatea economică, servicii calitative de educație și sănătate, servicii publice integrate și o comunicare transparentă între comunitate și administrația locală.

Măsura	Obiectiv specific
<p>Contribuția la Obiectivele operaționale 1-10: Direcția V de dezvoltare strategică este în corelare cu toate cele 10 domenii de dezvoltare. Spre deosebire de DS.III, care are rolul de a contribui în mod direct la dezvoltarea economică socială a comunității, DS. V vizează mai degrabă o comunitate prosperă, cu un grad de satisfacție ridicat al locuitorilor. Această direcție de dezvoltare este un rezultat al acestei dezvoltări și poate fi pusă în valoare atunci când nevoile de bază sunt acoperite. În cadrul contextului european în care este situată și România, preocupările constante ale Comisiei Europene pentru dezvoltarea sustenabilă a așezărilor europene încurajează abordarea unor teme precum dezvoltarea turismului, dezvoltarea sectorului cultural, a acelor tipuri de activități care vizează în principal exprimarea și conservarea identității locale, bunăstarea spiritului și a sănătății persoanelor și comunităților.</p>	
<p>V.1. Dezvoltarea sectorului de prestări servicii în domeniile turismului, culturii și antreprenoriatului creativ.</p>	<p>V.1.1. Realizarea de investiții în turism prin punerea în valoare a resurselor de patrimoniu cultural istoric (reabilitare și conservare clădiri cu valoare istorică, culturală, etnografică, cu specific local, etc.), patrimoniu natural local și patrimoniu imaterial (ocupații tradiționale, obiceiuri locale, etc.) V.2.2. Dobândirea statutului de stațiune turistică de interes local / punct gastronomic local. V.3.3. Atragerea antreprenorilor cu profesii liberale pentru facilitarea creării și dezvoltării unei nișe a activităților de servicii de acest tip. V.4.4. Stimularea dezvoltării nișei de activități economice din domeniile de logistică. V.5.5. Dezvoltarea și atragerea antreprenoriatului creativ, pentru consolidarea sectorului cultural recreativ, cu impact direct asupra dezvoltării turistice a localității.</p>
<p>V.2. Creșterea calității învățământului, cercetării științifice și serviciilor în sectorul agricol prin parteneriate inter-instituționale.</p>	<p>V.2.1. Dezvoltarea de parteneriate între mediul universitar și operatorii economici din agricultură în vederea obținerii unor studii de îmbunătățire a producției agricole. V.2.2. Organizarea de internshipuri pentru studenți și/sau elevi din ciclul liceal de profil, coordonate de mediul academic de cercetare și implementate împreună cu operatorii economici din agricultură: cultivarea plantelor și creșterea animalelor. V.3. Acțiuni inovative (cercetare - dezvoltare - inovare) în sectorul agro-alimentar și forestier prin sprijinirea înființării de proiecte- pilot, dezvoltarea de noi produse, practici, procese/tehnologii.</p>

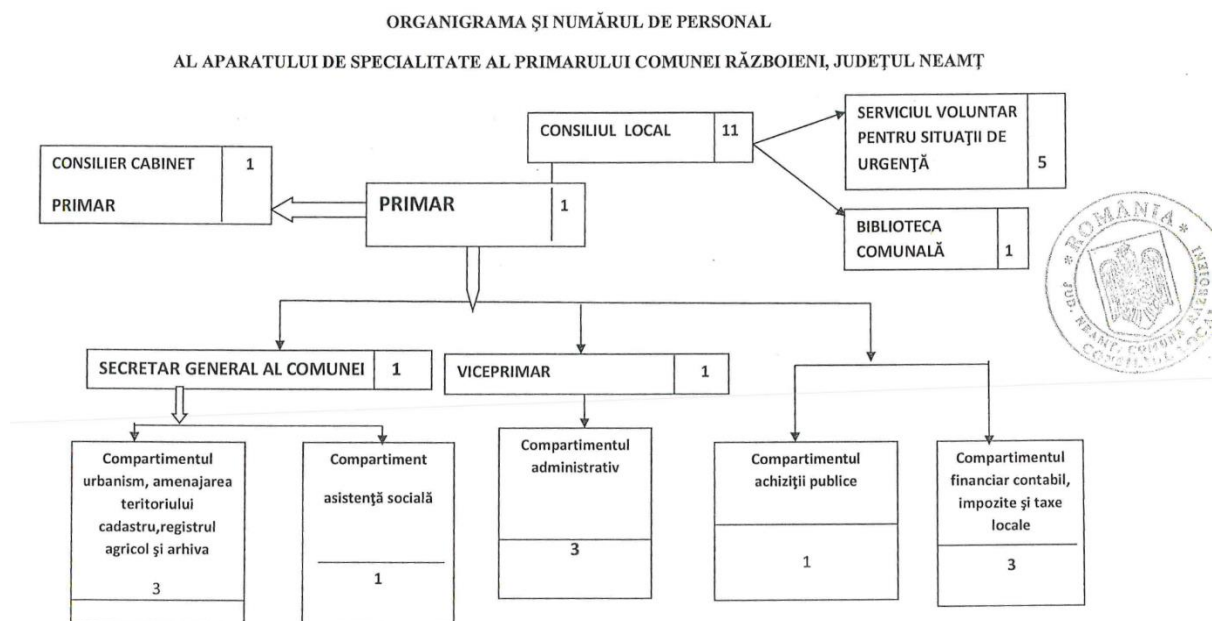
<p>V.3. Protejarea mediului prin creșterea producției de energie din surse regenerabile.</p>	<p>V.3.1. Studiu de fezabilitate asupra resurselor regenerabile ce sunt pretabile a fi obținute pe raza comunei Războieni. V.3.2. Identificarea, la nivelul localității a acelor zone de înființare a sistemelor sau parcurilor fotovoltaice sau a altor forme de generare a energiei din surse regenerabile (eoliană, biomasă, pompe de căldură, etc) și implementarea acestor investiții. V.3.3. Reabilitarea clădirilor instituțiilor publice pentru a fi eficiente energetic și facilitarea obținerii statutului de prosumatori, în conformitate cu normele legale. V.3.4. Sprijinirea consultativă a persoanelor fizice și agenților economici ce își propun adoptarea modalitățile de producție a energiei electrice din surse regenerabile. V.3.5. Organizarea pe raza comunei de campanii de promovare și conștientizare asupra beneficiilor, costurilor, riscurilor și utilității trecerii către producția de energie electrică și termică din surse locale, regenerabile.</p>
<p>V.4. Promovarea educației ecologice.</p>	<p>V.4.1. Îmbunătățirea gradului de educare și conștientizare, informare, consultare și participare a tuturor cetățenilor la luarea deciziilor privind mediul înconjurător; V.4.2. Stabilirea unui parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării/instituții subordonate pentru introducerea de curricule specifice în acest domeniu; V.4.3. Sprijinirea organizațiilor neguvernamentale în procesul de conștientizare a cetățenilor cu privire la protecția mediului;</p>
<p>V.5. Sprijin pentru inițiativele de valorificare a specificului etnografic etnic și cultural pentru inițiativele de integrare a ofertei turistice și de organizare de circuite locale și regionale.</p>	<p>V.5.1. Elaborarea unui studiu în vederea evidențierii potențialului de valorificare a patrimoniului etnografic, istoric și cultural. V.5.2. Elaborarea unui studiu privind strategia de dezvoltare turistică sustenabilă a comunei și implementarea acțiunilor propuse în cadrul acestuia. V.5.3. Dezvoltarea de parteneriate locale și regionale de promovare a comunei Războieni ca stațiune turistică de interes local/ punct gastronomic local. V.5.4. Promovarea specificului istoric al comunei Războieni și a importanței acesteia la nivel regional și național. V.5.5. Crearea unui brand turistic al comunei Războieni.</p>

<p>V.6. Crearea de facilități pentru a practica activități sportive și de recreere în aer liber.</p>	<p>V.6.1. Identificarea și pregătirea de spații amenajate pentru activități sportive ușoare și de agrement în aer liber și în spații închise.</p> <p>V.6.2. Construirea de pontoane/ debarcadere pe iazurile din comună și amenajarea pentru practicarea de activități de recreere și pescuit sportiv.</p> <p>V.6.3. Campanii de sensibilizare și promovare a sportului prin care să fie încurajată practicarea sportului de masă, a sportului pentru toți, a sportului pentru persoane cu handicap ș.a.</p> <p>V.6.4. Dezvoltarea de programe sportive tematice - sportul de performanță, sportul școlar, sportul după școală, sportul în vacanță, sportul după programul de muncă, sportul de relaxare.</p>
--	---

V. IMPLEMENTAREA, EVALUAREA ȘI RAPORTAREA

Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală se va putea realiza pe trei niveluri, în funcție de organigrama stabilită la nivelul primăriei, și anume:

- I. Monitorizarea generală realizată de către instituția care generează procesul de planificare (Consiliul Local, format din 11 consilieri);
- II. Monitorizarea sectorială realizată de către persoanele desemnate ca lideri de grup tematic sau un serviciu specializat (Compartimentul urbanism, amenajarea teritoriului, cadastru, registrul agricol și arhiva, format din 3 persoane) din cadrul primăriei;
- III. Monitorizarea la nivel de proiecte de dezvoltare realizată de către coordonatorii echipelor de implementare a proiectelor, desemnați la nivelul comunității.

Figură 71: Organigrama și Statul de funcții pentru aparatul de specialitate al Primarului comunei Războieni aprobate prin HCL 31/11.07.2022

Monitorizarea procesului de planificare strategică poate fi făcută în perioada de implementare a strategiei locale de dezvoltare durabilă (monitorizare imediată), la sfârșitul acesteia (monitorizare finală) sau după perioada propusă pentru implementarea planului

de acțiuni (monitorizare ex-post), cu scopul de a ajuta la o mai bună direcționare a implementării strategiei de dezvoltare.

Rezultatele monitorizării se aduc la cunoștință inițiatorului procesului de planificare, în vederea definirii altor direcții de acțiune, măsuri sau acțiuni ce vor face obiectul unei noi strategii. Scopul final al acestor demersuri este acela de a asigura **o continuitate a măsurilor de dezvoltare economico-socială** la nivelul comunei Războieni, în consonanță cu notorietatea istorică a acestui loc de jertfă și eroism a înaintașilor și pentru valorificarea culturală și identitară corespunzătoare a acestui avantaj strategic.

VI. ANEXE

ANEXA 1: Chestionar de identificare a gradului de dezvoltare locală și prioritizării investițiilor în cadrul Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă 2023-2027 a Comunei Războieni

Stimați locuitori ai comunei Războieni,

În perioada aceasta elaborăm Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă a comunei Războieni pentru perioada 2023-2027.

Vă invităm să faceți parte din dialog pentru identificarea cât mai corectă a nevoilor și așteptărilor dumneavoastră în comunitate.

Dorim ca implicarea dumneavoastră în completarea acestui chestionar să reprezinte reperul principal pentru elaborarea strategiei și implicit în planificarea investițiilor care vor fi întreprinse de autoritatea publică locală.

În acest sens, vă rugăm să acordați 10 minute pentru a completa chestionarul.

Având în vedere că datele și răspunsurile dumneavoastră sunt confidențiale, dar și faptul că nu există răspunsuri corecte sau greșite, vă rugăm să dați răspunsuri cât mai complete.

1: În ce măsură sunteți mulțumit de următoarele aspecte din comuna dumneavoastră?	Foarte ne-mulțumit	Ne-mulțumit	Nu știu/nu răspund	Mulțumit	Foarte mulțumit
1. EDUCAȚIE					
Dotarea școlilor					
Dotarea bibliotecii					
Dotarea bazei sportive					
Oportunități de formare profesională continuă					
2. SĂNĂTATE					
Numărul medicilor					
Competența medicilor					
Numărul farmaciilor					
Aprovizionarea farmaciilor					
Numărul cabinetelor medicale					
Condițiile din cabinetele medicale					
Serviciile medicale veterinare					
3. SERVICII SOCIALE					
Asistența socială pentru persoanele cu handicap					
Asistența socială pentru vârstnici					
Asistența socială pentru copii (orfani, abandonati)					

Servicii de protecție și asistență pentru tineri și adulți					
4. CULTURĂ					
Monumente istorice					
Instituții culturale					
Evenimente culturale					
Meșteșuguri tradiționale					
Promovarea culturală					
5. ACTIVITATE ECONOMICĂ					
Piața forței de muncă					
Rețea și servicii bancare (surcursale banci, ATM-uri)					
Proiecte și investiții din fonduri europene					
6. TURISM					
Circulația turistică					
Promovare și servicii turistice					
7. INFRASTRUCTURĂ ȘI ALTE SERVICII PUBLICE					
Structura și starea drumurilor					
Infrastructură pentru circulația pietonilor și bicicliștilor					
Transport public de călători					
Servicii pentru situații de urgență					
Asigurarea ordinii și siguranței publice					
Servicii de poștă și curierat					
8. ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ					
Alimentare cu apă potabilă					
Alimentare cu energie electrică					
Salubritatea					
Iluminatul public					
9. ACTIVITATE SPORTIVĂ ȘI DE RECREERE					
Practicarea sporturilor în aer liber					
Resurse sportive (spații, personal, evenimente, cluburi sportive)					
Spațiile verzi, de agrement și sport					
10. PROTECȚIA MEDIULUI					
Calitatea atmosferei					
Calitatea habitatelor naturale, florei și faunei					
Calitatea solului					
Monumente naturale protejate					

Curățenia spațiilor verzi, din jurul localităților, de pe malurile cursurilor de apă					
Numărul sau frecvența amplasării de pubele în proximitatea spațiilor de recreere					
Gestionarea deșeurilor verzi cum ar fi: gunoiul de grajd, crengile, frunzele etc.					

2: Apreciați, pe o scală de la 1 la 5, necesitatea realizării unor investiții în perioada 2021-2027, în comuna Războieni, în fiecare dintre următoarele 10 domenii (ținând cont de componentele aferente acestor domenii, detaliate anterior) astfel: 1 = deloc necesare, 2 = puțin necesare, 3 = oarecum necesare, 4 = necesare, 5 = foarte necesare.

	1	2	3	4	5
1. Educație					
2. Sănătate					
3. Servicii sociale					
4. Cultură					
5. Activitate economică					
6. Turism					
7. Infrastructură și alte servicii publice					
8. Echiparea tehnico-edilitară					
9. Activitate sportivă și de recreere					
10. Protecția mediului					

3: Cum caracterizați următoarele sectoare ale economiei din comuna dumneavoastră?	Deloc dezvoltat	Subdezvoltat	Dezvoltare medie	Dezvoltat	Foarte dezvoltat
Turism					
Agricol					
Transporturi					
Comerț					
Industrial					

4: Personal, în ce domeniu ați investi dacă ați dispune de resurse financiare?

- Turism
- Agricultură
- Transporturi

- Comerț
- Industrie
- Altul – specificați

5: În opinia dumneavoastră, principalele fenomene sociale negative cu care se confruntă comunitatea sunt: (bifați maxim 3 nominalizări)

- Șomajul
- Sărăcia
- Abandonul școlar
- Migrarea forței de muncă
- Scăderea natalității
- Altul – specificați

Doriți să acordați 5 minute pentru a selecta care sunt cele mai urgente măsuri de implementare?

- Da**
- Nu**

6. Pentru fiecare dintre cele 10 domenii analizate anterior, Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă a comunei Războieni cuprinde măsuri de intervenție pentru perioada 2023-2027. Selectați, în cadrul fiecărei direcții de dezvoltare, o singură măsură (pe care dvs. o considerați necesară a fi abordată cu prioritate)

În urma enunțării și analizei domeniilor anterior menționate s-au identificat 5 direcții strategice prin care se urmărește ca dezvoltarea durabilă a comunei Războieni să fie atinsă printr-o abordare integrată, tangențială, segmentară, complet în concordanță cu unul sau mai multe domenii operaționale

Acest fapt asigură că un domeniu nu este abordat individual la nivelul comunei, ci în relație cu alte domenii, încurajând cooperarea interteritorială sau transnațională.

DIRECȚIA STRATEGICĂ I: INFRASTRUCTURĂ SOCIALĂ ȘI EDUCATIVĂ

Locuitorii comunei Războieni au nevoie să simtă siguranță în a rămâne acasă și a dezvolta comunitar. Prin aceasta, sunt încurajate investiții ce prioritizează siguranța în sănătate, amenajarea de facilități și spații de recreere destinate persoanelor în vârstă și dezvoltarea unui spațiu care să asigure o infrastructură social-educativă pentru locuitori.

Alegeți o singură măsură, pe cea considerată prioritară:

I.1. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale.

I.2. Dezvoltarea de parteneriate între unități de învățământ și agenți economici, organizații publice și private.

I.3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională.		
I.4. Reabilitare Dispensar uman.		
I.5. Campanie de conștientizare a populației asupra îmbunătățirii stării de sănătate.		
I.6. Înființare parc de recuperare prin terapie homeopată în cadrul CRRN Războieni.		
I.7. Înființarea de dispensar sanitar-veterinar.		
I.9. Creșterea implicării voluntare în rândul cetățenilor, pentru domeniul social.		
I.10. Diversificarea serviciilor sociale furnizate și creșterea numărului de beneficiari.		
Directia strategică II – Bioeconomie locală rezilientă și diversificată		
Prin diversificarea economiei locale se înțelege susținerea prioritară a segmentelor de piață caracteristice comunei, care, prin natura lor, sunt capabile să genereze cele mai multe beneficii economice, în termeni de locuri de muncă sustenabile și oportunități de investiții pentru lanțul valoric, care pot acționa ca factori generatori de prosperitate locală, cât și încurajarea specializării pe alte ramuri economice mai puțin abordate.		
II. 1. Informarea și promovarea stakeholderilor din sectorul economic.		
II.2. Realizarea strategiilor de marketing pentru promovarea produselor agricole și agro-alimentare la nivel local și regional.		
Directia strategică III – Infrastructură și echipare ediliară sustenabile		
Perioada următoare de investiții pune accent pe îmbunătățirea infrastructurii edilitare (apă, canalizare, energie electrică, gaze naturale, energii regenerabile, iluminat public, telecomunicații, asfaltări sau pavări străzi și trotuare, salubritate și gestiune deșeuri, energii regenerabile), astfel încât să țină pasul cu dezvoltarea teritorială, pentru ca toți locuitorii să beneficieze de acces la acestea. Dezvoltarea infrastructurii edilitare atrage după sine dezvoltarea economică, culturală și turistică a localității.		
III.1. Investiții publice locale pentru infrastructura de transport.		
III.2. Creșterea calității vieții prin modernizarea și extinderea infrastructurii edilitare de bază.		
III.3. Îmbunătățirea managementului sistemului de gestionare a deșeurilor.		

Direcția strategică IV – Capacitate administrativă eficientă

Măsurile de eficientizare a capacității administrative asigură, pe de o parte, o bună desfășurare a tuturor activităților întreprinse la nivel de comună, cât și transparența decizională asupra acestora.

Acest lucru crește gradul de profesionalism al activității administrative și, indirect, asigură un grad sporit de încredere și siguranță din partea comunității, corelate cu o continuitate în administrare, setarea unor standarde de urmărit și a unor proceduri care să asigure continuitatea activității, indiferent de actorii locali care o efectuează.

IV.1. Consolidarea capacității administrației publice pentru asigurarea unor servicii publice de calitate.

IV.2. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri.

IV.3. Actualizare și digitalizare a serviciilor administrației publice locale.

Direcția strategică V – Comunitate sustenabilă

Conturarea statutului de comunitate sustenabilă stabilește satul românesc ca fiind mediul care există constant și neîntrerupt, iar siguranța și gradul de satisfacție a locuitorilor sunt sporite de prosperitatea economică, servicii calitative de educație și sănătate, servicii publice integrate și o comunicare transparentă între comunitate și administrația locală.

V.1. Dezvoltarea sectorului de prestări servicii în domeniile turismului, culturii și antreprenoriatului creativ.

V.2. Creșterea calității învățământului, cercetării științifice și serviciilor în sectorul agricol prin parteneriate inter-instituționale.

V.3. Protejarea mediului prin creșterea producției de energie din surse regenerabile.

V.4. Promovarea educației ecologice.

V.5. Sprijin pentru inițiativele de valorificare a specificului etnografic etnic și cultural pentru inițiativele de integrare a ofertei turistice și de organizare de circuite locale și regionale.

V.6. Crearea de facilități pentru a practica activități sportive și de recreere în aer liber.

ANEXA 2: Compunerile elevilor cu titlul „Povestea satului meu”

Războieni - sat de poezie

Comuna Războieni, este locul meu natal, unde m-am născut și am copilărit până la această vârstă. Numele acestei comune ne aduce aminte despre războiul ținut de Ștefan Cel Mare în secolul XV.

Acest ținut este unul de poezie cu oameni buni, prietenoși, simțitori cu cei noi. Dacă doriți să locuiți în acest sat de poezie, puteți beneficia de parcul comunal unde vă puteți relaxa, la noi mai găsiți mănăstirea Războieni, cea construită de domnitorul moldovei peste osemintele celor ce au căzut în lupta de la Valca Albă.

Am punctul meu de vedere, prefer ca această comună să rămână așa simplu cum e la, și nu mi-aș dori să se schimbe nimic la ea.

Unde puteți vizita mai multe doar în Valca Albă, unde aveți monumentul și biserica Ursului: tradițiile încă nu s-au uitat nici la monumentul actual. În fiecare sat are cel puțin o biserică și un magazin. Școala noastră a beneficiat de o reparație totală.

Mi-aș dori ca printre un proiect, Comitetul Cultural să fie reînviat și cu multe activități în interes, astfel am putea socializa mai mult între noi.

În concluzie, această comună este una specială și plină de istorie și nu cred că mai are nevoie de alte istorisiri.

Războieni - sat turistic

Satul acesta este unul frumos dar ar putea fi mai cunoscut și mai vizitat. Deoarece mănăstirea poate să aibă turism, poate din alte țări. Mănăstirea este construită de către Ștefan cel Mare, mănăstire de vizitare mai.

Ar putea avea mai multe activități de turism, deoarece sunt jucării, activități amuzante și mănăstirea foarte frumoasă.

Pe lângă turismul Războieni ar putea avea și activități de fotbal din comună de fotbal. Din alt punct de vedere ar putea organiza meciuri, și comuna Războieni ar câștiga.

În acest sat ar putea avea activități din parcuri, ar putea fi renovat cu gaze, parcuri, mănăstirea ar putea fi renovată și să fie o activitate amuzantă.

În parcuri ar putea fi frumos și la amenajare pentru competiții, turism și un loc de joacă pentru copii.

În acest sat sunt multe case abandonate, în cele locuri ar putea fi renovate și hotel pentru turism sau chiar o comună din sat.

De pe lângă turismul Războieni ar putea avea și activități de fotbal din comună de fotbal și să aibă la ea activități de fotbal și să fie o activitate amuzantă.

Și comitetul cultural să fie reînviat, să fie 2-3 mese de lucru, o cameră de dans și restaurant/magazin.

În acest sat ar putea fi construit un iaz pentru pescuit.

Eu mi-aș dori să fie organizat un campionat de fotbal pentru jucători până în 16 ani.

Ar putea avea și activități de fotbal și activități de fotbal.

Parcarea satului meu

Din punctul meu de vedere comuna Războieni este una dintre cele mai frumoase comune.

În satul meu eu obișnuiesc să merg cu prietenii mei sau cu familia în parc, la pădure sau pe terenul de sport. Parcul este unul frumos amenajat mai ales când sunt sărbători precum Zilele Războieni care este în ultima duminică din luna Iulie. Cel mai frumos în parc este monumentul. Mi-ar plăcea să se organizeze diferite concerte populare sau dansuri folclorice. Sau să se refacă terenul de sport și să se împartă o echipă pentru juniori - seniori.

Din punctul meu de vedere eu mă pot bucura de toate activitățile turistice și organizăm diferite concerte populare sau dansuri folclorice. Sau să se refacă terenul de sport și să se împartă o echipă pentru juniori - seniori.

Eu mă bucur foarte mult să merg în pădure din apropierea parcului nostru. Eu îmi petrec timpul la pădure și am de 3 ori pe săptămână. Mi-ar plăcea să se facă concursuri pentru copii sau pădure cum ar fi să traversezi toată pădurea din apropierea parcului și ar cel ce va ajunge primul va câștiga ceva foarte important și istoric. Mi-ar plăcea să se pună panouri solare la școală sau să se folosească energia solară.

Comuna Războieni are cele mai frumoase amintiri la ratele de dezvoltare. Școala și casa de cultură.

Eu mă bucur foarte mult să merg în pădure din apropierea parcului nostru.

Eu mă bucur foarte mult să merg în pădure din apropierea parcului nostru. Eu îmi petrec timpul la pădure și am de 3 ori pe săptămână. Mi-ar plăcea să se facă concursuri pentru copii sau pădure cum ar fi să traversezi toată pădurea din apropierea parcului și ar cel ce va ajunge primul va câștiga ceva foarte important și istoric. Mi-ar plăcea să se pună panouri solare la școală sau să se folosească energia solară.

Parcarea satului meu

Din punctul meu de vedere comuna Războieni este un obiectiv turistic foarte frumos, și cu mici modificări chiar și pentru comuna Războieni are totul ce are nevoie care tot satul este și satul meu natal. În acest sat satul putea face cu ușurință multe activități turistice foarte interesante. Din care ar fi prima: O drumetie în locul unde din păcate Școala și Mare a pierdut o lăcaș cu stamoni. Acolo este și un smagiu adus strămoșilor care au fost smagiu de stamoni, o cruce mare și solidă și în fiecare an comuna Războieni organizează pe 30 Iulie o masă pentru toți oamenii care au ajutat la eliberare. Dar comuna Războieni are și o festivitate numită "Sărbătorile Războienilor" acolo defilează armata României în semn de smagiu. Se aduc lăcașe cunoscute din județ sau chiar din țară, se mai aduc și scrierile tot felul de dulciuri etc. Eu văd majoritatea timpului îl petrec în pădure și în parc la terenul de fotbal. Eu mă bucur foarte mult să merg în pădure din apropierea parcului nostru.

Povestea satului meu

Eu locuiesc în satul „Războieni”, în trecut fiind numit „Chești”. Este un sat unde predomină persoanele bune și cu respect, fiind și multe oameni simpli de la țară ce muncesc din plin toată ziua.

Așadar, mi-aș dori pentru acest sat să ne unim cu toții puterea și să creștem un loc mai frumos și modern. Spre exemplu mai ca oamenii a satului am putea să dezbaterem cât mai mult subiectul pe acuma luptei dintre mica oaste moldovenească sub comanda lui Ștefan cel Mare și armata otomană, ce astăzi este cunoscută ca „bătălia de la Valea Albă”, reușind astfel să facem din micul nostru sat o atracție turistică.

În urma luptei ce a fost aici la Războieni, la 20 de ani după, a fost ridicată o mănăstire sub care este un cimitir unde se află oasele celor doborâți în bătălie, apoi fiind ridicat un monument ce este dedicat luptei ce a fost pe acele meleaguri.

Mi-aș dori să nu ne uităm de tot de acele meșteșuguri cum ar fi: olăritul, țesutul, țesutul, confecționarea mătii sau prelucrarea și sculptarea lemnului. Aceste tradiții sunt pe cale de dispariție, iar ar fi un lucru bun să ne uităm de ele și să le readucem la viață, aici la noi în Războieni.

În acest sat, cum spunem sunt oameni buni, ce au ambiții, talenți și curaj, acest lucru putând să îl folosim pentru susținerea tinerilor ce au talente pe care încă nu și le-au descoperit. În cele din urmă am putea introduce în activitățile școlare și acest tip de descoperire a talentului, cum ar fi, fiecare să își spună viziunea pe care îl are, sau talentul pe care îl are, sau făcând una luând în considerare vizele copiilor.

frumos să se dezvolte acest sat și să se îmbunătățească punctele de vedere, deoarece este un sat plin de tradițional, fiecare având partea lui de talent.

Povestea satului meu | clasa a VII-a

De-a m-aș mai naște încă o dată, aș alege de pe tot globul pământesc această țară unde și plină de istorie nu mi-aș uita România și după mi-aș putea alege colțisorul meu de noi, și în satul meu, Războieni, Valea Albă.

Acest sat este foarte special pentru mine, aici am și voi a vedea cele mai frumoase amintiri ale mele și prietenii mei. În acest sat există multe atracții turistice de vizitat. Una dintre aceste atracții turistice ar putea fi, parcul comunal, în acest parcul comunal se află monumentul eroilor care a fost construit în anul 1937. Monumentul a fost ridicat în amintirea luptei pe care a purtat-o Ștefan cel Mare pe aceste meleaguri. Dacă veți avea de gând să vizitați acest sat mizerabil ar trebui să vizitați și mănăstirea Războieni, care este un total surprinzător. Mănăstirea mănăstire a fost făcută după 20 de ani de la bătălia de la Valea Albă, fiind trasă o săgeată în locul în care se află această. În jurul mănăstirii sunt situate monumente soldaților și eroilor căzuți pe front, bine pe care să vizitați aceste atracții pe care le-a pe un loc istoric, impresionant și foarte deosebit.

Un alt obiectiv turistic poate fi și biserica care este situată în Valea Albă. În acest loc se spune că Ștefan cel Mare a avut o vedenie și a fost înălțată o cruce, iar în fiecare an eu o cărucă, sărbătorii Războienilor pe deplin corogone de flori și pe care plute de pompare pentru eroii căzuți în acel loc de data de 15 septembrie 1518 s-a născut în acest sat Constantin Virgil Gheorghiu, acesta fiind un jurnalist, romanancier, poet și prozator român. Constantin Virgil Gheorghiu în prezent, poartă numele unei pești din Războieni nu mându-se, scula șim. C. V. Gheorghiu. Valea Albă poate să prezintă deșine după oarele soldaților căzuți pe câmpul de luptă, fiind trasă de un rău, este rău fiind plin de oarele eror căzuți în bătălie.

Satul Războieni de astăzi a avut și dezvoltarea de

tradiții, de-a lungul timpului, denumirea de apăsări, erau date de cei care stăpâneau acele părți, dorim să de Războieni aparând mi-aș ține. La 20 de ani după, exorta să se vorbească pe lângă a avut-o Ștefan cel Mare, și începe a hotărât să fie pomoni eroii căzuți la Războieni, acela fiind ridicată o mănăstire, după mult timp comemorarea eroilor a prănit forma unei sărbători populare.

Sărbătorile Războienilor s-a dezvoltat și de an în an și organizarea sărbătorilor a fost și este ea această și să fie una de comemorare a eroilor căzuți pe aceste meleaguri, să fie și în casa, cultura și patriotismul să fie prezente în orice activitate desfășurată.

În concluzie, satul acesta este foarte deosebit și important pentru mine, copilăria și trăind în acest sat mi-am dat seama că mie mi-aș putea configura eu acesta. Dorind în acest sat am înțeles toate tradițiile, obiceiurile și sărbătorile pe care le facem an de an cu entuziasmul de a ne bucura de acest sat.

Poveștea satului meu

Satul despre care voi vorbi este Războieni, aflat într-o zonă central-estică a județului Neamț. Aici am euroscut tradiții și povești vămuitoare, de asemenea, s-au desfășurat și momente istorice spre exemplu, pe 26 iulie 1478 a avut loc o importantă luptă între o mică armată moldavenească sub comanda lui Ștefan cel Mare și armata otomană condusă însuși de sultanul Mohamed al-II-lea. Lupta este cunoscută astăzi de "bătălia de la Valea Albea" și ea s-a soldat cu înfrângerea moldavenilor. La 20 de ani, de la bătălia Ștefan cel Mare a înălțat aici o biserică.

Această comună este de asemenea, destinată tuturor turiștilor pasionați de istorie și religie. Ei pot vizita monumentele istorice precum Mănăstirea Războieni din vremea domnitorului Ștefan cel Mare sau locul bătăliei de la Valea Albea, iar pentru a arăta că eroii neamului nu sunt uitați, în fiecare an se organizează cea mai mare manifestare care are loc de-a lungul țării Văii Albe și anume "Sărbătoarea Războienilor". De asemenea, satul cuprinde și cele două izvoare care permit pescuitul, în acest sat mai sunt biserici precum: "Biserica din satul Războieni de Jos", "Biserica din satul Botșeni", "Biserica pe sticlă veche din satul Marajinea", "Biserica din satul Marajinea", "Biserica din satul Valea Albea", "Troita din satul Botșeni". Prima școală din sat a fost în anul 1881, școala din Marajinea este pomenită înca

din vremea anului 1884, oficial a apărut în 1 septembrie 1918, în satul Botșeni, școala a luat ființă în anul 1923, Școala din Zela s-a înființat în anul 1925, cu 46 de copii, astăzi fiind bibliotecă, în satul Valea Albea școala a luat ființă în anul 1908, cu 22 băieți și 9 fete. În anul 2015 denumirea Școlii Războieni devine "Școala Gimnazială "Constantin Virgil (Șteerghiu) Războieni". Cu dealurile și peșajele sale zona comunei Războieni este un punct de atracție atât pentru turiști, cât și cei războieni.

El este un sat vechi, iar poziția geografică nu permite o summită dezvoltare economică și industrială... dar în schimb este un sat minunat cu o istorie ce poate reprezenta un punct extrem de atractiv, mai ales din punct de vedere de religie și al istoriei Române. Mai sunt mai multe ca m-am născut și trăiesc în acest sat liniștit și frumos.

1881-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-2692-2693-2694-2695-2696-2697-2698-2699-2700-2701-2702-2703-2704-2705-2706-2707-2708-2709-2710-2711-2712-2713-2714-2715-2716-2717-2718-2719-2720-2721-2722-2723-2724-2725-2726-2727-2728-2729-2730-2731-2732-2733-2734-2735-2736-2737-2738-2739-2740-2741-2742-2743-2744-2745-2746-2747-2748-2749-2750-2751-2752-2753-2754-2755-2756-2757-2758-2759-2760-2761-2762-2763-2764-2765-2766-2767-2768-2769-2770-2771-2772-2773-2774-2775-2776-2777-2778-2779-2780-2781-2782-2783-2784-2785-2786-2787-2788-2789-2790-2791-2792-2793-2794-2795-2796-2797-2798-2799-2800-2801-2802-2803-2804-2805-2806-2807-2808-2809-2810-2811-2812-2813-2814-2815-2816-2817-2818-2819-2820-2821-2822-2823-2824-2825-2826-2827-2828-2829-2830-2831-2832-2833-2834-2835-2836-2837-2838-2839-2840-2841-2842-2843-2844-2845-2846-2847-2848-2849-2850-2851-2852-2853-2854-2855-2856-2857-2858-2859-2860-2861-2862-2863-2864-2865-2866-2867-2868-2869-2870-2871-2872-2873-2874-2875-2876-2877-2878-2879-2880-2881-2882-2883-2884-2885-2886-2887-2888-2889-2890-2891-2892-2893-2894-2895-2896-2897-2898-2899-2900-2901-2902-2903-2904-2905-2906-2907-2908-2909-2910-2911-2912-2913-2914-2915-2916-2917-2918-2919-2920-2921-2922-2923-2924-2925-2926-2927-2928-2929-2930-2931-2932-2933-2934-2935-2936-2937-2938-2939-2940-2941-2942-2943-2944-2945-2946-2947-2948-2949-2950-2951-2952-2953-2954-2955-2956-2957-2958-2959-2960-2961-2962-2963-2964-2965-2966-2967-2968-2969-2970-2971-2972-2973-2974-2975-2976-2977-2978-2979-2980-2981-2982-2983-2984-2985-2986-2987-2988-2989-2990-2991-2992-2993-2994-2995-2996-2997-2998-2999-3000-3001-3002-3003-3004-3005-3006-3007-3008-3009-3010-3011-3012-3013-3014-3015-3016-3017-3018-3019-3020-3021-3022-3023-3024-3025-3026-3027-3028-3029-3030-3031-3032-3033-3034-3035-3036-3037-3038-3039-3040-3041-3042-3043-3044-3045-3046-3047-3048-3049-3050-3051-3052-3053-3054-3055-3056-3057-3058-3059-3060-3061-3062-3063-3064-3065-3066-3067-3068-3069-3070-3071-3072-3073-3074-3075-3076-3077-3078-3079-3080-3081-3082-3083-3084-3085-3086-3087-3088-3089-3090-3091-3092-3093-3094-3095-3096-3097-3098-3099-3100-3101-3102-3103-3104-3105-3106-3107-3108-3109-3110-3111-3112-3113-3114-3115-3116-3117-3118-3119-3120-3121-3122-3123-3124-3125-3126-3127-3128-3129-3130-3131-3132-3133-3134-3135-3136-3137-3138-3139-3140-3141-3142-3143-3144-3145-3146-3147-3148-3149-3150-3151-3152-3153-3154-3155-3156-3157-3158-3159-3160-3161-3162-3163-3164-3165-3166-3167-3168-3169-3170-3171-3172-3173-3174-3175-3176-3177-3178-3179-3180-3181-3182-3183-3184-3185-3186-3187-3188-3189-3190-3191-3192-3193-3194-3195-3196-3197-3198-3199-3200-3201-3202-3203-3204-3205-3206-3207-3208-3209-3210-3211-3212-3213-3214-3215-3216-3217-3218-3219-3220-3221-3222-3223-3224-3225-3226-3227-3228-3229-3230-3231-3232-3233-3234-3235-3236-3237-3238-3239-3240-3241-3242-3243-3244-3245-3246-3247-3248-3249-3250-3251-3252-3253-3254-3255-3256-3257-3258-3259-3260-3261-3262-3263-3264-3265-3266-3267-3268-3269-3270-3271-3272-3273-3274-3275-3276-3277-3278-3279-3280-3281-3282-3283-3284-3285-3286-3287-3288-3289-3290-3291-3292-3293-3294-3295-3296-3297-3298-3299-3300-3301-3302-3303-3304-3305-3306-3307-3308-3309-3310-3311-3312-3313-3314-3315-3316-3317-3318-3319-3320-3321-3322-3323-3324-3325-3326-3327-3328-3329-3330-3331-3332-3333-3334-3335-3336-3337-3338-3339-3340-3341-3342-3343-3344-3345-3346-3347-3348-3349-3350-3351-3352-3353-3354-3355-3356-3357-3358-3359-3360-3361-3362-3363-3364-3365-3366-3367-3368-3369-3370-3371-3372-3373-3374-3375-3376-3377-3378-3379-3380-3381-3382-3383-3384-3385-3386-3387-3388-3389-3390-3391-3392-3393-3394-3395-3396-3397-3398-3399-3400-3401-3402-3403-3404-3405-3406-3407-3408-3409-3410-3411-3412-3413-3414-3415-3416-3417-3418-3419-3420-3421-3422-3423-3424-3425-3426-3427-3428-3429-3430-3431-3432-3433-3434-3435-3436-3437-3438-3439-3440-3441-3442-3443-3444-3445-3446-3447-3448-3449-3450-3451-3452-3453-3454-3455-3456-3457-3458-3459-3460-3461-3462-3463-3464-3465-3466-3467-3468-3469-3470-3471-3472-3473-3474-3475-3476-3477-3478-3479-3480-3481-3482-3483-3484-3485-3486-3487-3488-3489-3490-3491-3492-3493-3494-3495-3496-3497-3498-3499-3500-3501-3502-3503-3504-3505-3506-3507-3508-3509-3510-3511-3512-3513-3514-3515-3516-3517-3518-3519-3520-3521-3522-3523-3524-3525-3526-3527-3528-3529-3530-3531-3532-3533-3534-3535-3536-3537-3538-3539-3540-3541-3542-3543-3544-3545-3546-3547-3548-3549-3550-3551-3552-3553-3554-3555-3556-3557-3558-3559-3560-3561-3562-3563-3564-3565-3566-3567-3568-3569-3570-3571-3572-3573-3574-3575-3576-3577-3578-3579-3580-3581-3582-3583-3584-3585-3586-3587-3588-3589-3590-3591-3592-3593-3594-3595-3596-3597-3598-3599-3600-3601-3602-3603-3604-3605-3606-3607-3608-3609-3610-3611-3612-3613-3614-3615-3616-3617-3618-3619-3620-3621-3622-3623-3624-3625-3626-3627-3628-3629-3630-3631-3632-3633-3634-3635-3636-3637-3638-3639-3640-3641-3642-3643-3644-3645-3646-3647-3648-3649-3650-3651-3652-3653-3654-3655-3656-3657-3658-3659-3660-3661-3662-3663-3664-3665-3666-3667-3668-3669-3670-3671-3672-3673-3674-3675-3676-3677-3678-3679-3680-3681-3682-3683-3684-3685-3686-3687-3688-3689-3690-3691-3692-3693-3694-3695-3696-3697-3698-3699-3700-3701-3702-3703-3704-3705-3706-3707-3708-3709-3710-3711-3712-3713-3714-3715-3716-3717-3718-3719-3720-3721-3722-3723-3724-3725-3726-3727-3728-3729-3730-3731-3732-3733-3734-3735-3736-3737-3738-3739-3740-3741-3742-3743-3744-3745-3746-3747-3748-3749-3750-3751-3752-3753-3754-3755-3756-3757-3758-3759-3760-3761-3762-3763-3764-3765-3766-3767-3768-3769-3770-3771-3772-3773-3774-3775-3776-3777-3778-3779-3780-3781-3782-3783-3784-3785-3786-3787-3788-3789-3790-3791-3792-3793-3794-3795-3796-3797-3798-3799-3800-3801-3802-3803-3804-3805-3806-3807-3808-3809-3810-3811-3812-3813-3814-3815-3816-3817-3818-3819-3820-3821-3822-3823-3824-3825-3826-3827-3828-3829-3830-3831-3832-3833-3834-3835-3836-3837-3838-3839-3840-3841-3842-3843-3844-3845-3846-3847-3848-3849-3850-3851-3852-3853-3854-3855-3856-3857-3858-3859-3860-3861-3862-3863-3864-3865-3866-3867-3868-3869-3870-3871-3872-3873-3874-3875-3876-3877-3878-3879-3880-3881-3882-3883-3884-3885-3886-3887-3888-3889-3890-3891-3892-3893-3894-3895-3896-3897-3898-3899-3900-3901-3902-3903-3904-3905-3906-3907-3908-3909-3910-3911-3912-3913-3914-3915-3916-3917-3918-3919-3920-3921-3922-3923-3924-3925-3926-3927-3928-3929-3930-3931-3932-3933-3934-3935-3936-3937-3938-3939-3940-3941-3942-3943-3944-3945-3946-3947-3948-3949-3950-3951-3952-3953-3954-3955-3956-3957-3958-3959-3960-3961-3962-3963-3964-3965-3966-3967-3968-3969-3970-3971-3972-3973-3974-3975-3976-3977-3978-3979-3980-3981-3982-3983-3984-3985-3986-3987-3988-3989-3990-3991-3992-3993-3994-3995-3996-3997-3998-3999-4000-4001-4002-4003-4004-4005-4006-4007-4008-4009-4010-4011-4012-4013-4014-4015-4016-4017-4018-4019-4020-4021-4022-4023-4024-4025-4026-4027-4028-4029-4030-4031-4032-4033-4034-4035-4036-4037-4038-4039-4040-4041-4042-4043-4044-4045-4046-4047-4048-4049-4050-4051-4052-4053-4054-4055-4056-4057-4058-4059-4060-4061-4062-4063-4064-4065-4066-4067-4068-4069-4070-4071-4072-4073-4074-4075-4076-4077-4078-4079-4080-4081-4082-4083-4084-4085-4086-4087-4088-4089-4090-4091-4092-4093-4094-4095-4096-4097-4098-4099-4100-4101-4102-4103-4104-4105-4106-4107-4108-4109-4110-4111-4112-4113-4114-4115-4116-4117-4118-4119-4120-4121-4122-4123-4124-4125-4126-4127-4128-4129-4130-4131-4132-4133-4134-4135-4136

Semă
Satul meu natal

Satul meu se numește Războieni de Jos și se află într-o zonă rurală. Este un sat micuț cu doar câteva sute de locuitori, însă are totuși pentru a fi un sat micuț. Acest sat are merita să fie vizitat deoarece este plin de verdețuri și cu câmpuri frumoase.

Casele sunt vechi, cu grădini înflorite sau pline cu produse bio pământene. În fiecare vară, ne organizăm pentru locuitori o sărbătoare tradițională, plină cu muzică, dansuri pentru a impresiona copilaria mea. Este un loc liniștit, unde sunt eu înșami și îl iubesc foarte mult.

Acesta va rămâne mereu satul meu natal și, special în inima mea.

Casele satului, învaloare frumoasă prin miile de structuri arhitectice unice. Fiecare altătură un tablou minunat.

Acest loc este plin de viață, oamenii aducând diferite frumuseți prin activitățile lor de oameni gospodari, simpli și fericiți.

În acest sat îmi petrec copilăria alături de cei dragi, făcându-mi amintiri unice.

Aici am făcut primul pas, aici am învățat, aici am descoperit totul. Fiecare anotimp, pe ulițele satului are câte o pată de culoare, iarna învaluieră un alb strălucitor, toamna aduce un eșaford multicolor pe foloarea străzilor, primăvara aduce iubire, iubirea față de înflăcărea florilor ce renasc, iar vara aduce pe ulițe răcoare și răcoare stivă când stau cu prietenii mei să ne districăm.

Satul natal pentru mine reprezintă colțul meu de rai, prin care îmi pot realiza propriul meu univers din care

pot trăia, ce e lucruri, iubirea, simplitatea și armonia. Trăim în pace și în armonie, și în pace, să fie lumea de a fi vizitat de câți mai mulți oameni.

De la început toate aceste lucruri minunate, consider că satul ar mai avea nevoie de anumite detalii pentru a se transforma într-o țară frumoasă.

S-ar putea organiza baluri unde tinerii să se districăm am putea aduce tarabele tradiționale prin înflăcărea unui câmbiu și să îngrijim natura, ce ne înconjoară pentru a da lumina satului.

Listă de figuri

<i>Figură 1: Harta localității Războieni: localizare și comune învecinate (interogare și prelucrare baze de date: OSM, SRTM)</i>	14
<i>Figură 2: reprezentarea principalelor dealuri existente în comuna războieni și împrejurimi, ce formează aspectul colinar al zonei, cu pâraie ce izvorăsc de la altitudine și șiroiesc în văi, spre pâraul valea albă și apoi spre râul moldova (interogare și prelucrare baze de date: geo-spatial)</i>	15
<i>Figură 3: Imagine de ansamblu asupra comunei Războieni (sursă foto: https://www.facebook.com/comunarazboieni)</i>	16
<i>Figură 4: Secțiune a comunei Războieni din harta pedologică a României (atelierelor Institutului Geologic - anii 1970-1971) prin care se are în vedere evidențierea tipurilor de sol de pe suprafața localității. (Sursa: https://esdac.jrc.ec.europa.eu)</i>	20
<i>Figură 5: Observarea gradului de degradare a solului pe versanți prin intermediul imaginilor satelitare furnizate de către platforma Google Earth Pro</i>	23
<i>Figură 6: Reteaua hidrografică a comunei Războieni, implicit cele 3 iazuri de acumulare (Iaz Unghi pe teritoriul comunei Dragomirești) (interogare și prelucrare baze de date: Google Earth, SRTM70)</i>	24
<i>Figură 7: Fotografie a iazului Războieni, situat în sat Războieni, pe râul Văduțu Cornea</i>	26
<i>Figură 8: Reprezentarea fondului forestier privat și de stat de pe suprafața comunei războieni (sursa date: Institutul Național De Cercetare-Dezvoltare În Silvicultură „Marin Drăcea” Stațiunea Câmpulung Moldovenesc, secția Roman; RNP-Romsilva)</i>	29
<i>Figură 9: Evoluția populației în comuna Războieni, între anii 1992-2022 (sursă date: INS)</i>	30
<i>Figură 10: Piramida pe grupe de vârstă și sexe a populației comunei Războieni, anul 2022 (sursa date: INS)</i>	31
<i>Figură 11: Evoluția nupțialității și a divorțialității în comuna Războieni, județul Neamț, între anii 1990-2021</i>	32
<i>Figură 12: Evoluția numărului de născuți-vii și decedați – comuna Războieni, județul Neamț între anii 1990-2021</i>	33
<i>Figură 13: Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică din Războieni</i>	36
<i>Figură 14: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 3-6 ani – în perioada 2001-2022 – din comuna Războieni și a copiilor înscriși în grădinițe la grădinița din cadrul Școlii Gimnaziale „Constantin Virgil Gheorghiu”, în localitate (interogare date: INS)</i>	39
<i>Figură 15: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 7-10 ani – în perioada 2001-2022 – din comuna Războieni și a elevilor înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special) la Școala Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu”, în localitate (interogare date: INS)</i>	39
<i>Figură 16: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 11-14 ani – în perioada 2001-2022 – din comuna Războieni și a elevilor înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special) la Școala Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu”, în localitate (interogare date: INS)</i>	40

Figură 17: Imagine a școlii Gimnaziale „Constantin Virgil Gheorghiu” (sursă foto: https://www.facebook.com/comunarazboieni)	41
Figură 18: Festivitatea de deschidere a anului școlar 2022-2023, unde participă atât copiii, cât și părinții, împreună cu cadrele didactice și autoritățile locale (sursă foto: https://www.facebook.com/comunarazboieni)	41
Figură 19: Săptămâna "școala altfel" la biblioteca Războieni, anul 2017 (sursa foto: https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos)	43
Figură 20: Început de an școlar la școala Gimnazială „Constantin Virgil Gheorghiu” – anul 2019-2020 (sursa foto: https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos)	43
Figură 21: Biserica parohiei Războienii de Jos (sursă foto: https://www.comunarazboieni.ro/)	45
Figură 22: Biserica parohiei Borșeni (sursă: https://www.comunarazboieni.ro/)	46
Figură 23: Biserica parohiei Marginea (sursă: https://www.comunarazboieni.ro/)	46
Figură 24: Biserica parohiei Marginea, pe stil vechi (sursă: https://www.comunarazboieni.ro/)	47
Figură 25: Biserica parohiei Valea Albă (sursă: https://www.comunarazboieni.ro/)	47
Figură 26: Biblioteca comunală din Războieni, vedere exterioară (sursă: https://www.comunarazboieni.ro/)	48
Figură 27: Evoluția numărului mediu al salariaților în comuna Războieni (sursă date: INS)	53
Figură 28: Evoluția numărului șomerilor în comuna Războieni (sursă date: INS)	53
Figură 29: Repartiția fondului funciar, în hectare – comuna Războieni, județul Neamț, pentru anul 2014 (interogare bază de date: INS)	55
Figură 30: Sigla SC Lafor SRL, compania cu cea mai mare cifră de afaceri din comuna Războieni în anul 2021 (15 479 723 lei) și numărul cel mai mare de angajați (89 persoane)	56
Figură 31: Exercițiu SVSU Războieni (sursa foto: https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos)	60
Figură 32: Parte din personalul ce alcătuiește SVSU Războieni (sursa foto: https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos)	61
Figură 33: Foto cu echipajul de băieți și fete de la Școala Gimnazială "Constantin Virgil Gheorghiu" Războieni care au participat luni, 13 mai 2019, la Târgu Neamț, la etapa zonală a concursului „Prietenii Pompierilor” (https://www.facebook.com/comunarazboieni/photos)	61
Figură 34: Postul de poliție Războieni (sursa foto: nt.politiaromana.ro)	61
Figură 35: Lungimea drumurilor publice (km), pe categorii de drumuri și tipuri de acoperământ la nivelul Regiunii NE, anul 2021 (unde DN-drum național; DJ-drum județean; DC-drum comunal) (interogare bază de date: INS)	63
Figură 36: Pondere tipului de drumuri la nivelul regiunii nord est, anul 2021 (interogare bază de date: INS)	64
Figură 37: Harta drumurilor principale care străbat comuna Războieni (sursă date: INCDS Marin Drăcea; geo-spatial.org)	65

Figură 38: Zonarea județului Neamț în cadrul SMID	72
Figură 39: Simulare la nivelul comunei Războieni pentru stabilirea calității aerului – PM _{2.5} – într-o lună de iarnă (27 decembrie – 25 ianuarie) (sursa date: BreezoMeter.com)	75
Figură 40: Ilustrarea surselor de poluare din interiorul unei locuințe (sursa: https://www.eea.europa.eu/)	78
Figură 41: Exemple de zone cu alunecări de teren din comuna Războieni - localizare și imagine satelitară pentru a evidenția evoluția lor (interogarea bazelor de date: Google Earth Pro, INCDS)	90
Figură 42: Imagini cu podul rutier de lângă școală după viitură și din timpul consolidării aceșuia – „Fenomenele hidrometeorologice din data de 18 iunie 2016 au lăsat urme adânci în satul Borșeni unde a fost afectată grav structura rutieră lângă podul dinspre școală” (sursă foto și informații: https://www.facebook.com/comunarazboieni)	93
Figură 43: Gospodărie afectată în timpul ploilor torențiale din noaptea de 2 spre 3 iunie, anul 2016 - „singura problemă deosebită fiind semnalată în satul Războienii de Jos pe DJ 208G, km 0,2 unde au fost afectate un număr de 3 gospodării.” (sursa: https://www.facebook.com/comunarazboieni)	94
Figură 44: Ilustrarea localităților componente ale Asociației Ținutul Răzeșilor (sursa: https://tinutulrazesilor.ro/)	99
Figură 45: Ilustrare cu dispunerea localităților în zona metropolitană, în funcție de distanța de 30 km față de municipiul Piatra Neamț (sursa: https://www.ziarpiatraneamt.ro/)	101
Figură 46: Principalele programe și fonduri din cadrul financiar multiannual (sursa: https://www.consilium.europa.eu/)	103
Figură 47: Priorități de investiții 2021-2027 (sursa: https://twitter.com/EU_Budget)	104
Figură 48: OBIECTIVE COMUNE ALE PAC – conform propunerii de regulament (sursa: madr.ro)	106
Figură 49: Propuneri pentru direcții de acțiune în exercițiul financiar FEADR post 2020 (sursa date: madr.ro)	108
Figură 50: Grafica obiectivelor de Dezvoltare Durabilă: Agenda 2030 include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) și un plan de acțiune pe următorii 15 ani, pentru eradicarea sărăciei extreme, combaterea inegalităților, a injustiției și protejării planetei până în anul 2030. (sursa foto: https://dezvoltaredurabila.gov.ro/)	115
Figură 51: Bugetul alocat României din Cadrul financiar multiannual al Uniunii Europene	136
Figură 52: Structura bugetului PNRR pe piloni	142
Figură 53: Localizarea Regiunii de Dezvoltare Nord-Est (sursă: https://www.adrnorddest.ro/)	146
Figură 54: Distribuirea pe pagina de facebook oficială a primăriei comunei Războieni, pe data de 13 aprilie 2023	157
Figură 55: Frecvența cu care copiii din comuna Războieni practică diverse activități, cât și locurile și cadrul social selectat	158
Figură 56: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura educațională și a necesității investițiilor în domeniu.	159

<i>Figură 57: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura de sănătate și a necesității investițiilor în domeniu.</i>	163
<i>Figură 58: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura serviciilor sociale și a necesității investițiilor în domeniu.</i>	165
<i>Figură 59: Principalele fenomene sociale negative cu care comunitatea din Războieni se confruntă</i>	165
<i>Figură 60: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura economică și a necesității investițiilor în domeniu</i>	168
<i>Figură 61: Gradul de dezvoltare a economiei din comuna Războieni, județul Neamț, conform sondajului de opinie desfășurat în anul 2023, în rândul cetățenilor</i>	169
<i>Figură 62: Domeniile prioritare de investiție ale cetățenilor, în cazul unor stimulente financiare</i>	170
<i>Figură 63: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la echiparea tehnico edilitară și a necesității investițiilor în domeniu</i>	173
<i>Figură 64: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la serviciile publice și a necesității investițiilor în domeniu</i>	177
<i>Figură 65: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la infrastructura culturală și a necesității investițiilor în domeniu</i>	180
<i>Figură 66: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la activitatea sportivă și de recreere și a necesității investițiilor în domeniu</i>	182
<i>Figură 67: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la turism și necesitatea investițiilor în domeniu</i>	184
<i>Figură 68: Reprezentarea grafică a gradului de satisfacție în rândul locuitorilor cu privire la protecția mediului și necesitatea investițiilor în domeniu</i>	187
<i>Figură 69: Prioritizarea investițiilor la nivelul tuturor domeniilor operaționale de dezvoltare</i>	187
<i>Figură 70: Repartizarea direcțiilor strategice de dezvoltare durabilă a Comunei Războieni, în funcție de cele 10 domenii operaționale de dezvoltare, care reprezintă o abordare integrată a proiectelor de investiție în comună, pentru perioada 2023-2027</i>	202
<i>Figură 71: Organigrama și Statul de funcții pentru aparatul de specialitate al Primarului comunei Războieni aprobate prin HCL 31/11.07.2022</i>	240

Listă de tabele

<i>Tabel 1: Caracteristicile iazurilor din comuna Războieni (Sursă date: Administrația Bazinală de Apă Siret, 2016</i>	25
<i>Tabel 2: Situația repartizării fondului forestier pe unități de producție și protecție</i>	29
<i>Tabel 3: Indicatori demografici ai populației din comuna Războieni, județul Neamț, anul 2022 (sursa date: INS)</i>	34
<i>Tabel 4: Repartiția personalului didactic din comuna Războieni, în anul 2021 (interogare date: INS)</i>	38
<i>Tabel 5: Evoluția cifrei de afaceri în comuna Războieni, 2018-2021 (sursa date: Ministerul Finanțelor)</i>	51
<i>Tabel 6: Evoluția valorii cifrei de afaceri în comuna Războieni, 2018-2021 (sursa: Ministerul Finanțelor)</i>	51
<i>Tabel 7: Indicele IDUL 2011 pentru comuna Războieni</i>	54
<i>Tabel 8: Operatorii economici din comuna Războieni în funcție de profitul net și domeniul de activitate (interogare bază de date: https://www.topfirme.com/)</i>	62
<i>Tabel 9: Starea drumurilor din comuna Războieni, județul Neamț</i>	64
<i>Tabel 10: Descrierea evenimentelor care marchează epidoade de ploi torențiale și expunerea la risc a populației comunei Războieni, detaliate în presa locală</i>	92
<i>Tabel 11: Componenta Consiliului Local al comunei Războieni, în anul 2022, în funcție de numărul de membri și de apartenența acestora la partidul politic</i>	97
<i>Tabel 12: Componenta de investiții a PNRR</i>	133
<i>Tabel 13: Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON I</i>	136
<i>Tabel 14: Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON II</i>	139
<i>Tabel 15: Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON III</i>	140
<i>Tabel 16: Obiectivele politicii, programe și fonduri 2021-2027</i>	154
<i>Tabel 17: Detalierea obiectivelor operaționale stabilite prin strategia locală de dezvoltare durabilă a comunei Războieni.</i>	227